

IOANNIS IOVIANI PONTANI

Amorum Libri duo.

Eiuſdem de Amore coniugali. Libri tres.

Tumulorum. Libri duo.

Eiuſdem de Diuinis laudibus. Lib. unus.

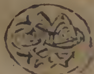
Hendecaſyllaborum ſeu Baiarum. Libri duo.

Eiuſdem Iambici uerſus de Obitu Lucii filii.

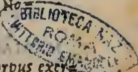
Item Lyrici uerſus ad res uarias pertinentes.

In Calce Libri duo, quibus titulus eſt Eridanus.

Alter etiam erit index in fine, quo licebit omnia, quæ tractentur inſpicere ſingillatim.

MARIANVS TVCCIVS FLOREN-
tinus Anto. Francisco Albitio Viro No-
bili & erudito. S.

Vt athletæ, & qui summo cum labore corpus exercuerunt, soliti sunt nonnunq̄ quieti, & remissioni corporis indulgere, quo ad futurum laborem mox robustiores fiant atq; uegetiores, ita & bonarum artiū studiosis sæpe quoq; mos fuit, ubi defatigentur in rebus seriis & grauibus contemplandis, animum suum ab iis ad res iocosas & festiuiores deflectere, ut itidem ad cōtemplandum subinde ingenium efficiatur perspicacius atq; uegetius. Hac igitur de causa Ant. Frācisce suauiss. mittuntur ad te modo Pontani poemata iocosa & lepidissima, quæ partim in adulescentia sua, partim etiam in ipsa senectute composuit, ut scilicet materiæ ipsius cōcinnitate, uarietate, & festiuitate euocēris ad quoddam præclarum mentis & animi laxamentum. Duo autem sunt, quæ in hoc munusculo nostro peruelim & opto ꝑ tua humanitate censeas & perpendas. Alterum est autoris huius dignitas mirifica & celebranda præstantia, licet hanc iampridem perspectam tibi & exploratam satis esse certò scio. Alterum uero animi mei propensitas & uoluntas optima (quam pro officio haberi par est) ad id omne perficiendum, quod gratum acceptumq; tibi futurum existimem. Hæc ego si assequar, supero Crassum diuitiis, ut ait Cicero, atq; omniū uicos & prata cōtemno. Vale decus nostrū atq; præsidium.

MARIANVS TVCCIVS LECTORI. S.

Multa sunt Lector optime in his iocis ac salibus, quos inspecturus es, quæ rerum nouitate non facile intelligi possunt. Hæc tu in fine operis elegantissime interpretata reperies à Petro Summontio uiro doctiss. & Pontanicæ disciplinæ ac nominis studiosissimo. Perleges & ibi eiusdem perbreuem atq; concinnam epistolam, quæ quandam quasi Apologiæ uicem obtinet in hoc opere. Vale.

IOANNIS IOVIANI PONTANI LIBER [illegible] PRIMVS CVIVS TITVLVS EST PARTHENOPEVS.

LIBRVM ALLOQVITVR.

Munus lepido meo sodali
Non dura nimium Libelle frõte,
Sed qualẽ teneræ uolũt puellæ
Inter blandicias, iocosq; molles
Charis coniugibus suis inesse.
Legem uersiculis dedere nostris
Aetas, et male sobrius magister,
Vt tantum teneras ament puellas,
Vt sint uirginibus nihil molesti,
Vt molles, lepidi, leues, iocosi.
Quos uxor canat in sinu mariti,
Quos coniunx legat in sinu puellæ,
Quos discant pueri, senes & ipsi,
Siqui sunt pueris ineptiores,
Et castos fugiunt, timentq; uersus.
Nunc ad te redeo Libelle. felix
I felix, pete nobilem sodalem,
Inter nequitias amoris omnes
Ludentem in gremio suæ Cicellæ,
Cuius lacteolo sinu tumenti
Surgunt aureolæ duæ papillæ
Quas fecit manibus suis Cupido
Maternas imitatus ipse mammas.

O quid coniuge dulcius uenusta?
Aut quid charius optimo marito?
Quales sunt Miniatus, & Cicella.
Sed ne te nimium morer Libelle,
Festina Miniatum adire nostrum,
Qui te tam facili uidebit ore,
Vt post millia basiationum,
Dignum te faciat sinu Cicellæ.
Hanc tu malueris Libelle sedem
Quàm si scrinia Regis ampla dentur.

AD FANNIAM.

C Andidior niuea Veneris mea Fannia planta es
Et Charitum tenero lactea crure magis,
Auroræ prælata coma, prælata nitore.
Hebe munditiis cesserit ipsa tuis.
Cesserit aspectu Lede, Hermioneq́; papillis,
Flora genis, cedat Tyndaris ore tibi,
Nigraq́; formoso furata es lumina Amori,
Et per te cæcus dicitur ille puer.
Naiadum illecebris cum sis lasciuior, & sit
Vsq; comes dictis gratia blanda tuis.
Ambrosia hinc teneris stillat tibi roscida labris,
Ambrosia hinc roseo spirat ab ore tibi.
Huius in amplexus superi properate. sed ipse
Præueniam, nec tu bella puella neges.
Magna peti fateor, uerum mihi magna petenti
Contingat niueo pectore posse frui.
O mihi si liceat partes tractare latentis.
Cædite Di, hanc uincam conditione deos.

O bona non tractanda homini. bona digna rapina
 Caelicolum. superis ô bona digna locis.
Deficio, gelidis suffundite tempora lymphis,
 O desiderii lenta cupido mei.

Carmen nocturnum ad fores puellae.

s Ic mihi crudeles isti placentur ocelli
 Qui me luminibus surripuere suis.
Vt nulla è cunctis aeque formosa puella est,
 Nec quae sit misero tantum adamata mihi,
Nil formae natura tuae, nil cura negauit,
 Vna supercilii si tibi dempta nota.
Nam quãuis molli semper sis dedita amori,
 Nulla proterua magis, nulla benigna minus.
Cum tibi sint placidi mores, sint mitia corda,
 Nulla benigna minus, difficilisq; magis.
Nam quid dura tuum sic me contemnis amantem?
 Neglectumq; tuas despicis ante fores?
Ipsa fugat primas nox intempesta tenebras
 Nulla tamen nostro mota dolore uenis.
Frigida saeuit hiems, immitis & ingruit aer,
 Exclusum pateris me tamen esse foris.
Fannia solue fores, mea Fannia, Fannia quaeso
 Solue fores, quaeso Fannia solue fores.
Et me quem gelidus Boreas contraxit & himber,
 In tepido foueas dulcis amica sinu.
Quod rogo, nec magnũ est, & amor sibi mutua poscit
 Mutuaq; amplexus gaudia poscit hiems.
At tu quae dominae seruas dilecta cubile.
 Me miserum, dormis scita Lepilli diu.

Si dormis, tibi sit facilis somnusq; quiesq;.
 Sin uigilas, posti te rogo deme seram.
Scis etenim, quid noster amor, quid spes mea de te
 Quid mihi promittat, quæ tibi tanta fides.
Me miserum, dormis nimium iucunda Lepilli.
 Surge age de molli surge Lepilli toro.
Nam se q̃primum terris lux candida præfert.
 Seq; dies roseo suscitat oceano.
Sed tibi quid feci crudelis somne? quid inquam
 Dure meas frangis somnule delicias.
Te decuit nostris olim deuicte querelis
 Lumina iam dominæ deseruisse meæ.
An'ne deum mentes, an liuor numina uexat?
 Quos iuuat & nostra commoditate frui.
Nam te, si inuidia crudelis somne uacares,
 Par fuerit mores noctis habere bonos.
Nox facilem cupido semper se præbet amanti.
 Nox iuuenum curis obsequiosa fauet.
Illa meos quotiens custodem fallere iussos
 Clam tulit ad lectum, quo iacet illa, pedes.
Et quotiens uigili quãuis cum matre iaceret.
 Illa meo fœmori iunxit amica fœmur.
At tibi somne tuis semper sopor absit ocellis
 Imprecor, & semper lumina aperta geras.
Quæq; papauereis tecum fers pocula succis,
 Rupta cadant, & sis peruigil ipse diu.
Salue difficili subnixus pessule posti.
 Limina quiq; tua claudis iniqua sera.
Vos mihi nunc faciles aditus præstate roganti
 Ad dominamq; meam pandite qua sit iter?

Vos ego Panchæo supplex uenerabor odore.
Floribus è uernis, pictáq; serta dabo.
Vobis myrteolo spargam de flore liquorem,
Vobis de roseo lympha madore fluet.
O male, q̃ fletu nequicq̃ absumor inani.
Despectasq; meas pessule lente preces.
Sic tibi nec longæ charies nec ruga senectæ
Officiat, nec te sentiat ignis edax.
Sic tibi nec raucæ stridet quæ lamina serræ
Nec queat ulla tibi sæua nocere manus.
Furtiuus clauso sensim te subtrahe posti,
Vt pateat moto cardine laxa foris.
Sed mihi quid lacrimæ prosunt? qd uota? preces' ue?
Roboribus duris nulla subest pietas.
Crudeles postes, crudelis ianua, tuq;
Tam male grate meis pessule deliciis.
Vos situs obducat. uobis non æqua securis
Sæuiat, & cuneis instet acerba manus.
In uos irati procursent undiq; amantes.
Ingerat hic lapides, inferat ille faces.
Ergo ubi tam duræ consumpsi tempora noctis
Mortua quid prodest membra referre domum?
Hic moriar, sit & hæc mihi funeris author acerbi
Ianua, sint tumulus limina & ipsa meus.

AD FANNIAM.

PVella molli delicatior rosa,
Quam uernus aer parturit,
Dulcíq; rore Memnonis nigri parens
Rigat suaui in hortulo,

Quæ mane primo roſcidis cinctos foliis
Ornat nitentis ramulos,
Vbi rubentem gemmeos ſcandens æquos
Phœbus peragrat æthera.
Tunc languidi floris breue & moriens decus
Comas reflectit laſſulas.
Mox prona nudo decidit cacumine
Honorq́; tam breuis perit.
Sic forma primis floret annis.indecens
Vbi ſenectus aduenit.
Heu languet oris aurei nitens color.
Quod ruga turpis exarat.
Perit comarum fulgor,& frontis decus,
Dentesq́; flauent candidi.
Pectus papillis inuenuſtum languidis
Sinus recondet ſordidus.
Quod nunc eois lucidum gemmis nitet
Tenuisq́; ueſtit faſcia.
Nullas amantis audies mœſti preces,
Duram querentis ianuam.
Non ſerta lentis fixa cernes poſtibus
Excluſi amantis munera.
Sed ſola noctes frigido cubas toro
Nulli petita conteres.
Quin hoc iuuentæ floridum atq; dulce uer,
Breuemq́; florem carpimus.
Poſt luſtra quinq; iam ſenectus incipit
Latensq́; ſurrepit modo.
Quare meorum ò aura ſuauis ignium
Dies agamus candidos,

Noctesq; diuæ conteramus integras,
Quæ mane lucet hesperus.

Ad pueros de Columba.

Vi uestrumniueam meam columbam
c Donabo ò pueri? tibi ne Iuli,
Num Cœli tibi? num tibi Nearche?
Non uobis dabimus mali cynædi.
Non uos munere tam elegante digni.
Quin ite illepidi atq; inelegantes.
Ales nam Veneris nitore gaudet
Odit sorditiem, inficetiasq;,
Insulsos fugit, & parum uenustos.
Sed cui nam cupis ò Columba munus
Deferri? scio, nam meam puellam
Amas plus oculis tuis, nec ulla
Viuit mundior, elegantior' ue,
Hæc te in delitiis habebit, hæc te
Præponet nitidis suis ocellis.
Nec tanti faciet suam sororem.
Huius tu in gremio beata ludes
Et circumsiliens manus sinumq;
Interdum aureolas petes papillas.
Verum tunc caueas, proter ua ne sis,
Nam pœnas dabis, & quidem seueras,
Tantillum modo tam uenusta poma
De tactu uities. & est Diones
Tutelæ hortulus ille dedicatus.
Numen lædere tu tuum caueto.
Impune hoc facies uolente diua,

Vt cum te roseo ore suauiatur
Rostrum purpureis premens labellis
Mellitam rapias iocosa linguam,
Et tot basia, totq; basiabis
Donec nectarei fluant liquores.

Queritur de ingenii tenuitate.

ÆErii montes, & mollia prata, nemusq;,
Et uos carminibus flumina nota meis,
Quod me tam gracilem uoluistis ferre poetam,
Indignor, magnæ laudis amore calens.
Nam mihi iam pridem tenues agitantur amores,
Attritamq; sequor uatibus ipse uiam
Intactos ausus nec dum contingere fontes,
Arduus & summi carpere montis iter.
Hic ubi Pierio recubans Lucretius antro
Concinuit Latio carmina digna sono,
Ac rarum Siculus facundo pectore uates
Rerum naturæ condidit author opus.
Sed tamen ante diem quicquid properatur, acerbũ est,
Maturumq; suo tempore quicquid erit.
Omnia fert ætas, & perficit omnia tempus,
Nec serum quicq̃ tempus & hora ferunt.
Prima uelim teneris intendat amoribus ætas
Cantet & ad citharam nostra Camœna suam
Ac primum teneros miretur Fannia uersus.
Quos mea demulcens pectora dictat Amor,
Lasciuumq; prius me sentiat Vmbria uatem
Gaudeat & nostro carmine lector amans.
Sera meis ueniet, ueniet si fama libellis

In pretio cum sit nostra senecta suo.
Tunc ego Castalias (uiuam modo) pronus ad undas
Perfundam sancto labra liquore senex.
Quatuor & referam digesta elementa figuris,
Primum ignis, post hunc aeris esse locum.
Terra sit ut media mundi regione locata,
Nixa suis opibus, pondere tuta suo.
Interualla tenens distantia partibus aeque
Bruta quidem, & solido sorte recepta loco.
Quam pater Oceanus spumantibus abluit undis
Amplectens, medio dissociatq; freto.
Sint duo praeterea, quorum sublimis ab arcto,
Imus ab opposito dicitur axe polus.
Hos circum immensi uoluatur machina mundi,
Nec tamen impositum sentiat axis onus.
Deniq; gignendis quae nam sint semina rebus.
Vnde suos ortus edita quaeq; trahant.
Vnde pauor ceruis, rabies atq; ira leonum,
Raucaq; cur cornix, & bene cantet olor.
Quid calidi fontes hibernis; quid noctibus Hammon
Ferueat, & medio frigeat usq; die.
Quem dederit rebus finem natura creandis.
Centauri nunquid, Scylla uel esse queant.
Cur non luna suo, sed fratris luceat igni.
Quid uehat & Procyon, quid uehat ortus equi.
Felices animae fatis melioribus usae
Cura quibus primis talia nosse fuit.
Non illis studium gemmae, non dira cupido,
Diuitis aut auri perniciosa sitis.
Sed superum casto rimabant pectore templum.

Quis superis nunc est uita beata locis.
At mihi seruitium, & tristis iam uita paratur,
Illaq; libertas pristina surripitur.
Immatura meæ nec parcunt fata iuuentæ.
Nec peream, tu me Fannia chara iuua.

HYMNVS IN NOCTEM.

Ox amoris conscia, quæ furenti
Ducis optatam iuueni puellam,
Grata Dis magnis, & amica blandæ
Nox bona lunæ.
Quam colunt unam Geniusq;, Hymenq;,
Et suo gaudens Erycina nato,
Cum ferus diras acuit sagittas,
Tendit & arcum.
O uoluptatis comes & ministra
Quæ bona ex te fert thalamus, torusq;,
Quas sopor fert illecebras, iocosq;,
Deliciasq;.
Quas simul iuncti faciunt amantes
Inter amplexus, trepidumq; murmur,
Inter & ludos, tenerasq; rixas
Dum furit ardor.
Dum micant linguis, animæq; florem
Ore deducunt querulo, pariq;
Concidunt motu, resoluta postq̄
Grata libido est.
Tu quies rerumq;, hominumq; sola
Tu grauis curas, & amara fessæ
Amoues menti, & refoues benigno

Pectora somno.
Tu reddis mundo redimita frontem
Siderum sertis, reficisq; grato
Rore perfundens uiolaria, agros
Frugibus exples.
Da meis finem Dea magna uotis
Et quod optamus liceat potiri.
Ne uoret tristis penitus calentes
Flamma medullas.

AD MVSAS.

Ymphæ quæ nemorum comas uirentis,
n Atq; undas Aganippidas tenetis,
Et saltus gelidos uirentis Hemi
Vos ô Thespiadum cohors dearum
Vestris me socium choris & antris
Vulgi auertite dentibus maligni.
Et me Castaliæ liquore lymphæ
Sparsum cingite laureis corollis,
Cantantem modo Sapphicis labellis.

AD FANNIAM.

Vid mihi tam multas ꝑponis Fannia pœnas
q Et cupis in tantis excruciare malis?
Sit satis interdū grauibus me affligere uer
Et miserum de me sumere supplicium. (bis
Non ego seruitium dominæ tam mite recuso.
Ah pereat siquis uincula & ipsa timet.
Luminibus sed dura meis te subtrahis, & me
Excludit posita clausa fenestra sera.

Sed nunq̃ potui lacrimis, aut fletibus ullis
Efficere, ut nobis mitior ipsa fores.
An quia te à teneris dilexi puriter annis,
Hoc meruit de te perfida longus amor?
Quid si me alterius cœpissent lumina? quid si
Altera in amplexus isset amica meos?
Hoc nocuit misero seruisse fideliter uni,
Hoc nocuit tanta semper amasse fide.
O pereat quicunq; colit teneras'q; puellas,
Et duræ sequitur militiam Veneris.
Et mihi si posthac fuerit quæ gratia tecum,
Dilanient auidi tum mea membra lupi.
Tum mea membra auido discerpant gutture corui,
Effodiant'q; oculos, qui mihi causa mali.
Ah ualeant ueneres, ualeant mala gaudia amores
Casta placent, luxus desidiose uale.
Iam mihi Francisci tunicam, chordam'q; parate.
Iam teneant nudos lignea uincla pedes.
Quàm iucunda mihi ieiunia. quis ego cœlum
Emeream, cum me soluerit atra dies.
At tu tunc nostros flebis deserta labores,
Cum subeant ueneris dulcia furta meæ.
Cum subeant dulces quas tecum ducere noctes,
Sæpe admirata es, lassa'q; facta prior.
Sed quid tum lacrimæ? qd tum tibi uota? preces'ue.
Quem semel expuleris non reuocatur amor.
Non mihi chara quidem poteris, non bella uideri.
Non, si sic fieri Iuppiter ipse uelit.
Et licet in te alius diues suspiret amator,
Exemplo fuerit cautior ille meo.

Ac ne quem

Ac ne quem lateat q̃ sis non mitis amanti,
Saeuitiam dicet parua tabella tuam.
Quam legat & iuuenumq; chorus, doctaeq; puellae
Et quicunq; tuam sensit Amor pharetram.
Fannia despectos semper fastidit amantes.
Hoc illi uitium mater iniqua dedit.

PHILIPPI AD FAVSTINAM Epistola.

Quam tibi maluerim praesens Faustina salutem
Litera sollicitae nuntia mentis habet.
Si qua uidebuntur scriptis temeraria nostris,
Hoc constans ueri pignus amoris erit.
Consilio regitur quisquis moderantius ardet.
Inconsultus erit, si quis amare uolet.
Hoc mihi turpe putem, sapiens si dicar amator.
Quiq; amor est aliis, sit furor ille mihi.
Forma minor certe q̃ nostra insania uestra est.
Sed pudor iste mei causa furoris erit.
Quamuis & facie ueteres heroides aequas
O non humano nata puella toro.
Hermionen laudant, ꝗ erat spectanda capillis,
Et sibi Apollinea fecerat arte comam.
Hocq; Clitemnestre potuit formosa uideri,
Candida, ꝗ roseus sparserat ora color.
Sola Helene in terris, sola eius forma probatur.
Sed tamen huic Helenae quid nisi forma fuit?
Cum tibi praesertim sint doctae Palladis artes.
Sit comes ex omni gratia parte tibi.
Adde, ꝗ & fastus semper contemnis iniquos,
Tyndaridum tota est dicta superba domus.

Vidi ego te in primi spatiantem limine templi.
Ille locus nostri uulneris author erat.
Et uidi, & perii, gelidoq; in pectore dixi,
Non hæc templa mihi, templa salutis erunt.
Ignibus urebar tacitis, ut Vesuia rupes,
Vndaq; in Oeteis Thermopylea iugis.
Non tamen audebam tacitos aperire dolores
Ingenium metuens casta puella tuum.
Donec qui teneris pertentat corda puellis
Vulnera nostra tibi cæca retexit amor,
Fecit, & optares communis pascere flammas,
Iniecitq; tibi mutua uincla Venus.
Nam neq; Abidei iuuenis, Sestæq; puellæ
Aut in amore alio tanta reperta fides.
Milanion nostros nequeat sufferre labores,
Hyleam quis senserit ille manum.
Non labor huic fuerat uarios contemnere amores
Vna sed Iasidi cura placere suæ.
At mea cum multis placuisset forma puellis,
Huic uni dixi noster inhæret amor.
Tu quoq; ne formæ quicquam iam deesset honestæ,
Mansisti in nostra Laodomia fide.
Illius absentem retinebat Troia maritum
Troia cinis misero Protesilae tibi.
Interea uultus illi referebat amatos
Cærea formati dulcis imago uiri.
Huic & blanditias, huic & dilecta ferebat
Oscula, cognati hæc pars erat æqua tori.
Hanc etiam noctes thalamo complexa fouebat.
Tantus in absenti coniuge sæuit amor.

Et frustra miseri pulsabant limina amantes,
Floridaq; obductis serta dabant foribus.
Sicq; diu uiduo permansit fida cubili,
Hinc etiam cineres in gemitura uiri.
Hoc castam decuit, sic expectare decebat,
Virginis hæc fuerant conscia signa bonæ.
Tunc mea felices implebant carbasa uenti
Vnus eram de quo diceret omnis amans.
Ipsi ridebat coelum mihi, & ipsa fauorem
Spondebant rebus fata benigna meis.
O quotiens Solem cernenti inceridit illud,
En quanto melior sors mea sorte tua est,
Dicebam lymphis, quæ nunc sic curritis undæ
Vos rapidum certe contineatis iter.
Dicebam siluis, quæ nunc sine fronde rigetis
Vos nunc formosas indueretis opes.
Fronderent colles, florerent gramina, nostra
Si bona nouisset, mellificaret apis.
Nidum auis in siluis, oblitaq; semper amati
Coniugis, extrueres Halcyonea mari.
Scylla patrem cupias, Thereu gaude in Philomena.
In scopulis Echo, flore Hyacinthe nouo.
At uos nunc undæ quæ sic iam curritis undæ
Currite, festinum iam celeretis iter.
Et uos ô siluæ, quæ nunc sine fronde rigetis,
Gaudete arentis deposuisse comas.
Arerent colles, squalerent gramina, nostra
Si mala sentiret, mella relinquat apis.
Nidum auis in siluis, memor & tibi semper amati
Coniugis erueres Halcyonea mari.

Scylla patrem fugias. Thereu mœre in Philomena,
In scopulis Echo, flore Hyacinthe tuo.
Cor dolet, & gelidus torpet sub pectore sanguis.
Sed tamen inuitum dicere cogit amor.
Mens abit, & mutis iam lingua in faucibus hæret,
At dolor iratum cogit acerba queri.
Vnde meas primum sumam Faustina querelas?
Quod mihi principium, qui mihi finis erit?
Vana fidem, & casti fregisti iura pudoris.
Vana deos testes fallere uana potes?
Ingrata & miseri contemnere munus amantis,
Obsequiiq; potes non memor esse mei.
At quondam Libycis leo dum mugiret arenis,
Saucius Androcli munere sensit opem.
Inde comes socio permansit fidus in antro,
Et pretium uictus raptaq; præda fuit.
Cumq; cruentasset Romanum cæde theatrum,
Abstinuit medicas ille ferire manus.
Scilicet humanis aliena est gratia rebus,
Iustius ingenium debet inesse feris.
Quid si me longæ premerent incommoda uitæ?
Inficeretq; meum cana senecta caput?
Non sic Thitono coniunx eoa relicto,
Est illum uiduo passa iacere toro.
Quamuis ille senex, quis foret ipsa puella,
Non tamen ipsa suum spreuit iniqua senem.
Sed lacrimis charum satiabat mœsta cubile,
Cum iugi luciferis mane ligaret equis.
Indoluitq; suos lucem deposcere currus,
Officio cupiens præposuisse torum.

Nec minus Auroræ, q̃ summo grata Tonanti,
Olim Dircæis nox geminata iugis.
Scilicet huic teneri suberat quia cura pudoris,
Atq; fides constans, ingenuusq; pudor.
Sed caue neglectos, quos nec periura uereris,
Nulla quidem læsis gratia cœlicolis.
Testis Apollineæ Neptunnia mœnia Troiæ,
Dardaniumq; genus, Dardaniusq; cinis.
Testis, qui falsi propter periuria nati,
Indidit Aegeo nomina uana mari.
Si non iuratæ spreuisset tela Dianæ,
Cydippen frustra commonuisset amans.
Hoc est, q̃ miseras deterrent fulmina gentes,
Hoc dedit irato tela trisulca Ioui.
Vidi ego quæ Veneris fallendo iura resoluit,
Perfidiæ pœnas sæpe luisse graues.
Vidi & quæ roseo fuerant suffusa rubore,
Pallida, & in lentas ora reuersa genas.
Et nitidos olim dentes mutasse colorem,
Proq; coma, niueam surgere caniciem.
Sed prius aut Mauro ueniam fera præda leoni,
Meq; uel irati sorbeat unda maris,
Aut mea Caucaseæ discerpant membra uolucres,
Aut Diomedeis deuorer in stabulis,
Quàm tibi uel minimo fuerint periuria damno
Sis periura licet, si modo bella manes.
Hanc faciem uitient dentes? hunc frontis honorem
Canicies? decus hoc ruga senilis aret?
Parce Venus, non est, mea non periura puella,
Non periura quidem si qua puella leuis.

Hoc uitium formæ est, cunctis hæc menda puellis,
Si uitium leuitas, nulla puella bona est.
Te meminisse decet dum coniuge sæpe relicto
Mauortis cupidi dulce cubile petis.
Nec contenta deo, nemorum deserta colebas,
Et tibi Marte tuo carior alter erat.
Nec foret Aeneas, si non Simoentia rupes,
Conscia deliciis esset & ipsa tuis.
Siquid peccatum est, siquid meruisse fatetur,
Iuppiter in nostrum pœna sit ipsa caput.
Pœna feros animos, & nescia corda remitti,
Pœnaq; Salmoneum, Pyrithoumq; decet.
Pœna deos ausum debellauisse Typhoea.
Pœna decet Nyoben, Biblyda pœna decet.
At non pœna decet iurantem uana puellam,
Sit pœnæ hoc illi pœnituisse satis.
Pœnituit. tu parce pater, nam sponte fatenti
Lex fauet, & magno est gratia magna tibi.
Tu quoq; uita tuo siquid peccauit amanti,
Da ueniam, merui nil ego, iussit amor.
Iussit amor, magno quis enim non cedat amori?
In Cycnum, in pluuiam, qui iubet ire Iouem.
Non subit illius felicis temporis hora,
Cum mihi suspirans talia uisa queri,
Nec poterant ipsi succurrere uerba petenti,
Quippe diserta recens uerba premebat amor.
O utinam, & uereor ne sim tibi uilis in isto.
Mutua sit de me cura futura tibi.
Qualiscunq; tamen seris licet urgear annis,
Vnus eris, quem me semper amare iuuet.

Tu meus unus eris, quis meus esse recuses,
Sis licet alterius, tu meus unus eris.
Interea tumidis stillat tibi riuus ocellis,
Humentesque rigat candida gutta genas.
Ipse ego solando lacrimas super ora cadentis
Siccabam digitis anxius usque meis.
Iurabam demens fallendi nescius artis,
Cum mens certa mihi, certus & esset amor,
Tecum compositæ uenturum ad fata senectæ,
Mansuramque meam tempus in omne fidem.
Tecum post cineres, post dona ingrata sepulchri,
Traiecturum una flumina nigra rate.
Ipse idem, mea sis eadem cupioque rogoque
Mutua utrinque fides, firmus utrinque & amor.
Cura eadem mihi sis, eadem tibi cura Philippus.
Hoc sibi & ipsa fides, hoc quoque poscit amor.

AD FANNIAM.

Amabo mea chara Fanniella
Ocellus Veneris, decusque Amoris
Iube istec tibi basiem labella
Succiplena, tenella, molliccella
Amabo mea uita, suauiumque
Face istam mihi gratiam petenti.
Ah quid lenta tuum times maritum
Ne time, leuiter suauiabor.
Apes ut tenero studens liquori
Libat summa Thymi, aut Crocon rubentem,
Summa uix tibi suxerim labella,
Istec dico labella molliccella.

Quæ me tam faciens cito beatum,
Quàm fiam cito, si neges misellus.

AVRAM ALLOQVITVR.

Aura syluarum, nemorumq; cultrix
Cynthiæ fessæ gelidum leuamen
O quies lassis, fugientibusq;
Pana Napæis.
Grata pascenti niueas capellas,
Propter amphrysi uenerantis undas,
Seu colit gratum nemus, atq; amati
Daphnidis Idan,
Cynthio semper dea grata, semper
Dulcis illius comes, ò laborum
O quies æstus Cephalo uirenti in
Vertice Hymeti.
Linque florentis dea blanda colles
Siue in umbrosos gelidosq; saltus
Menalos, aut Parthenio in antro
Lenta uagaris.
Siue Spartanis celebrata Nymphis
Taygeta, aut molles Phrygiæ recessus,
Seu tenent uerno Zephyro tepenti
Litore Baiæ.
Hic ubi nostri quotiens amores
Me sine, & lympha fruitur salubri
Fannia, heu torpet gelidus sub imo
Pectore sanguis.
Quæ modo in molli studiosa arena
Ludit, & circum niueæ sorores

Cursitant, pictas uario legentes
Littore conchas.
Qualis in uernis Erycina pratis
Gratiis certans, studio recentis
Deligit flores, modo sic fluenti
Abluit amni.
Interim occulto latitans fruteto
Faunus, armentiq; deus magister
Ebibunt molles auido fouentes
Pectore flammas.
Huc age & gressus moueas uirenteis
Floribus nectens croceos capillos,
Pinnulis afflans roseos odores,
Ambrosiamq;.
Sed leues tecum uolitent Amores
Quisq; candentis iaculans sagittas,
Sed meum certent facibus cruentum
Vrere pectus.
Vrar, & centum pariter sagittis
Figar, ac de me cupiant triumphum,
Vel leuem immitis modo sentiat si
Illa fauillam.
Sed quis heu nostris calor in medullis
Feruet? en quali exagitamur æstu?
Tu meos ô nunc releuans calores
Aura uenito.

DE QVALITATE AMANTVM.

Miser qui amat, uidetq; quod cupit nunq̃,
Magis miser, qui amat, uidetq; nec tangit,

Miserrimus, qui amat, uidetq; tangitq;,
Nec tangit, ut uult, nec sibi gerit morem.
Expertus hanc sententiam miser dico.
At cui tot insunt commoda, ac facultates,
Diis is est profecto amans adaequandus.

AD PVELLAS.

Dulces animi mei lepores,
Solae deliciae meae Camoenae,
O plusq̃ Veneris papilla bellae,
Et Nympharum oculis uenustiores
Amabo, mea basiate labra.
Da mi basia Gelliana mille,
Da quot Lesbia iam dedit Catullo,
His addas uelo millies trecenta.
Da dulcis totidem Medulliena.
O desiderium mei furoris
Phyrne consere labra cum labellis.
Pugnent humidulae per ora linguae.
Innitens manibus, meoq; collo
Pendens, in numerum & modum columbae
Coeli sydera uincit basiando.
Hyblaeo Glycea suauior liquore
Si me uel digito semel lacessas,
Cordis deliquium mei uidebis.
Sed me nunc animus meus relinquit.
Ah me nunc fugis, ah fugis miselle,
Clitinam petis, & petis Velinam,
Qui fiet, miser ut duobus unus
Viuas pectoribus? redi miselle

Nam si Fannia uiderit uagantem,
Inuitum capiet, tibiq; pennas
Victrix eripiet, redire nunq̄
Ad me tu poteris, moriq; coges.

AD CHARISIVM.

Fannia formosa est, Charisi Fannia pulchra est,
Totaq; molliculaest, totaq; lacteola est,
Et cum lucidulos in me conuertit ocellos,
Tota Venus, tota est Fannia nequitia.
Basiaq; humidulis cum sumit rapta labellis,
Tum mihi de coelo spargitur Ambrosia.
Haec mihi praeripuit sensus, & amara uidendo
Vulnera dat, lacrimis excubat illa meis.

QVERITVR ANTE LIMEN Puellae.

Hic me marmoreum faceret deus, hic ego saxum
Quod premeret pedibus Fannia dura suis.
Nam quotiens sacri peteret pia limina templi,
Per mea membra suum saxea ferret iter.
Et quotiens festis redeunt sua sacra diebus,
Limine prodiret conspicienda suo.
Tunc ego marmoreus q̄uis, nec sensile saxum,
Gauderem nitidis ipse premi pedibus.
Nam nihil est coeli subter regione creatum,
Quod non delicias norit habere suas.
Quòd si quid Venerem, Veneris seu spicula nescit,
Durities artus induat illa meos.
Et si te biduum cogar caruisse, necesse est.
In speciemq; abeat nostra figura rudem.

Vna dies tantum est, qua te non Fannia uidi,
Et sine iam uideor sensibus esse meis.
Altera q̄ uereor ne sit lux inuida nobis,
Et sim de nostro nomine pondus iners.
Quicquid ero, merear cum de te Fannia maius,
O saltem strophium possit id esse tuum.

AD BACCHVM.

n Vnc ederis sertisq; nouos innecte corymbos
Nunc tua circundent tempora Bacche rosæ.
Nunc uiridis flauas suspendat pampinus uuas,
Ingeminetq; nouas ebria mensa dapes.
Nam mea Parnasi rediens è collibus audet
Ludere Romanis Calliopea modis,
Inq; choro iuuenum molli saltante puella,
Sopitos longo tempore ferre sales.
Aoniumq; mouet circum tua pocula plectrum,
Eu ohe Bacche canens ad tua festa ueni.
Tu quoq; nobilibus pretium iam Laure poetis,
Laure tuum nobis porrige fronde decus.
Et mea Phœbeis ornentur tempora sertis,
Vt merear nomen uatis habere noui.
Stultus ego, fieri credam qui fronde poetam,
Non Laurus uatem, sed sua Musa facit.

LVDIT POETICE.

i Am satis est molli residem lusisse sub umbra,
Nostraq; nympharum scripta tulisse choris.
Nunc iuuat & fortis Troiana in prœlia fratres,
Dardaniosq; iterum ducere in arma duces.

Nunc iuuat & multa fœdatum cæde Patroclon,
Hectorea raptum commemorare manu.
Aeacidæ ut telo cecidit ferus Hector, ut arcu
Tabifico Paridis concidit Aeacides.
Ferueat ut nimium confidens Troilus armis,
Vulneret incautum Thessalis hasta latus,
Vtq; Neoptolemi disiecta sit Ilios armis,
Vt Priamus patrios corruit ante deos.
Scilicet in magnis quærenda est gloria rebus,
Hinc ueniant capiti Laurea serta meo.
Quòd si forte animis respondent carmina nostris,
Vel Crœsi fuerint uilia regna mihi.
Felices nimium, fortunatosq; poetas,
Et qui Penea tempora fronde tegunt,
Vna dies satis est hominum delere labores,
Vatibus at certe morte carere datum.
O utinam & nostri fugiant nigra fata libelli,
Et sit perpetuo non sine honore rogus.
O si post cineres & me quoq; iactet alumnum
Vmbria carminibus non inhonora meis,
Vmbria Pieridum cultrix, patria alta Properti,
Quæ me non hnmili candida monte tulit.
Vigia quem gelidis placidus circumfluit undis,
Et Nar sulphureis fontibus usq; calens.
Hic ubi me uiridi puerum sub ualle canentem
Audiit irrigui cærula nympha loci,
Atq; dit, antra puer musœi fontis, & ista
Tecta petas, en hæc quæ tibi serta paro.
Si mecum hoc uiridi libeat considere prato,
Tu mea cura puer, tu meus ardor eris.

Hanc tibi nos dabimus, ne sis modo durus amanti,
  Quam dederat nobis Delius ante lyram.
Plura locuturam subitus deterruit horror,
  Immersitq; suis fontibus illa caput.
Liber adest, quem maturis uindemia ramis.
  Cincta uocat, lateri dolia plena ferens.
Hunc circum Satyri uolitant uiridesq; Napææ,
  Aebrietasq; rubens, & male sanus Amor,
Ac residens pando uetulus Silenus asello,
  Cui comes à dextra parte Priapus erat.
Tympana pars, alii quatiebant terga iuuenci,
  Pars canit, & choreas ducit utraq; manu,
E quibus hæc unus lingua titubante ferebat,
  Vt reor à calamis Pan Tegeæus erat
Primus deuictis rediens Lenæus ab Indis
  Imposuit capiti serta nouella suo.
Primus pampinea docuit de uite liquorem
  Exprimere, & puris dulcia mella fauis.
Primus & instituit plenis conuiuia mensis,
  Insolitasq; mero concelebrare dapes.
Per te blanda Venus, per te iucunda uoluptas,
  Et sine te lusus, deliciæq; iacent.
Bacche quies rerum, terror quoq; Bacche gigantum,
  Subsidium uictis iam prope Bacche deis.
Hinc Thebas canit, & Semelen, interq; canendum
  Vrceus huic ansa deficiente cadit.
Quem de more humeris suspensum semper habebat,
  Ille dolet sitiens, præq; pudore tacet.
Ridet turba frequens, in primis ridet & ipse
  Euchius, at comites indoluere senis.

Sed te dum Phrygiæ deterrent classica pugnæ
Ad ueteres lusus ò mea Musa redis.
Nunquid dura nimis tibi Martia castra uidentur?
Ocia quæ semper, deliciasq; colis.
Scilicet in nobis est consuetudo magistra.
Hæc studia, hæc artes ingeniosa facit.
Quòd si consuesces paulum sudare sub armis,
Mox tibi fidenti Martius ardor erit.

QVERITVR DE NIMIO & nouo amore.

e Cce nouum nobis indicit Cypria bellum,
Ecce alias in me sumit Amor faculas.
Mater io, iuuenem quis me tibi dulcibus annis
Eripit, & mœstos ingerit in cineres?
Nam mea crudeles tetigerunt corda sagittæ,
Atq; animam petiit uulneris asperitas.
Mater io, me à mater io succurre dolenti,
Mater io, migrat spiritus in tenebras,
Et tu chara tuo soror ò dulcissima fratri,
Ac per quam fuerat uiuere dulce magis,
Iamq; uale, & cineres fratris germana repone,
Curabisq; pias funeris exequias.
Cinnama si insano dilexi semper amore,
Et placuit præ te fœmina nulla mihi,
O tantum liceat miseræ sperare fauillæ,
Vt post nostra tuus funera uiuat amor.
Quamuis causa meæ fueris tu mortis acerbæ,
Crimina non tua sunt, culpa sed est Veneris,
Nam mihi, quòd castam decuit præstare puellam,
A te seruata est semper honesta fides.

Non pretium mihi te, fuluum non abstulit aurum,
Quæq; animos capiunt munera magna leues.
Sed quid liuentis in me conuertitis hydros,
Infaustasq; faces Thisiphonea cohors?
Parcite crudeles Erebi Ditisq; ministræ,
Et canis, & Stygii lurida cymba senis,
Parcite, non uestrum est manes retinere poetæ,
Elysia est nobis namq; parata domus.
Illic nos nitidi manet aurea Musa Catulli,
Cuius adhuc etiam Lesbia in ore sonat.
Cui tantum dicunt hi se debere libelli,
Quantum nec charo filia blanda patri,
Quam iuueni ardenti multa cum dote maritam
Perducit chari coniugis in gremium,
Illa suo grates persoluit læta parenti,
Quod dederit nomen coniugis, ac dominæ.
O quicunq; meum comitati funus amici,
Viuite felices commemoresq; mei,
Et si quando nouos tulerit Campania uates,
Namq; illa & domus & patria Pieridum est.
Illa mihi puero sedem, studiumq; Camœnæ,
Illa mihi nomen contulit ac dominam,
Dicite me iuuenem periisse in amore, meæq;
Vnica quod fuerit fœmina causa necis,

ALLOQVITVR SVSPIria & lacrimas.

O Iucunda mei suspiria nuntia cordis,
O oculi nunc iam flumina, non oculi.
Hæc mandata meæ constanter ferte puellæ.
Gaudeat ut solita est fletibus illa meis,

Sensisti ne graues immitis Cinnama pœnas,
Sensisti ne meus q̃ miserandus amor?
Perfida me crucias, cum possis sola iuuare.
Heu heu nam per te perfida nunc morior.
Quàm leuiter poteras fato subducere amantem,
Sed moriar. titulus sit mihi mortis Amor.
Si non magna satis periisse in amore puellæ
Quantulacunq; tamen gloria dulcis erit.
Pallidus à misero cessisset corpore langor,
In uultu si quid dulce notasset amor.
In uerbis si mite aliquid. spes omnis amantum
Ex oculis, oculi nil nisi triste ferunt.
Ore Arabum nemus inspiras, uer ore remittis,
Vnde tibi nomen Cinnama dulce fuit,
Oscula si summis saltem mihi pacta labellis,
Concessum Ambrosiosi semel ore frui.
Languidulis animam poteras tum reddere membris,
Et nudum Inferno me reuocare lacu.
Non mala Persephone lætum properasset acerbum,
Non iuueni pallens Styx adeunda foret.
Non Phlegethonteæ sentirem incendia ripæ,
Eumenidumq; angues, terrificumq; canem.
Sed tecum charæ duxissem blanda iuuentæ
Tempora, subq; tuo factus amore senex.
At tu sancta Venus nostro succurre labori.
Tu dea tu uati Cypria parce tuo.
Diligat illa suumq; & amans suspiret amantem,
Et iungi cupiat pectora nostra suis.
Proq; meis lacrimis totidem succende fauillas.
Omnia sint illi cognita nostra mala.

Pon. C

Quem fugit cupiat, quem non est passa iuuare,
Nunc amet, uratur sic magis inq; dies.
Sancta fauet, iamq; & placidis arrisit ocellis,
Aureolumq; dedit lux mea basiolum.
Basiolum nigra quo me reuocauit ab unda,
Atq; animam fessis reddidit articulis.
Quo sine non Arabum syluæ, non rura Sabæa,
Ambrosiæ spiret nec sine mollis odor.
At tibi seruati tanto pro munere uatis,
Sudabunt tepidis turea dona focis.
Et tibi cantabit laudes mea tibia, per te,
Cinnama dura prius, Cinnama facta bona est.

AD CINNAMAM.

C Vm me cogit amor quicq̃ maledicere de te,
Dispeream, si non Cinnama discrucior.
Discrucior, uerum tanto succendor amore,
Vt peream, si non quæ uelit ira, loquor.
Pœna tamẽ præsto est, nam uix dum lingua locuta est,
Cum mihi fit subito flebile cordolium.
Pœnitet & charam dictis læsisse puellam,
Ac misero in lacrimas uertitur ira mihi.

DE SVAVITATE AMORIS.

B Landitiis amor est, & succo mollior omni,
Melle quoq; est dulci dulcior ac melior.
Hoc condimento cœlestis mensa deorum
Vescitur, iccirco gratior Ambrosia est.
Namq; ubi non amor est, ubi non miscentur amoris
Suauia, nil lauti, nilq; leporis inest.

Hæc iuuenes cantent, quibus est Cytherea benigna,
Nam mihi felle malo tristior & grauior.

AD CINNAMAM IRATE.

p Auxillum quod amas me Cinnama, nũ bene uelle
Plus tibi quanquam oculis credis inepta meis?
Non amo te fateor (quid enim simulare necesse est)
Si mihi nec bene uis, nec bene uelle cupis.

AD CINNAMAM BLANDE.

d A mihi basiolum mea Cinnama, quale furenti
Ante hac nulla uiro fœmina surripuit.
Cunque meis pariter coniunge labella labellis,
Proserpente mihi sit uaga lingua duplex.
Morsibus in blandis desit dens, murmura desint,
Exclususque uagus spiritus ex anima.
Lasciuum satis est, quod mollis Francia libat,
Verum hoc aureolum est Cinnama basiolum.

AD SE IPSVM.

q Vingentas solitus cum sis adamare puellas,
Nunc ab amore tuo quid Iouiane uacas?
An quia difficilem sese tibi Fannia præbet?
Et rigidos mores forma superba facit?
Cum tot sint faciles, sit copia mollis amorum,
Quære aliquam tibi quæ sponte placere uelit.
Quæ tibi se dedat, cui sis & charus ocellus,
Cui dicas iam iam Fannia nulla mihi est.
Ipsa tibi dicat, mea lux, mea uita, meus flos,
Liliolumque meum, basiolumque meum.

Chario r & gemmis, & charo charior auro,
Tu rosa, tu uiolæ, tu mihi læuis onix.
Deliciæ, cultusq; meus, mea gaudia solus,
Corq; meum, & præ te nil iuuat esse mecum.
Et quingenta simul capiat tunc basia raptim,
Et sine mente oculos uoluat agatq; suos.
Ac linguam querulo cum suxerit ore trementem,
Exanimis collo pendeat ipsa tuo.
Tunc dices, amor est succo iucundior omni,
Dulcior & melle est, suauior Ambrosia est,
Nec tibi quingentas fuerit sat amasse puellas.
Nil numerus certe nil in amore ualet.

AD THALIAM.

Excentas age basiationes,
Da nostro mea compatri Thalia.
Quem nos plus oculis amamus unum.
Namq; est dulcior Atticæ liquore,
Et quem Siciniæ tulere cannæ,
Ac nostris prope charior medullis.
Quando non alius sodalis unquam
Dilexit magis unicum sodalem,
Quàm nos ipse amat, atq; amamus ipsum
Si non sunt satis hæ osculationes,
Fac sint mille ducenties ducentæ.

AD ANTONIVM PANORMITAM.

a Ntoni decus elegantiarum,
Atq; idem pater omnium leporum.
Vnus te rogat è tuis amicis,

Cras ad se uenias, ferasq; tecum
Quantumcunq; potes facetiarum,
Et quicquid fuerit domi iocorum,
Nam tantum sibi risus apparauit,
Quantum Democrito diebus octo,
Profundi satis & super fuisset
Quod tecum patulo cupit palato
Perridere suapte risione,
Condita lenitate ineptiisq;.

AD LAVRENTIVM Miniatum.

u Xoris nitidæ beate coniunx,
Cunctis coniugibus beatiorq;,
Quid sentis age de meo libello
Nobis differe, nunquid à Catullo
Quenq̃ uideris esse nequiorem,
Aut qui plus habeat procacitatis,
Non dico tamen elegantiorem.
Sed certe meus hic libellus unum
Doctum post sequitur suum Catullum
Et Caluum, ueteremq; disciplinam
Non multo minor est nouis poetis.
Saltat uersiculis canens minutis
Hoc quod non sonuere mille ab annis
Musarum citharæ, & Lyæi puellæ,
Qui se euadere putidam culinam
Et tegmen poterit negare Thynnis.
Fetentis neq; uestiet Siluros
Studebit pueris placere ineptis
Siqui Castaliæ specus liquores,

Parnasi neq; dum bibere fontis,
Doctas sed fugiet manus uirorum
Et qui Castalio sinu recumbunt,
Contentus Miniate, si molestus
Non sit uel tibi, uel tuæ Cicellæ.

IN ANTONINVM CINAEDVM.

a Ntonine cinædule
Huc ad nos redeas, nanq; per Herculem
Istas turpiculas nateis
Si te prenderimus iam usq; adeo malis
Virgis exagitabimus,
Vt par sit sceleri supplicium tuo.
Audes tu media uia
Me præsente meæ comminitarier?
Audes tu niueas rosas
E nostræ gremio tollere Cinnamæ?
Post hæc tam male, pallium
Nixus surripere, atq; in teneris manus
Immiscere papillulis?
Quòd si compulerit me furor improbus,
Disces postmodo quid siet,
Tam bellas manibus tangere fœminas.

AD VICINOS.

u Icini moneo, bene ac pudice
Seruetis mihi uos meam puellam.
Ne se conferat ad suos amicos.
Quos omnes amat impotente amore,
Nec mirum, quia mentulatiores.

Quin & si cupitis probi uideri,
Tales passeribus salaciores
Longe à coniugibus mouete uestris.
Et tu si sapis ò puella nequam
Istos desere pessimos amicos,
Et mecum maneas bona & pudica.
Nam iuro tibi per tuam Serapim
Tecum continuas iacere noctes
In multa recubans fututione.

AD PERILLAM PVELLAM.

ò Solatiolum meum Perilla
Dic quid Cinnama nostra rure fecit
Hos sex continuos dies? ualet ne?
Nam quidam mihi pessimus cinædus
Dixit, q tenerum pedem catella
Dum ludit nimium procacæ morsu
Illi presserat, & domi manebat
Expectans medicos ab urbe missos
Quare te rogo per tuos ocellos
Illos præuenias, probeq; cures,
Ne qua se nimium licentiosos
Præstent, dum cupiunt boni uideri
Nam bracis sine, pallio tumenti
Manu uix retinent utraq; penes
Infestos pueris, puellulisq;.

IN MALVM POETAM QVEM MVtato nomine Vtricellum uocat.

n On sunt carmina, sed cacationes.
Quæ se scribere iactat Vtricellus.
Est merdosius omnibus latrinis.
Quod se scribere iactat Vtricellus.
Obtura miserum Camœna nasum,
Ne te carmina tam cacata lædant.
O merdosa poemata, ô quid unq̃
Erit uel fuit his magis cacatum?
Quamprimum medicos mei sodales
Ad me ducite, nam maligna febris
Dudum me tenet. ut dii deæq;
Isti dent mala multa, qui nec unq̃
Scribit carmina, sed cacationes.

DE IMPROBITATE PVELLAE SVAE.

i Rata est quotiens mihi puella,
Tristis me uocat aridum poetam,
Et lassum minima fututione
Indoctum Veneris, maliq; penis.
Post hæc in triuiis, in ore uulgi
Irridentibus omnibus puellis,
Dicit tam male me esse mentulatum
Quàm uel pumilio, puer ue trimus.
Quam ob rem constitui meas querelas
Deferre ad Venerem, inq; ius uocare,
Nam quis tam patiens amator esset?
Quòd si sensero ius mihi negari,
Hellespontiacum deum precabor
Partes suscipiat meas, uelitq;

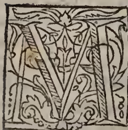
Pro me, quod minimum facillimumq; est,
Vlisci facinus manu seuera.

IVLIO FORTI SICVLO.

IVli pars animæ secunda nostræ
Quid non me pateris meas Camœnas
Omnes proiicere ignibus cremandas.
Quarum depereunt graues labores.
Et perdo miseras subinde chartas.
Nam quamuis ueterum diesq; noctesq;
Euoluam monumenta Iuliorum,
Attritiq; adeo mei libelli,
Vt nil à solea deesse credas,
Semper nostra tamen Thalia friget.
Cuius nequitias, ineptiasq;
Nolis lædere uel putare nullas,
Nec me sordidulum uoces poetam,.
Si non posthabito facetiarum
Lusu, carminibus uacem seueris.
Nam cum desierint graues Catones,
Et sint tempora Busuluniana,
Aequum quis putet esse laude sacra
Scelestos celebrare Tarracones.

I.I. PONTANI LIBER SECVNDVS PARTHENOPEI.

MAGICA AD DEPELLENDVM AMOrem ad Theodorum Gazam.

Ite caput Lenææ edera redimite uirenti
Tuq; nigram tenebris nos adoperta comam,
Languida nunc facili componite lumina somno
Fessaq; securus occupet ossa sopor.
Tu modo tincta puer Læthæo dilue somno
Pocula, sic tristis nanq; fugandus amor.
An mage Thessalicis tentem medicamina uerbis?
Et rumpam Magico uincla ueneficio.
Stant aræ, lectæq; suis è collibus herbæ
Et succi, & Magicis carmina ficta sonis.
Tum geminæ sacro rorantes himbre Cupressi,
Inq; sepulchrales Cedrus adusta rogos.
Nec lunam nox prona negat, nec sydera desunt
Bis genibus, nota bis ueneranda prece.
Rore pio conspergo caput, dic uersus in ortum
Hæc quater, & leuo mox pede tangis humum.
Vincula nunc hæc soluo, atq; hæc ut uincula soluo
Carmine sic nostro corde solutus amor.
Cærea ut hæc gelida durescit forma sub unda
Durescant rigido corda sepulta gelu.
Carmine Iasonios fugit Medea penatis,
Carmine, & hoc fugias corde repulsus amor.

Puluere quo sterilis quadrupes sua corpore uersat
Tu quater hoc ipso puluere sparge caput.
Cyzicea mox tinge & aqua. quater amne fluenti
Dilue, ut extincto cedat amore calor.
Dic Læthe bona uerba, precare obliuia Læthen,
Læthæo mersas tingat ut amne faces.
Fallor? an incipiunt tristes discedere curæ?
Pacatoq; uenit mollior aura salo?
In portum mea uecta ratis, retinacula cessant.
Libertas portu tutior ipsa mihi est.
Libertas cui cedit Amor, cui mater amorum.
Ascreas inter maxima uirgo deas.
Iam tandem ad Musas, antiquaq; sacra reuertor,
Et uatem accipiunt templa operata suum
Pieriæ assistunt aures mihi grata canenti,
Et plaudunt numeris Aonis antra nouis.
Sed mihi nec sine te dulces Theodore Camœnæ,
Castaliusq; iuuat nec mea labra liquor.
Et tua iam pridem cinxerunt tempora Musæ,
Insignemq; ederæ circuiere comam.
Communes igitur Musæ, communia nobis
Sunt studia, atq; eadem fata duobus eunt.
Me quondam patriæ casus nil triste timentem,
Cogit longinquas ire repente uias.
Castra peto, tenerisq; uirum confessus ab annis
Tyrrhenas didici sub Ioue ferre niues.
Mox ubi composito redierunt ocia bello,
Et repetit patrios Martia turba lares,
Excepit Rhodio quondam fundata colono
Parthenope studiis semper amata meis.

Te quoq; Turcaicæ fugientem uincla catenæ
Eiecit patrio Thessalonica solo.
Iactatumq; diu diuersa per æquora tandem,
Agnouit Phrygio condita Roma duce.
Nunc eodem, quo me fato Campania tellus
Deliciis pascit terra beata suis.
Hic ubi nos longæ producere tempora uitæ
Et resides annos claudere fata uelint.
Et cum maturis ætas nos soluerit annis,
Iniicietq; auidas Parca maligna manus,
Tum mistum cinerem communi onerare sepulchro
Amborumq; unus contegat ossa lapis.

BOPHILLVS ADVLESCENS
alloquitur Phiellam amicam.

SI quisq̃ infernas cupiat prænoscere pœnas
Si quisq̃ Elysii dona beata poli,
Hic faciles uultus, ille indignantia cernat
Lumina, in exitium nata Phiella meum.
Aurea pacato diffundis tempora uultu,
Aurea tranquillo pax & ab ore uenit.
Dum loqueris, toto discedunt nubila cœlo,
Verna quies rescô est, uernus in orbe decor.
Candida felices sustollant lintea nautæ,
Quoq; petant portus aura ministrat iter.
Magnetem & gelido surgentis axe Triones,
Quosq; sequatur habet tuta carina deos.
Quòd si quem placidis facilis dignaris ocellis,
Nectaris huic fontes, Ambrosiæq; fluunt.
Illic delicias, illic ludosq; iocosq;,

Mille uoluptates, gaudia mille geris.
Fortuna potes inuita fecisse beatum
Quemq; uelis, miserum, quemq; beasse uelit.
Aspice diuinas humano in corpore dotes.
Nil mortale tibi. digna puella polo es.
Atq; utinam inuideant ne te coelestia nobis
Et noua Phoebeo sydere flamma mices.
O bene, quod ueteres mutarunt numina mores.
Vertit amatorem fabula nulla Iouem.
In te non taurum, non ille subiret olorem
Non Danaes rutilam solueret in pluuiam,
Sed nitidus blando coetu comitatus amorum
In thalamum ueheret dia puella suum.
Et tua gemmali posuisset membra cubili,
Illa deum requies, deliciumq; Venus.
Hoc melius, nunc ille iocos, nunc audit amantes,
Et iuuenum curis, quas tulit ipse fauet.
Ille mihi de te spondet quaecunq; rogarim,
Teq; meo pepigit candida nympha toro.
Tu quoq; iunge pios fido cum coniuge amores,
Ipse etenim & coniunx, ipse & amator ero.
Qualis Chaoniae deuinctus amore maritae,
Nescit amans uolucris fallere iura suae.
Nec te tam formae capiat decor iste superbae,
Vt tua commorint taedia iniqua deos.
Si facilis quondam Daphne Peneia fuisset.
Non staret duris frondea limitibus,
Nec tam crudeli fato rapuisset amantem,
Sortis Anaxaretes causa modusq; suae.
Et mihi nescio quid blandis promittere ocellis,

Et mihi nescio quid dulce uidere, loqui.
Vtq; supercilio spondes, nutuq; loquaci,
Non nihil ipsa meis mota uenis, precibus.
Hec nomen capiat te uirginitatis inane.
Nullis illa quidem est inclyta temporibus.
Illi uirginitas, illi sua cura pudoris,
Siqua puella deis casta facit superis.
Virginitas tua Cydippe, tua Menali diua.
Nos modo naturæ dulce sequamur iter.
Atq; utinam in priscos redeant noua sæcula mores.
Aurea quis Latio regna fuisse canunt.
Cum passim uirides nullo custode per herbas,
Ibat amatori iuncta puella suo.
Non quem dura parens, nō quem pater improbus illi,
Mutua sed placido iunxerat ore Venus.
Atq; ita composito iungebant fœdere curas,
Vna fides, unus lectus, & unus amor.
Tecum ego muscosis habitarem diues in antris,
Atq; idem lectus arbor & herba foret.
Arbor compositas iaceret recubantibus umbras,
Præberet mollem cespitis herba torum.
Et circum querulo streperent uirgulta canore,
Et streperet querula qui salit amnis aqua.
Luderet & suauis demulcens ore querelas
Atthica frondosis ales in arboribus.
Sic mecum fixis hæreres nixa lacertis
Lasciuis relegens oscula blanda iocis.
Mutua sic placido traheremus gaudia lusu,
Et regum magnæ despicerentur opes.
Hæc ille, & sæuus quæcunq; coegerat ardor,

Quæcunq; & didicit uerba disertus amans.
At nymphe uarios immutans ore colores,
Paulatim uictas iam dabat ipsa manus,
Illius & fixis hærens pendebat ocellis.
Vritur, & taciti signa furoris erant.
Et conata loqui, singultim pauca loquuta est,
Deq; uerecundo fugerat ore color.
Ac furtim laxis foribus progressa parabat
Currere in amplexus chare Bophille tuos.
Cum mater sæuis cumulans obiurga dictis
A specula natam iussit abire suam.
Sic quos iunxit amor, tristis custodia soluit.
O nullo uacuum tempore quisquis amat.

QVERITVR DE Baianis balneis.

ANnua Baianis redeunt spectacula lymphis
Et medicas aperit, terra salubris aquas.
Littoraq; arrident teneris spectanda puellis,
Et suus est illis undiq; mistus amans,
Littora non unq̃ nostras solantia curas
Sed semper sæuis addita causa malis.
Quid iuuat ingratos membris depellere morbos
Si curas animo tristitiamq; datis?
Hinc ego cum uestro quæsissem à fonte salutem,
Vulnera non ipsi perpetienda tuli.
At uos ò toto dispersi littore nautæ
Nunquid & hac uecta est nostra puella rate?
Quos tenuit fontes? aut quas petit improba thermas?
Quos' ue habuit comites? quem' ue secuta ducem?
Infelix auibus locus hic, undæq; nocentes.

Me miserum uolucri non nocet ipse deo.
Atq; utinam hæc nunq̃ tetigisset littora uictor
Alcides, oris missus ab Hesperiis.
Viderat ille gregis præda ex Balearide pompam,
Vnde & Pompeius nomina uicus habet.
Ecce furit totis infecta per agmina castris,
Perq; omnis sæuit mors inopina uias.
Ipsa suis spargit manibus pestemq; luemq;,
Exatiatq; animum cruda nouerca suum,
Nil medicæ prosunt artes, cantataq; uerba,
Aut è Marrubiis herba reuulsa iugis.
Procumbit, supplexq; Iouem Tirynthius heros
Orat, & intonso de grege mactat oues.
Exquiritq; deum pacem, Nymphasq; precatur.
Quasq; uirens Gaurus, quas & Auernus habet.
Audiit hic genitor natum, audiuere sorores,
Quæq; salutiferas fundit Araxis aquas.
Nam passim toto manarunt littore lymphæ,
Erupitq; cauis fontibus auxilium.
Sulphureæq; micant undæ, scatuitq; sub antris
Fumidus & medicas extulit humor opes.
Nec mora, iussus aquis lauit se exercitus illis.
Tristis & ex omni corpore pestis abit.
Forte Amor in Nymphen Laborida tela parabat
In quam Vulturnum fixerat ante deum.
Aenariæq; procul secreta in rupe sedebat;
Dum cauet insidiis callidus arte locum.
Audiit hic dum læta Ioui canit æquore toto
Miles, & Herculeis uocibus aura fauet.
Aura fauet, gratasq; dei perducit ad aures,

Quantum opis his illis uis & inesset aquis.
Spem cœpit admonitus lucis, charæq; salutis.
  Captaq; restitui lumina posse sibi.
Namq; olim pharetra nimium pueriliter usus
  Torsit in armiferam spicula acuta deam.
At Pallas pueri telum auersata retexit
  Aegida, uipereas explicuitq; comas.
Hinc puero riguere oculi, uisq; ipsa uidendi
  Tabuit, atq; hebeti lumine ab inde ferit.
Consilio Veneris tamen atq; ex arte Cupido
  Ipse uicem & fratris munera frater obit.
Arcum stringit Amor, moderatur tela Cupido.
  Laxandiq; arcus signa dat ipsa Venus.
At cæcos iocus, incessus, inceptaq; cæca
  Dirigit, & fraudes illecebrasq; parat
Ac subito auratæ fulxere per aera pennæ,
  Et uolucer celsa mouit ab arce deus.
Huc postq̃ uentum est, medias & constitit undis,
  Et tepido lætus margine sedit aquæ.
Mox arcum, ardentisq; faces uolucresq; sagittas
  Deposuit, misero cognita tela mihi.
Incubuitq; genu duplici, tum flumina palmis
  Haurit, & infuso lumina rore lauat.
Terq; quaterq; oculis amnem suffundit, at illi
  Luxit, & auxilium Tullia lympha dedit.
Hinc nunc tam certo meditatur spicula iactu
  Acrior, & multo q̃ fuit ante ferit.
Nec tantum uolucri, præfigit pectora telo,
  Sæua sed ex oculis uulnera multa parat.
His ille insidias fallax, his retia tendit,

His capit,& captos sub ditione premit.
His ego,me miserum,tristi seruire puellæ,
Cogor,& æternum uincula dura pati.
Atq; utinam primis mater me flesset ab annis,
Et rapta è cunis funera nostra forent,
Non ego tam multos sentirem in amore dolores,
Seruitium & quærerer regna superba diu.
Nec turpis de me per multas fabula gentes
Isset,& ingenii fama sinistra mei.
Ah pudeat uatem,pudeat pia sacra colentem
Nequitiam & Veneris turpia castra sequi.
Cingite uictrices Laurus.mihi gloria parta est.
Cessit amor,uacuo est pectore pulsa Venus.
Effracti cecidere arcus,ruptæq; catenæ,
Liberaq; erepto sunt mea colla iugo.

DE INFELICITATE GENERIS HOMINVM.

Non ulla terris habitat aut pax,aut quies.
Inferna diræ,& luctus occupant loca.
Exercet in mortalibus regnum metus.
Regnat libido fraudis & scelerum caput.
Quæ prima fulget homini infelix dies,
Comitem profundo ducit ex erebo simul
Dolorem & ægritudinem,ò sortem asperam,
O dura fata,& semper in peius malum.
Nemo beatus.Ille diuitiis fluens,
Inops habendo.hunc sceptra terris præferunt,
Ipse est sui impos,& quibus præest,timet.
His ficta uirtus limes ad summum est bonum,

Et pandit oris squalor ad superos uiam.
Hæc illa squalens dira & infelix plaga.
Cocytiæ fauces inexorabiles,
Phlegethontis ignes, gurgitesq; Acherusii.
Hæc Tantalea sitis, iecurq; fœcundum,
Et membra diri Ixionis torquens rota.
Sed quid recensens plura in immensum trahor?
Sumus hic tot Inferi, quot homines uiuimus,
Suusq; quisq; dirus est erebus sibi.
Nobis amores, & libido pectoris,
Et una non unius obstetrix mali,
Humana facies, cuius ex oculis fluit
Amor, odium, pax, ira, spes, metus simul,
Et quas gerit cruenta Tisiphone faces.

CASIM FONTEM AEGROTVS ALLOQVITVR.

Turbatis qui nostra rigas humentia lymphis
Quàm procul hei misero nunc mihi Casis abes.
Tu nunc muscosa placidus sub rupe uagaris,
Redditur & fluxu lenior aura tuo.
Altaq; prætexit uirides tibi populus umbras,
Et mille in foliis dulce queruntur aues.
At me nunc tristi fessum Campania morbo
Detinet, & uenas urit anhela sitis.
Nec prodest uiridi totiens te ornasse corona,
Cinxisse & capiti plurima serta tuo.
Nec prodest dulcis totiens cecinisse querelas,
Numinis & causas edocuisse tui.

Namq; dies aderat, sceptrum quo cœpit olympi
Iuppiter, hoc diuis prandia lecta dabat.
Tum puer Idæus, dum pocula grata ministrat,
Spectaturq; suo digna rapina Ioue,
Atq; inter mensasq; deum laudesq; superbit,
Et tanto facies conscia teste placet,
Incautus labente gradu Carchesia fudit,
Multus & è patera fluxit hiante liquor,
Qui præceps summa cœli de parte uolutus
In terras larga constitit huber aqua,
Ad quæ surridens genitor, monumenta manebunt
Certa puer, casum testificata tuum.
Amnis erit, qua nunc grati effluxere liquores.
Casis erit fonti nomen honosq; tuo.
Oscula tum puero raptim libauit. at illi
Fulsit sydereus sparsa per ora color.
Has ego blanditias memini cantare solebam,
Fusus ad herbosæ fluxile murmur aquæ.
At tu longinquos nimium summotus ad Vmbros
Aoniæ nunc es immemor ipse lyræ.
Nec mihi nunc solito præbes de margine riuos.
Arida nec suetus temperat ora liquor.
Solaq; languentis sensus mihi restat imago,
Cum mens furtiuas ægra requirit aquas.
Interdum somno dulcis haurire liquores,
Et madido uideor pellere ab ore sitim.
Hæc mihi dat somnus solatia, dum canis ardet,
Et graue siccatos sidus hiulcat agros.
At uos Pierides uestro succurrite uati.
Profuerit fontis sæpe bibisse sacros.

Vos mihi Persephonen cantu placate moueri
Namq; potest, mouit Bistonis ante lyra.

LAVDES CASIS FONTIS.

CAsis Hamadryadum furtis iucunde minister.
Et cupidis rupes semper amica deis,
Ad quem sæpe sui linquens secreta Lycæi
Pan egit medios sole calente dies,
Mænalioq; tuos impleuit carmine montes,
Et septem cecinit fistula blanda modos.
Cum passim iunctæq; manus, & brachia nexæ
Ducebant placidos Naides ante choros,
Carpebantq; hilares iuxta uirgulta capellæ,
Hœdus & in molli subsiliebat humo.
Quin etiam defessa iugis siquando Diana
Egit præcipites per caua saxa feras,
Hic posuitq; latus, uiridiq; in margine sedit,
Et uitreo flauas lauit in amne comas.
Te Bacchus, te Phœbus amant, tibi carmina nymphæ
Dulce canunt. tibi se comit amata Dryas.
Pelignosq; suos siquando & rura relinquit
Lassa subit fonti Calliopea tuo,
Et lenem querula carpit sub fronde quietem,
Qua cadit arguto murmure lympha fugax.

AD PIVM Ponti. Max.

SIc tua Pæoniis uincantur tædia succis,
Phœbeæq; leuent languida membra manus.

Sic tibi & in Turcas assit Victoria mater,
Et Solymam redigens sub ditione domum.
Da precibus facilis aures, uatiq; faueto
Vates, neu pietas sit tua dura mihi.

AD MARINVM TOMACEL LVM SODALEM.

FAta uocant, lux alma uale, iam deleor, at tu
Inferias uati solue Marine tuo.
Ossa quoq; in patriam miseræ transmitte parenti
Accipiat cineres testa paterna meos.
Et soror ingratæ persoluat iusta fauillæ,
Spargat & è lacrimis nostra sepulcra suis.
Illa etenim tellus, quæ me genuitq; tulitq;
Contegat, & grata membra reponat humo.
Officium face amice pium, manesq; piato,
Atq; Arabo noster spiret odore rogus.
Viueret ò utinam frater tuus, ipseq; tecum
Vidisset potius funera nostra Leon.
Ille meos flentis dextra clausisset ocellos,
Iunxisset geminas & mihi rite manus.
Ossaq; iussisset molli requiescere terra,
Et data perpetuum paxq; quiesq; foret,
Ille meos obitus uersu fleuisset amico,
Redderet & uati carmina mœsta suo.
Sic mihi mors nec amara foret, nec sæua timerem
Fata, nec Alecto quas gerit ante faces.
At tu, siqua tui superest tibi cura sodalis,
Fac madeant lacrimis funera nostra piis.

Te dulcis deflere iuuet lusúsq; iocósq;.
Quos mea non ultra Musa sepulta canet.

DE QVERCV DIIS SACRA.

Haec uetus, & multos Quercus seruata p annos
Si fas est uati credere, numen habet.
Nanq; sub hac iacuit mistus Naretide nympha
Pan, montanicolae captus amore deae.
Menalon ille suum, dilectáq; rura Lycaei,
Parrhasiaeq; procul liquerat antra domus.
Venerat huc uirides stringit qua Vigla ripas,
Et patrium riguo perluit amne solum.
Vidit eam liquidis dum se fouet inscia lymphis,
Et fessa aestiuo membra calore leuat.
Tum periit, saeuaeq; animum fixere sagittae,
Vssit & aetneus pectora adesa calor.
Ac subito hirsuto demissa est fistula collo,
Et pastorali carmina uoce sonat.
Nympha decus nemorum, sacro quae fonte lauaris,
Candidáq; in nitido flumine membra rigas,
Brachia sunt niueo tibi candidiora ligustro,
Colláq; montana non minus alba niue,
Purpureoq; genas suffundens dia rubore
Tingis Puniceâ lilia cana rosa.
Qui tibi sic lucent per quos ego perdor ocelli,
Nimirum eoi luminis instar habent.
Oscula si liceat teneris sumpsisse labellis,
Vilis Hymetos erit, uilis & Hybla mihi.
O si quae uitreis referunt se membra sub undis

Contigerim, o cupido membra fouenda sinu.
Nec tu sperne deum, cui seruit Nonacris ora,
Cinctaq; montanis Itala terra iugis.
Pana deum pecoris cuncti uenerantur agrestes,
Quiq; tenent alii rura nemusq; dei.
Ipse ego lac docui distento ex hubere capræ
Exprimere, & fuso cana coleſtra sero.
Per me etiam tenero sunt miſta coagula lacti,
Inclususq; suo caseus orbe fuit.
Quin etiam tenuis lanæ felicia texta,
Intonsa & docui carpere uellus oue.
His mihi muneribus superata est luna beatis,
Venit & in nostrum candida diua torum.
Aspice quàm pingues agni, q̄ lætus in agro
Hœdus, & in molli luxurietur humo.
Hi tibi munus erunt, longumq; intacta per æuum.
Fistula, Nonacriis inuidiosa deis.
Pro qua quid non fecerunt Heliceq;, Lyceq;,
Cylleneq; aliis dura puella procis.
Hac tu cantabis laudes pecorisq; tuasq;.
Hac mecum dulcis experiere modos.
Illa deum fugiens humili sublapsa salicto
Delitet, & surda reiicit aure preces.
Quid faciat? qua spe miserum soletur amorem,
Infelix? qua nam leniat arte malum?
Omnia tentanti frustra, uiresq; paranti,
Obtulit optati casus amoris opem.
Quercus erat late patulis densissima ramis,
Diues, & intacto uertice sacra comam.
Fama manet Faunos hic discubuisse madentis

Sæpius, & lætos hic agitasse choros.
Inde loco metus, ac longos uenerata per annos
Sylua manet. medius præterit antra liquor,
Antra racemiferis semper uestita corymbis.
Semper syluicolis antra petita deis.
Huc dea post æstus, uenandi fessa labore
Venerat, & molli lassa quierat humo.
Cui labor, & strepitus riui salientis, & umbra,
Optatos somnos & leuis aura facit.
Forte greges illuc, umbra ut uiridante leuaret,
Ducit, & ipse cito Pan petit antra pede.
Ecce uidet stratam cupidus per gramina nymphen
Constitit, & tacita gaudia mente rapit.
Mox sensim summaq; pedes suspendit in herba,
Et presso nullus redditur ore sonus.
Vt tetigit niueæ semota cubilia nymphæ
Et timet, & faciles huc agit hucq; manus.
Subducit retegitq; sinus, nudatq; papillas.
Hinc genua in molli lenta recuruat humo.
Blanditur femori digitis, collumq; genasq;
Libat, & amplexu pectora nuda fouet.
Iungit & os ori, mox ad sua gaudia pergit,
Et sperata diu re sibi uota capit.
Illa ubi se captam dulci resoluta quiete
Sentit, ab opposita prœlia ueste mouet.
Verum ubi nec precibus, nec ui permouit amantem,
Paulatim uicta est, deposuitq; metum.
Iuuit opus, facilemq; deo dea præbuit, inde
Sæpius ad gratum uenit amica locum.
Hinc arbor sacrata diis. quod mille tabellæ

Antraq; uotiuo munere culta docent.

DE CAMINO MONTE ET MVSARVM latebris. Ad Elisium Gallutium.

Q Visquis ades uenerare locum, uatiq; faueto
Dum canit, & dictis credite, uera canit.
Iam super addiderat frondosum Pelion Ossæ
Titanum cœlo perniciosa manus.
Turbaq; cœlestum misero confusa pauore
Cedebat, nullo bella parante Ioue,
Cum sacer Aonidum chorus, imbellesq; puellæ
Aethera præcipiti deseruere fuga.
Non illis Helicon, non multo numine clarus
Parnasus tutos exhibuere lares.
Antra petunt. notasq; domos liquere, metuq;
Longa pererratis finibus arua tenent.
Accipit hospitio fessas mitissimus amnis
Lyris, & hospitio sedulus addit opem.
Mons fuit & scopulis & uallibus undiq; cinctus
Cuius ad ima cauæ, plurimaq; antra iacent.
Huc natas Iouis ille leui placidissimus alueo
Deuehit, & tacitis abdidit in latebris.
Sed neq; Mnemosynes partum, prolemq; Tonantis
Mons tacitam potuit continuisse diu.
Vndiq; nam sese ramis canentis oliuæ,
Palladioq; suum cinxit honore caput.
Tum patulas ulmos Lenæo uestit amictu,
Humidus & liquidis undiq; fluxit aquis.
Grataq; posteritas montem dixere Camœnum,

Vt nunc mutata parte Caminus eat.
Quoq; deæ latuere, locum dixere Cauellas
Templaq; sublimi constituere iugo.
Quare agite & sacros Musis referamus honores,
Reddamusq; piis debita tura focis.
Et tu Pieridum cultor, quem lenia Phœbus
Iussit Dircææ plectra mouere lyræ,
Cinge comam Lauro, citharamq; intende Camœnis
Galle, Aganippei gloria magna chori.
Elisioq; sui resonent montesq; locaq;,
Oppida quem dominum Gallutiana colunt.

AD LEONTEM TOMACELLVM sodalem.

Cquid in absentem quereris male fortis amicã?
Nec linquit curas Anthione atuas?
Et deserta graui resonant num littora planctu?
Ipsaq; de lacrimis humet arena tuis?
Ac miser in cassum uotis tibi Nerea placas.
Scilicet ut reduci uenerit illa rate.
An mare, longinquoq; absens Trinacria tractu
Extinxere tuas igne tepente faces?
Sed neq; tam facili percussit uulnere quenquam
Ille sagittifera qui ualet arte puer,
Vt non post multos sanandum liquerit annos.
Lætalem didicit nanq; ferire locum.
Nimirum & sæuas pascit Trinacria flammas,
Nedum sit facibus terra aliena tuis.
Adde quod & Veneri tellus accepta, suisq;
Testatus quondam sedibus altus Eryx.

An formosa nouæ successit Delia curæ?
Atq; nouo cessit uictus amore uetus?
Spirauitq; tuis uotis felicior aura.
Illuxitq; tibi gratior hora Leon?
Viciniq; fauet fontis custodia Tisbe?
Et soror, & charo mater amica tibi est.
Quæq; tuo inuidit nuper fortuna sodali
Hæc tibi felices porrigit æqua manus.
Nanq; ego cum facilis dominæ tentarer amore
Impleretq; meam lenior aura ratem,
Inuida præripuit lætæ mors gaudia menti,
Fregit & in medio quassa carina salo.
Hinc ego blanditias, ipsumq; Helicona reliqui.
Meq; ipsum damno, deliciasq; meas.
Nec me ni tristes curæ subeuntq; premuntq;,
Omnis & à mœsto uate recessit amor.
Deq; meis quondam nugis lusuq;, iocisq;
Nil mihi nunc reliquum est, nil nisi triste queri.
Nec me delectant dulces uelut ante Camœnæ,
Illa quidem secum meq; measq; tulit.
At tu cui præbet faciles Amathusia natos
Dulcia naturæ munera carpe Leon.
Venturamq; memor fato properante senectam
Non ingrata tuo dona refer Genio.
Sitq; omnis sine nube dies, tum deniq; dices
Vixi. nunc ò mors nil nocitura ueni.

FRIGORE INVITATVR
ad uoluptatem.

b Ruma riget,cauriq; fremunt,stat densior aer
Iuppiter & gelidas fundit ab axe niues.
Pocula nunc lususq; decent,pinguesq; lucernæ,
Arida uos pueri subdite ligna foco.
Igne ferox lenitur hyems,ubi mollia circum
Lesbia,& annosum spumat in orbe merum.
Vino pelluntur tristes de pectore curæ.
Hic liquor ingrato corda dolore leuat.
Hic deus afflictis requiem,spemq; addit egenis.
I puer,& larga prome Falerna manu.
Me iuuat inter uina(fouet nam Bacchus amorem)
Ebria consertis oscula ferre labris,
Molle femur tractasse manu,tractasse papillas.
Dulciaq; in tenero bella mouere sinu.
Tum mihi sit non una satis.tum si tibi iungar
Fannia,quas dederim,quas tulerimq; uices.
Tum si blanda meis uenias retinenda lacertis,
Quos tibi dem amplexus Lautia,quos'ue dabis.
Te ne ego si teneam,quales mea Lautia motus
Expediam,uel quot sim ferus ipse modis.
Molle Pharitaeo spirabit lectus odore,
Quem dat Pellæo condita terra duce.
Lintea sudabunt roseum perfusa liquorem,
Myrteolæq; fluet lucidus humor aquæ.
Interea miscere puer ne desine Bacchum
Sæpius,atq; aliis demere uincla cadis.
Senio adest,rabidusq; canis,uenus aurea cui adest?
Arceli arbitrium te penes omne meri.
Ille nouem cyathos Musarum lætus honore
Ebibat hic Charites,tergeminumq; chorum.

Ille suæ petet dilectæ basia nymphæ,
Et læto absentis nomen in ore sonet.
Lusibus his nam gaudet hiems. his læta terenda est
Bruma. uenit rapido mors inopina pede.

MILITIAM HVIVS TEMPORIS damnat. ad Nicolaum Mariã Buxutum Equitem Neapolitanum.

C Astra sequi, laudẽq; iniustis quærere ab armis
Hoc est æterno bella mouere Ioui.
Militiæ quondam partes ac iura fuerunt,
Tutari patriæ dulcia tecta suæ.
A sociis arcere minas, pepulisse tyrannos,
Hostis & incursus continuisse uagos.
Hinc Decii, fortesq; Fabi, clariq; Metelli,
Ac lætum Pauli, Scipiadumq; decus,
Cannarum hinc tumuli, cæsoq; dracone superbus
Regulus, ac duri Cymbrica palma Mari.
Hinc pontem fregisse ferox sua nomina Cocles
Iactat, & exuuias Cossus ab hoste refert.
Atq; alius uicto redit in capitolia Gallo,
Et spolia antiquo reddit opima Ioui.
Ille triumphatis præscribit iura Britannis,
Et Rheni tumidas ponte refringit aquas.
Ille etiam rubri penetrauit ad æquoris undas,
Et uictor primus Parthica signa fugat.
Hic Dacas, Ciliceṁq; ferum, Pœnumq; rebellem
Ducit uictrices candidus ante rotas.
At nunc quid bello petitur, nisi præda, nec hostem

Sed socium uitæ est expoliasse, decus.
Hinc Mauri nos classe premunt, hinc Turca fugaci
Vectus equo, & Scythici castra cruenta ducis.
Nos tamen in socias ferrum conuertimus urbes,
Et de cognato sanguine præda iuuat.
Quid miles pretio? quid mercennarius ensis
Dignum Romana laude fideq; dabit?
Excessisse acie pulchrum est, ubi dextera ferrum
Abiicit, atq; auro tela repulsa cadunt.
Non iaculis aut ense ferox uictoria, uerum
Infami quæstu bellica palma uenit.
Aurum per medios deducit signa maniplos.
Amisit partes Mars ferus ille suas.
Ipsi ductores pretio sua prœlia uendunt,
Et cedunt pretio castra fidesq; ducum.
Hinc mihi Pierides studium, sacrosq; colendi
Vates, deliciis nomina grata meis.
Hinc nobis Buxute decus, laudemq; paramus.
Pro castris Helicon, pro duce Musa mihi est.
Nec tu non primæ iuuenis cum flore iuuentæ
Arma capis, patria pulsus ab ipse tua.
Deseris Italiam, pronoq; per æquora cursu
Hesperios portus, littora Ibera petis.
Illic cum geminos ageret discordia reges,
Fouisti partes strenuus ense tuas.
Mox contra flauos direxti tela Britannos,
Cum premerent forti Gallica regna manu.
Ocia nunc Musæq; iuuant, dulcesq; recessus,
Et scripta antiquis carmina docta uiris.
Hoc sapere est Buxute, frui melioribus annis,

Cum libris fieri carminibusq; senem.
Castra alios ac bella iuuent. nos læta colamus
Ocia, & Aoniæ fila canora lyræ.
Vita bonum commune quidem est, bene uiuere solus
Nouit, qui ingenii dona beata colit.

AD MVSAM DE CONVERSIONE Sebethi in fluuium.

O Nec docta nimis, nec dum satis apta cothurno
Musa sed ad teneros ingeniosa sales.
Digna Amarantheis crines intexere sertis,
Et madidam Assyrio tingere rore comam,
Ac gelidos circum fontes, per gramina læta
Virginibus mistos ducere nata choros.
Dum licet & uirideis suadet decedere in umbras
Phœbus, & argutum concitat aura nemus.
Huc placidum ad fontem ripæ subeamus opacæ
Qua sua Sebethos candidus arua rigat.
Hinc non uulgatos fontis referemus amores.
Quos legat in nomen Fannia nata meum.
Amnis arundinea uelans tua tempora mitra,
Et dolor, & charæ Doridos aptus amor.
Quis tua tam riguo mutauit membra liquore?
Nunc amnis, certe candidus ante puer.
Forma tibi nocuit, nocuit placuisse puellæ,
Iraq; cærulei q̃ male nota dei.
Littore constiteras. illuc quoq; cærula nymphæ
Currit in amplexus nympha decora tuos.
Halcyones testes, testes uineta Vesæui,

Vos pariter socio secubuisse toro.
Lectus erat frondes, & opaci gramina campi,
Vmbra erat antiquis myrtea sylua comis
Sylua comas frondosa dabat quæ lenibus auris
Spirabat Zephyro sollicitante nemus.
Tum uolucres lætis concentibus aera miscent,
Et raucum illisis murmurat æquor aquis,
Forte inter uirides Nereidas una loquaci
Ore, sed & Nereo fida ministra fuit.
Vidit ut hæc molli capientes littore somnos
Nerea non fictis sedula rebus adit.
Ille autem irato properans ad littora curru
Cærula cæruleis per uada currit equis.
Cuius ob aduentum resonant Tritones in antris,
Candidaq; in scopulis læsa remugit aqua.
Excita Nympha latet, te somnus perdit inertem
Cærulaq; in membris fuscina iacta tuis.
Flerunt Nolex, flerunt te Sarnides undæ
Fleuit discissis mater Acerra genis,
Et Stabias Nymphas, inconsuetumq; Veseuum
Tunc etiam lacrimis inmaduisse ferunt.
Scilicet is teneræ recolebat furta iuuentæ
Et memor antiqui mœstus amoris erat.
Multos hunc perhibent crudeli funere menses
Confectum specubus delituisse suis,
At postq̃ in rabiem dolor hic se uertit acerbam,
Vindex ex antris prosilit ipse cauis,
Eructansq; uomit fumantis pectoris ignes,
Ignibus & latos undiq; uastat agros.
Iamq; insurgebat ponto, tumidumq; per æquor

Iactat ab incensis saxa liquata iugis.
Cum subito ex alto uox reddita, numen aquarum
Sebethos fonti est nomen honosq; suo.
Nec mora, qua iacuit, uitrei fluxere liquores,
In laticemq; abeunt membra soluta nouum.
E puero liquidus fit fons, fit numen & idem
Ex homine, hinc subitis in mare currit aquis.
Talibus ille ferox uictus mentemq; repressit
Imposuitq; suæ Bacchica serta comæ,
Lætior & campis duxit de monte choreas
Concinuitq; nouo carmina digna deo.
Hæc tibi quæ canerem molli resupinus in umbra
Edidit imparibus nostra Camœna modis.
Tempus erit charos cum dicemus Hymenæos,
Vt sit iuncta tuo Parthenopea toro.
Interea nostri nomen titulusq; libelli
Pro tibi promisso munere pignus erit.

FINIS.

I.I. PONTANI DE AMORE CONIVGALI LIBER PRIMVS.

ELEGIAM ALLOQVITVR.

Vc ades, & nitidum myrto compesce capillum,
Huc ades ornatis ô Elegia comis
Inq; nouam uenias cultu prædiuite formam.
Laxa fluat niueos uestis ad usq; pedes.
Molle micet tenues inter dilapsa papillas
Quæ legitur rubro lucida gemma mari.
Perq; humeros leui demissa monilia collo
Addecæant. aurum serica uestis amat.
Aurea subductum constringat fibula pectus,
Aureaq; in limbo fila rigente micent.
Quaq; moues, Arabum spires mollissima nardum,
Lenis & Assyrio sudet odore liquor.
Tecum etiam Charites ueniant, tua cura puellæ,
Et iuuet insolitæ ducere ab arte choros.
Tu puerum Veneris primis lasciua sub annis
Instruis, & studio perficis usq; tuo.
Et quotiens lasso ducit reses ocia neruo,
Hunc placido refoues candida Nympha sinu.
Hinc tibi perpetuæ tribuit Cytherea iuuentæ
Tempora, neu formæ sint mala damna tuæ,
Hinc iuuenum curis, & dulci conscia furto,
Blanditiisq; capis pectora cuncta tuis.
Ergo ades, & cape diua lyram, sed pectine molli,

Sed moueas dulci lenia fila sono.
Nam tibi Mercurius pater est, tibi sedula mater
Eurymie cantus nosse, lyramq; dedit.
Quin etiam tu expertus nouos (ni fallor) amores,
Dulcia supposito gramine furta probas.
Namq; ferunt patrios uectam quandoq; per Vmbros
Clitumni liquidis accubuisse uadis.
Hic iuuenem uidisse, atq; incaluisse natantem,
Et cupiisse ulnas inter habere tuas.
Quid tibi lasciuis puer ò formose sub undis?
Deliciis mage sunt commoda prata tuis.
Hic potes è molli uiola iunxisse coronam,
Et flauam uario flore ligare comam.
Hic potes & gelida somnum quæsisse sub umbra,
Et lassum uiridi ponere corpus humo,
Hic & adesse choris Dryadum, & saliisse per herbas
Molliaq; ad teneros membra mouere modos.
His iuueni succensus amor, formamq; secutus
Et facilem cantum, quo capis ipsa deos,
Tecum inter salices, sub amicta uitibus ulmo,
In molli iunxit candida membra toro,
Inter & amplexus lassi iacuistis uterq;
Et repetita uenus dulce peregit opus.
Quo mage pauca meo Nymphe concedis amori,
Quosq; legat uersus nostra puella cane.
Hæc ego, cum subito uisi ridere penates,
Et noua fulgenti lumina adesse domo.
Astitit, & risu facilem confessa, deditq;
Adueniens animi nuntia signa sui,
Deq; sinu fluxere rosæ, mollesq; hyacinthi,
Et uiolæ, & rubro lilia mista croco.

Tum cecinit,plectroq; fidem percussit eburno,
Et liquidam scio temperat ore chelyn,
Desine diuitias uersu conferre beato,
Et faciem pretio uendere uelle tuam.
Non ego laudarim,cupias si uate relicto
Diuitis argentum culta puella sequi
Forma bonum coeleste,auro quam uendere non est,
Nam miser è terra fodit auarus opes.
Et canos formosa time,celeremq; senectam,
Ante diem cupidis quam deus esse iubet.
Aurum crimen habet,aurum præ carmine dulci
Sordeat,ingenii fide puella bonis.
Odi etiam fastus quid enim fastidia prosunt?
Hinc odii ueniunt semina mille procis.
Dum temnit Glaucum formæ confisa superbæ,
Dum latet,& surda reiicit aure deum,
Cermenis obriguit,saxoq; in membra recepto,
Perpetitur tumidi uerbera sæua maris.
Nunc quoq; signa manent patriis male fida charinis,
Quæ procul abducto uela rudente ferunt.
Neu studium tibi sit peregrinos quærere cultus.
Contenta est facies simplicitate sua.
Sint compti crines,nitido sit uestis amictu.
Munditiis capitur deliciosus amor.
Pauca loqui studeas.uerum tibi pauca loquenti
Sit pudor,& niueo qui decet ore rubor.
Libertas oculis neu sit.fac tempora serues,
Quis capitur,captus quis retinetur amans.
Sitq; uni placuisse satis.crudelius ures.
Artibus ingenuis forma iuuanda bona est.

HOs numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus
Et placidos festa concine luce modos.
Primus Hymen trucibus molliuit corda puellis,
Atq; animos facili contudit arte feros.
Primus inexpertos uinclo sociauit amores,
Legitimo statuens debita iura toro.
Et primus gratæ decerpto flore iuuentæ
Primitias Veneris & sua dona tulit.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus
Et placidos festa concine luce modos.
Hic docuit lentis innectere colla lacertis,
Atq; renudato iungere membra sinu.
Hic rixas, pacemq; simul, nunc ore recluso,
Et nunc consertis oscula ferre labris,
Hic lingua titubante loqui, dum spiritus udo
Gutture, dum querulo ducitur ore sonus.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea serta fores.
Hoc primum uirgo didicit bene culta magistro,
Et femur & lateri conseruisse latus,
Atq; inter questusq; leues, & murmura nota,
Nunc has, nunc alias arte nouare uices,
Dum gratus resilit membris tepor, imaq; uenis
It uenus, & fesso corpore languet amor.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea serta fores.
Quis fulgor, deus ecce deus. nunc ore fauete.
Desine & impariles tibia ferre modos
Sanctus adest, coetusq; suos inuisere gaudet,
Castaq; coniugio nectere uincla parat.

Atq; hæc ut placitis firmet connubia uotis,
T alia diuino sancit ab ore deus.
Has ego felici iungo nunc omnine dextras.
Dic iuuenis, dic tu bella puella, placet.
En placet, ore tuos iuuenis nunc excipe amores.
Oscula neu uirgo prima dedisse neges.
Conuenit. dedit hic, accepit & illa. pudicum
Hoc est. quid uultus scita puella rubes?
Atq; oculis animum fas est, atq; ore fateri,
Gaudia neu tacito uirgo recondе sinu.
Cætera nox, & nos, & amor, lectusq; docebunt.
Hæc tu nunc fidei pignora certa cape.
Quam bene, quod digitis aurum perlucet in istis.
Anulus hic uobis quod scit uterq; dabit.
Ite pares, paribusq; animis in uota iuuentæ,
Et sua concordi reddite iura toro.
Iungat amor quos iunxit Hymen, tædæq; iugales.
Quæ iuuenes, teneat hæc quoq; cura senes.

CARMEN NVPTIALE.
Hesperum alloquitur.

e Xorere, optatumq; uiro, optatumq; puellæ,
Et gratum thalamis Hespere tolle iubar.
Tuq; tuos Erycina toros uisura, canoras
Iunge & aues, rutilas præfer & ipsa faces,
Qualis adesse soles sanctis celebrata Hymenæis,
Cum timet à cupido nupta nouella uiro.
Quos dea concilias, rixamq; in gaudia uertis,
Et tenerum florem carpere amica doces.
Tecum amor, & casto gaudens concordia lecto,

Te lacrimas, risus, prœlia, nosse decet.
Nos alio capite optatam post bella quietem,
Dum rediens abigat somnia grata dies.

VXOREM ALLOQVITVR.

Qualis ab Herculeis surgens complexibus Hebe
Visa est erepta uirginitate queri.
Cum lacrimis suffusa genas, impexa capillum
Non oculos coram est ausa leuare suos.
Talis mane mihi somno digressa mariti
Et queri, & lacrimis ora Ariadna mades.
Scilicet & pudor est huius tibi causa doloris,
Vtq; putas merito te tua damna mouent.
Sed tamen est Veneri quod debes, nec tibi soli
Nata, sed & socii sunt tibi uincla tori.
In partemq; uiri cessit pudor. utitur ille.
Hac sibi permissi conditione tori,
Non est quod doleas, mutata pudore uoluptas
In partem cessit chara puella tuam.
Vtere sorte tua, neu te tibi subtrahe flendo,
Gaudia neu tristi perdere mente uelis.
Quid resides annos iuuet exegisse? iuuentæ
Munera cur nullo colligis ipsa sinu?
Et fructum flos iste dabit. tu gaudia carpe
Quæ coniunx, quæ te carpere iussit amor.
Hic pudor atq; uenus thalamo iunguntur in uno.
Hæc sunt legitimi uincula honosq; tori.
Et Venerem saluo potes exercere pudore,
Et pudor agrestem præteriisse notam.
Quæ nisi rusticitas, lusus fugisse iugales?

Quærit Hymen lusus, gaudia lectus amat.
Rusticitas inimica toris, male grata maritis.
Comparat hæc lites. pacis amicus amor.
Blanditiæ thalamo gaudent, thalamis Hymenæus
Tu fac blanditiis usa ferare nouis.
Andromache armati fertur petiisse mariti
Oscula, & est blando molliter usa uiro.
Illum Bistonii redeuntem è munere Martis,
Excipit in mollis uxor amata sinus.
Oráq; ab ore fouet, multóq; madentia siccat
Puluere, & amplexus datq; capitq; nouos.
Festa deum genitor summo celebrabat olympo.
Conueniunt omnes diq; deæq; simul.
Inter cœlicolas forma præstabat Apollo.
Vincebat cunctas Lux in honore deas.
In Lucem conuersi omnes iuuenesq; senesq;.
E facie Phœbi quæq; puella perit.
Illum exoptabant iungi sibi, at ipse dolebat
In facie fixus lucida Nympha tua.
Lux quoq; non notos paulatim concipit ignes.
In uultu, inq; oculis signa dolentis habet.
Nec sine Luce sua, choreas agitabat Apollo,
Nec mouet ad numeros hoc sine Nympha pedes
Crescit amor, quantóq; magis iam crescit. amoris
Vis patet, & tanto proditur ipse magis,
Nam sibi dum cupidisq; oculis, nutuq; loquuntur,
Et male furtiuas dant capiuntq; manus.
Illa rubet, stupet hic, numerosq; oblitus uterq; est,
Atq; imperfecto uerba tenore cadunt.
Cognita res, facilesq; Iouis peruenit ad aures.

An mea non illos iungere cura potest?
Et Phœbo digna est inquit Lux coniuge coniunx,
Digna Iouisq; domo, digna Tonante nurus.
Et Luci coniunx, coniunx si debitus ullus,
Non alius Phœbo dignior esse potest.
Dixerat, & dextra Phœbum, Lucemq; sinistra
Iam tenet, & iussus carmina pangit Hymen.
Iam Phœbus sponsæ, sponso Lux oscula præbet,
Optatoq; parant iungere membra toro.
Tum phœbus, mea Lux, Lux ô charissima dixit,
Quæ tibi prima uelis munera, posce dabo.
Illa uiri iniectis collo suspensa lacertis,
Hæc tua te coniunx munera prima peto,
Vt tibi nec sine me, mihi tecum scandere detur
Auratos currus, luciferasq; rotas,
Vt tecum optatoq; sinu, cupidisq; lacertis,
Amplexuq; tuo conspicienda ferar.
Me sine nulla dies, nulla & sine luce uoluptas,
Nulla uenus sine me sit tibi, nullus amor.
Annuit his Phœbus, phœbi Lux candida curru
Fertur, in amplexu conspicienda uiri.
Laudaturq; sinu coniunx perlata mariti,
Et merito felix conditione sua est.
Tu'ne deas, Lucemq; sequi formosa recuses?
Exemplum nec te dura mouere potest?
Et breuis est ætas, breuis est & forma puellis,
Illa uolat, paruo hæc tempore nulla manet,
Heu quæ nos fortuna manet? miseranda senectus,
Et morbi comites, quæq; dolenda ferunt.
Frustra præteritos olim reuocaueris annos,

Carpe diem, & Genii munera redde toro.
Hoc tua te, uel forma monet uel coniugis ardor,
Hoc lex coniugii, uinclaq; amoris habent.

VXOREM ALLOQVITVR DE
militia conquerens.

NOn ego diuitias coniunx, aurumq; secutus
Ad tua constiteram limina amata procus.
Sed mores, sed pura fides, sed gratia traxit,
Et formæ, quòd erat candida fama tuæ,
His ego permotus connubia grata petebam,
Et tali felix coniuge uisus eram.
Fauit Amor, tenerisq; parens insignis Amoris,
Et sua coniugio uincla parauit Hymen.
O mihi felices noctes, lucemq; beatam,
O mihi blanditiis gaudia plena suis.
Ergo ego uota bonis Laribus, Genioq; ferebam,
Placabam & multa numina sancta prece.
Inuidit bellorum author, qui pace repulsa,
Concutit Aemiliæ sanguinolentus agros.
Sæue pater tua tela precor, tuaq; arma recond e.
In Veneris niueos fesse recurre sinus.
Illa tibi ignotasq; uices, ignotaq; seruat
Gaudia, delicias lente morare tuas?
Mars propera, sic poscit amans, sed terge cruorem,
Et tua sepositæ corpora ueste tege.
Illa quidem tibi tota uacat, dum coniugis artes
Lemnos habet, dum uir fulmina nigra quatit.
Quid cessas uiolente, tuosq; moraris amores?
Me miserum falso nomen amantis habes.

Te belli, te cædis amor non mollia tangunt
Oscula, non gratæ dulcia ad arma uices.
Immemor amplexus & murmura blanda relinquis
Immemor? ò mira rusticitate deum.
Non tibi post iuuenilem operam, mistasq; querelas
Succurrit lenis lassa per ossa sopor.
Non facilis post bella quies? frustraq; capillum
Nunc colit, & roseo splendet ab ore Venus.
Heu heu, crudeles coeunt ad signa manipli.
Heu heu non segnes miles obarmat equos.
Militiam sequitur uates, fert tela maritus,
O graue coniugium, Pieridesq; malas.
Ocia Pieridum fuerant, requiesq; maritis.
Non mihi coniugium, non mihi Musa ualet,
Sed neq; me uel tela mouent uel lætifer hostis,
Aut iuga perpetua continuata niue.
Tu coniunx, tu sola moues, tu causa dolorum,
Qua sine nec uideor uiuere posse mihi.
Lux grauis, at grauiora manent me somnia noctis,
Somnia imaginibus nigra futura suis,

AD VXOREM.

PArce meum coniunx absens temerare cubile,
Castaq; legitimi fallere iura tori.
Néue alii compone, leues imitata puellas,
Neu mihi sint fidei pignora uana tuæ.
Qui primus lateri ferrum crudele reuinxit,
Mouit & audaci ferrea bella manu,
Illi sint tristes diræ, cineremq; reuellat
Ianitor, & rabida deterat ossa fame.

Ille

Ille mihi charos iuueni detraxit amores
Durus, & à domina iussit abesse mea.
Ferrum hosti, cupido nocet at cur ensis amanti?
Tela absint. felix me mea teda iuuet.
Tu tamen interea chari memor usq; mariti,
Pro reditu coniunx plurima uota dabis.
Assistatq; tibi soror, & sanctissima mater,
Absentis curas quæ leuet usq; uiri.
Et tela noctes, & acu traducere lucem
Exemplum fidei Penelopea docet.
Illam non longi mutarunt tempora cursus.
Non simili ad Troiam prœlia gesta mora.
Casta mane. neu te lusus, neu munera uincant.
Coniugii dotes uita pudica facit.
Siue domi tristes fuso solabere curas,
Siue foras festa tempora lucis agent,
Coniugis occurrant animo tibi mille labores,
Me cœli pluuias sydera iniqua pati.
Forsitan & lateri sæuum quis dirigat ensem,
Et quæ prætereà mille timenda time.
Dum uir abest, neglecta sinus, incompta capillum
Mœsta sedet uidua Laodomia domo.
Sæpe illam Aemoniæ blandis adiere puellæ
Alloquiis, cultus indue dia tuos,
Neglectas dispone comas, quid lucida fronti
Gemma? quid à digitis anulus omnis abest?
Non cultus capit illa suos, non lucida fronti
Gemma micat, digitis anulus omnis abest.
Quid non Euadne Thebas urgente marito,
Impia cum fratres traxit ad arma furor.

Iactat ab incensis saxa liquata iugis.
Cum subito ex alto uox reddita, numen aquarum
Sebethos fonti est nomen honosq; suo.
Nec mora, qua iacuit, uitrei fluxere liquores,
In laticemq; abeunt membra soluta nouum.
E puero liquidus fit fons, fit numen & idem
Ex homine, hinc subitis in mare currit aquis.
Talibus ille ferox uictus mentemq; repressit
Imposuitq; suæ Bacchica serta comæ,
Lætior & campis duxit de monte choreas
Concinuitq; nouo carmina digna deo.
Hæc tibi quæ canerem molli resupinus in umbra
Edidit imparibus nostra Camœna modis.
Tempus erit charos cum dicemus Hymenæos,
Vt sit iuncta tuo Parthenopea toro.
Interea nostri nomen titulusq; libelli
Pro tibi promisso munere pignus erit.

FINIS.

I.I. PONTANI DE AMORE CONIVGALI LIBER PRIMVS.

ELEGIAM ALLOQVITVR.

Vc ades, & nitidum myrto compesce capillum,
Huc ades ornatis ô Elegia comis
Inq; nouam uenias cultu prædiuite formam.
Laxa fluat niueos uestis ad usq; pedes.
Molle micet tenues inter dilapsa papillas
Quæ legitur rubro lucida gemma mari.
Perq; humeros leui demissa monilia collo
Addeceant. aurum serica uestis amat.
Aurea subductum constringat fibula pectus,
Aureaq; in limbo fila rigente micent.
Quaq; moues, Arabum spires mollissima nardum,
Lenis & Assyrio sudet odore liquor.
Tecum etiam Charites ueniant, tua cura puellæ,
Et iuuet insolita ducere ab arte choros.
Tu puerum Veneris primis lasciua sub annis
Instruis, & studio perficis usq; tuo.
Et quotiens lasso ducit reses ocia neruo,
Hunc placido refoues candida Nympha sinu.
Hinc tibi perpetuæ tribuit Cytherea iuuentæ
Tempora, neu formæ sint mala damna tuæ,
Hinc iuuenum curis, & dulci conscia furto,
Blanditiisq; capis pectora cuncta tuis.
Ergo ades, & sæpe diua lyram, sed pectine molli,

Sed moueas dulci lenia fila sono.
Nam tibi Mercurius pater est, tibi sedula mater
Eurymie cantus nosse, lyramq; dedit.
Quin etiam tu experta nouos (ni fallor) amores,
Dulcia supposito gramine furta probas.
Namq; ferunt patrios uectam quandoq; per Vmbros
Clitumni liquidis accubuisse uadis.
Hic iuuenem uidisse, atq; incaluisse natantem,
Et cupiisse ulnas inter habere tuas.
Quid tibi lasciuis puer ò formose sub undis?
Deliciis mage sunt commoda prata tuis.
Hic potes è molli uiola iunxisse coronam,
Et flauam uario flore ligare comam.
Hic potes & gelida somnum quæsisse sub umbra,
Et lassum uiridi ponere corpus humo,
Hic & adesse choris Dryadum, & saliisse per herbas
Molliaq; ad teneros membra mouere modos.
His iuueni succensus amor, formamq; secutus
Et facilem cantum, quo capis ipsa deos,
Tecum inter salices, sub amicta uitibus ulmo,
In molli iunxit candida membra toro,
Inter & amplexus lassi iacuistis uterq;
Et repetita uenus dulce peregit opus.
Quo mage pauca meo Nymphe concedis amori,
Quosq; legat uersus nostra puella cane.
Hæc ego, cum subito uisi ridere penates,
Et noua fulgenti lumina adesse domo.
Astitit, & risu facilem confessa, deditq;
Adueniens animi nuntia signa sui,
Deq; sinu fluxere rosæ, mollesq; hyacinthi,
Et uiolæ, & rubro lilia mista croco.

Tum cecinit, plectroq; fidem percussit eburno,
Et liquidam socio temperat ore chelyn,
Desine diuitias uersu conferre beato,
Et faciem pretio uendere uelle tuam.
Non ego laudarim, cupias si uate relicto
Diuitis argentum culta puella sequi
Forma bonum cœleste, auro quam uendere non est,
Nam miser è terra fodit auarus opes.
Et canos formosa time, celeremq; senectam,
Ante diem cupidis quam deus esse iubet.
Aurum crimen habet, aurum prę carmine dulci
Sordeat, ingenii fide puella bonis.
Odi etiam fastus quid enim fastidia prosunt?
Hinc odii ueniunt semina mille procis.
Dum temnit Glaucum formę confisa superbę,
Dum latet, & surda reiicit aure deum,
Cermenis obriguit, saxoq; in membra recepto,
Perpetitur tumidi uerbera sęua maris.
Nunc quoq; signa manent patriis male fida charinis,
Quę procul abducto uela rudente ferunt.
Neu studium tibi sit peregrinos quęrere cultus.
Contenta est facies simplicitate sua.
Sint compti crines, nitido sit uestis amictu.
Munditiis capitur deliciosus amor.
Pauca loqui studeas. uerum tibi pauca loquenti
Sit pudor, & niueo qui decet ore rubor.
Libertas oculis neu sit. fac tempora serues,
Quis capitur, captus quis retinetur amans.
Sitq; uni placuisse satis. crudelius ures.
Artibus ingenuis forma iuuanda bona est.

Forte aderam, cum læta Venus Dodonide sylua
Sedula non solita poneret arte comam.
Dum fingit crines, speculum dum consulit, illi
Ludebant similes ante pedes uolucres.
Et modo plaudebant pennis, modo dulcia miscent
Oscula, cumq; suo murmura grata sono.
Laudauit dea mitis aues ab amore fideq;
Exemplum certi dixit amoris erunt.
Sed neq; te capiat iuuenis, cui picta capillum
Sit coma, cui nimia quæritur arte decor.
Hic uanas captatq; auras, mutabilis huic est
Mens, & in incerto qui leuis errat amor.
At uates, cui numen adest, cui Delphica serpit
Laurus, & arguto carmen in ore sonat
Ille tibi coniunx ne uelis, non esse recuset
An'ne comes, lateri sit comes usq; tuo.
Dumq; tibi placuisse uelit, non horrida uitet
Prœlia, non Scythici littora adire maris,
Non illum gelidi remorentur signa Bootæ,
Non usta assiduo sole Libystis humus.
Coniugiiq; fidem seros perducet ad annos,
Tecum amet. & socio uiuet amore senex.
Et tibi sint faciles anni, nec amara senectus,
Obsequio dulcis functa puella uiri.
Anne iuuet residem frustra duxisse iuuentam
Expertem grati credula coniugii?
Quin potius laudanda fores, si coniuge charo,
Si Veneris placidis ipsa fruare bonis.
Vt sine aqua fluuius, utq; est sine frondibus arbor,
Vt sine sole dies, nox sine luminibus,

Sic turpis sine amore pari, sine coniuge lectus.
Deliciis ille est, illecebrisq; locus.
Ipsa meum teneris noctu complexa lacertis
Clitumnum, cupido demoror usq; sinu.
Nocte etiam uiduo solam cessare cubili
Ipsa uetat, noctis quae dea finit iter.
Nec Veneri lux grata adeo, quàm gaudia noctis.
Tu ne deas dubites scita puella sequi?
Haec, & uirginea tetigit mea tempora Lauru,
Laurea nam dextrae sceptra Elegia gerit.
Tum liquidis dilapsa notis. quaq; ipsa recedit,
Linquit odoratae mollia signa comae.
Dum spirant ignes, capiunt dum incendia uires,
Et dea tam facilem spondet in arte chelyn,
Tu quoq; blande puer, in me noua uulnera tenta.
Deprecor imperii non ego iura tui.
Vre acer, fige indomitus, neu parce pharetris,
Neu tepeant modicae pectora nostra face.
Tum mihi mollis eat uersus, tum laeta sonabunt
Carmina, tum dulcis profluet ore sonus.
Tu quoq; materiam, saeuoq; alimenta furori
Da, curis requies una Ariadna meis.
Ne'ue oculis inimica ueni. neu dura precanti,
Per spem coniugii, uinclaq; nostra rogo,
Vel miseranda tibi est arsuri flamma mariti,
O socii consors chara futura tori.
Haec precor, haec utinam nitidis argenteus alis,
Annuat, & digiti pignore firmet Hymen.

CARMEN NVPTIALE, Tibicinem alloquitur.

Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus
Et placidos festa concine luce modos.
Primus Hymen trucibus molliuit corda puellis,
Atq; animos facili contudit arte feros.
Primus inexpertos uinclo sociauit amores,
Legitimo statuens debita iura toro.
Et primus gratæ decerpto flore iuuentæ
Primitias Veneris & sua dona tulit.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus
Et placidos festa concine luce modos.
Hic docuit lentis innectere colla lacertis,
Atq; renudato iungere membra sinu.
Hic rixas, pacemq; simul, nunc ore recluso,
Et nunc consertis oscula ferre labris,
Hic lingua titubante loqui, dum spiritus udo
Gutture, dum querulo ducitur ore sonus.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea serta fores.
Hoc primum uirgo didicit bene culta magistro,
Et femur & lateri conseruisse latus,
Atq; inter questusq; leues, & murmura nota,
Nunc has, nunc alias arte nouare uices,
Dum gratus resilit membris tepor, imaq; uenis
It uenus, & fesso corpore languet amor.
Hos numeros tibicen ama, atq; hos incipe cantus,
Dum texunt uirides Laurea serta fores.
Quis fulgor, deus ecce deus. nunc ore fauete.
Desine & impariles tibia ferre modos
Sanctus adest, coetusq; suos inuisere gaudet,
Castaq; coniugio nectere uincla parat.

Atq; hæc ut placitis firmet connubia uotis,
T alia diuino sancit ab ore deus.
Has ego fœlici iungo nunc omnine dextras.
Dic iuuenis, dic tu bella puella, placet.
En placet, ore tuos iuuenis nunc excipe amores.
Oscula neu uirgo prima dedisse neges.
Conuenit. dedit hic, accepit & illa. pudicum
Hoc est. quid uultus scita puella rubes?
Atq; oculis animum fas est, atq; ore fateri,
Gaudia neu tacito uirgo reconde sinu.
Cætera nox, & nos, & amor, lectusq; docebunt.
Hæc tu nunc fidei pignora certa cape.
Quam bene, quod digitis aurum perlucet in istis.
Anulus hic uobis quod sit uterq; dabit.
Ite pares, paribusq; animis in uota iuuentæ,
Et sua concordi reddite iura toro.
Iungat amor quos iunxit Hymen, tædæq; iugales.
Quæ iuuenes, teneat hæc quoq; cura senes.

CARMEN NVPTIALE.
Hesperum alloquitur.

E Xorere, optatumq; uiro, optatumq; puellæ,
Et gratum thalamis Hespere tolle iubar.
Tuq; tuos Erycina toros uisura, canoras
Iunge & aues, rutilas præfer & ipsa faces,
Qualis adesse soles sanctis celebrata Hymenæis,
Cum timet à cupido nupta nouella uiro.
Quos dea concilias, rixamq; in gaudia uertis,
Et tenerum florem carpere amica doces.
Tecum amor, & casto gaudens concordia lecto,

Cumq; sua ueniat gratia iuncta fide.
Sancte Geni nardoq; comam perfuse madenti,
Feliciq; assis Hora benigna pede.
Hesper adest, uideo ecce faces, Hymenaeeq; clamat
Vulgus, & omnis io turba Hymenaee uocat.
Ipse deus spargitq; rosas, spargitq; hyacinthos,
Ac sua nimirum munera laetus obit.
Ipse & adest, agitatq; faces, Hymenaee uocate
Dicite io ter io ô Hymenaee io,
Quicquid odoris habent Arabes, unctiq; Sabaei
Secum habet, atq; suo spirat ab ore deus,
Deq; coma sertisq; fluunt, quoscunq; liquores
Assyrio ueniens deuehit orbe ratis.
Ipse choros mistus pueris, mistusq; puellis
Ducit, & ad numerum crura manusq; mouet.
Vos celebrem cantate deum, atq; Hymenaee uocate,
Dicite io ter io ô Hymenaee io.
Nympha uenit. praeit ipse deus, praeeuntq; sorores,
Idaliae, atq; nouem Thespia turba deae.
Scilicet assuetasq; domos, assuetaq; uisunt
Limina, & est uatis sedula cura sui.
Cernite, ut apposito moueant uestigia gressu,
Et plaudat felix agmen ouante lyra.
Dum choreas, dum plectra mouent euantia diuae,
Dicite io ter io ô Hymenaee io
Iam uenit cohibete modos. iam tibia siste.
Haesitat ad primas iam noua nupta fores.
Atq; hanc cunctantemq; gradus, atq; ora rubentem
Ammonet his Erato, dulciaq; ora mouet.
Ne dubita, sustolle pedem, felixq; marito,

Et felix natis, ô mea limen adi.
Fortunata domus tibi erit, sanctiq; penates,
Candidus in primis, & sine lite torus.
Isq; etiam coniunx, cui præ te, & munera Crœsi,
Et diues rutilis sordeat Hermus aquis.
His Erato. subit ornatis Elegia capillis,
Candida Puniceæ conspicienda togæ.
Ne lacrimis, ne fœda oculos formosa nitentis.
Ad pacem, ad lusus chara puella uenis.
Deliciasq; tori molles, dulcemq; quietem,
Quid tua singultu pectora rupta sonant?
Aspice ut hærentes in te defixit ocellos,
Vt miser è lacrimis liquitur ipse tuis.
Nil iuuenis miserere, uetat te flere Hymenæus,
Et nox deliciis prima futura tuis.
Ergo age, néue uiri amplexus, neu gaudia differ
Longius, & charos aurea uise lares.
En bene habet. placidos intrasti dia penates,
Dexteráq; est cupido tam bene iuncta uiro.
Ite simul, capite amplexus, & colla ligate,
Vt natos uideant pignora chara suos.
Iunguntur suáq; ora simul, resolutáq; uenis
Molliter irroret languida membra uenus.
Complexi, quales ederæ sua brachia nectunt,
Chaonis & qualis oscula iungit auis.
Neu dulcem cohibete animam, pax rixáq; murmur
Alternent, neu dens linguá ue ponat opus.
Claudite iam postes. iam lectus cepit amantes.
Mutua quid testes gaudia differimus?
Solus ades genialis Hymen, te murmura testem,

Te lacrimas, risus, prœlia, nosse decet.
Nos alio. capite optatam post bella quietem,
Dum rediens abigat somnia grata dies.

VXOREM ALLOQVITVR.

Qualis ab Herculeis surgens complexibus Hebe
Visa est erepta uirginitate queri.
Cum lacrimis suffusa genas, impexa capillum
Non oculos coram est ausa leuare suos.
Talis mane mihi somno digressa mariti
Et queri, & lacrimis ora Ariadna mades.
Scilicet & pudor est huius tibi causa doloris,
Vtq; putas merito te tua damna mouent.
Sed tamen est Veneri quod debes, nec tibi soli
Nata, sed & socii sunt tibi uincla tori.
In partemq; uiri cessit pudor. utitur ille.
Hac sibi permissi conditione tori,
Non est quod doleas, mutata pudore uoluptas
In partem cessit chara puella tuam.
Vtere sorte tua, neu te tibi subtrahe flendo,
Gaudia neu tristi perdere mente uelis.
Quid resides annos iuuet exegisse? iuuentæ
Munera cur nullo colligis ipsa sinu?
Et fructum flos iste dabit. tu gaudia carpe
Quæ coniunx, quæ te carpere iussit amor.
Hic pudor atq; uenus thalamo iunguntur in uno,
Hæc sunt legitimi uincula honosq; tori.
Et Venerem saluo potes exercere pudore,
Et pudor agrestem præteriisse notam.
Quæ nisi rusticitas, lusus fugisse iugales?

Quærit Hymen lusus, gaudia lectus amat.
Rusticitas inimica toris, male grata maritis.
Comparat hæc lites. pacis amicus amor.
Blanditiæ thalamo gaudent, thalamis Hymenæus
Tu fac blanditiis usa ferare nouis.
Andromache armati fertur petiisse mariti
Oscula, & est blando molliter usa uiro.
Illum Bistonii redeuntem è munere Martis,
Excipit in mollis uxor amata sinus.
Oráq; ab ore fouet, multóq; madentia siccat
Puluere, & amplexus datq; capitq; nouos.
Festa deum genitor summo celebrabat olympo.
Conueniunt omnes díq; deæq; simul.
Inter cœlicolas forma præstabat Apollo.
Vincebat cunctas Lux in honore deas.
In Lucem conuersi omnes iuuenesq; senesq;.
E facie Phœbi quæq; puella perit.
Illum exoptabant iungi sibi, at ipse dolebat
In facie fixus lucida Nympha tua.
Lux quoq; non notos paulatim concipit ignes.
In uultu, inq; oculis signa dolentis habet.
Nec sine Luce sua, choreas agitabat Apollo,
Nec mouet ad numeros hoc sine Nympha pedes
Crescit amor, quantóq; magis iam crescit. amoris
Vis patet, & tanto proditur ipse magis,
Nam sibi dum cupidisq; oculis, nutúq; loquuntur,
Et male furtiuas dant capiuntq; manus.
Illa rubet, stupet hic, numerosq; oblitus uterq; est,
Atq; imperfecto uerba tenore cadunt.
Cognita res, facilesq; Iouis peruenit ad aures.

An mea non illos iungere cura potest?
Et Phœbo digna est inquit Lux coniuge coniunx,
Digna Iouisq; domo, digna Tonante nurus.
Et Luci coniunx, coniunx si debitus ullus,
Non alius Phœbo dignior esse potest.
Dixerat, & dextra Phœbum, Lucemq; sinistra
Iam tenet, & iussus carmina pangit Hymen.
Iam Phœbus sponsæ, sponso Lux oscula præbet,
Optatoq; parant iungere membra toro.
Tum phœbus, mea Lux, Lux ô charissima dixit,
Quæ tibi prima uelis munera, posce dabo.
Illa uiri iniectis collo suspensa lacertis,
Hæc tua te coniunx munera prima peto,
Vt tibi nec sine me, mihi tecum scandere detur
Auratos currus, luciferasq; rotas,
Vt tecum optatoq; sinu, cupidisq; lacertis,
Amplexuq; tuo conspicienda ferar.
Me sine nulla dies, nulla & sine luce uoluptas,
Nulla uenus sine me sit tibi, nullus amor.
Annuit his Phœbus, phœbi Lux candida curru
Fertur, in amplexu conspicienda uiri.
Laudaturq; sinu coniunx perlata mariti,
Et merito fœlix conditione sua est.
Tu'ne deas, Lucemq; sequi formosa recuses?
Exemplum nec te dura mouere potest?
Et breuis est ætas, breuis est & forma puellis,
Illa uolat, paruo hæc tempore nulla manet,
Heu quæ nos fortuna manet? miseranda senectus,
Et morbi comites, quæq; dolenda ferunt.
Frustra præteritos olim reuocaueris annos,

Carpe diem, & Genii munera redde toro.
Hoc tua te, uel forma monet uel coniugis ardor,
Hoc lex coniugii, uinclaq; amoris habent,

VXOREM ALLOQVITVR DE
militia conquerens.

Non ego diuitias coniunx, aurumq; secutus
Ad tua constiteram limina amata procus.
Sed mores, sed pura fides, sed gratia traxit,
Et formæ, quòd erat candida fama tuæ,
His ego permotus connubia grata petebam,
Et tali felix coniuge uisus eram.
Fauit Amor, tenerîq; parens insignis Amoris,
Et sua coniugio uincla parauit Hymen.
O mihi felices noctes, lucemq; beatam,
O mihi blanditiis gaudia plena suis.
Ergo ego uota bonis Laribus, Genioq; ferebam,
Placabam & multa numina sancta prece.
Inuidit bellorum author, qui pace repulsa,
Concutit Aemiliæ sanguinolentus agros.
Sæue pater tua tela precor, tuaq; arma reconde,
In Veneris niueos fesse recurre sinus.
Illa tibi ignotasq; uices, ignotaq; seruat
Gaudia, delicias lente morare tuas?
Mars propera, sic poscit amans, sed terge cruorem,
Et tua sepcsita corpora ueste tege.
Illa quidem tibi tota uacat, dum coniugis artes
Lemnos habet, dum uir fulmina nigra quatit.
Quid cessas uiolente, tuosq; moraris amores?
Me miserum falso nomen amantis habes.

Te belli, te cædis amor non mollia tangunt
Oscula, non gratæ dulcia ad arma uices.
Immemor amplexus & murmura blanda relinquis
Immemor? ô mira rusticitate deum.
Non tibi post iuuenilem operam, mistasq; querelas
Succurrit lenis lassa per ossa sopor.
Non facilis post bella quies? frustráq; capillum
Nunc colit, & roseo splendet ab ore Venus.
Heu heu crudeles coeunt ad signa manipli.
Heu heu non segnes miles obarmat equos.
Militiam sequitur uates, fert tela maritus,
O graue coniugium, Pieridesq; malas.
Ocia Pieridum fuerant, requiesq; maritis.
Non mihi coniugium, non mihi Musa ualet,
Sed neq; me uel tela mouent uel lætifer hostis,
Aut iuga perpetua continuata niue.
Tu coniunx, tu sola moues, tu causa dolorum,
Qua sine nec uideor uiuere posse mihi.
Lux grauis, at grauiora manent me somnia noctis,
Somnia imaginibus nigra futura suis,

AD VXOREM.

PArce meum coniunx absens temerare cubile,
Castáq; legitimi fallere iura tori.
Néue alii compone, leues imitata puellas,
Neu mihi sint fidei pignora uana tuæ.
Qui primus lateri ferrum crudele reuinxit,
Mouit & audaci ferrea bella manu,
Illi sint tristes diræ, cineremq; reuellat
Ianitor, & rabida deterat ossa fame.

Ille

Ille mihi charos iuueni detraxit amores.
Durus,& à domina iussit abesse mea.
Ferrum hosti,cupido noceat cur ensis amanti?
Tela absint.fœlix me mea teda iuuet.
Tu tamen interea chari memor usq; mariti,
Pro reditu coniunx plurima uota dabis.
Assistatq; tibi soror,& sanctissima mater,
Absentis curas quæ leuet usq; uiri.
Et tela noctes,& acu traducere lucem
Exemplum fidei Penelopea docet.
Illam non longi mutarunt tempora cursus.
Non simili ad Troiam prœlia gesta mora.
Casta mane.neu te lusus,neu munera uincant.
Coniugi dotes uita pudica facit.
Siue domi tristes fuso solabere curas,
Siue foras festæ tempora lucis agent;
Coniugis occurrant animo tibi mille labores,
Me cœli pluuias sydera iniqua pati.
Forsitan & lateri sæuum quis dirigat ensem,
Et quæ prætereà mille timenda time.
Dum uir abest,neglecta sinus,incompta capillum
Mœsta sedet uidua Laodomia domo.
Sæpe illam Aemoniæ blandis adiere puellæ,
Alloquiis,cultus indue dia tuos,
Neglectas dispone comas,quid lucida fronti
Gemma?quid à digitis anulus omnis abest?
Non cultus capit illa suos,non lucida fronti
Gemma micat,digitis anulus omnis abest.
Quid non Euadne Thebas urgente marito,
Impia cum fratres traxit ad arma furor.

Ah q̃ difficiles egit nocteisq; diesq;,
Ah q̃ omnis miseræ pectore sensus abit.
Non choreæ, cantusq; iuuant, non porticus illam,
Publica, non templis uota, sacer ue dies.
Euadne quid sola domi, quid pensa, columq;
Vsq; trahis? lacrimis humidaq; ora rigas?
Me miseram cui læter abest, cui dextera cesset,
Cui colar, & formæ debita cura meæ est.
Ergo inter famulas, lanæq; addicta trahendæ.
Squalida neglecto delitet in thalamo.
Vtraq; laudata est, exemplumq; utraq; fidæ
Coniugis, & casti certa fides thalami.
Sed neq; sic te exempla mouent, ut non magis ipsa
Coniugis officio sponte fruare bono.
Quodq; decet castas, sola uirtute magistra
Exequere, & per te quid decet, ipsa sapis,
In partemq; uenis nostrorum sponte laborum,
Remq; domi, & natos qua licet arte iuuas.
Forsitan & nobis, quæ sit mens ipsa requiris,
Né ue tui mihi sit mutua cura times.
Non ita nos facili iunxit concordia nexu,
Vt sine te coniunx ulla sit hora mihi.
Nec sic nostra leui firmata est pignore dextra,
Non sit ut in nostro pectore prima fides.
Vt præsens mihi sola quies, sic pectoris absens
Vna tenes curas, tu regis una uirum.
Sed dabitur, cum læta feret pax ocia nobis,
Reddere tam charo munera coniugio.
Tum liceat thalamoq; frui, socioq; cubili,
Mutuaq; in tacito gaudia ferre sinu.

Tum noua suscipient uires incendia rursus,
Rursus & iniiciet uincula castus Hymen.
Interea memor ipsa tori, sanctiq; pudoris,
Spe modo uenturi tempora falle uiri.
Nec spes destituet, namq; ultima ducitur æstas,
Candida cum celeri sub pede musta fluunt.
Frigidus Illyricis Aquilo dimissus ab oris
Admonet hibernas haud procul esse niues.
Defunctusq; dari sibi postulat ocia miles,
Et parat ad patrios arma referre Lares.
Ipse mihi uideor iam primæ ad limina portæ
Iam thalami cupidas uictor adesse fores.
Teq; meos inter collapsam uita lacertos
De desiderio languida facta mei.
Atq; ubi mens rediit longo sermone referre
Quantum difficile est coniuge abesse suo.
Implicitamq; humeris, atq; oscula grata ferentem
Vix rediisse tibi credere posse uirum.
Quod tu sancte toros celebras qui Hymenæe maritos,
Annue, & his precibus candide diue ueni.

ANIMVM SVVM ALLOQVITVR.

Heus ibis, sine me tamen ibis, quo duce quæso
O anime? an'ne amor est, qui tibi monstrat iter?
Scilicet ille uiæ tibi duxq; comesq; futurus,
Et dominæ tecum commodus hospes erit.
I felix, felixq; redi, felicior hospes.
O utinam qui te, nos quoq; ferret amor.
Me miserum quanti montes, & flumina quanta
Amplexus prohibent chara Ariadna tuos.

Quid tecum Arme mihi, quid cum Rhenoq; Padoq;
Aut quid cum telis Mars uiolente tuis?
O pereant enses q; feri, galeaeq; minaces:
Pax ades, & uincto praelia Marte uacent.
Pace coronati ludunt ad pocula amantes,
Inter & insanos uina ministrat amor.
Atq; aliquis memor absentis conuiua puellae
Cantat, dumq; canit ebria turba fauet,
Sollicitaq; choros planta impliat, adsonat udis
Tibia, & aurato pectine pulsa chelys.
Pace Ceres Bacchusq; uigent. tum uinitor uuas
Tum messor spicas, grataq; poma legunt.
Assidet his coniunx, posito quae sedula fuso
Optatasq; dapes, uinaq; inempta ferat,
Et nunc ueloci messem diuentilat aura,
Impleat ut spoliis horrea triticeis.
Et nunc calcatis spumantia praela racemis
Diluit, ac multo decoquit igne merum.
Nunc legit arbuteos foetus, & olentia poma.
Quae ferat in calatho filia parua domum.
Et nunc selectis matura Cydonia ramis
Decutit, & filo deligat inde breui.
Festa dies redit, ornata cum coniuge coniunx
Prodit, & agresti dat sua uota deo.
Primitias, mollemq; hoedum cum pinguibus agnis
Quaeq; tegant sacras plurima serta fores.
Inde domum laeto comitatur fistula cantu.
Splendet ubi apposito mensa benigna mero.
Ipsa uiro coniunx, uxoriq; ipse ministrat,
Et plaudit dominis sedula turba suis.

Vina diem celebrant, uino somnusq; uenusq;
It comes, & ueneri gaudia nota suæ.
O qui me boreas, ô qui diuus' ue deus' ue
In gremio sistat pulchra Ariadna tuo.
Bacche ueni memor ipse tuæ, sed contine ab ista,
Meq; feras curru Bacche benigne leui.
Ipse tuas referam laudes, tu gaudia mœstis,
Tu requies fesso es, te sine dulce nihil.
Ipse feram uites, ulmo quas rite maritem.
Ipse traham lenta sarcula dura manu.
Ac circa leuibus uinclis intenta puella
Subliget intortis brachia uiminibus.
Non tamen ut falcem' ue manu, rastros' ue lacertis
Incutiat. fortis sit labor iste uiri.
Tunc iuuet inter opus rapinisq; interq; laborem
Oscula de roseis grata tulisse labris.
Tum sparsos libet ad frontem componere crines,
Turbatasq; manu restituisse comas.
Felices Arabum gentes, quibus uxor in armis
Astat, & audaci strenua fertur equo.
Illa sudes, hastamq; uiro, iaculumq; ministrat,
Adiuuat, & nulli non fauet ipsa loco.
Communisq; utriq; labor, fortunaq; belli.
Atq; idem casus, uitaq;, morsq; manent.
O mihi si coniunx, ô si galeamq;, sudemq;
Ipsa geras, forti q̃ lubet esse mihi.
Castra placent; date tela mihi, perq; arma tubasq;
Iam iuuat audaces conseruisse manus.
Dum lateri meus ignis adest, non ipse uerebor
Solus in aduersos corpora ferre globos.

Solus & urgenti clypeos opponere turmæ
Mille licet feriant, mille repellet amor.
Me miserum neue ora calor, neu frigora lædant,
Atterat heu molles neu grauis hasta manus.
An mihi iam fuerit dulcis uictoria tanti?
Vt tibi sint formæ damna timenda tuæ?
Te ne ego sustineam rapidi fera sydera Cancri.
Te ne graues hyemis continuare niues?
Te ne himbres eurosq́ʒ? procul sit gloria belli,
Rursus in aerios prœlia abite notos.
Et rursus pax alma redi, cui blanda uoluptas
Sit comes. & felix omnia cantet amor.

QVERITVR DE EXPEDITIONE Obeunda.

Musarum quondam, Bacchiq́ʒ domestica cura
Ipse tuam colui candide Phœbe lyram
Assuetus riuisq́ʒ sacris & rure beato
Compositæ mentis ocia grata sequi.
Cum Veneris placidos componebamus in usus
Carmina, quis esset conciliandus amor.
Nunc uates ad bella trahor, Martemq́ʒ cruentum
Heu pharetris parcus hostis acerbe tuis.
Parce pater Gradiue, leuesq́ʒ auerte sagittas.
Extincto quæ nam est gloria uate tibi?
In trucibus fera tela uiris consumere oportet.
Præterit imbelles ira leonis oues.
Te quoq́ʒ mouit amor: prosit mihi nomen amantis
Et supplex & amans noscat amantis opem.
Imbellis mihi fila lyræ, non letifer arcus,
Et placet apposito plurima mensa mero,

Et placet, arenti sitiunt cum rura Leone
Vmbra, sonat placidæ qua leue murmur aquæ.
Aut tenuem uisco prædam, uel arundine piscem
Excipere, aut alta tendere ualle plagas.
Arma uiros ac bella decent, nos grata Camœnis
Ocia, & in molli culcitra picta toro.
Et tamen instructasq; acies, ac signa uidere
Cogimur, & patria tam procul esse domo.
Me miserum potero'ne tuis Ariadna lacertis
Longius, & facie sic caruisse tua?
Et potero'ne oculis? non hæc constantia nostra est.
Vincat amor. iam iam turbide Sene uale.
Castraq; turrigero ualeant circundata uallo.
Me me amor audaces cogit inire uias.
Ille per oppositas secreto limite turmas
Ducit, & hostiles præterit insidias.
Ille iter in tenebris explorat, & obuia monstrat.
Hoc duce per Syrtes sit uia tuta mihi.
Heu heu q̃ pleno decurrit margine Senus.
Heu heu q̃ ripas non capit ipse suas.
Nõ rapidas capit amnis aquas. trahit arua domosq;
Et iuga diuulsis montibus hausta uehit.
S[illegible]gitur plus q̃ uel amor uel numina possunt.
Exercet uires casus ubiq; suas.
Casus Abidenis iuuenem demersit in undis,
Cum petit amplexus Sesta puella tuos.
Casus Threicio consortem sustulit Orpheo,
Errat dum nudo prata per uda pede.
Omnia casus agit, quod non dat amor'ue uenus'ue
Eueniet, quotiens casus & ipse uolet.

Frustra igitur diuos miseri ueneramur amantes.
Numen Amor nullum est, numen inane Venus.
Orta mari cum præsit aquis, cur flumina parent
Nulla, nec est misero qui ferat amnis opem?
Et quondam fontes, & quondam flumina amarunt
Sæuire hæc una est gloria Sene tibi.
Sæuiat in te atroxq; canis, rabiesq; leonis,
Atq; hyemis medio tempore siccus eas.

AD VXOREM DE LIBERIS EDVCANDIS.

Quid tibi communis natas, tria pignora coniunx
Commendem? quarum maxima cura tibi est.
Nam tua nec uirtus, nec amor monitore marito
Indiget, & matris munera docta subis.
Sed tamen, ut partesq; meas, & iura tuerer,
Ne ue absens uidear non memor esse domus,
Hæc obeunda tibi constanti pectore mando,
Officii quæ sint munera certa tui.
Primus honos pietasq; deo, templisq; dicatis.
Hoc primum discant pignora nostra, uide.
Templa adeant caste, castisq; piissima uotis
Dona ferant. gaudet simplicitate deus.
Tum colere antiquas artes, maternaq; iussa,
Atq; agili discant carpere pensa manu.
In digitis acus, ante pedes intexta quasilli
Viminaq;, & fuso stamina torta leui.
Hoc Tanaquil opus, hos mores Lucretia monstrat,
Phylacidæ hos coniunx, Telemachiq; parens.
Multa pater, materq; ualent infundere natis.
Transit & in seri iura nepotis auus.

Insita sed studio uis confirmanda fideli est,
Natura ut mores induat usa bonos.
Arte opus est. artem solers quoq; perficit usus.
Perficit ars, quicquid repperit ingenium.
Sponte sua quāuis tellus fœcunda, nouari
Poscit, & optata gaudet arantis ope.
Sponte sua uitis profert Baccheia racemos,
Sed tamen assidua falce colentis eget.
Quid, ꝙ quæ sterilis natura creuerat arbos
Insita pomiferas portat honusta comas?
Arte igitur natura iuuatur, & arte magistra,
Sumunt diuersos pectora nostra habitus.
Format aratorem domita ceruice iuuencum
Agricola, ut currus axe sonante ferat.
Format equum domitor, sic ut petat obuius hostem
Sensit ubi audaces signa dedisse tubas.
Dum tenera est ætas, dum mens, patiensq; magistri,
Tum proprias artes quisq; docendus erit.
Ergo dum molles animi nunc imprime mater
Quæ pietas, quæ lex, fasq;, pudorq; iubent.
Plura licet nostras commendent dona puellas
Matronæ decus est una pudicitia,
Forma breuis, uigor est animi splendorq; uirilis.
Munificam regis addecet esse nurum.
Nos pudor ac probitas nos uitæ ruga seueræ,
Nos labor insomnis, mensáq; parca decet.
Ocia nequitiā suadent, dat luxus amori
Fomenta in uenerem sæue Lyæe rapis.
Dicitur & fontes, fontanaq; numina amasse
Quæ dea tutelam uirginitatis habet,

Lenæos latices odisse, & pocula Bacchi,
Pocula uirginibus perniciosa suis.
Calisto Arcadicis cur ursa errauerit agris,
Fama tenet sacrum destituisse chorum.
Naiadum & latebras mediis petiisse diebus,
Sermone & longas continuasse moras.
Illic Oenones miseros cognouit amores,
Cognouit uersos ad sua furta deos.
Illic Eueni natam pugnacibus armis
Abreptam, atq; Idæ præposuisse torum.
Cognouit spretum dilecta ab uirgine Phœbum
Euenum rapidis sponte subisse uadis.
Qualia dum memorant faciles ad furta Napææ
Arcas amat uersos ad sua uota deos.
Corrumpunt mala dicta animum, moresq; uerendos
In ueros sensus sæpe abiere ioci.
Lasciuos igitur cœtus, lasciuaq; uerba
Pignoribus nostris rite cauenda uide.
Penolope nunq̃, nunq̃ Lucretia uidit
Istrio dum molli scænica uoce canit.
Templa pudicitiam maculant, ni rite peractis
Rebus abis, templi noxia sæpe mora est.
Rustica nec mihi sit, nec sit mihi blanda puella,
Quanq̃ rusticitas labe uacare potest.
Blanda procax facile est, & amata ad ludicra uelox.
Sit procul ò procul ò blanda procaxq; mihi.
Non quales ageret didicit numerosa choreas
Sed quos exigeret Laodomia colos.
Dum trahit ante rotas deuictas Scipio gentis,
Et peragit magnos libera Roma iocos.

Matronæ iuuenesq́; simul per compita saltant,
Concinit & uarios tibia Lyda sonos.
Romanos inquit numeros inflare memento
Aemilia, & nostros aduena tange modos.
Non omnis igitur numeros, non quasq́; choreas
Quæ proba, nec quæuis carmina nosse cupit.
Ausam uix memorant tectis Argian auitis
Prodisse, & raras urbis adisse domos.
Quæ casta est, thalamo gaudet Laribusq́; paternis
Turba nocet, turbæ crimina ubiq́; placent.
Est oris quoq; lex, est & sua cura capillo.
Quam tenuisse decet, præteriisse nefas.
Euadne hoc placuit, placuitq́; hoc Martia cultu:
Ornatus tamen est neutra secuta nouos.
Ante Helenam nullæ crines emere puellæ.
Troia docet quantum non sua forma nocet.
Nec faciem, nec colla prius, nec pectora norant
Pingere, nec fuco consuluisse genis.
Primæ Sirenes cultus docuere negatos:
Est noua sed crimen pœna secuta nouum.
Quid tibi præcipiam molles uitare fenestras?
Ad culpas aditum laxa fenestra facit.
Libera mens, captiua tamen sint lumina, quando
Hanc animo inuenit sæua libido uiam.
Cogite fallaces, animus ne peccet, ocellos.
Cogite, libertas ne peritura cadat.
Pellite materiam, primasq́; extinguite flammas.
Vincite, uincentes palma decusq́; manent.
Hæc tibi nunc coniunx, non ut moneam ue rogem ue
Sed studium absenti noris, ut esse domus.

Perge, & consortem natis nunc exige curam.
Est labor, at merces magna parata tibi.

EXVLTATIO DE FILIO NATO.

I Te procul curæ insomnes, sint omnia læta.
Cretensi lux hæc more notanda mihi est.
Ite iterum curæ insomnes procul, ite dolores
Fulserit hæc nitido sydere fausta dies.
Qua mihi uitales genitus puer exit in auras.
Spargite nunc uariis atria tota rosis.
Spiret odoratis domus ignibus, æmula Lauro
Myrtus adornatos pendeat ante Lares.
Ipse deos supplex tacita uenerabor acerra,
Et reddam sacris debita tura focis.
Sancte Geni tibi solennes prostratus ad aras
Fundo merum, & multo Laurus in igne crepat.
Vota manent. sua signa deum testantur, & omen
Clara dedit celeri flamma uoluta gradu.
Ipse & pacato mouit sua uertice serta,
Et fragilis cecidit crine decente rosa.
Ipse manu rata signa dedit, tu sydere dextro
Edite, felices exige nate dies.
Produc fatalisq; colos, & longa sororum
Stamina, dent faciles in tua fila manus.
Spesq; patris matrisq; auge, superesq; parentum
Vota, fluant Hermus, Lydiaq; unda tibi.
Auguror & patrias olim meditaberis artes,
Et studia antiquæ non inhonora domus.
Siue tibi carmen placeat, tibi carmina Musæ

Dictabunt, uirides cinget Apollo comas.
Siue uias cœli, rerumq; exquirere formas,
Naturæ & causas explicuisse iuuet,
Seu leges, atq; arma fori, te proxima possunt
Exempla, & patres extimulare tui.
Sed neq; te uel dirus amor, uel gloria belli
Vicerit, ut matris sis timor usq; tuæ.
Illa graues tulerit decimo iam mense labores
Languida de partu mortua pene mihi.
At tu iam tanto mater defuncta periclo
In noua præteritos gaudia uerte metus.
Iam mater, quid matris opus, quid munera differs?
Cur non materno iam cubat ille sinu?
En patri similes oculos, en mater in ore est,
En uultus, in quis spirat uterq; parens,
En senii sola non adest. uos spargite multo.
Flore domum, & thalamis lenior afflet odos.

I. I. PONTANI DE AMORE CONIVGALI LIBER SECVNDVS.

ACCVSATVR NIMIVS PVELLARVM CVLTVS.

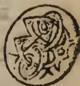

Ecquæ Pieridũ mecum canit euæge puellæ
Ecquæ Castalio fonte ministrat aquam?
Quæ nam est quæ suffusa genas, demissáq; ocellos
Incipit? ò sacra carmina digna dea.
An'ne ea Melpomene est, dulci dea cognita cantu?
Felicem, cui fas ora uidere deum.
Atqui olim latis errabant numina campis,
Nec puduit tenues accubuisse casas.
Sæpe etenim pietas diuum, quæ maxima natu est
Astitit, ante aras dum cadit agna Ioui.
Sæpe pudicitiam gelido uidere sub antro,
Aut in gramineo membra leuare toro.
O quotiens fesso somnos carpente colono
Astream tristes extimuere lupi.
Illa diu terris placida cum pace uagata
Et statuit leges, & sua iura dedit.
Illa greges docuit syluas pastore uocante
Pergere, & à syluis nocte redire domum.
Illa etiam fortes docili ceruice iuuencos

Ferre iugum,& grauibus flectere colla rotis.
Tunc & equus primis compescuit ora capistris
Nescius intortas ante timere minas.
Omnia tunc dicente dea,pecudesq; feræq;
Discebant munus ordine quæq; suum.
In primis seruare fidem,dominumq; uereri
Docta canis,custos ditis amica domus.
Quales deliciæ uatum Capuana,dolorq;
Asterion,castæ grata rapina deæ.
Quid uatem Diana queri,quid dicere cogis
In teq; inq; alias impia uerba deas?
Musarum hic canis est,quid enim tibi iuris in illo?
Redde suum Musis,& mihi redde meum.
Non ille assuetus syluis,sed grata puellis
Limina,sed domini ponè iacere pedes.
Sed thalamos seruare,& mensæ assistere herili,
Inq; puellari ludere sæpe sinu.
Quem raptum infelix mater cum ferre nequiret,
Paulatim misero uicta dolore cadit.
Non somnos non illa cibos miseranda requirit,
Finiat ut luctus morte iubente suos.
Felices catuli,quos dilexere Poetæ,
Et quorum ad tristes concinuere rogos.
Non illos (siquid possunt mea carmina) tempus
Abstulerit.uiuent sæcula longa senes.
Elysii quos arua tenent felicia campi,
Optatasq; ferunt pascua læta dapes.
E foliisq; cadunt passim uariiq; sapores,
Securiq; errant & sine lite greges.
Mirantur manes æquis ut cursibus auras.

Vt tranent celeri roscida prata fuga.
Forsitan & uates aliquis dum cantat, adesse
Gaudet, & an dicat hi quoq; carmen amant.
Sed satis hæc, dum Musa nouas cum pectine chordas
Desuetæq; aptat fila remissa lyræ.
Nunc agite ô faciles aures adhibete puellæ
Dum canit, & liquidum dum dea pulsat ebur.
Diua canit quodq; illa canit cognoscere sanctum est.
Vos modo quod sanctum est noscite. diua canit.
Parcite uelocinimium confidere formæ. Melp.
Præterit. en fragili q̃ mora nulla bono est.
Hæc flos est, & flore caducior, hanc dolor, hanc sors
Et morbi uitiant, instabilisq; dies.
Atq; ea, quæcunq; est, nullo aut uiolanda paratu
Aut modico, cultus lex quoq; certa datur.
Quid pretiosa iuuant? tortisq; affixa capillis
Gemma? quid in collo nexile pondus agit?
Quæritur his coniunx. mores non gemma parabunt.
Crimen inest, si quod laudet amator, agas.
Nec si forma bonum est, externos quærit honores,
Ingenuumq; bonum quid facis arte malum?
Si mentem abiicias, turpe est sine pectore cultus.
Exercito animum, culta puella sat es.
Sed tamen ut mores animum, sic corpus honestant
Munditiæ. labem uitat uterq; suam
Vt uirtus contenta modo est, mensuraq; morum est,
Sic & munditiis formula certa data est.
Si modo uos moueant Sirenum infamia monstra,
Selectos cultus quæq; puella fuget.
Hæ facie, cantuq; & Palladis arte placebant.
Sedula

Sedula sed nimii cura decoris obest.
Sæpe illis nutrix ô quid bona tanta per artem
Perditis? & causam criminis ora gerunt?
Sæpe inter choreas aliæ risere puellæ,
Et damnant cultus luxuriantis opes.
Forte renudatis ibant ad templa papillis,
Qua breuis Aenario est insula cincta mari.
Ora madent, liquidoq; madent & tempora fuco,
Inficit & roseus non sua labra rubor.
Colla niues infecta gerunt, ac nulla papillas
Victa tegit, nimia guttur ab arte nitet.
Pictæ oculos, multumq; alieno crine superbæ
Luxuriem facie testificante suam.
Quas dea prospiciens gradibus sublimis ab altis
Auertitq; oculos, opposuitq; manum.
Nec si inquit dea sum, siquid mea numina possunt,
Siqua pudicitiæ iuraq; uisq; ualent.
Hæc impune ferent, nec nos læsisse iuuabit,
Et meus in pœnas induet arma dolor.
Vix templo exierant, uix littora summa tenebant.
Arida uix primos cœperat alga pedes.
Senserunt teneris squamas horrescere plantis,
Ossa quoq; in spinas ire coacta nouas.
Qui fuerant ungues alium traxere rigorem.
Pro digitis pinnas, pro cute tergus habent.
Mens quoq; mutata est, nec se uelut ante puellas,
Sed uasti credunt æquoris esse feras.
Atq; ita se in fluctus, inq; æquora proxima mittunt
Pube tenus pisces, cætera ut ante manent.
Scilicet ut ueteris sit nota infamia culpæ,

Exemplum & timeat quæq; puella sibi,
Tela pudicitiæ moneo uitate puellæ
Contentæ propriis simplicibusq; bonis.
Luxuries infensa deæ est, infensa decoris
Cura noui. nil est simplicitate prius.
Hæc placet, haud ulla est quesitæ gratia formæ.
Quæ studio peccas, simplicitate places.
Nulla est ornandi, nulla est mihi crede, parandi
Gloria, naturæ est forma nec artis opus.
Ars odio digna est, ubi nullo fine tenetur.
Naturæ est similis hic ubi finis adest.
Nil fuit in toto quicquam formosius orbe
Coniuge, qua felix Protesilaus erat.
Nullis hæc gemmis, nullo est adiuta colore,
Et rara nunq̃ cultior arte fuit.
Ornabat faciem solo contenta pudore,
Felix, si nunq̃ rapta Lacæna foret.
Illa Mycæneis auecta penatibus, Iden
Dum petit, & Danaos cogit in arma duces.
Phylacides primusq; uenit, primusq; dolorum
Vlctor adest, primus & cadit ante rates.

Coniugis at miseræ, thalamos non immemor umbra
Mœsta subit, Stygiis nocte remissa uadis.
Aemoniæ dum membra fouet dilecta maritæ
Vulnera nudato sunt patefacta sinu,
Illa gemit, funditq; imo de pectore questus.
Frigidus & miseræ concutit ossa tremor.
Amplexusq; inter, lacrimosaq; uerba recessit
Et sopor & somnis nigrior umbra suis.
Mane deos miseranda parum fœlicibus extis

Nequicq̃ & multa supplicat usa prece.
Pluraq; sacratis promittit munera templis,
Votaq; pro reditu uix numeranda facit.
At postq̃ infelix extincti fama mariti
Certa fuit, cineres & breuis urna refert
Transigat infestum sua per præcordia ferrum.
Comprimat amentes ni pia turba manus.
Vnum hoc non licuit. misero concessa dolerĩ
Cætera, & in casto regnat amore furor.
Quod potuit comitata uirum est, nec uera fatenti
Vita magis. q̃ mors illa uocanda fuit.
Seruauit cineriq; fidem, lectoq; iugali.
O rarum in longa posteritate decus.
Delitet in tenebris, lucemq; perosa uirosq;.
Proq; uiro infelix urnaq; & umbra fuit.
Vrna quidem cineresq; die, sed noctibus umbra.
Hæc comes, hæc coniunx, hæc & amator erat.
Talia Melpomene. mihi tum specus Aonis antrum
Pandit, & è uena Thespide manat aqua.

VILLAM SALVTAT A MILITIA REGRESSVS.

Vra iterum saluete, iterum saluete colonĩ.
Thyrrhenæ ualeant, Martiaq; arma Senæ.
Pone hastam Gradiue, quietus & exue bellum.
Ocia segnis hyems, ocia quærit amor.
Te Venus expectat thalamo, tibi bruma perennes
Dat noctes, requiem poscit & ipse labor.
Hĩc Lares, fundusq; meus, mea predia cerno.
O mihi tam fausto sydere nata dies.

Funde puer calices. lux hæc Cretensis agatur.
Funde iterum, & multo splendeat igne focus,
Igne focus, madeat generoso mensa Lyæo,
Impediat cœnas myrtus opaca comas.
Thyrreni procul hinc, procul hinc estote labores.
Ocia securus garrula Bacchus amat.
Dic puer an'ne aliquos quereris male sanus amores
Num tua sollicitet pectora Hetruscus amor?
Margara num, roseo ue decens Grecinna colore?
Num facie & blandis grata Terinna iocis?
Me dulcis Iunepra, nouos hæc suscitat ignes,
Absentemq; urit bella puella senem.
Desine & ipsa meas Iunepra incendere curas,
Frigidaq; absenti corda fouere face,
Parce seni, restingue faces. tu prome Falernum.
Leniat ut curas ebria cura nouas.
Pone merum. pone & talos. post uina iocumq;
It sopor. hic curas diluet ipse graues.

EXVLTATIO DE PACE IAM FACTA.

Bellis ad rura, & ad ocia grata Camœnis,
Ad rura à bellis uxor amata uocor.
Pax Cererem redditq; agris, redditq; Lyæum,
Et sua cantantem Mænala Pana sonant.
Pace sua lætatur humus, lætantur agrestes,
Et resides somnos oppida fessa trahunt,
Iam facilis iam læta choros per prata uoluptas
Ducit & optatus rura reuisit amor.
Rura Venus, ruris'q; colit nunc urbe relicta
Læta domos. lætus numina sentit ager.

Ergo alacres ſequimurq́; deos, & rura petamus,
Hu propera, mecum huc uxor amata ueni.
Huc ueris te poſcit honos, ruriſq́; beati.
Et rure & uerno tempore natus amor.
Vrbis opes ualeant. nil rure beatius ipſo.
Rura placent Muſis, rura Diana colit,
Rura fides habitat, habitat probitasq́; pudorq́;,
Et fas, & pleno copia larga ſinu.
O ualeant urbes. quid enim felicius agro?
Hic tecum hic coniunx uita fruenda mihi eſt.
Ocia ſi capiant animum, quid mollius umbra.
Fundit quam multa Populus alba coma,
Quam Platanus, Platanoq́; decens interſita Laurus
Et quæ tam raro Citrus honore uiret.
Sin labor, ut teneras hortis diſponere plantas,
Vt iuuat humentes carpere mane roſas,
Aut tenuem è foliis Laribus pinxiſſe coronam.
Et ſua triticeæ ſerta parare deæ,
Nunc legere arbuteos fœtus, montanaq́; fraga,
Aureaq́; in calathis mala referre nouis,
Nunc agere incautas in retia cæca uolucres.
Mille modos placidi rura laboris habent.
Sed coniunx tua uota moror. laqueata ualete,
Et tecta, & thalami. te duce rura peto.
Dux coniunx, cui cana fides, cui caſtus eunti
Hæret amor, ſequimur teq́;, tuosq́; deos.
O mihi poſt longos tandem conceſſa labores,
O mihi non iuueni ſed data ſorte ſeni,
O mentis tranquilla quies. ſaluete beati
Ruris opes, ſalue terra habitata diis.

Terra bonis fœcunda, & nulli obnoxia culpæ.
Hic tecum, hic coniunx uita fruenda mihi est.
Ista senes nos fata manent, mors usq; uagatur
Improba. uis mortem fallere, uiue tibi.

LAETATVR IN VILLA ET hortis suis constitutus.

HOs ego ruricolamq; bouem, simamq; capellam
Quam lætor nitida luxuriare cute.
Diuitiæq; Laris tenuis non segnis asellus
Vt spondet multo plurima ligna foco.
Insultatq; solo, atq; ad herum lasciuior annis
Calcitrat, & posita lite recumbit humi.
Hac Malo uix est fœcundior ulla per hortos.
Atq; grauata suum quàm bene portat onus.
Quàm felix q̃ læta nitet Morusq; Pirusq;
Et dites ramos pondere uicta grauat.
Has coniunx scis has alieno è stipite gemmas
Trudere, adoptatas & bene ferre comas.
Hæ mites Pruni fœtus, hæ fertile præcox,
Et multum nobis aurea mala ferent.
Seu Campanus ager, siue hanc dedit Africa pomum
Artifices hominum siue tulere manus.
Non grato sine honore feret, sine diuite fructu,
Non sine cæruleis Azariola comis.
Has pueri cohibete, premat ne pampinus uuas.
Luxuries non hæc, non mihi tanta placet.
Illa placent plenis innixa Cydonia ramis.
Quantus honos mensis, gratia quanta manet.
Quæ bifferis, quæ Sarnensi, quæ multa Volumbro

Gloria, quas laudes Puteolana refert.
Aut hæc, aut etiam nostris est maior in hortis.
Alcinoi uincit noster agellus opes.
His olim coniunx opibus felicior ætas
Aurea de facto nunc quoq; nomen habet.
Cum sua cuiq; satis, nec plus aliena placebant,
Et pecus, & cultus cuncta parabat ager.
Auro nullus honor, nullæ & sine nomine gemmæ.
Non illo quisq̃ tempore adulter erat.
Nec uagus errabat Veneris puer, aut mala doctus
Vulnera, sed solas ille petebat equas.
Siquando in pratis perrara ad festa puellæ
Iungebant dociles rustica ab arte manus.
His pudor hærebat fidus comes, ille monebat
Qua se, quaq; oculos arte mouere decet.
Nanq; ferunt captos hominum pietate, relicto
Tellurem diuos incoluisse polo.
At uitia infernoq; lacu, Stygiaq; palude,
Horrendisq; erebi delituisse cauis.
Tunc felix hominum cœtus, tunc nectaris amnes,
Et fontes lactis, robora mellis erant.
Cœlitibus simul immisti iuuenesq; senesq;
Prandebant: uini non tamen usus erat.
Vna amor atq; pudor, una accumbebat honestas,
Et uenus, & probitas, formaq; iuncta simul.
Hæc hominum sors dulcis erat, sors læta deorum.
Hæc bona præstabat tunc habitatus ager.
Prima erebo egressa est falso custode cupido.
Illa fuit nostri prima ruina mali.
Illa rudes animos curis inficit habendi,

In scelus & pronas iussit habere manus.
Illa torum, thalamiq; faces uiolare iugalis,
Cognati & nullam sanguinis esse fidem.
Illa nefas, uetitumq; sequi, uetitoq; potiri
Suasit, & intinctas sanguine habere manus.
Hinc leuis ambitio Phlegethonte emersit ab imo
Liuorq; exanguis, peruigilesq; doli.
Tum terras, coetusq; hominum, moresq; nefandos
Numina, & infamem deseruere locum.
Sola Venus teneri pastoris imagine capta
Et coelo terras praetulit, & puerum.
Nec ruri contenta nouas migrauit in urbes.
Illa dies miseris urbibus atra fuit.
Qua luxus, luxuq; malo coniuncta uoluptas
Intrauit castas desidiosa domos.
Hinc uitii genus omne caput, genus omne malorum
Sustulit, & regnis incubuere suis.
Nos ah nos urbes coniunx procul esse iubemus.
Rura placent. luxus desidiose uale.
Simplicitas nos prisca iuuet, nos parca supellex,
Et facilis uictus, & sine sorde toga.

AD BACCHVM CONSECRATIO.

Hos statuit tibi Bacche lacus cum coniuge uates
Accipe pacatus munera nostra pater.
Quod uatum pater es, prosit mihi, prosit & uxor
Quodq; Ariadna tibi est, qd'q; Ariadna mihi est.
Huc tua te Antiniana uocat cultissima nymphe,
Teq; manet cupido blanda puella sinu.
Te petit, exoptatq; tuos suspirat amores,

Gestit & ad plenos ludere nuda lacus.
Qualis ubi primum florem, primosq; Hymenæos
Victa dedit, cum te per iuga traxit amor.
Errabas miser in syluis. ridere Napeæ,
Ridebant Dryades cornua Bacche tua.
Septem te uidere hyemes per deuia lustra
Ferre niuem, & rapidos messe tulisse dies.
Illa deum miserata quid ò mitissime dixit
Vim ne paras? non hæc prœlia poscit amor.
Iniecitq; manum collo. tibi lenis ab ore
Aura uenit. tibi tunc oscula rapta sonant.
Exanimis cadis. illa sinu mollissima blando
Excipit, & tenera mulcet amica manu.
Tu ne deus? tu ne anguipedes uicture gigantes?
Tu ne iaces tenero Bacche fouende sinu?
Tu ne manu mulcende iaces? sed splenduit aer
Præla nouo radiãt lumine, Bacchus adest.
Bacchus adest. tumuere lacus, tumuere racemi,
Nec capiunt fluidum labra minora merum.
Euge pater Lenæe Euan, pater Euchius Euan.
Vina fluunt. plenis condite musta cadis.
Ferte citi. pater euge Euan. pater Euchius Euan.
Ferte citi. iam iam dolia nulla uacant.
Euge pater. ne plura pater. pater Euchius euohe.
Siste pedem. ad lusus Antiniana uocat.
Ostentatq; sinu Venerem, ostentatq; papillis
Illi Amor inq; oculis lusitat inq; genis,
Perq; oculos lasciuit Amor, perq; ora genasq;,
Eq; genis oculisq; afflat & ore Venus
Iam pueri cohibete oculos, auertite uultus,

Diua deum, diuam dum deus ipse fouet,
Dum ludunt ad prœla. pater mitissime salue,
Annuus & rediens ad tua musta ueni.

RVSTICVM ALLOQVITVR.

Vstice neglecti cultor male fortis agelli,
Qui subigis pigro rura paterna boue,
Dumcsóq; finis cbducis limite campum,
Duraq; non certo surruis arua die,
Fallacisq; tibi Cereris, fallacis & uuæ
Fructus, & ingrati poma minuta soli.
Non seges hæc, non cura leuis, non lenta colendi
Desidia, offensi sed facit ira dei.
Cuius numen aquæ uiolas, dum sæpe lutosam
A stabulis uitreo perluis amne suem,
Annua nec ueteri reddis sua uota sacello
Sed cædis sacra relligione nemus.
Ira deos tangit. cœlestem uincæ furorem
Ture pio, & multam sedulus adde precem.
Agna cadat Fauno. pinguisq; ex hubere matris
Imbuat offensas candidus hœdus aquas.
Placabisq; deum, sacræ qui præsidet undæ,
Viscera de niueo tosta ferens uitulo.

DE ORTV ET GENITVRA LEPORVM.

Allor an est charitū chorus hic? chorus ille leporū
Vre puer plena mascula tura manu.
Spargite humum uiolis chorus aduenit ite profani
Iam subit ornatas candida turba fores.
Nunc ades ò mihi culta chelys, dum pauca puellis

Dum canimus blando pauca sed apta gregi.
Forte quiescebat Veneris chorus ad caput amnis.
Roscida Sebethos qua piger arua secat.
Caeruleae per prata deae, per prata Napaeae
Hic illic placida membra quiete leuant.
Aura mouet uirides ramos. udaque murmurat unda,
Et dulce in foliis garrula cantat auis.
Dulcidia ad salicem, uiridiq; in margine ripae
Sicut erat, rapido fessa calore iacet.
Aura leuis tunicam suram nudabat. at illi
Crura per ignoto lumine candet ebur.
Ipsa etiam tenuem spirabat leniter auram
Languenti qualem spirat ab ore sopor.
Forsitan & ueteres animo suspirat amores
Somniat amplexus dum Tegeae tuos.
Optanti non serus ades, dum gramina seruas,
Explorasq; leuem qua tulit illa pedem.
Quae tum deliciae? quae murmura? quis furit ardor?
Post rixas, post tot proelia quanta quies?
Risit ut exanimes uidit Cytherea, repensq;
Currit in amplexus pulcher Adoni tuos.
Nullaq; quae uos nympha uidet non inuidet, aut non
Quaerit amatorem protinus illa suum.
Illa dies inter Charitesq; interq; Napaeas,
Illa dies nymphis iure beata fuit.
Illa etiam puero ut placeat Cytherea retexit
Molle latus, retegis mollis Adoni tuum.
Securae in tenero iacuistis gramine nymphae,
Egistisq; uices, dedecuitq; nihil,
Dulcidiae paulatim uterus crescebat, & aegram

Vexabat geminus uentre grauante puer.
Affer opem & genitor natis, & amator amanti,
Clamat. fert genitor, fert & amator opem.
Forte aberat Lucina domo. Cyllenius aulam
Ingressus furtum fur deus ipse parat.
Vnguentum è thalamo magnæ Iunonis ad usum
Seruatum, artifici surripit ille manu.
Vngit & hoc uterum diuæ. cessere dolores.
Illa parit geminos. tum dea mater ait.
Ipsa leuata labore uocem uos iure Lepores.
Nominis hæc uestri non mihi causa leuis.
Vos eritis curis requies, uos mite leuamen,
Sollicitisq; animis diminuetis onus.
Hæc genitrix sic orsa Venus, sic mater amorum,
Puniceasq; sinu spirat, & ore rosas.
Mecum eritis quocunq; loco, quocunq; recessu
O pueri, ut nostri pars bene digna chori.
Nec uobis sine dulce aliquid. mihi ubiq; Leporum
Iuncta cohors, mihi sit iunctus uterq; comes.
Hoc mater merita est, teneræ hoc meruere sorores,
Inuentaq; lyra nobilis ipse pater.
Dixitq;, excepitq; sinu dea læta beato,
Ambrosium & roseo stillat ab ore decus.
Ambrosiæ hausere auramq;, Idaliumq; liquorem
Tum pueri, & blandos ore dedere modos.
Arrisit, tenerisq; iterum dea fouit in ulnis,
Hos & Acidalio protulit ore sonos.
Nullæ uos curæ pueri, nil triste dolens'ue,
Non labor, aut mœror pectora uestra grauet.
Ocia sed risusq; iuuent, lususq; iociq;,

Blanditiæq; leues, mollitiesq; decens.
Sit semper puerile decus, puerilis & ætas,
Insideat labris Atthica semper apis.
Hæc uobis Veneris pueri Chariteia propago,
Hæc canit aurato pectine eburna chelys.
Hæc uobis Gnidiæ Nymphæ, quis dulcia curæ
Quæ mentes placida conciliatis ope.
Vos numeros ne dia cohors ne temnite nostros,
Si mea sunt uestris cognita plectra choris.
At uos Dulcidiæ nati, qui mitia tecta.
Parthenopes, miti rura beata solo,
Qui colitis Stabiosq; sinus, Sarniq; recessum,
Et Surrentinis littora nota iugis,
Cantibus his spirate hilares teneriq; Lepores,
Lenis & afflatu mulceat aura nouo.
Qualem cum teneris lac instillaret alumnis.
Spirabat niueo dia Melissa sinu.
Sic uobis sit triste nihil, sint ocia læta.
Mesopius grato sic fluat ore liquor.

NAENIA PRIMA AD SOMNUM prouocandum.

Somne ueni, tibi Luciolus blanditur ocellis,
Somne ueni, uenias blandule somne ueni.
Luciolus tibi dulce canit. somne optime somne
Somne ueni. uenias blandule somne ueni.
Luciolus uocat in thalamos te blandule somne
Somnule dulcicule, blandule somnicule.
Ad cunas te Luciolus uocat. huc age somne.
Somne ueni ad cunas, somne age somne ueni.

Accubitum te Luciolus uocat.eia age somne
Eia age somne ueni,noctis amice ueni.
Luciolus te ad puluinum uocat,instat ocellis.
Somne ueni,uenias eia age somne ueni.
Luciolus te in complexum uocat.innuit ipse,
Innuit.en uenias,en modo somne ueni.
Venisti bone somne,boni pater alme soporis.
Qui curas hominum,corporaq; aegra leuas.

NAENIA SECVNDA AD VAGITVM sedandum.nutrix canit.

NE uagi,ne blande puer,ne paruule uagi.
Blanda rogat blandum Lucia Luciolum.
Ne uagi,ne lacrimulis corrumpe misellis
Turgidulosq; oculos,turgidulasq; genas.
Ecce tibi balbo ore sonat,blaeso ore susurrat
Eugenia,& dulces garrit in aure iocos.
Ecce tibi mollem inflectens Aurelia uocem
Fabellas bellas,carmina bella canit.
Ne uagi mellite puer.tibi luscula ludit,
Gestit & ad cunas blanda catella tuas.
Curtiolus tibi subsultans en se erigit,en se
Iactitat,en teneri cruscula lambit heri.
An lingis lasciue genas? ah Curtule Curti
Ipsa tibi irascar Curtule Curtiole.
Tu'ne genas? tu'ne ora? meus puer, improbe Curti
Luciolus meus est,improbe Curtiole.
Curtiole an'ne audes? ah risit Lucius,ah se
Iecit in amplexus Lucius ipse meos.
En pectus formose tuum,mihi dulcia iunge

Oscula,& in solito molle quiesce sinu.

NAENIA TERTIA BLANDITO ria,& iocosa.nutrix canit.

h As ego Luciolo mammas,hæc hubera seruo.
Dextera mamma tua est.ipsa sinistra mea est.
Singultit sed Luciolus.mutare licebit.
Ipsa sinistra tua est,dextera mamma mea est.
Vtraq; sed potius tua sit.iam desine flere.
Desine.dextra tua est mamma,sinistra tua est.
Risit Luciolus,mammamq; utramq; momordit.
Tu'ne meas mammas crudule tu'ne meas?
Iam sæuit,q dico meas.ne candide sæui.
Hæc atq; illa tua est.utraq; mamma tua est.
Nunc luci nunc suge ambas,ne quis malus illas
Auferat,& clauso scite recõde sinu.

NENIA QVARTA NVGATO ria.nutrix iocatur.

o Ra quis,aut qs labra mihi,linguãq; momordit
Lucius improbulus,lucius ille malus.
Quis collum,mammasq; meas,pectusq; momordit?
Lucius ille malus,lucius improbulus.
Ne posthac ne tange puer.cui basia seruo?
Labraq;?cui linguam hanc? Antinoo, Antinoo
Cui pectus,mollemq; sinum,tenerasq; papillas
Amplexusq; meos? Antinoo, Antinoo.
Antinoe o formose ueni.tibi brachia pando.
Quàm primum in nostros blande recurre sinus.
En mammas,en lacteolas formose papillas,

En cape delicias tinnula plectra tuas.
Sed quis nam nostra puer hic ceruice pependit?
Mentior, an certe est Lucius improbulus?
Implicuit collo simul, & simul oscula sumpsit
Improbulus non iam, sed probus ipse puer.

NAENIA QVINTA AD SOMNVM IN-
ducendum. mater canticat.

s Cite puer, mellite puer, nate unice dormi.
Claude tenelle oculos, conde tenelle genas.
Ipse sopor non condis ait, non claudis ocellos.
En cubat ante tuos luscula lassa pedes.
Languidulos bene habet, conditq; & claudit ocellos
Lucius, & roseo est fusus in ore sopor.
Aura ueni, foueasq; meum placidissima natum.
An strepitant frondes? iam leuis aura uenit.
Scite puer, mellite puer, nate unice dormi.
Aura fouet flatu, mater amata sinu.

NAENIA SEXTA NVGATORIA.
MATER LVDIT.

q Vis puer hic? age Lisa tuas abscon de papillas.
Hic puer en illas surripuisse parat.
Lisa tege, en tege Lisa tuas. Tu'ne improbe, tu'ne
Lucioli mammas surripuisse paras?
Luciole huc propera, propera nunc candide Luci.
Ille malus properat, tu prior ante ueni.
Vicisti, atq; hanc ore premas, hanc corripe dextra.
I puer, hinc alias, i male quære alias.

Nænia

NAENIA SEPTIMA NVGATORIA
ad inducendum soporem. mater loquitur.

F Vscula nox, orcus quoq; fusculus, aspice ut alis
Per noctem uolitet fusculus ille nigris.
Hic uigiles captat pueros, uigilesq; puellas.
Nate oculos cohibe, ne capiare uigil.
Hic captat seu quas sensit uagire puellas,
Seu pueros. uoces comprime nate tuas.
Ecce uolat, nigraq; capit caligne densat,
Et quærit natum fusculus ille meum.
Ore fremit, dentemq; ferus iam dente lacessit.
Ipse uorat querulos, peruigilesq; uorat.
Et niger est, nigrisq; comis, nigroq; galero.
Tu puerum clauso Lisa reconde sinu.
Luciolum tege lisa, ferox quos pandit hiatus?
Quasq; aperit fauces? ut quatit usq; caput?
Me miseram. an ferulas gestat, quoq;? parce quiescit
Lucius, & sunt qui rus abiisse putent.
Rura meus Lucillus habet, nil ipse molestus,
Nec uigilat noctu, conqueritur ue die.
Ne sæui, hirsutasq; manus tibi comprime sæue.
Et tacet, & dormit lucius ipse meus.
Et matri blanditur, & oscula dulcia figit,
Bellaq; cum bella uerba sorore canit.

NAENIA OCTAVA. NVTRIX
arcessitur. mater loquitur.

L Isa ueni, expectata ueni. quid lenta moraris?
En age quid cessas? nil remorata ueni.

Essitit, & uagit. tibi nunc conuicia dicit
Lucius, & charos quæritat usq; sinus.
Iam properat Lisella. pedum uestigia sensi.
Ecce uenit nudo Lisa parata sinu.
En tibi lacteolæ Luci formose papillæ.
En tibi turgidulo plena mamilla sinu.
Tota tibi tua Lisa uacat. tua Lisula tota est.
Sume uenuste puer hubera, carpe sinus,
Carpe sinus formose tuos. somnumq; capesse.
Dicetur cunis nænia grata tuis.

NAENIA NONA IOCOSA AD blandiendum, nutrix canit.

Assidus Eunomius puer est. Titiusq; nigellus,
Vagit & hic noctes, uagit & ille dies,
Luciolo roseus color est candore refusus,
Nec uagit noctu, nec strepit ipse die.
Despuit Eunomius mammas, tunditq; papillas.
Oscula dat tumidis Lucius huberibus.
Non Titium fabella iuuat, non nænia Lippæ,
Nænia Luciolum, uerbaq; ficta iuuant.
Ridet & in somnis, & Lisæ Lucius hæret,
Auferat & ne quis callidus ipse timet.

NAENIA DECIMA. MATER BLANditur catellæ, ac somnum inuitat.

Ne latra, ne pelle bonum, bona luscula somnum.
Et tibi iam somnus luscula gratus erit.
Ingredere ò bone somne. nihil bona luscula latrat.
Luscula Luciolo, luscula blanda tibi est.

Innuit ipſa oculis tibi luſcula. Lucius ipſe
Innuit, & dicunt ſomnule lenis ades.
Luſcula iam dormit, ſtertit quoq; bella catella,
Et ſua luciolo lumina feſſa cadunt.
Dormi luciole. Luci dilecte quieſce.
En canit ad cunas garrula Liſa tibi.
Mulcet languidulos, ſaturat quoq; ſomnus ocellos.
Somnus alit uenas, corpora ſomnus alit.
Et ſedat curas, requiemq; laboribus affert.
Odit triſtitiam, gaudia ſemper amat.
Somne bone ô cunctis, aſſis mihi candide ſomne.
Somne bone & pueris, ſomne bone & ſenibus.
Ipſe mihi tumidas ſaturabone ſomne mamillas,
Hubera Luciolo quo mea plena fluant.
Sentit luciolus, dormitq; & ridet & optat,
Et mammas digitis prenſitat uſq; ſuis.
Euge puer ſitibunde puer, cape laſſule ſomnos.
Mox tibi iam uigili lacteus amnis erit.

NAENIA VNDECIMA. mater nugatur.

e Xcitus, è ſomno meus eſt puer. huc age Liſa.
En age delicias accipe amata tuas.
Et ſitit & ridet, dulcis & uertit ocellos
Ipſe tibi uultus aſpice chara tuos.
His pro blanditiis teneras da Liſa papillas
Luciolo. amplexus quos parat ipſe tibi
An refugit mala Liſa. nihil mala liſa ueretur.
Carpe puer plenos hubera lacta ſinus.
Suge ambas, ſummorde ambas, ne parce, papillas.
Hubera Luciolo ſtulta negare poteſt?

Scinde comas, contunde sinus, diffringe capillos.
Tu'ne meas fugias improba serua manus?
Ah simulant ambo. simulate & perfide luci,
Fallax Lisa, nouis insidiosa modis.
Ipsa tibi eripiam mammas, tibi subdola natum,
Subdola, quæ fugias, perfide, qui renuas.

NAENIA DVODECIMA.

Pater nato blanditur.

PVpe meus, pupille meus complectere matrem,
Inq; tuos propera pupule chare sinus.
Pupe bone, en cape chare tuas mi pupule mammas,
Pupule belle meus, bellule pupe meus.
Suge, canam tibi næniolam. ne nænia non'ne
Nota tibi nate est, nænia næniola?
Pupe meus, pupille meus. ne nænia non'ne
Nate tibi nota est nænia næniola?
Belle meus, mellite meus. næ nænia non'ne
Nota tibi nate est nænia næniola.
Somniculus tibi iam lassis obrepit ocellis,
Dum tibi nate placet nænia nota nimis.
Pupe meus, dormisce meus. næ nænia nostro
Da noctem nato nænia somniferam.

I.I. PONTANI DE AMORE CONIVGALI LIBER TERTIVS.

VENERATVR PELIGNOS, ET AGRVM SVLMONENSEM.

H
I'ne annes, hæc'ne Aoniis locat
grata puellis
Peligno'ne hæc sunt rura habi-
tata sení?
Hos'ne lacus, hæc'ne antra colit
descriptor amorum
Manibus hæc sacra sunt magne
poeta tuis?
En vati dilecta Dryas fert rustica dona,
Fert myrtum, ac uiolæ lilia mista nigræ,
Fert ederam, fert ueris opes. quin ecce Corinna
Ipsa canit. uoces fluminis aura refert.
Erramus per prata, nec est quod lædat amantes. Cor.
Et iuueni iuncta est usq; puella suo.
Pascimur amplexu tenero. fouet aura cubantis.
Pennarum admotu quam leuis afflat amor.
Quod nemus, aut quæ nam umbra meos nūc seruat
Huc ades in molli naso fouende sinu. (amores?
Ille refert, ô ante alias mihi chara puellas, Ouid.
Ipsa ueni ad nitidos culta Corinna lacus.
Qua strepitat leue murmur aquæ qua laurus in um
Se iacit, & densum texit opaca nemus, (bram
Luxuriat qua mollis humus. te plurima myrtus,
Te manet irriguis floridus hortus aquis.

En assum tibi certus, amans. uix ille, repente
Virgo mouet niueos ad loca nota pedes
Ac nudata sinum, ceruici innexa pependit.
Ora, oculos, pectus, cordaq; iunxit amor.
Osculaq; & iunxit, suspiria & intima iunxit,
Mistus & ex uno spiritus ore coit.
Incaluit tunc umbra nouo succensa calore,
Mox gratum repetit altera & alter opus.
Ludite felices umbrae, quibus una uoluptas
Viuitur, atq; unus pectora iungit amor.
Nunc age quae myrteta colis mihi consita nymphe
Quaeq; tenes hortos Antiniana meos,
Pauca mea, nam pauca seni Cytherea ministrat,
(Ipsa leget coniunx) tu modo pauca refer.
Extinctos in corde, seni quis suscitat ignes?
Quae noua sopitas nunc mouet aura faces?
Incendi nouus auctor an est? suspiria coniunx
Hoc tua, & accensi pectoris aura facit.
Pectoris huc uenit aura tui. uetus inde resurgit
Et reparat uires ignis ab igne nouas.
Iam saeuit, iam flamma furit. suspiria coniunx
Mouit, & a nostra mutua flamma uiget.
Vrimur absentes, unoq; adolescimus igni,
Et uires uno fomite uterq; capit.
In somnis mihi nocte uenis, succenditur ignis.
Vexat nocturnus pectora adusta calor.
Ante oculos uersare die. tum subdita uenis.
Spirat anhelantis flamma diurna faces.
En uolitant, rutilantq; uagae de corde fauillae
Et fax absumptis ossibus usta micat.

Iam serpit uenis, imas iam flamma medullas
Corripit, ac toto corpore lapsa furit,
Quisquis ades, procul hinc, ne uos meus ustilet ignis.
Feruet, & accensos huc agit hucq; globos.
Inq; faces, flammasq; abeo. iam uertor in ignem.
Vertimur. en iam iam nil nisi flamma sumus.

AD VXOREM.

n Atalem domini sine me, Ianiq; calendas,
Et sine me Regum tempora tristis agis,
Tristis & in templis ad publica munera perstas,
Tristis & a templo cum petis ipsa domum.
Illic te absentis torquent monumenta mariti,
Ante tuos oculos quae tibi multa iacent.
Illic desertusq; torus succurrit amanti,
Quaeq; uacat uiduo sponda relicta loco.
Ingeminat tum corde dolor, crudescit & acre
Vulnus, & ipsa super lapsa dolore cadis,
Non soror, & geminae longo molimine natae,
Vix reuocat lacrimis qui tibi natus adest.
Iam coniunx, iam parce nouis Ariadna querelis.
Non te nunc primum contigit iste dolor.
A teneris eadem mira uirtute tulisti,
Matronae & laudes ipsa puella refers.
Difficile est tolerare, tamen laus omnis in hoc est
Et labor assuetis mollior esse solet.
O non sic aliis tua nota exempla puellis,
Seruandiq; tori facta magistra fores.
Digna quidem amplexuq; frui, thalamoq; mariti,
Gaudiaq; assueto continuare toro.

Virtutem sed dura probant. hinc fama pudicis:
Hinc meruit nomen Penelopea suum.
In pretio sunt rara. nihil uirtute sed ipse
Rarius. hæc superis nos facit esse pares.
Iam coniunx lætare, nihil nam mente pudica
Rarius, hæc superos in sua uota trahit.
Sed tibi nec monitore opus, officiumq; maritæ
Exigis, & per te munera matris obis.
Cum Domini natalis adest, lætare, tibiq;
Si non uis, natis optima parce tuis.
Mane simul geminis comitata operare puellis,
Et tibi placatos iusta precare deos.
Sint nato, sint uota uiro rata. ponat iniquum
Mars odium, & redeat pacis alumna quies.
Di faciles. tu iusta petis. iamq; auguror ipsum
Annuere, & capitis signa dedisse Iouem.
Omine quo regressa Larem, fac splendeat aula
Munditiis. festos duc sine nube dies.
Omnia sint tibi læta domi. felicibus annus
Auspiciis, peragat quod bene cœpit iter.
Cura sit & mensæ, quæ non aliena puellis,
Larga quidem, sed non luxuriosa tamen.
Mensa suos habeat lusus, & sæpe parentis,
Sæpe uiri nomen anxia uerba sonent.
Sit cura & patrii ritus, morisq; uetusti,
Qui statuit posito regna beata mero.
Quod felix faustumq;, fabæ sors regia cuia est?
Nate tua. ardenti subdite ligna foco.
Stet myrto, stet rore maris, lauroq; comatus
Ipse focus. calices, & noua uina date.

Funde puer, bonus annus erat. pax læta sequatur.
Eueniet. micuit sparsus in igne liquor.
Funde iterum. ter flamma coma crepitante reluxit.
Ter saliit uiuo laurus adusta foco.
Pax aderit, iam signa domum redeuntia cerno.
I puer, & ueteri uincula deme cado.
Quisquis ades, dic læta. dies hic nubila pellat.
Instauret positum sedula turba merum.
Absenti mihi Chia dato. date Cresia regi.
Inde bibat dubio tota corona pede.
Tu uero hunc mihi chara uiro præstabis honorem,
Tingat ut auratus mollia labra calix.
Et memor ipsa mei dicas. hæc oscula coniunx
Illa tua, hæc coniunx te properare iubent.
His addas etiam suspiria, teq́; subinde
Ammoneant reditus tempora certa mei.

EPITHALAMIVM IN NV=
ptiis Aureliæ filiæ.

Huc ades ô Hymenæe, nec est q rura recuses.
Rura tuas primum festa tulere faces.
Rura nouos tibi prima iocos statuere, tuoq́;
Lutea puniceo uincla dedere pedi.
Cultaq́; solennem duxere ad compita pompam,
Omine cum fausto fœmina uirq́; canunt.
Hic primum læto sonuit noua tibia cantu,
Mouit, & artifices compta puella pedes.
Rure arcum sibi fecit amor, strinxitq́; sagittas,
Accenditq́; nouas rure parante faces.
Tum iuuenis primos sensit male sanus amores,

Arsit ab insolita tacta puella face.
Hinc iunxere pares communi fœdere dextras,
Affuit & tectis sæpe uocatus Hymen.
Flamea tum tibi prima deo sunt sumpta, decensq;
Præluxit digitis aurea gemma tuis.
Sedisti medius iuueni, mediusq; puellæ,
Deliciasq; toro, gaudiaq; apta doces.
Tum felix præsente deo torus esse iugalis,
Legitimam & thalamus cœpit habere fidem.
Ergo ades ô Hymenæe. uocant te rura, tibiq;
Culta domus. cultus & tibi ridet ager.
In foribus te culta manens Ariadna, decentis
Et nectit flores, & noua serta parat.
Dum nectit flores, illi per candida fulgent
Ora rosæ, Charites quas posuere genis,
Spirat & ex oculis noua gratia. flectere diuos
Dum cupit, hac risum temperat ipsa Venus.
Quin etiã canit. Ad mensas hymenæe uenito. Ariad.
Te uocat ad thalamos nupta nouella suos.
Pulcher hymen Hymenæe hymen, hymenæe uenito.
Te chorus, & cantus, te tua pompa manet.
Pulcher hymen hymenæe hymen, hymenæe uenito.
Tibia iam teneros fundit eburna modos.
Ocior ut uenias, en rustica fistula cantat,
Teq; uocat numeris Antiniana nouis.
Irriguis sic hortus aquis, sic prata salictis. Antini.
Sic gaudent pratis ipsa salicta suis.
Lætantur sic melle faui, sic robora glande,
Lætus ut ad thalamos carmina pangit Hymen
Pulcher hymen Hymenæus hymen, cui filia uatis

Se colit, & thalamos nupta pudica parat.
Qualis roscidulo florens Hyacinthus in horto,
Puniceo primæ certat honore rosæ,
Hunc Dryades coluere, hunc & coluere Napææ.
Nais & assidua fessa rigauit aqua.
Myrtus honos Veneris. myrto lætantur amantes.
Pendeat ad cultus myrtea uirga fores.
Laurus honos Phœbi, præfert & laurus amores,
Ornent & festam, laurea serta domum.
Vitibus est decori pendens sub fronde racemus.
Arboribus decori quæ bene poma rubent.
Picta chlamys, Phrygiaq; manu uariata supellex
Est decori thalamo, purpureusq; torus.
Ipse rosa, Syrioq; decens perflatus Amomo
Mille parat dominæ gaudia, mille uiro.
Felix deliciis, & felix lecte susurris.
Per te uir domina, nupta beata uiro est.
Pan iungit calamos, iungitq; Hymenæus amantes
Pan amat, ad calamos dulce iocatur Hymen.
Pulcher hymen Hymenæus hymen, cui flamea curæ
Et iuuenum lusus, & sine lite torus.
Lite fugatur amor. concordia nectit amorem.
Concordis animos lectulus ipse facit.
Hunc amor, hunc pax ipsa locum statuere quieti,
Hunc legit, fidei uincula, castus Hymen,
Castus hymen hymenæus hymen, age fistula hymēq;
Dic & Hymen. gaudet sæpe iteratus Hymen.
Vt flos æstiuo sitiens cum terra calore,
Nocturno refici lassus ab himbre cupit.
Non illum Zephyriq; ualent, auræq; recentes

Mulcere, aut densa nexilis umbra coma.
Sola illi est in rore salus, spes omnis in himbri.
Languet honos, cecidit languida sole coma.
Sic tacitos in corde fouens noua nupta calores,
Optato refici coniugis ore petit.
Non illam patris amplexus, non oscula matris,
Aut iuuat artifici purpura picta manu.
Suspirat tantum amplexus, tantum ora mariti.
Mœret, abestq; illi qui fuit ante decor.
Quam raptam matrisq; sinu colloq; parentis,
Coniugis ad chari limina ducit Hymen.
Mitis Hymen Hymenæus hymen, cui mollia curæ
Coniugia, & parili uincula nexa iugo.
Vt flos in Verno lætatus sole nitescit
Fulgidus, & gaudet purpura honore suo.
Mane tepor, sub Solem auræ, ros noctis in umbra
Mulcet, & ipse suas iactat honestus opes.
In molli sic uirgo toro complexa maritum
Nuda nitet, charo ludit amata sinu.
Mane sopor, sub sole uiri suspiria mulcent,
Nocte iterata uenus, sæpe receptus Hymen.
Dulcis hymen Hymenæus hymen. sed fulget olympo
Vesper. pone tuos fistula lassa modos.
Vesper adest. Hymenæus adest. consurgite mensis.
Vesper amat cantus. carmine gaudet Hymen.
Iam iuuenes simul ad choreas, simul ite puellæ
Et canite, & Phrygum carmina dicat ebur.
Vesper adest, gaudete uiri, gaudete puellæ.
Seq; paret socio nuptaq; uirq; toro.
Ad thalamos Hymenæus adest. iace uirgo pudorem.

Et uir adest, & adest qui bene iungat Amor.
Prima Venus teneris legem præscripsit ocellis,
Quá ue palam fiat, quá ue tegatur amor.
Primus Hymen blandis statuit sua iura labellis,
Diceret ut iuuenis tu mihi uirgo places.
Ipsa uiro Venus è coelo, Venus ipsa puellæ
Ludite ait. florem carpite amoris ait.
Ipse & inexpertos iungens Hymenæus amantes,
Instituitq; rudes, deliciasq; docet.
Sola Venus docuit decepta ut matre puella
Clam cuperet iuueni cauta coire suo.
Solus Hymen iussit patrio lare nata relicto,
Iret ut ad iuuenem matre uetante suum.
Blanda Venus sine ueste monet dormire puellas,
Gaudiaq; instanti nulla negare uiro.
Blandus Hymen sine ueste iubet dormire maritus,
Et cupidum ad lusus sollicitare uirum.
A Venere est quodcunq; uiro, quodcunq; puellæ
Inter delicias & bona dulce uenit.
Quod tenerum, quod dulce, iocérquodcunq; Hymenæus
Condit, & ore duas claudit in uno animas.
Sed numeros mutare licet. nam Vesper olympo
Conditur, & somnos imperat alma Venus.
Intrauit thalamos felix Hymenæus, & omen
Ipse dedit. lecto uirgoq; uirq; cubant.
Ducite felices concordi foedere noctes,
Dulciaq; unanimi carpite poma manu.
Ver flores, segetes Aestas, Autumnus & uuas.
Delicias thalamus tempus in omne dabit.
Serpite in amplexu. certent pugnantia linguis

Oscula.blanditiis absit utrinq; modus.
Sic ederæ serpunt,sic iungunt rostra columbæ,
Murmuris & taciti ludit in ore sonus.
Aetatis breue uer.uos ueris carpite florem.
Hunc florem lusus deliciæq; decent.
Ludite,deliciisq; breuem complete iuuentam.
Hoc agite,ut cupidos prole iuuetis auos.
Nascatur Paulo similis,qui reddat utrunq;
Scitus auum,ingenii dexteritate puer.
Nam patrium nec Pierides,nec spreuit Apollo,
Et Mars ipse sua fouit,& duxit ope.
Maternum Musæ Aonio fouere sub antro,
Protexit galea Mars quoq; sæpe sua.
Nascatur quæ natatuos Aurelia mores,
Et faciem referat,fœmineumq; decus.
Nanq; tibi,matriq; tuæ,nil æqua Minerua,
Nil Charites sociæ,nil negat ipse pudor.
Hinc illinc generis series.age ruris alumnæ,
Et nemorum dominæ,siluicolæq; deæ,
Mane nouo,nuptisq; nouis de flore recenti
Serta date,& calathis spargite ruris opes.
Ipsa fauos,& mella ferens,& lactis honores,
Dic Fescenninos Antiniana sales.

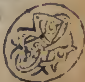
EPITHALMIVM IN NVPTIIS Eugeniæ filiæ.

Vra iterũ te hymenæe uocant,q̃d in urbe moraris
Te lyra,te thyasi,te tua pompa manet.
En iterum læta ad lusus,& gaudia nota,
En uocat ad teneros Antiniana sales.

En tibi formosæ texunt noua serta puellæ,
Et tibi non solita carmina uoce canunt.
Te molles uiolæ, te purpurei hyacinthi, Puell.
Te rosa, & Assyrio sparsa liquore domus.
Nos te ad delicias cultæ inuitamus, & ipsi
Inuitant thalami, compositusq; torus.
Quid cessas Hymenæe? tibi sua basia quæq;,
Amplexusq; suos quæq; puella parat.
En tibi tractandas damus has sine labe papillas,
Sponsa quoq; ipsa tibi nuda uidenda uenit.
Cui roseis diffusa genis noua purpura fulget.
Ac niueum in reliquo corpore candet ebur.
Talem Helenen sociæ nudam uidere puellæ,
Cum lauat ad fontis blanda Theranna tuos.
Talis & in uiridi uisa est requiescere prato,
Non dum experta uiri Laodomia torum.
Ipsa quiescebat, placidæ circum ora napææ,
Mulcebant somnos flabra ciente manu.
Hæc digitos, illa est tenerum mirata labellum,
Fusus ut è niueo pectore candor eat.
Dumq; alia extremum femori subducit amictum,
Obstupuit raris conscia facta bonis.
Nec properas Hymenæe? nec est quæ rura reuisas?
Nec præfert sanctas Antiniana faces?
Nec teneras tibi blanditias, nec carmina bella
Ingeminat? nec Hymen ò Hymenæe Hymen?
Mollis Hymen Hymenæe hymen hymenæe uenito.
En propera ad lusus ò Hymenæe tuos.
Libat apis tenerum rorem, fluit Atthicus ille
Inde liquor, dulci cærea mella fauo.

Libat Hymen teneꝛum florem, inde & Acidalus ille
It liquor, in tepido munera grata toro.
En te ſeptenæ fœlix Hymenæe puellæ
Inuitant, cupido munera ad iſta ſinu.
En tibi Acidalium ſpondent ad munera florem
Ipſe leges. ipſi diffluet ille liquor.
Illa uides, ut blanda oculis, utq; innuit ore,
Flameolum ut geſtit læta uidere tuum?
Illa uides quos docta modos? quæ carmina cantet?
Offerat ut flores in tua dona ſuos?
Hæc tibi purpureum ſtringit laſciua labellum,
Atq; ait, hunc rorem libo Hymenæe tibi.
Hæc choreis te te in mediis ſuſpirat, & ægro
Ventilat ipſa tuas corde Hymenæe faces.
Hæc tibi lacteolas, atq; hæc, atq; illa papillas
Nudat, & has inquit nudo Hymenæe tibi.
Has & delicias, hæc oſcula prima, nouosq;
Amplexus ſeruo, gaudia & illa tibi.
Fauſte ueni, formoſe ueni, tibi nupta parata eſt,
Quæq; ſinu Veneres ſpiret, & ore Charin.
Ore Charin, Veneresq; ſinu, aſt ubi eburnea lectum
Intrauit, ſpiret tum tibi ueris honor.
Stillet & Ambroſiæ decus immortale, tibiq;
Et charitum & Veneris dona beata fluant.
Euge ueni, bone diue ueni, bone ſancte uenito.
Euge, uenit ſanctus, diuus & ipſe uenit.
Nunc age culta quidem diuoſis obuia mater,
Et ſanctum amplexu ſuſcipe blanda tuo.
Sparge roſam, da ſerta deo, dic & bona uerba
Oreq; cum fauſto carmina fauſta cane.
Tu quoq;

Tu quoq; felicis iam nacta Aurelia tedas,
  Ad primos postis compta sororis ades.
Hic Genium accipies, Genio sua munera fundes,
  Quæq; Cypros mittit, quæq; Sabæus ager.
Casta quoq; ad thalamos dux ipsa hymenæon amatos
  Duc castum, casto qua cubat ore soror.
Flameolum ut Genio nitet? atq; ut coccina uestis,
  Vt decet in molli socculus ipse pede?
Quàm gemma in digitis? ut sertum in fronte uirescit?
  Ridet ut ipsa domus? tecta ineunte deo.
Plaudamus Genio sociæ, Geniumq; salutet
  Cuncta domus, Genio plaudat & omnis ager.
Dicite io, domus omnis io, ager omnis, & aer
  Dicat io, resonet longe Hymenæus io.
Faustus Hymen, formosus hymen, felix hymenæus.
  Læta canant, felix & sine lite torus.
Felici cum prole genus, charumq; nepotem
  Reddat auo, reddat pignora chara patri
Eugenia, & faciles ducat cum coniuge tedas,
  Quiq; amor est iuuenum sit quoq; & ipse senum.
Nunc age felicis cultor non segnis agelli,
  Cui sonat apposito fistula blanda sono,
Dic aliquid Geniale deo, dic & bona nuptæ.
  Nupta sono gaudet, carmine gaudet Hymen.
Ipse die solem ad rapidum cũ torreor æstu, Agricola
  Vxor adest, gelidas & mihi portat aquas.
Mox densas simul ad salices secedit uterq;
  Mecum amor, at lateri coniugis hæret Hymen.
Hic nos iungit amor. lusus Hymenæus amori
  Monstrat, & ad partes hic uenit, hicq; suas.

Nocte quidem tenue ad lumen dum uellera pecto,
Torpet, & hiberno frigore fessa manus.
Hanc uxor refouetq; sinu, reficitq; papillis.
Somnus adest, lateri coniugis hæret Hymen.
Hic nos iungit Hymen, lassos mox repit in arctus
Somnus, init placidus pectora anhela sopor.
Muneris hoc Hymenæe tui est, age fistula blandum
Dic aliquid, quod rus, quodq; Hymenæus amet.
Educit teneros fœtus, fouet anxia nidum
Mitis auis, fesso comparat ore cibum.
Ast illi, ut tenues plumæ increuere, relinquunt
Et nidum, & matris dulcia rostra suæ.
Ipsa suo natam in gremio fouet anxia mater,
Educitq; sinu, sedulaq; usq; tolit.
Ast illa, ut uiditq; uirum, sensitq; Hymenæum,
Linquit læta domum, matris & ora suæ.
Munus & hoc Hymenæe tuum est, tibi luce puella
Comitur, & formæ sedula quærit opem.
Nocte autem parat illecebras, parat oscula, dulcemq;
Amplexum, & lusus, deliciasq; parat.
Vt tener aprico crescens Hyacinthus in horto
Ipse manu colitur, ipse rigatur aqua.
Illum auræ, tepidiq; fouent sub sole calores,
Guttaq; nocturno quæ uaga rore cadit.
At postq̃ culto nituit spectatus agello,
Ipse tener domini carpitur ungue sui.
Sic tenera in molli crescit quæ nata cubili
Ipsa sinu matris, ipsa fouetur ope.
Hanc & munditiæ thalami, comptusq; decentes,
Hanc iuuat artifici purpura texta manu.

Sed postq̃ incaluitq; toro, cupiitq; Hymenæos,
Hanc uir ab iniecta uendicat ipse manu.
Asserit & sibi iure suam, atq; Hymenæon ad aram
Clamat, io munus hoc Hymenæe tuum est.
Munus'& hoc Hymenæe tuum est, age cādida carmen
Nunc itera, atq; sales Antiniana tuos.
Te domini, te cura & agri, studiumq; puellæ,
Te moueant thalami iura, & amicus Hymen.
Ne sæui generose, tua est sine lite puella. Antin.
Illa tibi placido est tota fouenda sinu.
Ne'ue nega formosa uiro quod dulce rogarit.
Ipse quidem dulci dulcia mente petet.
Sit pax, sed sine lite tamen sint murmura, uterq;
Pacem amet, & pacis murmura uterq; sonet.
Ne pugna mihi chare, nihil pugnare necesse est.
Concedet blandis uicta puella iocis.
Ne'ue uiro mihi chara tuo uestita repugna.
Vestis obest rixæ, rixa terenda ioco est.
Ludite. sed medio in lusu pax sæuiat, ut pax
Rixa sit, ut rixæ pax eat ipsa comes.
Iam ludunt. geminata sonant iam murmura, postis
Claudite, adesto tuis sanctæ Hymenæe focis.
Vos nuptæ quibus est coniunx suus ite, parate
Gaudia uestra uiris, & sua dona toris.
Vos quoq; uirgineus chorus, innuptæq; puellæ
Omina felici dicite fausta die.
Atq; animo optatas iam iam præsumite tedas.
Namq; sua & uobis gaudia seruat Hymen.

FINIS.

I. I. PONTANI AD PETRVM COMPATREM NEAPOLITANVM TVMVLORVM LIBER PRIMVS.

Hactenus Idalios cantus, leue carmen in umbra
Lusimus ad thalamos blande hymenæe tuos.
Nunc age quis titulo dignus iuuenis'ue senex'ue
Seu mulier, seu uir, siue puella canã.
Dumq; cano, interea flores lege, collige myrtos
Vranie, & multa sparge sepulcra rosa.
Sparge & opes Chariblanda tuas, age et ipsa Patulci
Sparge tuas. spargas Antiniana tuas.
Est suus & tumulis honor, est sua cura sepulcris.
Ipsa quidem accensa testificanda face.
Vrite odoratos ignes, redolentia dona,
Quæq; & Arabs mittit, quæq; Sabæus ager.
Dum manes condo tumulis, tu caste sacerdos
Tange aram, & patrios rite precare deos,
Nec muto cineri non & bona uerba precesq;
Debentur, querulis uerba sonanda modis.
Vos quoq; pallentes umbræ, solatia cantus
Hæc capite. & manes flebile carmen amant.
At tu flebilibus numeris hæc adiice Petre
Compater, ut certa membra quiete leuent,
Floreat ut sua cuiq; croco uenerabilis urna,
Frondeat ut uiridi myrtea sylua coma.

TVMVLVS Vrsi Vrsini, Comitis Nolæ, ac Ducis Asculi.

Non artes tibi Romanæ, non gloria belli
 Defuit, aut magno principe dignus honor,
Non fortuna domus, clariq; à stirpe parentes
 Vrse, nec antiqua nobilitate genus.
Præstans ingenio, præstans & uiribus idem
 Corporis, ingenii sed grauitate prior.
Illustris titulos dedit & tibi nola, dedere
 Oppida multa tuo recta sub imperio.
Defuit ah tantum uitæ pars optima, namq;
 Mors properans, medio tempore te rapuit.
Sed tibi uictrices Musæ statuere sepulcrum,
 Ne mors ipsa tuas deleat exequias.

TVMVLVS Alfonsi Dauali Marchionis Piscariæ.

Arma manu tibi capta, & uicto ex hoste trophæa
 Hæc tibi marmorea erunt, hæc tibi erunt tituli.
Hoc tibi mars statuit, statuit Bellona sepulcrum
 O Dauale, hæc cineri debita busta tuo.
His Alfonse iaces ornatus & obrutus armis.
 Arma tibi tumuli. tela tibi tituli.

Tumulus Iulii Parmerii equitum præfecti.

Da tuba terribilem sonitum, tubicenq; canoro
 Aere tona. hos tumulos clangor & arma decent.
Iulius hic situs est. strepitus iuuat, & iuuat ensis

Claudaq́ꝫ.Parmerium bellica parma iuuat.
Gaudet & his heros ancentibus.en canit umbra
Ad numeros.placidos ducit & ipsa choros.
Nunc rursum tuba,nunc tibicē fera murmura rursum
Ingemina,ut cantu marmora pulsa sonent.
Hic honor ad tumulos,magnorum & saxa uirorum
Debetur,Martis sic stata sacra iubent.
Pro patria hic cecidit.manes gaudete sub urna,
Gaude & Iuleis umbra ferox tumulis.
Pro patria occubuit pugnans,murisq́ꝫ cruento
Dum stetit hostiles repulit ense manus.
Nos plausum simul ore damus,simul ære canoro,
Parmerio.hæc patrius munera poscit amor.

TVMVLVS HYDRVNTINORVM CIVIVM.
colloquuntur uiator,Genius,& sacerdos.

In frōte est tumuli scriptū,Sacer est locus. intus Vi.
Tibia funereos deflet eburna modos.
Ore fauete omnes.manes sua funera deflent. Ge.
Infleti,ob patriam qui cecidere suam.
Ingratos patriæ mores.spargere cruorem. Vi.
Pro patria.patrius cur male gratus amor?
Ossa solo quæ sparsa iacēt,nūc colligit hydruns, Ge.
Colligit & rigidis uiscera pasa rubis.
Parcite iam manes planctu,miserandaq́ꝫ cessent
Murmura nam tumulis rite paratur honor.
Dic age,dic bona uerba senex,iam conde sepulchro
Viscera,& in tumulis ossa repone sacris.
Ossa subite pios loculos,& inite sepulchrum. Sa.
Viscera sacratas rite subite domos.

Pro patria occubuiſtis adacto in pectora ferro.
Vos patria ipſa ſuis proſequitur ſtudiis.
Ite piæ ad ſuperos animæ poſtquam oſſa quierunt.
Oſſa quieta manent, ite piæ ad ſuperos.
Vobis parta quies cœlo. noua patria cœlum eſt.
Ite piæ ad ſuperos, en agite ite animæ.
Hoc poſita eſt tumulo pubes Hydruntia. cœlum
Eſt data cui propriis patria pro meritis.

TVMVLVS HIPPOLYTAE MARIAE DVciſſæ Calabriæ. Viator loquitur.

Hippolytam quiſquis uideat miretur, ut illam
Ipſe quidem credat Pallada uel Venerem.
Talis ea in tumulo eſt, illi ſic prorſus ademit
Mors nihil, ut dicat Pallada ſeu Venerem.
Permanet & decor, atq; oris præſtantia culti.
Huius, ut atq; huius iam fluat cremelos.
Permanet & ſua maieſtas, popularis & auræ
Ille quidem uere conciliator amor,
Vt ſimul & Venerem referatq; & Pallada, ut illi
Inſit & hinc Pallas, inſit & inde Venus.
Non hic Hippolyte iacet, at Pallasq; Venusq;.
At tumulus nec habet Pallada nec Venerem.
Nec iacet Hippolyte tumulo. mihi parcite diuæ,
Pallas & Hippolyte cum Venere hic recubant.
Cum Venere Hippolyte recubat, cum Pallade & ipſa
Hippolyte, ut diuæ tres tumulo hoc iaceant.

TVMVLVS CICELLAE puellæ Surrentinæ.

Quo decor heu quo gratus honos quo tanta uenustas
Quo nitor ille abiit culta Cicella tuus?
Omnia mors rapuit, quæq; & natura Venusq;
Contulerant, quæq; ars, heu breuis hora tulit.
In cineres heu uersa iaces. uix nomina seruant
Saxa tibi, longo post abolenda situ.
Seu tantum cinis es, seu nil, seu labilis umbra,
Siue es in ætherio forma recepta polo,
Has uiolas cape, supremos & turis honores
Fleta diu nuribus, flenda Cicella uiro.

TVMVLVS MYRTILAE PVELLAE.

Amator ad sepulchrum queritur.

Hic soli mihi flere licet. tu Laurus & unà
Myrtus ades, paucis & lapis icte notis.
Parue lapis, quem flore nouo, quem ture Sabæo,
Et ueneror multa tum prece, tum lacrima,
Tu mea tu miseri tumulo male contegis isto
Gaudia, & exultas sæue dolore meo.
Redde meos mihi redde meos, redde improbe amores.
Qui iuuat è lacrimis immaduisse meis!?
Immadeas, maduisse iuuet, si non mea flendo
Lumina siccatas deficiunt lacrimas.
Sed lacrimas tibi habe, nec enim queror, accipe odores
Accipe cum fletu munera mista suo.
Vnguenta, atq; rosam, & costum properate puellæ,
Et uiolam, & cunctas spargite ueris opes.
Spargite opes Arabum, lacrimas ego, tu lapis illas
Ebibe, & in rorem lumina abite nouum.
Rore nouo madeat tellus, quæ contegit ossa,

Ossa pios manes, numen & ossa meum.
At tu perpetua Laurus quæ fronde uirescis,
Tu myrtus, de qua Myrtila nomen habet,
Fundite odoratos flores, syluamq; perennem
Ad tumulum, lacrimis crescite & usq; meis;
Crescite. iam in latices, liquidum iam soluor in amnē.
Iam fluo, sed fluidum me tamen urit amor.

TVMVLVS VENERILLAE PVELLAE
à Pontano adamatæ. ipsa loquitur.

Hos tumulos ne temne precor, ne temne uiator,
Sic tua contingant gaudia, siquid amas.
Da requiem & cineri. uirgo iacet. huic sua quondam
Regna ferus cessit matre uolente puer.
Spirabat Veneres oculis, afflabat amores
Ore, sinu Charites, blanditiasq; genis.
Contulerat studium formæ nihil. & tamen illi
Sæpe comam finxit, pinxit & ora Venus.
Consuluit speculum nunq̄, Cytherea negarat,
Ne flammam è facie duceret ipsa sua.
Risisset. blandi passim comitantur honores,
Ridebat fuso gratia & ipsa sinu.
Hanc iuuenes arsere, senes cupiere, puellæ
Optauere marem. qui uidet ille perit.
Persephone inuidit, uellitq; à uertice crinem.
Illa cadit. cecidit forma decorq; simul.
Ipse amor ipsa Venus misero incubuere pheretro.
Planxerunt charites pectora nuda manu.
Vt spolia, effigiemq; uidet Plutonia coniunx,
Pœnitet. & specie uincitur inuidia.

Fannia dicta fuit uati. Venerilla puellis.
Quisquis amas, tumulo serta rosamq; dato.

Tumulus Munditianæ puellæ.

Munditiana tibi funus peperere Hymenæi.
Ipse Hymen luctus, tædaq; & ipse fuit.
Te Maiæ primum nuptam uidere kalendæ,
Te postrema dies heu male condit humi.
Mense malas olim Maio nupsisse puellas
Fama est, & Maias omen habere faces.
Munditiana tibi est Hymenq; & funera Maius,
Et Maius uiolas det tibi, detq; rosas.

TVMVLVS Leontis Tomacelli. Marinus frater ad sepulchrum queritur.

Quæ Phœbo, quæ nam Aoniis est cura puellis?
Phœbe uale, ualeant Aonidesq; tuæ.
O pereant herbæq; tuæ, succiq; ualentes,
Et pereant cantus, sit sine uoce lyra.
Ergo obiit Leon? ah tumulus tegit iste Leonta?
O rigeant Lauri, syluaq; Phœbe tua.
Arescatq; Helicon, sitiat liquor Hippocrenes,
Nec tibi sint arcus, nec tibi Phœbe coma.
Clamabat puer infelix, Succurrite Musæ,
Ferte & aquas. ô me Castalis unda iuua.
Sed nec Castalides ueniunt ad uota uocatæ.
Nullus Castalio, nullus ab amne liquor.
Tabescit sensim frater. sua iura reliquit
Natura. O te te frater amate sequor.
Quid frustra ad tumulũ quereris Tomacelle, Leõta?

Nec tegit hic tumulus, nec cinis est reliquus.

TVMVLVS Francisci Aelii.
Viator & Genius colloquuntur.

Quis iacet hoc tumulo? Nullus iacet, hûc sibi uiuus
 Aelius, hanc statuit post sua fata domum.
Cur interq; herbas, interq; uirentia culta,
 Qua nitet aurata Citria sylua coma?
Hanc illi sylvam Musæ, hos statuere recessus,
 Quo post umbra suo gaudeat in thalamo.
Quid, quod & Assyrii spirant de marmore odores?
 Quid, quod & Assyrio nardus honore fragrat?
Illos assyriis Charites de collibus, hanc &
 Detulit Assyria gratia ab usq; plaga.
Hoc illi meritum Musæ post fata rependunt.
 O scriptor Latia nobilitate lyra.

TVMVLVS Francisci Puderici ex
nobilitate Neapolitana.

Quis sibi, quis tumulũ uiuus parat, an'ne sepulchro,
 Mortem dum metuit, dum cita fata, cauet?
Franciscus tumulum statuit Pudericus, & ipsis
 Consulit exequiis, & sibi busta parat.
Nec mortem timet, aut mortis mala, sed quod honorem
 Deberi hunc cineri, funeribusq; putat.
Nam mortem uitæ pretium, finemq; laborum
 Iudicat, & uitæ posterioris iter.
Sunt testes uitæ tumuli, finemq; fatentur
 Esse quidem alterius, principium alterius.
Nunc urbem colit & Musas. post dona sepulchri,

Elysiumq; colet, Pieriasq; domos.

TVMVLVS MARVLLI POETAE.

Pontanus ipse loquitur.

Hoc uacuum tibi Pierides statuere sepulchrum
  Et Graia & Latia clare Marulle lyra.
Ipse etenim Aonia in sylua, atq; Heliconis in antris
  Lætus agens, illic ocia grata teris.
Illic formosæ ludunt ad plectra puellæ
  Et tecum ad choreas carmina lecta canunt.
Et tibi respondant syluæ, Peneidq; antra,
  Plaudit & Ogygio roscida ripa lacu.
Nil præter nomen tumulo. per opaca uagaris
  Culta, per Elysium doctæ Marulle nemus. docte
Hinc tibi se ad cantum adiungit formosa Corinna,
  Cantat & ad calamos Delia culta tuos,
Illinc compositos exercet Cynthia saltus,
  Exercet raros Lesbia blanda choros.
Nec Parca eripuit, Musæ rapuere Marullum,
  Arnidi ne fieret grata rapina deæ.
Sis felix igitur Musis comes, & tua Musæ
  Ambrosio foueant membra adamata sinu.

TVMVLVS MARINI TOMACELLI ex nobilitate Neapolitana.

Dum timet hæredes nullos Tomacellus, & ipsis
  Consulit exequiis, dum cauet ipse sibi,
Hunc tumulum sibi constituit, uiuusq; locauit,
  Et dixit, lapidi sint sua uerba meo.
Sit lapis hic, sit terra leuis, nullusq; Marinum

Non puer, aut iuuenis, nulla puella fleat.
Me sat sit multos uiuum fleuisse per annos.
O nollem cineri sic superesse meo.
Cesset honos, cessent tot munera publica, totq;
Regia. me ignauus condat inersq; sopor.
Quae caelo est pietas uocet ad se, si mea caelum
Respexit pietas, si mea facta deum.

TVMVLVS IVLII POMPO
nii uiri literatissimi.

Pomponi tibi pro tumulo sit laurea sylua.
Ossa maris rores, myrteaq; umbra tegant.
Teq; tegant, artusq; tuos uiolaeq;, rosaeq;.
Ver habet, Zephyros spiret & ipse cinis.
Stillet & ipse cinis, quas & Parnasus, & antra
Thespia, & ipsa suas Ascra ministrat aquas.

TVMVLVS MARIANI HEREMITAE.
Viator cum admiratione loquitur.

Huic cineri deus ecquis adest? nam carmina Musae
Lecta canunt, lectis assonat urna modis.
Ossa solo Mariane iacent tua. nobilis umbra
Laeta fugit tumulos, laeta petit superos.
Dicite io, iam uictor io Mariane, subisti
Aethera conspicuum, conspiciende diis,
Ornatusq; caput lauro, plaudente senatu,
Intrasti sanctas sanctus & ipse domos.
Ascitusq; choro diuum, caelestibus astas
Conciliis, summo perfrueris q; bono.
Haec musae ad tumulum referunt. cinis ipse Valeto,

Seruari auratis digne cinis loculis

TVMVLVS Gabrielis Altilii Episcopi
Policastren, ac Poetæ doctissimi.

Et tibi dant tumulos Musæ, meritumq; sepulcrum
Et tibi dat titulos quæ tibi culta Charis.
Altili ô uenerande iaces hic? hac iacet urna
Pontificale decus? pontificalis honos?
Ergo agite ô nymphæ Sebethides, ergo age uirgo
Parthenope, ad tumulum spargite ueris opes,
Sparge tuos flores florum fœcunda Patulci,
Et tu sparge tuas Antiniana rosas.
Altilio requiem dic ô Chari. dic age Clio,
Luceat Altilio lux sine fine meo.
Quisquis adest pia uerba sonet, madeatq; sepulcrum
De lacrimis, madeat Pieri rore tuo.

Tumulus Theodori Gazæ nobilissimi
Oratoris ac Philosophi.

Sume lyram, dic Musa modos, dum condimus umbrã;
Et puer, & coluit numina uestra senex.
Indignus tellure, deos Theodore petisti.
Sera quidem, tamen est longa parata quies.
Virtute, ingeniiq; bonis hoc ipse parasti,
Vt cœli aspiceres aurea tecta senex.
Nos artus terra tegimus. tu caste sacerdos
Dic requiem. æternum iam Theodore uale.

Tumulus Antonii Panhormitæ Poetæ nobilissimi. Genius loquitur.

Siste hospes, fas est cantus audire dearum.
Grata mora est. Musæ nam loca sacra tenent.
Antoni monumenta uides. hinc templa frequentant.
Ille fuit sacri maxima cura chori.
Illum sæpe suis medium statuere choreis,
Duxit compositos arte decente choros.
Sæpe lyram cessit Clio, cessere sorores,
Concinuit teneros uoce manuq; sonos.
Extinctum fleuitq; Aon, fleuitq; Aganippe.
Sebethus miseros egit in amne modos.
Sirenes quoq; de scopulis miserabile carmen
Ingeminant. planctu littora pulsa sonant.
Pierides tristem ad tumulum fudere querelas,
Pierides passis post sua terga comis.
Hinc creuit desiderium, nec cura recessit
Vatis, at extincto uate remansit amor.
Conueniunt nunc ad tumulum, celebrantq; choreas,
Et memorant lusus magne poeta tuos.
En audis sonet ut lenis concentibus aura?
Vt sonet appulsu concita terra pedum?
Hæc uati memores Musæ post fata rependunt.
Carminis hoc meritum est. num satis? hospes abi.

Tumulus Auræ puellæ. parentes ac soror
ad sepulcrum queruntur.

Tecum una mea nata mori materq; paterq;
Debuimus, tribus hæc ut domus una foret.
Nata patri, nata & matri, soror una sorori
Dic ah dic miseris nata sororq; ubi nam es?
Has pater infelix lacrimas, miserandaq; mater,

Exoluit crines hos soror atra tibi.
Nata audi. pater hic genuit. dedit hubera mater.
Et tenera infelix pressit ad ora soror.
Non audis. nil dona mouent ingrata, nec usquam es.
Nec pietas, aut est ullus in orbe deus.
Terra tibi has lacrimas, miserorum dona parentum,
Mobilis at uoces aura sororis habe,
Aura, tenes ꝙ adhuc nomen miserabilis Auræ,
Terra, ꝙ heu cineres uiscera nostra tegis.

TVMVLVS ROBERTI VILLICI.
Poeta loquitur.

Terra senex tibi sit facilis, sint munera terræ
Grata tibi, & flores grata rependat humus.
Tu terram coluisti & terræ munera sollers.
Culta tibi & tellus, cultaq; debet humus.
Culta tibi & citrius debet Roberte. colenti
Et debet uitis, debet & uua tibi.
Et uitis det grata tibi, det & uua liquorem
Optatum, largo diffluat urna mero.

TVMVLVS LAVRINAE PVELLAE
ipsa è tumulo loquitur. Vi, respondet.

Hæc Laurus mihi dat titulos, famamq; sepultæ,
Quæ quondam uiuæ nomina clara dedit.
Sub lauru Laurina tegor, mea uestit & ossa
Laurus, & ipsa meo uescitur è cinere.
Per me igitur uiuit Laurus, laurinaq; uiuo
In lauru, & uitæ mutua cura sumus.
Ipsa eadem lauro materq; & filia. Laurus

Ipsa

Ipsa mihi est titulus, ipsa quoq; est tumulus.
Viuite frondenti pariter sub cortice iunctae, VI.
Ipsaq; sis Lauro filia sisq; parens.

TVMVLVS Ptolemaei Gallinae Catinensis celebris Astrologi.

Digne senex coelo, coelum Ptolemaee petisti.
Pro Catina coelum patria facta tua est.
Quasq; olim stellas numeris, quae sydera cursu,
Nunc metire oculis, fataq; certa tenes,
Et tibi quae series rerum, lexq; ipsa futuri
Nota patet, summis perfrueris q; bonis.
A puero mihi culte senex Gallina ualeto
Perpetuum, & Catinae uiue perennis honos.

TVMVLVS Laurentii Miniati nobilis Astrologi.

Quid numeras Miniate? nihil numerare necesse est,
Sydera sub pedibus qui modo cuncta uides,
Cuncta suos agere anfractus, seq; ordine summo
Cogere, & errores rite subire suos.
Ne numera Miniate. quies tibi parta. quiete
Vtere, & humanis exue te studiis.
Ipsa quies deus est. deus est & uita bonumq;,
Vita bonumq; simul. utere utroq; simul.
Exutusq; hominum curis, rebusq; molestis
Laurenti aeterno rite fruare bono.
Nos memores ueteris studii, sociiq; laboris
Haec tibi pro sanctae munere amicitiae.

TVMVLVS Fuscæ matronæ. laudatur à castitate.

Centum Fusca procos habuit, nec casta cubile
Polluit, aut sancti iura uerenda tori.
Centum Fusca procos risit, coluitq; maritum.
O raram in longa posteritate fidem,
Hoc uirtutis opus dura inter & aspera sese
Erigere, & fortis exeruisse manus.
Viuit Fusca igitur celebris post fata, fidemq;
Testantur nullo marmora uicta situ.

TVMVLVS Fulci Ferrariensis Musici maxime celebris.

Bistonis an'ne senis sonat hic lyra? Bistonis an'ne
Quæ traxit syluas horridaq; antra chelys?
At neq; Bistonii senis est lyra, sed lyra Fulci,
Quæ mulsit iuuenum pectora, quæq; senum.
Assonuit cui Peneo persæpe relicto
Delius, & carmen flebile iunxit amans.
Assonuit cui Cylleni testudo, & amantum
Defleuit curas, fleuit & ipse suas.
Nec nunc muta silet Fulci lyra. Fulcus & ipse
Non silet. at Stygias carmine mulcet aquas.
Dum sonat, Elysiæ ludunt ad plectra puellæ,
Dum canit, ad numeros quæq; puella canit.
Nec sentit Tityus rostrum nec uulturis ungues,
Nec ferus ad portas Cerberus ipse latrat.
Dum uixit, Fulco regum plausere theatra,
Nunc plaudit Stygii flebilis aula dei.

Viue igitur plausus inter choreasq; silentum,
Aeternum & ualeas, perpetuumq; cane.

TVMVLVS Errici Puderici.
Equitis Neapolitani.

Quid satis huic hospes cineri feliciter optes
Cui fuit ex omni parte probata fides?
Cognatis patriaeq; bonus. uir commodus agris,
Vtilis & bellis, parq; domi atq; foris.
Detractum Errico nihil est sub iudice morum.
Quo merito iactat se Puderica domus.
Dic igitur pia uerba. simul cum ture sacerdos
Danarduin. huic tumulo dicere non sat haue est.

TVMVLVS Fortunati. ipse in
tumulo loquitur.

Non amplae mihi diuitiae, non regna fuere,
Sed modicus census, sed sine labe toga.
Nec mihi regales epulae, sed uictus honestus,
Mensaq; communis, resq; modesta domi.
Cultus ager, sine lite domus sine sorde supellex
Parca quidem coniunx, sed sine prole fuit.
Hinc fortunato nomen fecere, quod essem
Contentus modicis, simplicibusq; bonis.
Sorte sua laetus quisquis fuit, ille beati
Fert nomen. felix, nomen inane puto.

TVMVLVS Angeli Genticori,
iuuenis bene eruditi.

Nec Musis non charus eras. tibi carmina Musae

Aoniæ & dederant fila mouere lyræ,
Et dederant linguæ cultum, & præcepta loquendi
Gentiore, atq; artes posse docere bonas.
Nec tibi non aderant Charites, non fautor Apollo
Angele, eras docti pars uel honesta chori.
Sed tibi nil Musæ comites, nil fautor Apollo
Profuit, aut Charitum quæ tibi iuncta cohors.
Omnia mors superat. fatum secum omnia claudit.
Non tamen hoc nostras finit amicitias.

TVMVLVS Idomoti fortissimi iuuenis ac formosissimi.

Dum ruit incautus stratum Idomotus in hostem
Occubat, & uicti uictor ab ense cadit.
Extinctum fleuere duces, tristesq; manipli,
Castraq; magnanimi funere mœsta uiri.
Indulsit iuueni lacrimas Rex mitis, & illum
Ornauit mœstis funeris exequiis.
Mouit amans fletum uirgo, mouere puellæ.
Forma quidem lacrimis digna erat illa nouis.
Elatus misero est urbis mœrore. tulitq;
Hanc laudem, quod non liquerit ipse parem.

TVMVLVS Perinelli Musici insignis.

Plectra iacent sine honore, lyræ sine honore sepultæ
Et citharæ, & cantus, & sine honore tuba,
Sibilaq; arboribus desunt, & murmura riuis.
Destituit tacitas ipse susurrus apes.
Sola auium ueteres seruat Philomela querelas,
Sola & hirundo nouos suscitat ore modos.

Hæ Perinelle obitum luctu testantur, at illa
Sordent, & nimio muta dolore tacent.
Sume lyram in tumulo Perinelle, & plectra moueto,
Iam lyra, iam citharæ, iam tuba & ipsa canet.
Sibilaq; arboribus strepitent, & murmura riuis,
Iuuerit atq; alacres ipse susurrus apes.
Quo tumulo Perinelle iaces, tecum iacet omnis
Et sonus, & cantus, auraq;, uoxq; silet.

TVMVLVS Iunii Iuniani Maii.

Et myrtus tumulo satis est sola, & satis ipsa
Laurus. at hunc tumulum uestit utrunq; nemus,
Quem Charites persæpe, nouem persæpe sorores
Inuisunt, tumulus nec sine honore suo est.
Hæ choreas agitant, Iuniq; ad marmora Musæ
Dulce canunt. numeris frondea sylua fauet.
Lætantur lauri, myrtus lætatur & omnis,
Ac Maii felix nomine ridet humus.
Hic uates requiem ducat. feliciter umbra
Dormiat, & cineri sit sopor usq; pio.

TVMVLVS Gregorii Typhernatis.

Pontanus tumulum salutat.

Gregorio sit terra leuis, uer assit & urnæ.
Terra ferat flores, urna liquore fluat.
Plaudat & huic Latium tumulo, plaudatq; iuuentus
Itala, Gregorio & umbria plaude tuo.

TVMVLVS Francisci Hiachini Grammatici non ignobilis.

Non tibi certa domus fuerat, non culta supellex

Mensáq;, uix tenuis docte Hiachine focus.
Hoc ex morte tibi lucri est, q nulla supellex,
Non focus ipse opus est, q tibi certa domus.

TVMVLVS Masutii Salernitani fa=
bellarum scriptoris egregii.

Hic quoq; fabellas lusit, tinxitq; lepore,
Condiit ornatis & sua dicta iocis.
Nobilis ingenio, natu quoq; nobilis, idem
Et doctis placuit, principibusq; uiris.
Masutius nomen, patria est generosa Salernum.
Hæc simul & uitam præbuit, & rapuit.

TVMVLVS Aurelii infantuli. ma-
ter ad sepulchrum queritur.

Has tibi pro mammis lacrimas, proq; hubere fletum.
Nate cape. has lacrimas hubera nostra puta.
Quiq; tibi ad cunas cantus, quæ nænia quondam,
Hi tibi nunc questus, hic tibi sit gemitus.
Has bibe nunc lacrimas. hæc hæc nunc hubera sume.
Næniolæ & lusus, nostra querela tibi est.
Quosq; dedi flores, & quas de flore corollas,
Hi tibi sint crines, hæc tibi fusa coma.
Aureli tibi sit tellus leuis, ac breuis urna
Afflet & usq; crocos, spiret & usq; rosas.

TVMVLVS Phiellæ matronæ pau-
perculæ, tamen pudicissimæ.

Auratis digna es loculis formosa Phiella.
Heu te condit humus, uilis & herba tegit.

Heu heu nec mater, nec te tua pignora deflent.
Nulla tibi est mater, pignora nulla tibi.
Non frater, non cognato de sanguine quisquam,
Non pater ipse, aut quæ lac tibi mamma dedit.
Vos fusi deflete, coli deflete Phiellam,
Flete & eam lanæ, flete & eam calathi.
Flete & acus, & fila fleant, & lina Phiellam.
Telaq; uix tumulo casta puella iaces,
Casta puella lates tumulo uix. uix tibi cespes
Dat tumulum. uix te terra inarata tegit,
Quæ tamen herba tegit, nullos hæc sentiat æstus
Frigora nulla, tuo floreat usq; solo.

TVMVLVS Massilæ uernulæ. Vrna ipsa loquitur.

Vrna loquor. cinis est infans. infantula mecum est.
Vernula nata domi, nata gemella patri.
Hanc mater mihi commendat post funera, & inquit
Ipsa tibi hanc peperi, nata futura tua est.
Hanc alui in tenebris. nutrix nox. hubera suxit
Noctis, & infanti lac fuit ipse sopor.
Nec fatur, uerum somno testata perenni
Quàm nasci, satius uos docet esse mori.
Hanc nullæ torquent curæ, non matris in ore est,
Non lana in digitis comminuenda datur.
Continuas ducit noctes. lux nulla, nec ulli
Sunt uitæ sensus. munera nulla premunt.
Dumq; hæc ipsa loquor, secura infantula dormit.
Illam perpetuo somnus ab himbre rigat.
Nomen erat quod fecit herus Massila. Camœnæ
Ornarunt domini pro pietate locum.

Hic dormit Massila. sopor lac, hubera præbet
Nox ipsa, at cunas & tenebræ & loculi.

TVMVLVS Rosæ puellæ ante diem mortuæ.

Non nomen tibi, quin omen fecere parentes,
Dixerunt cum te bella puella Rosam.
Vtq; rosa breuius nil est, æque ue caducum,
Sic cito, sic breuiter & tua forma perit.
Implesti denos uix nam formosa decembres.
Vere Rosa Heu nata es, mense decembre cadis.
Non æstus, sed te rapuerunt frigora brumæ,
Non æstas, sed te frigida soluit hyems.
Ergo non hyemi flores, non rapta per himbrem.
Frondescis, tumulo sed male Rosa rosa es.

TVMVLVS Partheniæ uirginis & faculæ Veneris in eo ardẽtis. Viator & Genius colloquũtur.

Quis rogo quis titulus? fax num tabescit in urna?
Fax cuia est? Veneris. Vrnula? Parthenies.
Parthenie faculam. Veneri dum surripit, urnæ
Abdit, & hanc inquit ignibus ure tuis.
Tabuit ipsa suis fax ignibus intus abesa.
Hinc tumulus titulum uirginitatis habet.
Parthenie iacet hic. Veneris fax hic quoq; tabet.
Parthenie tituli ius habet & tumuli.

TVMVLVS Rosciæ puellæ ipsa è tumulo loquitur.

Ros mihi dat titulum, nomenq; est Roscia nostrum.
Ros breuis est, breuis heu, sic mihi uita fuit.
Rore madet tumulus, stillant & marmora rorem.

Rosciad sum, me ros, roscida & unda rigat.
Sed nec apes tumulo, uerum insedere cicadæ,
Stridulaq; ad cineres hei mihi turba crepat.
Bruma mihi requies. æstas est pœna sepultæ.
Bruma quies, æstas est mihi supplicium.

TVMVLVS Stellæ Ferrariensis.
Pontanus ipse loquitur.

Sit uati fas Pierides, quæ lucida fulget
Stella polo, hanc proprio condere sub tumulo.
Stella tibi tumulus cœlum est. hæc te tegit urna.
Teq; per & tumulus, te per & urna nitet.
Stella nites urna, radios tibi & urna ministrat,
Præbet & hos tumulus, & tumulo ipsa nites.
At nec Stella iacet tumulo, sed splendet in urna,
Splendet & in tumulo, nam polus est tumulus.

TVMVLVS Candidæ uirginis. ipsa loquitur.

Nec me marmor habet, nec me tegit urna sepultam.
In niueas abii candida uersa rosas.
Forte interq; rosas, interq; ligustra quieram,
Aura fouet flatu, mater at ipsa sinu.
Pallida cum cœlo nubes delapsa repente
Me rapit, inq; auras dissipor ipsa leues.
Dum natam mater gremio, dum quærit in ulnis,
Pro nata niueas repperit ecce rosas.
Ne mihi ne lacrimas quisq̃, ne munera donet
Ad tumulos, horti sunt mihi nam tumuli.
O felix cui uere rosæ, atq; æstate sepulchrum
Sunt auræ, hinc flores fundis, & hic Zephyros.

TVMVLVS Viridellæ puellæ.
Ipsa met dolens loquitur.

In lapide est titulus Viridella, sed ipsa sepulchro
Deuirui. heu tumulus nomina falsa gerit.
Tabuit in cineres Viridella, colorq; decorq;
Nullus adest. heu quid nomina uana iuuant?
Quin potius Cinerilla legar, Cinerilla sepulchro
Inscribar, periit nam uiror atq; uigor.
Nec titulo est Viridella, nec est Viridella sepulchro
Nomen, forma, uigor, deniq; nil superest.

TVMVLVS Syluæ puellæ
ruina ripæ oppressæ.

Me tellus grauat ingenti diuulsa ruina.
Pro tumulo mons est, q̃ grauis heu tumulus.
Incubuit tumulo rupes. hæc ipsa sepulchrum
Hausta facit, miseros hei mihi q̃ tumulos.
Increuit tumulo frondenti uertice sylua,
Sylua mihi est tumulus. hei mihi qui tumulus.
Qui mihi sit titulus, quæ nomina sylua docebit.
Sylua mihi titulus, Syluaq; nomen erat.

TVMVLVS Pruinæ puellæ. ipsa loquitur.

Nec mihi tristis hyems nocuit, nec sæuior æstas,
Non terræ, aut tumidi uis inimica maris.
Tabida uis rapuit, rapuit uiolentia febris.
Deliqui, ut rapido sole pruina liquet.
Heu nomen fatale, perinde ut sole pruina
Sic ego pallenti tabe liquens perii.

Tumulus Sulpitianæ puellæ: Viator & umbra colloquuntur.

Dicite custodes umbræ, quæ tanta sepulchri
Cura est? sollicitas cur'ue smaragdus habet?
Parce hospes uocitare umbras. Amathusides ipsæ
Dicimur, & Veneri turba dicata sumus.
Hic nymphis defleta diu, plorata Camœnis,
Clamata & Veneri Sulpitiana iacet.
Defleruntnymphæ formam, gestusq; Camœnæ
Plorarunt teneros, compositumq; decus.
Clamauit Cytherea oculos, oculisq; pudorem
Suffusum, & Veneres per labra, perq; genas.
In frondem nymphæ formam, in floremq; Camœnæ
Rarum uerterunt, & sine labe decus.
Inclusit Cytherea oculos, sepsitq; smaragdo,
Cumq; his & Veneres, deliciasq; suas.
Mox statuit nos custodes. hinc cura sepulchri
Tanta est, sollicitas inde smaragdus habet.
Ferte piæ dona hæc Amathusides. hacq; smaragdo
Serta date. æternos spiret & urna crocos.

Tumulus Eumolpæ seruæ Vi. & Ge. colloquuntur.

Hos loculos, hos & tumulos, hæc iura sepulchri
Ecquis habet Lemurum? num Genius quis habet?
Ipsa fides habet, & casti reuerentia lecti.
Hic atq; hic Genius mutua iura tenet.
Sic requies huic sit tumulo, quæ nam umbra quiescit
In loculis? cineres cuius & urna tegit?
Sarmatis hic Eumolpa iacet, quæ nupta marito
Eripitur, Siculo captaq; seruit hero.

Cuius dum fugit amplexus, renuitq; cubile,
Praeceps de summa se iacit ausa domo.
Labentem simul excipimus, positamq; pheretro
Condimus, & castis assumus hinc loculis.
Hos Eumolpa tibi flores, haec serta dicamus.
Famaq; sit cineri semper amica tuo.
Vos quoq; felices Genii celebrate iacentem,
Et facti memorem reddite notitiam.

DRYASTIDIS Nymphae querela à rusticis caesae. Viator loquitur.

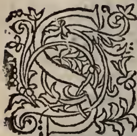
Quae nam illa est igni è medio flammisq; querela?
Qui gemitus? miserae uirginis an'ne sonus?
Virginis ah miserae uox illa est. sic tibi uirgo
Sit requies, gemitus causa nec ulla tui.
Dic age quae nam ipsa es, tantae quae causa querelae?
Cur tantus medio surgit ab igne dolor?
Rustica sum nemoris generosi nympha Dryastis
Felix glande, ferax umbrae, & opaca comis.
Inter Hamadryadas regnabam prima sorores,
Primus honor mensae, gloria prima chori.
Inuidiae fuimus. Fauni mea regna bicornes
Inuadunt, Fauni prodigiosa cohors.
Agrestumq; manus armant. mea caeditur ilex,
Atq; acer, atq; abies, deniq; caedor ego.
Immittuntq; ignes. uror uenerabile numen.
Dum loquor, heu miserae uiscera adusta crepant.
Et ferro mecum, saeuis mecum ignibus actum est.
Hinc lacrimae & gemitus, inde querela uenit.
Qui Croesi extinxit flammas uiolentior himber

Ille idem extinguat mœsta Dryasti tuas.
Et tibi succurrant Hyades pluuialibus astris,
Nimbosusq; suas funditet auster aquas.

TVMVLVS Ielseminæ puellæ in florem uersæ. Genius loquitur.

Parce hospes uiolis, manes nec læde sepultos,
Si nescis, flores hi quoq; numen habent.
Qui uiolæ nunc sunt, fuit olim culta puella,
Vota parum felix soluere quæ nequiit.
Vouerat amplexus primos, atq; oscula prima,
Et primos flores hæc Hymenæe tibi.
Non passa est Lachesis. miseri posuere parentes
In tumulo, & mœstis tura dedere focis.
Certarant quæq; ora rosis, quæq; oscula gemmis,
Atq; oculi, per quos bella parabat Amor.
Tabuerant (immane nefas) tenuesq; papillæ.
Scilicet optasset quas Cytherea sibi.
Tum memor ipse sibi notos Hymenæus amores,
Transtulit in florem corpora uersa nouum.
Pro cute subriguit cortex, proq; ossibus hæsit
Stipes, & e fibris fibra renata sua est.
Plurima quæ fuerat nymphæ coma, plurima mansit,
Et densum foliis præbet opaca nemus.
Sparsus & in toto fuerat qui corpore candor,
Nunc multo niuei floris honore nitet.
Mansit odor, mansitq; alio sub corpore nomen.
Hoc uoti pretium dia puella tulit.
Ielsemina fuit nomen. flos dictus ab illo est,
Quisquis amas, tumulo parce, nemusq; cole.

I.I. PONTANI AD PETRVM COMPATREM NEAPOLITANVM TVMVLORVM LIBER SECVNDVS.

Spargite aquam, date tura focis, lugubria ad aras
Verba sonent, miseris uerba ferenda modis.
Tristior & Lemures cãtus iuuat, & iuuat ipsa
Nænia, funereis emodulata sonis
Pax uobis tenues umbræ, requiesq; sepultis.
Sit dolor & nullus, nullaq; cura sitis.
Perpetuæ sint & noctes, somniq; perennes.
O fœlix, sopor hic cui uenit ante diem.
Aeternum dormite umbræ, æternumq; silete.
Sit sopor æternus, perpetuumq; uale.
Tu uero cape & hæc obitus solatia Petre
Compater, à tenebris obsite Cymmeriis,
Quòd tibi non opus est medico, non auspice nummo
Quòdq; opera diues nullius ipse egeas.
Aeternum sine me, & mecum post ipse ualeto
Compater antiquis annumerande uiris.

TVMVLVS Luciæ Pontanæ filiæ. Pontanus pater ad sepulcrum queritur.

Liquisti patrem in tenebris mea Lucia, postquam
E luce in tenebras filia rapta mihi es.
Sed neq; tu in tenebras rapta es. quin ipsa tenebras.

Liquisti, & medio lucida sole micas
Caelo te natam aspicio. num nata parentem
Aspicis? an fingit haec sibi uana pater?
Solamen mortis miserae, te nata sepulcrum
Hoc tegit. haud cineri sensus inesse potest.
Siqua tamen de te superat pars, nata fatere
Felicem q te prima iuuenta rapit.
At nos in tenebris uitam, luctuq; trahemus.
Hoc pretium patri filia, q genui.

Ariadna mater queritur ad Luciae filiae tumulū.

Nata cape hos calathos, depexae & munera lanae,
Cum lana & calathis accipe & has lacrimas.
Nata & acus, & fila cape, & cape linea texta,
Cūq; his, atq; illis, accipe & has lacrimas.
Nata colum, fusoq; cape, & simul indita lina,
Cumq; colo, & fusis accipe & has lacrimas.
Nate cape has & bracteolas, haec aurea dona,
Cumq; his, atq; illis, accipe & has lacrimas.
Accipe & hos crines, atq; haec tibi munera grata,
Flabellum, & tenues accipe forficulas.
Accipe & hos crines, cumq; his & scrinia, & aureos
Accipe uerticulos, accipe gemmeolos.
Accipe & hos crines, cūq; his bombycina texta
Et zonam, & pictum hoc accipe reticulum.
Accipe nata meos crines, lacrimasq;, meosq;
Expecta & cineres Lucia, & inferias.

Tumulus Violantis puellae. Viator
ac Genius colloquuntur.

Quæ nam hic uirgo iacet? Cuius de funere mœrens
Fregit Amor pharetram, dissecuitq; genas.
Quis comes in tumulo est? Lusus, ueneresq;, iociq;
Quis tam demisso qui madet ore? Decor.
Quod nomen? Violantis. Origo nominis unde est?
Surgebant uiolæ fixit ubi illa pedem.
Immanē Lachesin. quod nunc rapis, heu breuis ē flos
Quem neq; ros posthac, lympha nec ulla riget.

TVMVLVS Elisiæ Agnesiæ. Ariadnæ filia, exequias soluit.

Quæ potui lacrimans persolui funera mater,
Et tibi quæ nollem filia dona dedi.
Nam tecum quamuis primo cum flore iuuentæ,
Optarim cineres contumulasse meos.
Sed uetuere deæ, naturaq; sæuior illis,
Et proprio q̄ non ense iacere licet.
Hæc Ariadna tibi soluit cum coniuge grato.
Aeternum ac felix mater Elisa uale.

TVMVLVS Leonardæ Pontanæ auiæ maternæ. uiator ac Genius colloquuntur.

Di manes saluete. an quas hic conditis umbras?
Salue hospes. sanctam condimus hic animam.
Quis titulus? Leonarda iacet Pontana sepulchro
Post centum ac denas conditur hic segetes.
Custodes quis uos statuit? Probitasq;, pudorq;.
Constituit tumulos an dea? Constituit.
Relligio tumulos statuit. iuuere puellæ
Pierides, quoniam cura nepotis erat.

Tu requiem cineri optato, sic fata quiescant
Et tua. uis ne aliud? Iamq; ualete, Abeo.

TVMVLVS Nellæ materteræ.
Pontanus loquitur.

Nec patria profugus puer, exutusq; bonorum
Nella tibi aut tumulos, aut pia iusta dedi.
Nec pro blanditiis lacrimas, pro munere uitæ,
Mortis dona tuo persolui cineri.
Nella uel affectus matris, uel munus obibas,
Nella mihi nutrix, Nellaq; mater eras.
Nunc procul à patria senior iam, dona pheretri,
Et iusta, & cineri debita persoluo.
Aeternum mihi Nella uale, ac requiesce sepulchro,
Et ualeant cineres, & mihi mater aue.

TVMVLVS Cæciliæ auiæ paternæ.
Pontanus loquitur.

Pax umbræ, requiesq; urnæ, quæ contegit umbram,
Tura adolete, sacri spargite fontis aquam.
Salue auia, æternumq; uale. cape grata nepotis
Munera, nec lacrimas sperne, nec inferias.
Cæcilia & tibi sit tellus leuis, & fluat urna
Ambrosia. Ambrosius stillet & usq; liquor.
Et tibi perpetuum spiret uer, seruet & urnam
Quam tu seruasti cum pietate fides.

TVMVLVS Turpiliæ puellæ.

Casta fuit, formosa fuit, comisq; puella.
Turpiliæ uerum nomina iniqua tulit.

Moribus ornauit nomen, raroq; pudore,
Cum fuerit thalami candor honosq; tori.

TVMVLVS Coruinæ. morosæ fœminæ.

Hic posita est Coruina, suo attumulata marito,
In tumulo & thalamo litigiosa cohors.
An'ne cohors ubi uir iacet cum coniuge solus?
Ille suæ consors coniugis, illa sui?
Dum clamat, dumq; inclamant, dum stridet uterq;
Hic boat, illa ululat, fit tibi plena cohors.
Iam strepitant. irata cohors iam currit ad arma.
Clamor ad astra uolat, telaq; truncæ sonant.
Non litem sed bella putes. iam fragmina tundunt
Marmora. iam tumulo saxa rotata crepant.
Heu clamat Coruina, gemit percussus Homaster
Pæona de Stygiis ite ciete uadis.
Sed nec Pæone opus. docti sua uulnera curent.
Vos fomenta piis fundite pro lacrimis.

TVMVLVS Cerberi hominis furacissimi.

Cerberus hic situs est. latrat sed ad hostia nullus,
Scilicet indicio ne sit, id ipse timet.
Fur erat, & furtis uitam ducebat. at illum
Deuorat in tenebris improba turba canum.
Vmbra petit manes, quam Cerberus ore trifauci
Deuorat, haud Stygias passus inire domos.
Furibus hæc pœna est. furti reus, hostia Ditis.
Non intret, rabido præda sit ille cani.

TVMVLVS Miellæ puellæ in adulterio occisæ.

Heu quid amor, male castus amor q̄d crimina possint:
Ipsa manu doceo cæsa Miella uiri.
Hærebam misera in gremio male saucia amantis,
Et mea languentis presserat ora sopor.
Irrumpit gladio coniunx. heu uicta sopore
Vix sensi armatas in mea fata manus.
Eiectam furtim, exequiis, bustoq; carentem,
Tristis in ignota condidit hospes humo.
Tabueram, intestata diu nec crimina passus
Hymen, immundas excit in ossa sues.
Eruor infelix, populi nota, dedecus urbis,
Meq; trahunt rabidæ per loca tetra feræ.
Quæq; Miella fui, nomen sum nacta Suillæ.
Disce puella tuo casta manere toro.

TVMVLVS hominis mendici.

Nulla mihi uiuo domus, at nunc certa sepulto est,
Vitaq; paupertas, mors mihi diuitiæ.
Vita mihi exilium. requies at certa sepulchrum.
Nudus eram uiuus, mortuus ipse tegor.

TVMVLVS Violinæ puellæ. ipsa loquitur.

Prata mihi tumulum præbent, uiolæq; sepulchrum
Fronde tegunt. mirum si Violina uocer?
Nō mihi ture opus est, aut nardo, aut arabe Myrrha
Myrrha mihi, & nardus, turaq; sunt uiolæ.

TVMVLVS Vrbanæ puellæ male sepultæ. ipsa queritur.

Rure quidem iaceo, cum sit mihi nomen ab urbe,
Nec titulus, nec sunt nomina uera mihi.

Pœna mihi est tumulus. pœna est rurale sepulchrum:
Quæq; quies aliis, est mihi supplicium.
Pro uiola porrum, pro ture, atq; Arabe costo
Cæpa datur, cæpis obsita semper humus.
Meq; sues, meq; & uerres, uexantq; capellæ,
Inquinat & tumulos ingluuiosus anas.
In primis me turbat anus. quæ carmine longo
Euocat & manes, euocat atq; erebum.
Vos alio cineres, alio traducite nostros,
Quæq; Vrbana fui, rustica ne iaceam.

TVMVLVS Scanderebæi ho
minis bibacissimi.

Funde urnam ad tumulos, funde & uinalia testa.
Ebrius hic nunquam, sobrius hic neutiquam.
Ebrius hic semper, semper quoq; sobrius idem.
Dic mihi quisnam hic sit? Scanderebæus erat.

TVMVLVS trium Grammaticorum.
Pontanus ipse loquitur.

Paschalis iacet hic, docuit qui grammata, meq;
Instituit puerum, nescius insciolum.
Melcior huic successit ineptus, & inde Cataldus.
Tris hos uix unus ferre potest tumulus.
Ille ualet pugnis. ast alter robore luctæ,
Hic clamore grues uicerit, atq; anates.
Ite procul Musæ, puerum me quæ nequiistis
His à Grammaticis Nestoreum eripite.

TVMVLVS Felicis, hominis mercatoris.

Felix hic iaceo, male felix, quem neq; coniunx,
Nec natus sepelit, nec soror, aut genitrix,
Non pater, aut frater. rapidæ excerpsere uolucres.
Prædaq; sum cupidis heu data uulturiis.
Dum uariis inhio lucris, fora multa frequento,
Et uitam, & partas eripit hostis opes.
Linquor præda auibus. nullum tegit ossa sepulchrū.
Sola per ignotos umbra uagatur agros.
Donec me tumulo pastor donauit, & alno
Infelix scripsit hac requiescit humo.
Felix cum fuerim, nunq̄ post fata quieui,
Infelix donec scriberer in tumulo.

TVMVLVS Petri cōpatris iucundissimi Poetæ. ipse & uiator colloquuntur.

Dic tumulo pia uerba. feres pretium. iacet hic, qui
Nec sensit lites, iurgia'ue ulla domi.
Macte uir ingenio. spiret uer, floreat urna,
Dent pacem & cineri numina. Da pretium.
Do pretium. fuge uincla tori, fuge iura mariti,
Non tibi erunt lites, iurgia'ue ulla domi.
Ducta est. coniugium subii. succurre marito.
Ducta est Parthenepesi tibi, uiue Senis.
Macte iterum tibi Ver spiret, tibi floreat urna,
Et pascant manes Atthica mella tuos.
Compater hanc legem statuit, connubia uita,
Connubiis nanq; est addita rixa comes.

TVMVLVS Iacobi Pontani patris Iouiani Pontani.

In tumulo situs est uatis pater. hoc satis esset,
   Sed pater ipse suis laudibus auctus erat.
Cui gentilis honor. cui linguæ ornatus & oris,
   Atq; togæ atq; hastæ cui uel utrunq; decus.
Non est quod tumulo exoptes. cœlum ille petiuit.
   Sed uenerare piis ossa reposta locis.
Ante diem rapuit Iacobum mors. filius illi
   Infans quæ nequiit, dat modo iusta senex.

TVMVLVS PENTHESILEAE SOroris. Pontanus frater loquitur.

Septennem te fata soror rapuere parenti,
   Dum tener in cunis hubere matris alor.
Non sensi tua fata, tamen consueta petebam
   Oscula, consuetos blanda per ora modos.
Sæpe sinum, dulcisq; iocos, tenerosq; cachinnos,
   Et uultum & gratis illita uerba sonis,
Sæpe etiam lacrimis, quod abes & uoce querebar,
   In somnis etiam sæpe petita mihi.
Et risi quod ades, fleui quod abire parabas
   Huberaq; ex ipso reppulit ore dolor.
Senserat hoc nutrix. fingit uocem ipsa sororis.
   Admoui repetens hubera ad ora mihi.
Non potui soror in cunis præstare sepultæ.
   Nunc titulum & lacrimas uerbaq; fratris habe.
Sparge puer uiola tumulum. diffundite nardum
   Fumet odorato myrrhaq; tusq; rogo.
Accipeq; & lacrimas fratris soror. accipe questus
   Atq; etiam atq; etiam Penthesilea Vale.

TVMVLVS Christianæ matris. Pontanus filius ad illius sepulchrum.

Optabunt tibi Christiana Musæ
Ad bustum bene, nec mihi negabunt
Ad matris tumulos adesse flenti.
Has lactis pretium tibi quotannis
Ex uoto lacrimas parens dicamus.
Hos questus tibi pro labore & æstu
Pro puerperii damus dolore,
Pro casta simul institutione,
Pro linguæ studiis, boniq; cultu,
Et desiderium tui perenne,
Et suspiria pectoris uouemus,
Cum luctu, gemitu, dolore & æstu.
Nec Musæ numeros negant querenti,
Quòd uiuis bene, q̃ deos uereris,
Quòd castum colis, & probas modesta.
Hinc te Pierides puellæ amarunt,
Amauit dea uirginum magistra,
Atq; hinc te ad socios choros uocarunt,
Inter quos agis, & beata ludis.

PONTANVS Filius ad Pheretrum Christianæ matris.

Has te ego ad inferias mater uoco. tu mea mater
Accipe cum fletu munera mista suo.
Te natus uocat ad pheretrum. tu munera nati
Accipe, & has lacrimas, accipe & hos gemitus,
Quid natum mater fraudas spe? nec mihi flenti

Eximis aut lacrimas? eximis aut gemitus.
O dulces matris uultus, ò mollia corda.
Mater adest, matrem iam peto, iam teneo.
Iam ridet nato mater, iam brachia tendit.
Iam teneo amplexus, ipse ego iam teneor.
Heu natum mater, natum fugit immemor. heu nil
Ipsi, nisi manes & leuis umbra sumus.

TVMVLVS Ariadnæ Saxonæ Neapolitanæ. Viator Genius & Hyacinthus colloquuntur.

Vnde rosæ ad tumulos unde hæc uiolaria? nũq̃d. Vi.
Hi tumuli & uiolas & peperere rosas?
Ver tribuit sua iura, simul tribuere Napææ. Ge.
Huic cineri. hinc uiolas, hinc peperere rosas.
Ipse & Acidalio Charites de fonte liquorem,
Ipsa & Acidalio rorat ab amne Venus.
Hinc uiolæ florent, hinc roscida lilia canent.
Hinc tener ipse tuo flore Hyacinthe nites.
Et nitet & queritur mœrenti flore Hyacinthus,
Suspiratq; nouo iure dolore puer,
En audis. miseranda uolant suspiria, & udis.
E foliis sese flebilis aura ciet.
Formosæ quondã dominæ mihi cura uacabat. Hy.
Hinc mihi tuta æstas, hinc mihi mitis hyems.
Me dominæ faciles digiti, studiumq; colebant.
Ver mihi sic semper, rosq; perennis erat.
Extinctam flerunt nymphæ. Venus aurea questa est.
Terq; comam uellit, ter scidit ipsa genas.
Inde mihi & nitidus cecidit flos, & mihi tristis

Venit hyems: periit qui fuit ante nitor.
Felices tumuli, cinis at felicior. en tu Vi.
Dic puer, unde nouus qui tibi uenit honos?
A rebā dominæ interitu, sed coniuge adepta. Hy.
Vir mihi de lacrimis subuenit usq; suis.
Hic tumulo ex oculis rorem diffundit amicum.
Hic cinerem ex oculis himbre fluente rigat.
Hinc redeo in florem. flos hinc ad busta resurgit,
Scribitur & foliis nota querela meis.
Felices tumuli, cinis at felicior. heu quæ Vi.
Sors dominam eripuit mœste Hyacinthe tibi?
Inuidia eripuit dominam, Lucrinide in unda. Hy.
Dum lauat, & calidis nuda fouetur aquis,
Obstupuit forma nymphæ Misenia, & atro
Inuidia infestas felle uenenat aquas.
Hinc rapta est. fleuere deæ, lacrimisq; dolorem
Testatæ. ad tumulos inde perennis honos.
E lacrimis uiolæ, lacrimisq; rosaria uernant.
Et mihi de lacrimis hic quoq; creuit honor.
Vsq; fluant lacrimæq; tibi, uiolisq; rosisq;, Vi.
Vmbraq; flebilibus usq; rigetur aquis.
Dic age de lacrimis sate flos, dic ô puer alte
De lacrimis, titulum dulceq; nomen heræ.
Illa tori bene fida comes, custosq; pudici.
Cuiq; & acus placuit, cui placuere coli,
Quæq; focum, custosq; lares curauit, & aræ
Et tura, & lacrimas, & pia serta dedit,
In prolem studiosa parens, & amabilis, uni
Quæ studuit charo casta placere uiro,
Hic posita est Ariadna. rosæ uiolæq; nitescant

Qua posita, & lacrimis hic mihi surgat honos.
Vrna crocū dominæ fundat. distillet amomum VI.
Ad tumulum, & cineri spica Cilissa fluat.

PONTANVS coniunx ad tumulum Ariadnæ Saxonæ uxoris.

Quas tibi ego inferias coniunx? quæ munera soluam?
Cum lacrimæ, & gemitus, uerbaq; destituant.
Pro ueteri tamen officio, pro munere lecti
Annua lustrato dona feram tumulo.
Tura puer laticesq; sacros. tu uerba sacerdos
Dic bona, & æternos rite precare deos.
Rite sacras adolete faces. mihi mortua uiuis
Vxor, & in nostro conderis ipsa sinu.
Viua mihi ante oculos illa obuersatur imago,
Et mecum lusus, deliciasq; facis.
Viua domum cultosq; lares, remq; ordine curas.
Viua Ariadna domi es, uiua Ariadna toro es.
Mecum perq; hortos & culta uireta uagaris,
Et mecum noctes, mecum agis ipsa dies.
Sic mihi uiua uales, sic est mihi grata senectus,
Vt tua mors lasso uita sit ipsa seni.
Hæc ipse ad pheretrum. at tecum mens ipsa moratur,
Tecum post paucos læta futura dies.
Interea cape & hæc miseræ solatia mortis,
Atq; in perpetuum fleta Ariadna Vale.

TVMVLVS Lucii Francisci filii. Pontanus pater queritur.

Has aras pater ipse deo, templumq; parabam,

In quo nate meos contegeres cineres.
Heu fati uis leua,& lex uariabilis æui,
Nam pater ipse tuos nate struo tumulos.
Inferias puero senior,natoq; sepulchrum
Pono parens?heu quid sydera dura parant.
Sed quodcunq; parant, breue sit,nanq; optima uitæ
Pars exacta mihi est,cætera funus erit.
Hoc tibi pro tabulis statuo pater,ipse dolorum
Hæres.tu tumulos pro patrimonio habe.

LVCIO Fräcisco filio.Pōtanus pater inferias soluit.

Has Luci tibi & inferias,tibi & annua soluo,
Annua uota piis hei mihi cum lacrimis.
Hæc Luci tibi & ad tumulos,positumq; pheretrum
Dona pater multis perluo cum lacrimis.
Hæc dona,inferiasq; heu heu hunc nate capillum
Incanamq; comam accipe & has lacrimas.
His lacrimis his te inferiis,hoc munere condo,
Nate uale æternum ō & ualeant tumuli,
Quin & hient tumuli,& tellus hiet,& tibi me me
Reddat,& una duos urna tegat cineres.

TVMVLVS Isoldæ matronæ fœcundissimæ.

Felix prole sua,felixq; nepotibus,urna
Hac Isolda iacet clara puerperiis.
Quam nati,nataeq;,cohors numerosa nepotum
Imposuit pheretro,condidit in tumulo.
Inscribi hoc iussit busto.mea funera curent
Quæ mea,deq; meis uiscera uisceribus.
Quadraginta igitur strato imposuere pheretro.

Flet reliqua ad notum turba minuta rogum.

TVMVLVS Barcæ ancillæ ipsa loquitur.

Pathma mihi in patria nomen tellure, Ioanna
Hic fuerat, Mauro Barca uocata seni.
Seruiui Mauro. ingenuam me patria uidit.
Hic domini laribus ius uel herile dedi.
Munditiis placui dominæ, fusoq; fideq;.
Demerui dominum sedulitate mea.
Nec Musis non chara fui. me carmine Musæ
Donarunt, tumulo qui mihi uenit honos.
Dulcis hero, dulcisq; & heræ, Charitum quoq; cura,
Et cura Aonidum scita Ioanna fui.
Ipsa manu dominæ pheretro composita, supremas
Excepi lacrimas, quas mihi fudit herus.
Quemq; sinu tenerum foui, cui garrula lusi
Ad cunas, locat hac natus herilis humo.
Ille mihi inferias, illæ & funebria soluit,
Digne parens nato, digne parente puer.
Terra mihi sit at aura leuis natoq;, patriq;,
Sis memor & Barcæ sis mea dulcis hera.

TVMVLVS Lucilli Pontani. uixit dies quinquagınta. Præfica loquitur. puellæ respōdēt.

Infanti lacrimam ad tumulos floremq; puellæ Præ.
Spargite, nam & uestro est dignus honore rogus.
En flores, nardū ad tumulos balanūq; liquamus, Pu.
Ipse etiam lacrimæ sponte per ora fluunt.
Nil infans ore infanti. uix uagit. at ipse Præ.
Munera uestra piis sedula obite modis.

Lucili tibi lux nomen dedit, & dedit ipsa Pu.
Mater. stella tibi, stella q; luxq; simul.
Eripuit nox atra, nigræ eripuere tenebræ.
Vixisti, uix quot litera prima notat.
Hos'ne dies? breue tam'ne tibi lux fulsit? & auræ
Maternum in nimbis sic tenuere iubar?
Infelix fatum. puer heu male felix. heu q;
Nec puer es, nec lux, nec nisi inane quid es.
Sit uobis ver perpetuū, ac sine nube puellæ, Præ.
Lucili, & cineri spiret inustus odor.

TVMVLVS infantuli uagientis. Viator & Genius colloquuntur.

Mira fides, tumulo uagit puer, ecqua sub urna
Vmbra gemit? miseris en gemit umbra modis.
Præsidet huic tumulo quisnam genius'ue deus'ue?
Vnde hæc tam querulo uox geminata sono?
Hic infans iacet Vmbrenus, miserabilis infans,
Viuit morte sua, crimine matris obit.
Hæc urso assuescens, urso fit mater. ibidem
Morte obita. mortem pœna secuta sua est,
Vt puer in tumulo uiuat, petat improba mater
Vt Styga, & hinc Stygias nocte reportet aquas,
Quis puerum in tumulo pascat. uagitus hic inde est.
Pœna obitus matri. uita quidem puero.

TVMVLVS Varianæ puellæ. Carbo soluit inferias.

Hos habet infelix tumulos Variana, nec ulli
Iuncta toro, nulli iuncta puella uiro.

Vt posita est loculis, miseri post funus amantes,
Munera cum lacrimis multa dedere suis.
Primus at e cunctis Carbo mœstissimus illi
Constituitq; aras, & stata sacra facit.
Condidit & loculis manes, lauitq; sepulchrum
De lacrimis. lacrimæ tristia busta rigant.
Nona dies aderat. florent ad marmora thymbræ,
Thymbra tegit tumulos marmora thymbra tegit.
Conueniunt & apes, & mella liquentia carpunt.
Dictaq; Thymbrea est, quæ Variana fuit.
Hæc tibi Carbo tuus Thymbrea. hinc mella sepulchro
Lecta legunt & apes, hinc tibi, & illa fluunt.

TVMVLVS Neæræ puellæ. P. Summontius celebrat exequias.

Hos cineres breuis urna (at non leue nomen in urna
Scribitur. hic posita est pulchra Neæra) tegit.
Ah crudele genus diuorum. hic pulchra Neæra
Est posita? hos cineres & breuis urna tegit?
At non urna breuis tegit, aut leue nomen in urna est.
Quam Charites seruant, Pieridesq; deæ.
Illam Petrus amat Summontius, hicq; Neæram
Plorat & ad tumulos, sertaq; dat tumulis.
Ast Petrum Charitesq; colunt, Musæq; tuentur,
Inde nec urna breuis, nec leue pondus habet.
Sis fœlix, longumq; uale dis grata Neæra,
Et tibi defunctæ crescat amantis amor.

TVMVLVS Lauræ Arceliæ uxoris Antonii Panhormitæ.

Elysiæ nunc te ualles, & opaca uireta,
Elysius nunc te Laura recessus habet.
Nunc interq; ederas, interq; uirentia serta,
Coniugis optato Laura fouere sinu.
Ille canit. tua ab ore uiri dum lumina pendent
Interea Elysius spicula tergit Amor.
Quis castas iterum figit sub corda puellas,
Et renouat fidi uincula coniugi.
Quis rursum Euadne, rursum quoq; Penelopea,
Et rursum ueteres sentit Elisa faces.
Gaude Laura tuo rursum coniuncta marito,
Tuq; marite nouam gaude & inire fidem.
Antoni Elysiæ celebrant Hymenæon & auræ,
Et Lauræ castos florida prata toros.
Viuite felices umbræ, thalamoq; iugali
Læta agite, & parili munera obite fide.

TVMVLVS Lunæ puellæ. ipsa loquitur.

Ne me, ne rogo terra tegat. finito aera apertum,
Degrauet & cineres tegula nulla meos.
In Lauri hic tantum titulus sit cortice. Luna
Hinc abii ad superos. non mihi terra placet.
Manibus & Lunæ pateat cœlum, ossaq; & artus
Condas sub tacito tu Charitæ sinu.

TVMVLVS Eupleæ puellæ nau=
fragæ. ipsa queritur.

Hic Euplea uagor tumulo sine. me maris unda
Eiicit, & sedes hei mihi terra negat.
Nunc misera affligor scopulis. nunc obruor alga,

Nec recipit tellus, nec mare, nec scopuli.
Aere iactamur, rapidis iactamur ab auris.
Nec mihi sunt sedes, nec locus certus mihi.
Nulla quies umbræ miseræ, nullusq; receptus,
Non nebulæ, non me nubila nigra tegunt.
Iactor in incertum, fessis Euplea carinis
Explosa, & nautis. hei mihi quid reliquum?
Sit modus ô Euplea. tuus te portus & ipsum
Accipiet littus, terraq; amica tibi.
Et dabit inferias coniunx, cineremq; piabit,
Et cineri & tumulo debita persoluet.
Interea tibi dant lacrimas Euplea carinæ,
Littoraq; ipsa suis mœsta sonant numeris.
Flebileq; ad tumulum uates canit, & tibi carmen
Dedicat. ô felix umbra & amica uale.

TVMVLVS Puræ matronæ. ipsa loquitur.

Ne manes, ne terra tegat. finite umbra uagetur.
Nostra quidem certum non habet umbra locum.
Non sedes mihi certa. dies noctesq; uagamur.
Exilio requies nec datur ulla meo.
Ipse error mihi pœna, uiros quod tempore in uno
Et colui una duos, extuli & una duos.
De me igitur seruare fidem, ac retinere pudorem,
Atq; unum de me discite inire torum.
Nomen erat mihi Pura, heu quod nec pura nec insons
Vixi. nunc uitæ crimina morte luo.

TVMVLVS Veronillæ puellæ. ipsa loquitur.

Salua tibi sit ut urna precor, quæ ad flumina pergis,

Tu uero

Tu uero ut mihi sit urna precare leuis.
Siste.mora est breuis.hoc lege.Veronilla quiesce,
Manibus & bene sit,& bene sit cineri.
Mutua sed faciam.bene sit tibi,sit bene natis,
Sit quoq; cum placido lis tibi nulla uiro.

TVMVLVS Sanctiæ puellæ Neapolitanæ. ipsa uirum suũ pictorem alloquitur.

Quòd uitam sine me coniunx inuitus agebas,
In lucem ipse artis munere restituis.
Sic tibi nec sine me uita est ingrata futura,
Nec mors q̃ fuerat,sensit acerba mihi.
Sed neq; me ad lusus,aut oscula grata uocabis,
Mutua neúe etiam uerba referre putes,
Nam corpus pictura refert,non corporis usum.
Atq; hæc nunc uates,Sanctia non loquitur.

TVMVLVS Castæ matronæ parum pudicæ.

Casta uiros habuit septem,quos extulit omnes.
Hoc ægre est,ꝙ non extulerit totidem.
In tumulo scribi hoc uoluit,ꝙ nomine Casta
Nunquam casta uiri manserit in thalamo.

TVMVLVS Francisci Hauriæ Stabiani probi ac literati adulescentis.

Manibus hoc sacrum est.manes ne læde uiator,
Sed terram cineri quæso precare leuem.
Hauria Franciscus iacet hic.iacet ipsa uoluptas,
Deliciasq; orbis inuida claudit humus.
Heu fatis inuise puer,fallaxq; parentis

Spes, & germanæ cura dolorq; tuæ.

Tu ne puer miseræ subito tam erepte parenti?

Heu nimium misero mors properata tibi est.

Quòd si certa suas referunt post semina messes,

Nimirum hæc Casiam turaq; terra dabit.

TVMVLVS Miluii, hominis rusticani.

Falco pater mihi, Coruus auus, materq; Columba

Pica auia est. quid plus? Miluuius ipse uocor.

Ne ne sarcophago condas. sit in arbore bustum:

Nidus sit tumulus, nidor & ipse iuuat.

TVMVLVS infantuli innominati.

Nascitur hic, obiitq; simul, simul ipse sepultus.

Vita obitusq; simul. nomen at unde habeat?

TVMVLVS Focillæ puellæ.

Frigidulo iaceo in thalamo, licet ipsa Focilla.

Ligna nec extincto est qui ferat ulla foco.

TVMVLVS Gallæ sterilis fœminæ.

Galla fui, Gallo coniunx bene iuncta marito,

Verum nec pullos, oua nec ulla dedi.

TVMVLVS Hyæ inertissimi hominis.

Nunquam uixit Hyas, sed Hyas hoc conditur antro.

Si uixit nunquam, mortuus est nec Hyas.

TVMVLVS Erris nani.

Et tumulus breuis est, titulus breuis, & breue nomen.

Et iacet hic nanus. nanula testa tegit.

TVMVLVS Ichthyphagi.

Pro tumulo scopulus. pars est mihi funeris alga.

In remo titulus. hic riget Ichthyphagus.

TVMVLVS Aganippi equi ipse

stellificatus loquitur.

Et mihi Pegasides fauere, & me quoq; cælo
  Illustrat stellis Pegasus ipse suis.
Pegasides meritum referunt in uatis honorem,
  Quem uexi, & totiens restitui incolumem.
Pegasus hospitio recipit, & Aonasiccum
  Vatis ope, & largis ipse repleuit aquis.
Hinc simul & uescor diuino gramine, & unà
  Ambrosiæ extinguo rore fluente sitim.
Inde etiam Charites nomen fecere Aganippo,
  Et tumuli & cæli dignus habetur honos.

TVMVLVS auiculæ Liguris. Pontanus loqtur.

Pro caued è uitro tumulum cape, teq; sepulchro
  Hoc tege, perspicua conspicienda domo.
Hoc ales mea te tege. sic mihi mortua uiues
  O Liguri. hic tumulus sit tibi pro cauea.
Pendeat è lauro tumulus, quem proxima myrtus
  Vestiat, intactis semper opaca comis.
Dum uitro spectanda nites, & uiua putaris
  Certatim uolucres ad tua busta uolant.
Et tibi nunc plaudunt pennis, nunc uoce liquenti
  Cantabunt blando carmina blanda sono.
Hoc tibi funus erit. cineri sua dona uolucres
  Ista ferent. Liguris semper amata Vale.

DEPLORATIO Sturni. Pontanus queritur.

Cantabas mecum ad citharam, dulcesq; querelas.
  Fingebas uario garrulus ipse sono.
Fingebas & me uariantem carmina plectro,
  Ore tuo & noster sæpe recurrit amor.

Ipse tibi numeros monstro,numerumq; recenses.
Ipse tibi carmen,carmen & ipse refers.
Saepe etiam rostro inuitas,pungisq; tacentem,
Praecinis & quaerulos quos sequar ipse modos.
Inuidit mihi te nigri Iouis inuidia coniunx,
Quae laetum nobis nil sinit esse diu.
Nil tenerum,nil duce diu.bone Sturne,bone ales
Lenis auis,bellum quid queat esse diu?
Ah desiderium,ah lacrimas quas Sturne relinquis?
Ipse diu luctus,ipse future dolor.
At contra Elysium per te nemus,& pia uernant
Arua.sonant cantu prata canora tuo.
Ac tenebrosum iter,horrenda & uia tristis auerni,
Sentit nescio quid gutture dulce tuo.
Tu modo cum remeant nocturna ad somnia manes
Nocturnis uenias manibus ipse comes.
Et mecum in somnis dulces meditare querelas.
Ad citharam,& solitos perstrepe in aure sonos.

TVMVLVS Vocis amatoriae.Vox ipsa & Viator colloquuntur.

Claudite me ĩ tumulo.Quae nã es?Vox.Cuia es?Amã
Quid clamas?Heu heu.Dic age cur geminas (tis.
Bis quoniam periit mihi Luna.Et quae nã ea Luna ẽ?
Vna quidem Phoebi est,una soror Charitum.
Quo nam abiit,periitq; simul?quid utrãq; grauaris?
Vtraq; nam periit.illaq; & illa grauat.
Quae Phoebi ad superos abiit.Charitea ad amnes
Hesperiae.haec atq; haec hei mihi bis periit.
Vtraq; nũ est eadẽ?Vna est & simul utraq; & ambae.

Vna'ne cum periit, num periere duæ?
Quin eadem Luna est, eadem simul utraq; & ambæ.
Vnaq; bis periit, utraq; cum periit.
Cur nec amans petit & cœlum, & petit æquor? It ipse
Ad Stygia quæsitum. perdita Styx recipit.
Placabit manes cantu, uictorq; redibit,
Lunaq; erit terris reddita, Luna mari.
Cur tumulo cupis ipsa tegi. Ne sentiar. ipsa
Ne fuga sit cœlo cognita, ne'ue mari.
Ne se æther prædæ accingat, neu pontus ad arma,
Lunaq; sit pelago præda, sit ipsa polo.
Ne doleas mea uox. taceas. tibi consule, nostro &
Conde sinu. hoc pectus urna erit, hoc tumulus.

LYRA Orphei auxilium implorat à Nympha.

Nympha tene ò age nympha tene. me me rapit unda.
Nympha tene, ò me me candida nympha iuua.
Quid quereris? quid & ipsa times. Timeoq; queror'q;
Bistonides matres, bistonidesq; nurus.
Orphea diripuere. lyram iecere per undas.
Meq; uehunt amnes, me maris unda uehit.
Illa ego proceras summis è montibus ornos
Quæ traxi, & rigidas post mea plectra feras,
Quæ potui Stygium cantu mollire tyrannum
Tristificum flectens in mea uota canem,
Illa ego Threicias fugio miseranda cohortes.
Me dea me tacito me me age conde sinu.
En properant, dumq; ipsa loquor, me fila relinquunt.
Plectra cadunt, ò me me pectore conde tuo.
Illa querebatur. Thressæ properare cohortes.

Nec mora, quæ fuerat iam lyra, factus olor.
Excita nam lacrimis nati properabat ad Hebrum,
Flebat & attonito Calliopea gradu.
Vsq; lyram, & chordas uidit sine honore fluentis,
Me miseram, hæc nati sunt monumenta mei.
Iupiter exclamat, misero succurre nepoti.
Me me Amimallonidum me petit ecce manus.
Hæccine auus pateris? uix hæc. de flumine cycnus
Euolat, & niueus per uada cantat olor.
Forma petit cœlum. cœlo micat aurea. plectrum
Mansit humi, mater quod studiosa legit.
Condit & in templo. tituli simul addit honorem
Threiciæ hic sita sunt plectra superba lyræ.
Parnasus tenet hæc, Castio Parnasus in antro
Seruat, & incolumi stant ueneranda fide.

TVMVLVS Infantuli bis mortui, & nunq̃ editi.

Mortuus ipse bis, at nunq̃ editus inferor urnæ,
Nam semel extincta matre quidem morior.
Mox utero matris cæso diuellor, & infans.
Rursum obeo. infelix nomine q careo.

TVMVLVS Thermionillæ meretriculæ.

Hunc tumulum si quis tumulum uocet hunc ubi Nais
Syluicolis habitat Nais amata procis,
Hunc tumulum, cultæq; nurus, teneræq; puellæ,
Et multo ueniens ture frequentat anus.
Nai doce causam, nam te pars tangit honoris.
Sic ego. sic roseo Naias ore refert.
Docta lyra, docta & cantu, spectanda choreis,

Et præsignis acu Thermionilla fuit.
Hanc multi petiere, & multos ipsa petiuit,
Ausa dare & cunctis, ausa rogare prior.
Cui pretium sine honore fuit, primaq; iuuenta
Exegit gratis munus amoris amans.
Inde ubi ruga genas laxauerat, aduocat artes
Sedula, & ignotas tentat inire uias.
Munera dat, blandasq; preces ad munera iungit,
Et precibus gratos adiicit apta modos.
Ante hanc indoctæ iacuere ad uota puellæ.
Et nulli motus, linguaq; muta fuit.
Prima leues agitare nates, tremulumq; mouere
Scit femur, & gratas continuare uices,
Et docet inter opus miscere ad gaudia rixas,
Et querulum murmur, uerbaq; digna iocis.
Oscula nunc repetita dare, ac repetita referre,
Et nunc pugnaces opposuisse manus.
Prima Arabum molli de pectore fudit amomum,
Pestanam & Cypria miscuit arte rosam.
Et leuem erasa uellit lanugine pubem,
Vt nunc ars hæc sit, qui rudis usus erat.
At postq̃ confecta situ, confecta senecta
Tabuit, & nullum comperit arte locum,
Vrbe procul lecta, molles concessit in hortos
Deliciasq; petit nude Priape tuas.
Sacra deæ multa cum relligione ministrat,
Et pleno felix pectore numen habet.
Hanc adeunt, quæcunq; optat, uel amare recusat,
Atq; redit uotis utraq; plena suis.
Ipsa uelit, faciles educit carmine partus,

Fœcundam & sterilis quæ fuit ante, facit.
Ipsa uelit, sæuas compellet amare nouercas,
Hippolyto partes sollicitante suas.
Longum est enumerare, Citheida uicit, & illam
Quæ potuit fratris spargere membra sui,
Quæ potuit nautas in mille nouare figuras.
Tantum illi carmen, Marsicaq; herba dedit.
Hinc tumulum cultæq; nurus, teneræq; puellæ,
Et multo ueniens ture frequentat anus.
Ipsa ministeriis data sum comes, & mea certe
Nota fides. uni fidit & illa mihi.
Si meritum quæris, utraq; est accepta Priapo
Prostratæ & pretium uirginitatis habet.

TVMVLVS Harmosynes puellæ Neapolitanæ.

Harmosyne iacet hic. fractos quos aspicis arcus,
Et sparsos crines, atq; sine igne faces,
Arcus fregit Amor. Charites sparsere capillos.
Extinxitq; suas ipsa Erycina faces.
Quæ tumulo increuit Laurus, myrtiq;, rosæq;,
Pieridum è lacrimis noueris esse satas,
Harmosynæ extincta est, sensusq; extinctus amandi.
Nemo amat, & numen desiit esse Venus.
Infelix quid agas uates? i, desere cœtum,
Et pete inhumanis lustra habitata feris.
Frange lyram, contemne deos, lucemq; perosus
Noctem ama, & à somnis gaudia posce nigris.

TVMVLVS Drusillæ puellæ formosissimæ, Amans queritur.

Tu'ne etiam Drusilla iaces? te ne improba Clotho
Abstulit? an dubitem numina & ipsa mori?
Tecum deliciæ, tecum Charitesq́; iociq́;
Et decor, & cultus, munditiæq́; iacent.
Blanditias, Charitesq́; omnis extinxit auarum
Funus, & ex ipso est funere inermis Amor.
Ocia Amor, Venus ocia agit. discedite amantes.
Bella uacant. iuuenum libera corda uacent.
Sed nec bella uacant, nec Amor sua perdidit arma,
Transtulit in superos tela facesq́; Venus.
Nunc superos Drusilla feris, nunc spicula mittis,
Tela oculis, oculis retia & ore paras.
Iuno Iouem, Cytherea tuum complectere Martem
Cœlum amat. an cessas Drusula? tende, feri.
Iunonem spernet coniunx, Dircæius Heben.
Ius tibi cedet Amor, cedet & arma Venus,
Iura dabis superis. superi tua iussa sequentur.
Ipsa sedes. uulgus sternitur ante pedes.
Sed nec iura dabis, nec Di tua iussa sequentur.
Ipsa iaces, tellus & breuis ossa tegit.
Lætatur Iuno. cuius prece sedula Clotho
Sustulit. i, formæ crede puella bonis.

TVMVLVS Angellinæ puellæ Senensis. Pontanus queritur, alloquens amatores.

Ne cœlo Idalium sidus, ne quærite amantes.
Occidit. ipsa latet uicta dolore Venus.
Lugent te Angellina deæ. flet gratia, Amorq́;
Deseruit tristes tristis & ipse Senas.

Extinxitq; faces puer, excussitq; pheretram,
Et decor informes traxit in ore notas.
Munditiæ cultusq; nigra sub ueste pheretro
Intulerant. ducit funera acerba pudor.
Vt posita est tumulo, Caiæ planxere puellæ.
Abrupit flauas Blandia nympha comas.
Has inter Iunepra graui superata dolore
Mœsta silet. lacrimæ pulchra per ora fluunt.
Ipsa lauat corpus lacrimis, ungitq; liquore,
Quem niger è lento palmite fundit Arabs.
Ipsa uale extremum peragit dum, uoce retenta
Concidit, & uisa est tunc quoq; uelle mori.
Di factum aspexere, breui nam tempore surgit
Iunepra è lacrimis Iuniper orta tuis.
Mansit Arabs odor in ligno. de corticæ amaras
Quæ referat lacrimas, nunc quoq; gutta cadit.
Qui sparsi crines tumulo iacuere sepultæ,
Nunc uestit ramos horrida fronde coma.
Dis pietas Iunepra tua est accepta sorori
Contingit per te namq; perennis honos.

TVMVLVS Iacobi Solimæi medici Salernitani. Musas inuocat ad exequias.

Quæ liquidos Silari fontes, quæq; arua Salerni
Irrigua, & doctis tecta habitata uiris,
Quæ Lauros nymphæ Aonides, Peneida syluam,
Amphrysi & cœlitis nota in amore uada,
Ne Musæ, ne Pierides, dum condimus umbram,
Pæonio abnuite carmina uestra seni.
Non succi tibi defuerant Solimæe, nec herbæ,

Quæq; docent Coi scripta probata uiri.
Et tamen ut de plebe aliquis, de sorde togata.
Occidis, & uili contumulare solo.
Ne nomen tamen intereat, quo fama superstit,
Accipe, quæ cineri sint monumenta tuo.
Par Phœbo, par Phœbigenæ, atq; Machaone maior
Et melior, tegitur hac Solimæus humo.

PONTANVS Vxorem Ariadnam in somnis alloquitur.

Nocte quidem coniunx tecum uagor, & tua mecum
Vmbra uenit. sic nox luxq; diesq; mihi est.
Luce autem sine te tenebris obuersor, & ipse
Me sine sum. sic lux nox tenebræq; mihi est.
O ualeant luces. lateat sol. sic mihi coniunx
Viues. sic moriar uiuus & ipse tibi.

PONTANVS Vxorem salutat, & Laurum in hortis ab illa olim satam.

Cum Lauru tibi crescit honos. tua nomina Laurus
Seruat, nam dextra creuit & illa tua.
Officium officio pensat gratissima Laurus,
Quiq; fuit nymphæ, nunc quoq; sensus adest.
Cum Lauru mihi salue iterum coniunx mea. salue
Coniuge cum Laurus, fronde & honore pares.
Ite pares, nomenq; una seruate per æuum,
Et mihi frondenti serta parate coma.

TVMVLVS Ioannis Iouiani Pontani.

Dic age quid tumulos seruas dea? Nostra tuemur
 Iura, Deos cinerum num quoq; cura tenet?
Hæc mihi prima quidem cura est. Quid concutis alas
 Vsq;? Fugo tenebras, quo uigeant tumuli.
Quid sibi quæ collo pendet tuba? Nomen amicis
 Dat cineri. ad tumulos hac ego gesta cano.
Dic age dum manes cuius hi? Vatis, at urnam
 Officio posuit docta Minerua suo.
Hos tumulos Iouianus habet. quæ serta uirescunt
 Lecta suis manibus disposuere deæ.
Sed manes ne quære die. per amœna uagantur
 Prata, sonat riguæ sicubi murmur aquæ.
Nymphæ assunt, & adest dulcis Charis, aurea cantu
 Fila mouent. leni concinit aura sono.
Nocte illum complexa fouet nitidissima coniunx,
 Feruet, & à nulla parte refrixit amor.
Hæc illi comes in tenebris. quas uincit amoris
 Lucida fax. gemina luce coruscat amor.

FINIS.

IOANNIS IOVIANI PONTANI DE LAVDIBVS DIVINIS.

DE MVNDI CREATIONE AD Antonium Panhormitam.

HOc cœlum, quæq; obliquo distincta meatu
Sed certa ferri sydera lege uides,
Telluremq; suo libratam pondere, circum
Quam cingit rapidis Ennosigæus aquis,
Spirantisq; auium tractus, fusumq; superne
Qui cuncta ætherio temperat orbe Iouem,
Antoni, Deus è nihilo, deus omnia fecit,
Et formam rebus iussit adesse suam.
Ipse sua uoluit cœlum splendescere luce,
Et terras cacæ noctis habere uicem.
Accendiq; diem claro de lumine solis,
Solis & auratum mane redire iubar.
Alternisq; atræ lucem concedere nocti,
Temporaq; hinc spatiis ire coacta suis.
Bissenisq; uagum compleuit mensibus annum,
Vt tamen in partis quatuor omnis eat:
Nanq; ubi sol nostro languens sese eripit orbi,
Frigidaq; hibernis terra madescit aquis,
Sæuit hyems incana gelu, riget horrida bruma,
Tum tellus fœtu concipit aucta suo.
Ast ubi uicinos Sol ipse recurrit ad ortus,

Piscibus, hi campo liberiore natant,
Ac gregibus uariis ingentia regna frequentant,
Nullaq; squamigera gente lacuna caret.
Alitibusq; auras celebrat, quibus indit & alas,
Et corpus penna uersicolore tegit.
Induit & uirides frondenti gramine colles,
Et nemora arboreis uelat opaca comis.
Communem & statuit uictum e felicibus agris,
Pomaq; frugiferis ducit ab arboribus,
Quo uarios usus homini, pecoriq;, auibusq;
Praestent, ac uitae munera certa ferant.
Etiam quadrupedes foetus, obnoxia morti,
Corpora, plumosos ediderat q; greges.
Tum deus humanos effingere molliter artus,
Membraq; de tenui ducere coepit humo.
Cunctaq; formarat studio perfecta magistro,
Quaeq; artem referant, artificemq; suum.
Mox auram aetherio de fomite fundit in illum,
Viue ait, & proprio membra labore foue.
Arcanae mox partem animae de mente profunda
Libat, & erecti spirat in ora uiri.
Dux ait haec hominum generi sit, & ipsa magistra
Et sua constituant hac duce, seq; regant.
Hac ualidas ponant urbes, hac iura notarint,
Hac coetus pariter, iustitiamq; colant.
Coniugum ac thalamos discant ratione magistra
Seruare, & casta relligione focos,
Atq; artis tractare bonas, & munera coelo
Digna, & qui factis nomen ad astra ferant.
At postquam immemores recti, coelestia dona

Ascribis, nostræ sed mala nequitiæ.

HYMNVS ad diuam Mariam.

Q Visquis ades, dic læta. dies hic festus agatur,
In lucem qui te diua Maria dedit.
Luce sacra ponant uenti, mitescat & aer,
Aequoraq; irato murmure nulla sonent.
Pacem agitent elementa. iubet deus. o mihi dulcis
Gratia laudandæ sis comes ipsa deæ,
Sis aurora comes sacræ prænuntia lucis
Præferat & roseas lucifer ipse faces.
Tu Tyrios redimite sinus, tu magne sacerdos
Sacra cane, & sacris ora resolue modis.
Et pius assistat circum chorus, & bona dicat
In numerum sancto uerba canenda die.
Ipse ego quod possum tanti natalis honores
Voce feram, & patrio carmine digna canam.
Te nascente, hominum melius nil sæcla tulere,
Vt nato maius nil peperere tuo.
Quaq; die genita es, illa lux candida primum
Fulsit, & e tenebris clara reluxit humus.
Tunc magni concepta dei, secretaq; pandi
Cœpere, & uatum certior esse fides.
Tunc laxæ patuere fores, tunc limen olympi
Panditur, & cœli libera facta uia est,
Interdicta prius, quod summi edicta tonantis
Spreuerit anguineo fœmina uirq; dolo.
Salue sancta parens Christi, salue inclyta uirgo,
Vnica sollicitis spesq;, salusq; reis.
Tu miseris rapido iactatis æquore nautis,

E cœlo aspirans aura uocata uenis.
Tu pressis longo populis belloq; fameq;,
Prospicis, & pacis dona benigna refers.
Tu fessis tranquilla quies, gratumq; dolenti
Solamen, teq; est auspice triste nihil.
Per sacros uteri fœtus, castumq; cubile,
Perq; dei Genius quæ tulit ore tibi.
Per dulces nati lusus, puerilaq; ora,
Perq; sinus, è quis lac deus ipse bibit,
Per te, quæ solita es uota exaudire precantum
Te rogo, per nomen casta puella tuum,
Da pacem dea, da fessæ requiescere genti,
Et nos à sæuis eripe turbinibus.

HYMNVS ad Diuum Ioannem Baptistam.

Felicem, quæ prima nouo te lumine uidit
Nascentem eois fluctibus orta dies.
Felicem, quæcunq; tibi dedit ubera nutrix,
Et qua reptasti, terra beata, puer,
Quiq; tuos primi monitus hausere loquentis,
Et quorum infuso corpora rore lauas,
Sed longe ante omnes fortunatissima mater,
Et quo nec toto est maior in orbe parens.
Nam quid ego de te primum mirer ue canam ue?
Qui ue meo fuerit primus in ore sonus?
An quia diuinos partus, Christumq; canebas,
Quiq; deo esset honos, quæq; paranda uia?
An quod felicem terris agnumq;, hominemq;,
Atq; salutiferum digis adesse deum,

Vel qꝫ Iordanis dominum lauis amne beato,
  Fluxit & è manibus mystica lympha tuis?
Hoc ego de te ausim proles diuina Ioannes,
  Quod tibi ueridico præstitit ore deus,
Fœmineo neq; conceptu, neq; matris ab aluo
  Maiorem te te sæcla tulisse uirum.
Tu nobis ades ô hominum princepsq;, paterq;,
  O qui rore tuo crimina nostra lauas.

HYMNVS ad Virginem dei Matrem.

Q Væ tellus extrema tuos sol exerit ortus,
  Qua tegit occasus ultima terra tuos,
Qui Rhenum, patriaq; bibunt Mæotidis undam,
  Phœbæisq; urit quos plaga fusca rotis.
Te cuncti regina deum metuuntq; coluntq;
  Et celebrant nomen diua Maria tuum.
Te uasti metuunt fluctus, te nubila cœli,
  Aeoliiq; etiam carceris antra timent.
Te nascente die, te sol dum conditur undis,
  Omnia te meritis laudibus accumulant.
Namq; tibi secreta dei mandata per auras,
  Candidus augusto nuntius ore tulit,
Progeniemq; deum cœlesti concipis ortu,
  Conceptum & nono sydere uirgo paris.
Cuiq; sacri reges cœli noua signa secuti
  Aurum & Panchæo munera odore ferunt.
Atq; ubi nostra sua deleuit crimina morte,
  Et mœstam insonti sanguine tinxit humum,
Vidisti è tumulo mira prodisse figura,
  Veraq; pacifero uerba referre sono.

Scandentemq; patris mox ad cœlestia tecta
  Sublimem, & dextra parte sedere deum.
Tum sacer è summa diffusus spiritus arce est,
  Et tua diuinus corda repleuit amor.
Hinc terris erepta tuis ascendis olympum
  Aurea sydereo uertice serta gerens.
Cui liquidi circum cantus, thyasiq; deorum,
  Et sonat aurato pectine pulsa chelys.
Fatidici occurrunt uates, castiq; parentes,
  Et tibi tum cœli regia tota uacat.
Ipsa patris, natiq; sinu gestata corusco
  Inter mille deum numina prima micas,
Qualis ubi Oceani nitidum iubar extulit undis
  Inter sydereos candida luna choros.
Iam cœlum sublime patet, iam despicis æthram,
  Lucida sub pedibus sydera cuncta premens,
Stellantis cum iura capis consortia mundi,
  Et datur humani cura patrocinii,
Concilias q; deum nobis, facilemq; precando
  Efficis, & populis prospicis usq; tuis,
Prospicis & pacis rebus, rerumq; quieti,
  Ac mala in aerios cogis abire notos.

HYMNVS ad Diuam Mariam.

Ipsa meis adsis numeris dea, nec tibi festo
  Quæ damus, hæc spernas munera parua die.
Parua mouent superos dum sint & casta, moueri
  Ipsa docent aris pendula dona tuis.
Dum canimus, fument Syrias altaria flammas,

Atq; aluo resonet tibia multa tholo.
Iam noua progenies coelo uentura supremo
Legerat ipsa uterum uirgo pudica tuum.
Ergo alto delapsa polo uox nuntia, castos
Foecundatq; sinus, insinuatq; deum.
Et quem non spatiis immensus colligit æther,
Non totum coeli circuiere nouem,
Hunc tu uirginea conceptum mater in aluo
Fouisti, externo post paritura solo.
Non Tyrio subnisa toro, sponda'ue nitenti,
Cui tenue hospitium uix casa parua dedit.
Cui stramen tenero dedit incunabula, & ipsa
Arida uix primos præbuit herba toros.
At coeli partum ingentem, atq; ingentia mundi
Pignora, monstrarunt sydera luce noua,
Luce noua emicuit coeli decus, aurea flauo
Aurora insolitum fudit ab axe diem.
Quin matutini sonuere per aera cantus,
Duxerunt placidos numina & ipsa choros.
Astabant natum circa matremq; ministri,
Et nato & matri sedula turba fauet.
Illa plus solito fulserunt sydera nocte,
Splenduit & solito clarior orbe dies
Non pelago incumbunt uenti, non aere nubes,
Pax coelo est, terris pax quoq;, paxq; mari est.
Ipsæ etiam infernis lætatæ in sedibus umbræ,
Quiq; pii uates hæc fore prodiderant.
Per te igitur diuina parens, humana salutem
Senserunt, per te ianua aperta poli est,
Affari & coram licuit dominumq; deumq;,

Atq; subisse hominis membra, uidere deum.
O uotis spes una piis, ò dulce leuamen,
Præsidium & miseris diua Maria reis.
In cuius gremio uagiuit paruulus infans,
Arrisitq; pio dulcis in ore deus.
Blandaq; materno suspendit brachia collo,
Figens diuinis oscula sacra genis.
Et modo carpebat nitidis alimenta papillis,
Infantiq; tuum ac bibit ore deus.
Et modo blanditias puerili expresserat ore,
Inq; sinu grata membra quiete leuat.
Tu pia, tu uirgo non ulli obnoxia culpæ,
Non ullum casto pectore crimen habes.
Ergo tu præsens nostris succurre periclis,
Subsidium & fessis prospera rebus ades,
Aspice nos, facilisq; ueni pede diua secundo,
Et populi exaudi uota precesq; tui.
Sit bellum pestisq; procul. pax candida nobis
Assit, nec fructus terra benigna neget.

HYMNVS *Ad Christum redemptorem.*

A Nnua iam redeunt patriis solennia sacris,
Et sanctum referunt tempora certa diem.
Luce bona simul & pueri, innuptæq; puellæ,
Et simul assidua fœmina uirq; prece,
Solennes celebrate aras, atq; ore fauete,
Omnia & æterno sint operata deo.
Prodeat in Tyria spectandus ueste sacerdos,
Et chorus ornatas prodeat ante fores,

Velatiq; comas, albenti & tempora lino
Decantent laudes maxime Christe tuas.
Te sors dura hominum generis, te cura laborum,
Immitem subigit mortis obire uicem.
Dum trunco affixus, cuneo & traiectus aheno,
Sensisti geminum uulnus utraq; manu.
Sensisti fixas ferrato stipite plantas,
Horruit & capiti spina cruenta tuo.
Et caua mortiferum senserunt ilia ferrum,
Vulnere manauit lympha merumq; tuo.
Cumq; sitim cuperes nostra sedare salute,
Torpuit arenti fellis in ore sapor,
Atq; inter geminos crudeli sorte latrones
Iudeæ pateris iurgia sæuitiæ.
Donec defesso decedens spiritus ore
Clamauit, quid me deseris alme pater.
Hinc manes, Stygiosq; lacus, loca tetra silentum
Inferniq; subis limina dura fori.
Inde pias animas, & cœlo digna secutas
Eximis, & superum munera ad alta uocas.
Tertia lux aderat, roseo cum lætus eoo
Surgis, mox uictor sydera clara petis.
Consortemq; capis patrio cum numine curam
Dextra tenens, dextro conspicuusq; loco.
Hunc igitur precibusq; piis, studioq; fideli
Placemus, nostro det ueniam sceleri,
Det pacem, mala cuncta procul, morbosq; famemq;
Pellat, & hostiles det superare manus.

HYMNVS Ad Diuum Franciscum.

n Imboso quisquis speculans de monte sacerdos
  Francisci felix rura, nemusq; tenes,
Diuinumq; colis tam sancti carceris antrum,
  Paruaq; ut ingenti tecta habitata uiro.
Hic ubi nudus, inops, saxo uix tectus adeso
  Hiberno statuit sub Ioue ferre niues,
Humana expertus quantum patientia posset,
  Duraq; paupertas, propositumq; tenax.
Atq; inter syluas, atq; inter lustra ferarum
  Efferret nomen maxime Christe tuum.
Cum uolucres cinxere uirum, pia uerba sonantem,
  Auritæ ante pedes & stupuere feræ,
Huc aures aduerte, neq; hæc mea dicta sacerdos
  Despice, ueridica quæ tibi mente feram.
Non auro splendente domus, gemmisq; superba,
  Nec quæ Puniceo lana colore rubet,
Non centum uersata iugis felicia campi
  Iugera, nec Cresso palmite diues ager,
Aut gregis innumeri foetus, aut merce Sabæa
  Niliaco rediens littore plena ratis.
Nec tam quæsiti multo sudore triumphi,
  Subditaq; imperiis oppida mille tuis.
Felicem efficient, quis numerosa parentem
  Stirps obeat, plenas exhilaretq; domos.
Quam læta, & sanæ paupertas conscia mentis.
  Paupertas forti regna decusq; uiro.
Quæ uel Achimenios luxus, regnumq; Phrahartis,
  Exuperat uestri gloria magna patris.
Cui sæui cessere ignes, uictusq; refugit,
  Qui capit assiduo pectora nostra dolo.

Scilicet & fraudes, & noxia crimina uicit,
Eiecitq; animo turpe nefasq; suo.
Qui uariis mandata dei uirtutibus implens
Inclyta militiæ signa decusq; ferat,
Labentemq; aciem Christi, pietate, fideq;
Sistat, & hostiles ense refringat opes.
Salue igitur patriæq; parens, duxq; optime gentis
Quæ sacra pro Christi nomine, bella gerit.
Macte animo Francisce, grauem qui primus in hostē
Irruis, & Christi munera uictor obis.
Vulnera Iudaico qui quondam illata furore
Excipis, & pretium est hoc tibi dulce datum.
Hæc gestata tibi sunt laurea serta triumpho.
Hæc spolia, hæc gentes, hæc tibi currus eunt.
Desino, nam leuius Libycæ numerentur arenæ,
Ocius & medio quæ salit alga mari.

HYMNVS ad diuum Dominicum.

SOl oritur, uenit ecce dies, cape tura sacerdos,
Cultaq; diuino carmine templa sonent.
Araq; Tyrrheno niteat uestita paratu,
Fumet odorato myrrhaq;, tusq; foco.
Vos castas adhibete preces, nam castus & ipse
Dominicus. casto sint sacra casta uiro,
In quo num pietas, an iustæ conscia mentis
Simplicitas, dubium est, sit prior an'ne fides.
Cuius inhæserunt humeris labentia Petri
Culmina, & immoto corpore sistit opus.
Optimus assertor Christi, sed quo neq; maius

Hesperia, aut melius Corduba docta dedit.
Ac ueluti numero stellas comprendere non est,
Quantaq; in oceani littore arena iacet,
Sic neq; Dominici laudes aequare canendo,
Concipere humano nec queat ore sonus.

HYMNVS DE CHRISTO AD
Paridem Ferrariensem.

QVod uarios pelagi casus, coeliq; procellas
Exuperas, nantiq; data terra tibi est,
Oceaniq; minas, & saeua pericula uincis,
Ac sospes patrio redderis Eridano.
Haec Pari non ars ipsa hominũ aut sollertia praestat,
Non labor, at summi cura paterna dei.
Quantula enim nostra est industria? cede periclis,
Cede mari, Christi ni pia dextra iuuet,
Ille regit nostros cursus. auramq; ministrat,
Sollicitaeq; offert littora tuta rati.
Quare age ture pio, flammisq; liquentibus aras
Ipse adole, & plena fumet acerra manu.
Adstet conspicuus Tyrrhena in ueste sacerdos,
Et peragat patriis mystica sacra modis.
Pax homini, tibi Christe decus, tibi gloria soli,
Vera dei proles, uerus & ipse deus.
Te colimus, tibi diuinos largimur honores,
Et nomen felix ducimus esse tuum.
Tu casus, tu damna leuas. tibi munera terrae,
Et tibi se fontes, se tibi debet aqua.

His igitur placare deum, superosq; memento,
Et sua cum pura soluere uota prece.
Nil auro diuis opus est, sed mente, fideq;,
Haec nos una homini copulat, illa deo.

ALFONSVS CALABRIAE DVX DIuo Georgio trophaeum erigit, ob superatos ad Hydruntem Turcas.

h Aec tibi capta manu Turcaeo ex hoste Georgi
Dedicat Alfonsus, quae tibi uota refert,
Arcumq; & pharetras, ferrato & pondere clauas,
Ensesq;, & clypeos, telaq; abacta uiris.
Accipe bellorum deus, armorumq; magister
Annua quae aurato munere persoluam.

IDEM ALFONSVS, OB RECVPERAtum regnum Neapolitanum ac rebus procerum compositis.

a Lfonsus dicat haec uictor tibi Diue Georgi,
Quòd patri, & patriae libera iura refert.
Quòd post compositos proceres, & pace recepta,
Et regni, & patriae munera constituit.

AD AMICOS HIEROSOlymam proficiscentes.

n Ec mihi Iudaeas urbis, Solymumq; recessum,

Nec spes Bethlemium est posse uidere larem
Quæq; meo prima est animo mentiq; uoluptas,
Turcaico certe est omnis adempta metu.
Quod possum, cum prima nouo se lumine tollit
Aurora, & terras detegit orta dies.
Tum lucem, lucisq; iubar, solemq; saluto,
Hæc loca quæ curru lustrat obitq; suo,
Illius & radios uenenor, qui rura nemusq;
Et fontem Christi, dulciaq; arua uident,
Felicemq; locum iacuit, quo rector olympi,
Et quam diuino sanguine tinxit humum.
Hic ubi crudeli traiectus brachia ferro est,
Fixit & immeritos cuspis adacta pedes,
Hausit & immeritum latus heu ferratile telum,
Diluit & fusus crimina nostra cruor.
At uobis qui longa uiri tranare paratis
Aequora, & in Phariis sistere uela uadis.
Dirigat audacem cursum, zephyrosq; ministret
Christus, cui parent sydera, terra, fretum,
Victoresq; Palestina uos sistat in arce,
Et patrium redigat sub ditione solum.
Tunc ego sydereosq; duces, uictriciaq; arma
Et parta insigni laude trophæa canam.
Ipse deus mihi camen erit, deus inclyta ducet
Signa, & cedentes proteret ense globos.
Ipse alto inuectus curru sternetq; ruetq;,
Dum cadat effosso flens Saladinus equo.
Hæc ego. uos agite ite uiri, pugnate frequentes,
Et spolia Assyrio ex hoste referte domum.

HYMNVS AD DIVVM AVGV-
stinum Carthagnensem.

Et mōstra infelix tellus Massyla, det angues,
Et Libycas pariat Punica terra leas.
Arescant sitiente solo Nasamonica tesqua,
Fundit et & nullas gleba Libyssis aquas.
Dum tamen Augustine tuos non deneget ortus,
Læta sit & partu Cinyphis ora tuo.
Vnde illi inuideant & felix Lydia, & arua
Quæ rigat auriferis lucidus Hermus aquis.
Inuideat latis audax Germania terris,
Diues aquis, populis diues & ipsa suis.
Nil etenim Augustine tulit te te Africa maius,
Cuius ab ingenio creuerit alma fides,
Per te relligio Christi stetit integra, per te
Diuinæ legis mystica operta patent.
Tu secreta Dei pandis, tu tradita patrum,
Et uerum, & pietas manat ab ore tuo.
Et pater, & patriæ princeps, & maxime rector,
Accipias uoces diue benigne meas.

HYMNVS ad Diuum Benedictum.

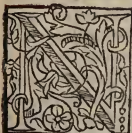
Huc ades ô Benedicte, meos neu despice cantus,
Huc ades Orphea diue canende lyra.
Vre puer costum Assyrium redolentibus aris,
Vre & odoratis plurima tura focis.
Digne senex populi precibus, uotisq; potentum,
Digne senex, aræ cui sacra mille parent.

Mille canant pater euge pater Benedicte, tibi omnis
Turba chorusq; omnis cantitet euge pater.
Hic uel mille aras tibi maxime Christe dicauit,
Mille arces, mille & mœnia, mille tholos.
Primus & hic Italæ posuit sacraria genti,
Et clausit sacros mœnia in una choros.
Huic & sæuities concessit barbara, & hostis
Armatus miti uictus ab ore uiri est.
Totq; uirum ductor, & tantis inclytus actis
Prostratus geminos corruit ante pedes.
Quid maius radians uidit sol? & tibi plausit
Christus, & è cœlo nuntia signa dedit.
Instaura iam tura puer, cane sancte sacerdos.
Ingeminent laudes tympana pulsa nouas.

FINIS.

IOANNIS IOVIANI PONTANI BAIARVM LIBER PRIMVS AD MARINVM TOMACELLVM.

MVSAM ALLOQVITVR.

Igris Pieri quæ places ocellis,
Et cantũ colis, & colis choreas,
Nigris Pieri grata dis capillis,
Formosæ qbus inuident Napææ
Dũ gratos ꝑpe Sirmiõis amnes
Et crinẽ lauis, & comã repectis,
Ne tu Pieri ne benigna desis,
Dum lætis salibus sonante plectro,
Alterno & pede balneas adimus.
Huc huc Hendecasyllabi frequentes,
Huc uos quicquid habetis & leporum,
Iocorum simul & facetiarum
Huc deferte, minutuli, citiq;.
Quod uos en pretium, aut manet uoluptas?
Inter lacteolas simul puellas,
Inter molliculos simul maritos,
Ludetis simul, atq; prurietis,
Dum tractat tumidas puer papillas
Contrectat tenerum femur puella,
Tractat delicias suas maritus,
Tentat delicium suum puella,
Et ludunt simul & simul fouentur
Lassi, languiduliq;, fessuliq;.
Tunc uos Hendecasyllabi beati

Quot? quot oscula? morsiunculasq;?
Quot? quot enumerabitis duella?
Quot suspiria, murmura, & cachinnos?
Cum furtim liceat sopore in ipso
Contrectare papillulas sinumq;,
Occultam & femori admouere dextram.
Hos iusd comites Marine uitæ,
Baianis quotiens aquis lauaris,
Tuas ne Veneres, libidinesq;,
Et lusus referant salaciores,
Sis & fabula, ꝗ senex, salaxq;
Et thermas quoq; balneas & ipsas
Infames nimio supinus usu.
Hanc laudem potius tuo relinque
Compatri chorus hunc puellularum
Incanum sequitur, colunt sed illæ
Non annos ueteli, senis sed aurum.

PVELLAS ALLOQVITVR ADMONENS
quid seruare in balneis debeant.

Qvæ dulces modo balneas petistis,
Et corpus calidis aquis fouetis,
Inepte facitis nimis puellæ
Inepte nimium, parumq; recte,
Quòd solæ sine amantibus lauatis,
Quòd corpus sine amantibus fouetis.
Quare consilium senis probati
Et rectum capite & probum bonumq;.
Gaudet blanditiis Amor, iocisq;,
Amplexus petit, osculis fouetur,

Res est

Res est mutua, mutuus Cupido
Odit tristitia, solitudinemq;.
Quid solæ sine amantibus lauatis?
Quod corpus sine amantibus fouetis?
Curas pellite, solitudinemq;,
Ite in gaudia, mutuos fouete.
Amplexus sine amante mutuum nil.
Quare nec sine amantibus lauate,
Nec corpus sine amantibus fouete.
Intratis calidas, uocate amantes.
Intrastis calidas, fouete amantes,
Sint hæc mutua, sed nec ipsa mutua.
Amplexus cupidi loquantur ipsi,
Iniectæq; manus loquantur ipsæ,
Et dens blandulus, ebriiq; ocelli,
Sonent oscula, personent cachinni.
Vincant murmura Cyprias columbas
Hanc legem statuit Venusq;, Amorq;,
Hanc legem sibi balneæ edidere,
Ne solæ sine amantibus lauate, Lex.
Ne corpus sine amantibus fouete.

DE BATILLA puella in balneis.

Baianas petiit Batilla thermas.
Dumq; illi tener it comes Cupido,
Atq; unà lauat, & fouetur unà,
Dum molli simul in toro quiescit,
Ac ludos facit, improbasq; rixas,
Sopito pueroq; lassuloq;.
Arcum surripuit Batilla ridens.

Mox picta latus instruit pharetra,
Et molles iacit huc & huc sagittas.
Nil ô nil reliquum miselli amantes.
Nil his impenetrabile est sagittis.
Heu cladem iuuenum, senumq; Baias.

AD HERMIONEN, VT PAPILLAS CONTEGAT.

Prædico tege candidas papillas,
Nec quæras rabiem ciere amantum.
Me quem frigida congelat senecta
Irritas male, calfacisq;. Quare
Prædico tege candidas papillas,
Et pectus strophio tegente uinci.
Nam quid lacteolos sinus? & ipsas
Præ te fers sine linteo papillas?
An uis dicere, basia papillas?
Et pectus nitidum suauiare?
Vis num dicere, tange, tange, tracta?
Te'ne incedere nudulis papillis?
Nudo pectore, te'ne deambulare?
Hoc est dicere, posce, posce, trado,
Hoc est ad uenerem uocare amantes.
Quare aut contege candidas papillas,
Et pectus strophio decente uinci,
Aut senex licet inuolabo in illas,
Vt possum iuuenis tibi uideri.
Tithonum Hermione tuæ papillæ,
Possunt ad iuuenis uocare munus.

AD MARINVM TOMACELLVM DE
lege balneorũ uirginibus dedicatorum.

His uirguncula thermulis lauetur,
Nullam quæ Venerem integella sensit.
His se balneolis lauet puella,
Nullum quæ tetigit uiri cubile.
Hoc se fonticulo eluat sacerdos,
Nullæ quam recreent amoris auræ.
Quòd siquæ laticis sacri pudorem,
Et castum temerarit ausa fontem,
Iratæ timeat minas Dianæ.
Hæc lex est tabulæ deæ dicatæ,
Vis hæc thermuleæ dicationis.
Squalent hinc latices Marine sacri,
Et serpunt ederæ deæ sacello.
Nullæ his uirgineis aquis lauantur,
Nec casta est quoniam nec integella
Seu uirguncula, seu puella, siue
Custos Romulei foci sacerdos.

AD MARINVM TOMACELLVM.

Salaces refugis Marine Baias,
Et fontes nimium libidinosos,
Quid mirum? senibus nocet libido.
An non ò Tomacelle uina prosunt?
Et prodest senibus liquor Falernus?
Et prosunt latices Thyoniani?
An non & senibus Marine somnus?
Et prodest requies? soporq; prodest?

Baiis somniculosius quid ipsis?
Quid thermæ, nisi molle, lene, mite,
Rorantis cyathos, meumq; poscunt?
Senum delitias, iocos seniles?
Senex ad calices iocatur, idem
Ludit ad cyathos, senile uinum,
Senilis sopor, & quies senilis.
Huc huc en propera Marine, uerum
Huc ipsis sine testibus uenito,
Et lumbis sine, nam quies senile est,
Libido iuuenile. siccitasq;,
Et tecum ueniat sitis, fidelis
Et senum comes, atq; balneorum.
Pergrate accipiere, siccitasq;
Atq; una sitis accubabit. ipse
Miscebo tibi, poculis minutis,
Idemq; è uario frequens Lyæo.
Hoc ætas iubet hæc, sodalitasq;.
Hoc & balnea, siccul æq; arenæ.

BALNEAE LOQVVNTVR.

n Ostrum si titulum puella nescis,
Hic est prægrauida recedet aluo
Quæ uenit uacua. hoc habet tabella.
Quod uero officium tuum, meumq;,
Quæ partes, moneam. uirum ipsa tecum
Adducas, ualidum, ioci peritum,
Cui telum uiride, & uirens iuuenta.
Nec tu defueris comes iocanti,
Aut ore aut femore, aut manu iocis'ue,

Nanq; & balnea mutuum requirunt.
Nunc ad me uenio, meumq; munus
Quod sit subiiciam. tibi senex uir
Si sit, nec ualidus, nec ore gratus,
Nec aptus thalamis, tori'ue rebus,
Mox tibi iuuenis, decens, ualensq;
Qui sit substituam, salaciorq;
Verno passere, & albulis columbis,
Cui rubro caput horreat cucullo.
Hæc uis est tabulæ, uigorq; fontis.
Quare si sapies Marinæ, cum sis
Effœtus, fugies repente Baias,
Vites balnea, myrteumq; litus,
Elumbis, tremulus, macer, senexq;.
Setosum Hectora balneæ requirunt.

AD DEIANIRAM PVELLAM.

Cur ô Deianira cur moraris
Auroram cupidis referre terris?
Cur non lumina, petulosq; ocellos
In lucem exeris? ac diem reducis?
Pellit sol radiis suis tenebras,
Et lucem pariter diemq; reddit.
Tu lucem referens tuis ocellis,
Pellas tristitiam, & grauis dolores,
Et curas abigas benigna amantum.
Et quod sol radiis, id ipsa ocellis
Præsta Deianira, amantibusq;,
Et lucem pariter, diemq; redde,

AD PETRVM Compatrem Neapolitanum.

Quod cani tibi Compater capilli,
Et toto capite albicant pruinæ,
Amplexus fugiunt tuos puellæ,
Iunxisse & femori femur recusant,
Quòd nec carminibus suis Apollo
Nec blandis redimet iocis Thalia.
Quæ nam quæ tibi Compater miselle
Quæ uita, aut quis erit modus querenti?
Hic est quem teneræ timent puellæ,
Quem cultæ fugiunt nurus, amorq;
Omnis undiq; & undecunq; & usq;,
Vsq; & undiq; & undecunq; & usq;,
Omnis horret amor, uenusq;, hymenq;.
Sed nil sit tibi Compater molesti,
Nec canos, celerem aut time senectam,
Sed tristis animo repelle curas.
Quòd nec carminibus suis Apollo,
Nec blandis numeris dabit Thalia,
Id munus dabit aureus petenti,
Vel te ut lacteolæ petant puellæ.
Quæ tum quæ tibi Compater beate,
Quæ uita, aut quis erit modus iocanti?
Hic est quem roseæ uolunt puellæ,
Quem cultæ cupiunt nurus, amorq;,
Omnis undiq; & undecunq; & usq;,
Vsq; & undiq; & undecunq; & usq;,
Omnis ambit amor, uenusq;, hymenq;.
Felix canities, senecta felix,

Arca cui nitet aureus capillus.
Horto cui riget aureus priapus.

LAETATVR de reditu Francisci Aelii.

è Roma meus Aelius reuisit
Dulcem Parthenopen, lares paternos.
O lucem niueam, diemq; faustum.
Antiquum uideo, & bonum sodalem,
Et chardm teneo manum, fruorq;
Gratis alloquiis, fruer cachinnis,
Et lætis salibus, facetiisq;.
O uere niueum diemq; faustum.
Quid non pro reduci libens amico
Persoluam? puer, i, uoca sodales
Albinum, Elisiumq;, Compatremq;,
Et dulcem Altilium, bonum Marullum,
Ad cœnam ueniant, bibamus uncti,
Vncti, permadidi, atq; lippientes.
Albinus numerum nouem sororum,
At monstra Herculea ebibat Marullus,
Bis septem uolo Compater puellas
Iunonis, uolo quot Deæ marinæ
Cinxerunt niueæ latus ministræ
Cnm Troiam peteret misella mater,
Ducet Altilius, ciens coronam.
Saltans Elisius bibat, quot olim
Didonis famulæ penum struebanl
Dum cœnam profugo parat marito.
Me tot pocula, totq;, totq;, totq;
Tot me pocula iuuerint bibentem,

Tot carchesia lauerint madentem,
Quot quot dii simul & deæ biberunt
Ad mensam Oceani patris uocati,
Aut quot, dum illa canit senex Homerus
Siccauit calices, releuit obbas.
Dulce est, ob reducem madere amicum.

AD ACTIVM Syncerum Sannazarium.

Quid cantus Siculæ iuuent auenæ?
Quid cantor Meliseus? aut amanti
Prosint Partheniæ tibi myricæ?
Aut quid capreoli, decem'ue mala?
Albo capreoli liti colore
Aureo mala tibi? quid ô quid Acti
Prodest aut gemitus tener columbæ?
Aut quid sibyla murmurantis austri?
Quare ô Mænalium nemus relinque,
Atq; istas Amaryllidas, Tebennæ
Cultrices gelidæ, aridi & Tanagri.
Et Baias pete, myrteumq; litus,
Et litus cole, myrteasq; Baias.
Hic fas est iuueni, hic licet puellæ
Certatim teneros inire lusus,
Hic & basia, morsiunculasq;.
Surreptim dare, mutuos fouere
Amplexus licet, & licet iocari
Impune ad cyathos, choros, lucernas.
Baianæ hoc statuunt lauationes.
Hic seni liceat mihi, duella
Rixasq; & iuuenum & puellularum

Ad pacem lepidam & iocum uocare,
Miscere & lacrimis iocos, iocisq;
Rursum lacrimulas. queretur Hyble
Demersam sibi lingulam, licebit
Hyblæ purpureum procilabellum
Insignisse nota. dolebit Aulus
Negatum sibi basium, licebit
Triplex basiolum dedisse amicæ.
Irata est quoties Lyco Lycinna,
Possum compositas nouare leges,
Possum fœderibus ligare amantes,
Vt cœnent pariter, lauentur unà,
Atq; uno simul ut toro quiescant,
Coniuncto & simul ore suauientur,
Et somnos agitent quiete ut una.
Has & delicias, & hos lepores
Præstabunt tibi balneæ salubres,
Baianiq; dabunt tibi recessus,
Vt dicas, Siculæ ualete auenæ,
Nimboso & ualeat Tebenna monte.
Me me balneolæ beent beatæ,
Nam Baias homines colunt, deiq;.

VXOREM ac liberos inuitat ad diem
Natalem celebrandum.

d Vlces filiolæ, paterni ocelli,
Dulcis nate, patris tui uoluptas,
Et coniunx requies senis mariti,
Mecum templa piis adite uotis.
Natalis meus est, deos rogate,

Atq; hunc atq; alios agamus annos
Fausto sydere, candidis lapillis,
Dum charos mihi redditis nepotes,
Qui blanda oscula, balbulasq; uoces
Incompto simul ore blandiantur,
Arguto simul ore suauientur.
Mox conuiuia uillula propinqua
Securis animis, dolore pulso,
Nocturnas ineamus ad lucernas.
Hic patri liceat seni Falernum
Diffusum cyatho minutiore
Roratim ingeminare ter quaterq;,
Dum lassos oculos sopor recondat.
At uos quis pudor eripit Lyæum,
Natiuaq; sitis leuatur unda,
Dulci intingite melle cinnamoq;,
Hæc sunt pocula uirginis Dianæ
Siquando ad superum dapes uocatur.
Tu myrtum foribus, rosamq; mensæ
Appone, & uiolis humum colora,
Resperge & Cyprio domum liquore,
Nec desit lyra, eburneusq; pecten,
Qui gratas Genio citet choreas,
Et dulces Genium decent choreæ.
Hunc uos hunc hilares rogate, mentem
Det recti cupidam, simulq; honesti,
Permittatq; alia à deis regenda.

AD ARIADNAM VXOREM.

u Xor deliciæ senis mariti,
Et casti thalami fides, amorq;,
Per te uel uiridis mihi senecta est,
Quem curæ fugiunt senem seniles,
Qui seram supero senex senectam,
Et canus iuuenum cano furores.
Sed tanq̄ redeat calor iuuentæ,
Et sis cura recens, amorq; primus,
Et primus furor, impetusq; sæuus,
Antiquas uolo suscitare flammas.
Qualis floridulo nitens in horto
Non dum puniceas comas reclusit,
Et iam puniceas comas recludit,
Ac rarum decus explicare quærit
Quæ læto rosa ramulo refulget,
Talis purpureis genis, & ore,
Vt quæ non tenerum cupit maritum
Sed iam iam tenerum cupit maritum,
Cui prima oscula dedicet, suumq;
Florem uirginei dicet pudoris,
Suspirans uiduo puella lecto,
Fulgebas mihi, primulosq; amores
Spirabas oculis, sinuq; blando
Afflabas Arabum suos odores,
Fundebas Charitum suos honores,
Et lætum Gnidiæ deæ nitorem.
Qualis fulgidulo renidet ore
Quæ cano uehitur decora cycno
Cum compsit caput, & coma repexa
Procedit thalamo, nouosq; amores,

Et nouas parat excitare flammas,
Spirant omnia, qua comam reflectit,
Splendent omnia qua reflectit ora.
Talis qua niueos pedes ferebas,
Et qua splendidulos moues ocellos,
Et qua per uacuum reflectis ora.
Spirabas Cyprios, tuosq; odores,
Stillabas Syrium, & tuum liquorem
Omnisq; Ambrosiam refragat aura.
Qualis de croceo toro resurgens
Mane Aurora nigras repellit umbras,
Cum lucem simul, & diem reportans
Irrorat teneros benigna flores,
Et spargit uarios humi colores,
Rident prata, canuntq; murmurantq;.
Et fontes, uolucresq;, ramuliq;.
Talis de thalamo uocata, quando
Ad mollis thyasos uenis, canisq;.
Pellis tristitias, metus, dolores,
Rixas, murmura, turbidos tumultus,
Irrorans animis quietem, amores,
Ludos, lætitias, iocos, lepores,
Lusus, gaudia, candidamq; pacem,
Et spargis Veneres, cupidinesq;.
Rident omnia, & aerem serenas,
Et qui te iuuenis uidet, senexq;,
Et quæ fœmina, seu uidet puella,
Optatum cupiunt tibi maritum,
Felices tibi nuptias precantur.
Tunc ut de tenui solet fauilla

Crescens igniculus, focum repente
Flammis corripere, aridisq; lignis
Quodcunq; adiicies edit, uoratq;.
Sic me de tenui leuis fauilla
Conceptus calor, & nigris ocellis,
Imas corripuit uorans medullas,
Vrebat roseus per ora fulgor,
Vrebat niueus per ora candor,
Vrebat coma, myrtheus capillus,
Vrebat tumidis latens papillis,
Mox cursans amor huc & huc & illuc,
Et per guttura, per genas, manusq;,
Et per candida colla, perq; frontem,
Et per pectora, candidosq; dentis,
Vt iam non amor is, sed ignis esset,
Qui seram quoq; calfacit senectam.

AD BATILLAM de Amaraco colenda.

Et mollem cole Amaracon Batilla,
Et multo madidam foue liquore,
Et sparsas, digitis comas repone,
Atq; illas patulam reflecte in umbram,
Lusum & delicias tuæ fenestræ,
Et rarum cupidi senis leuamen,
Dum te prospicit hortulos colentem,
Tondentemq; comas, simulq; ramos
In conum docili manu prementem,
Miratur digitos, stupetq; ocellos,
Et totus miser hæret in papillis,

Frigensq; æstuat, æstuansq; friget,
Infelix simul, & simul beatus.
Felices sed apes, nemus beatum
Quæ circumuolitant, leguntq; flores,
Et rorem simul, & tuos labores
In tectis relinunt, liquantq; nectar.
O qui Mesopii liquoris auram,
Hyblæ & quæritis, & ualere Hymetum,
Hyblam & dicite. mel Batillianum
Ipsi quærite. sordet Hybla, sordet
Vertex Atthicus, & liquor Panhormi.
Ite & quærite mel Batillianum.

AD BATILLAM.

c Vm rides mihi basium negasti,
Dum ploras mihi basium dedisti,
Vna in tristitia libens benigna es.
Vna in lætitia uolens seuera es.
Nata est de lacrimis mihi uoluptas,
De risu dolor. O miselli amantes
Sperate simul omnia, & timete.

AD ALFONSVM Ducem Calabriæ.

c Haræ mollia Drusulæ labella
Cum Dux magne tuis premis labellis,
Vno cum geminas in ore linguas
Includis simul, & simul recludis,
Educisq; animæ beatus auram,
Quam flat Drusula pectore ex anhelo.
Cui cedunt Arabi, Syriq; odores,

Et quas Idaliæ deæ capilli
Spirant ambrosiæ, cum amantis ipsa
In mollis thalamos parat uenire,
Dic Dux maxime, dic beate amator
Non felix tibi non beatus esse?
Non uel sorte frui deum uideris?
Idem cum tenero in sinu recumbis,
Componisq́; genas genis, manusq́;
Hæret altera collo, & altera illas
Quas partis pudor abdidit, retractas,
Mox post murmura, mutuosq́; questus,
Post suspiria, & osculationes,
Imis cum resolutus à medullis
Defluxit calor, & iacetis ambo
Lassi, languiduliq́; fessuliq́;
Ignorasq́; tuo'ne, Drusulæ'ne
Tuus pectore spiritus pererret,
Tuo an spiritus illius recurset,
Vterq́; an simul erret hic & illic,
Dic Dux maxime, dic beate amator
Non sordent tibi regna? sordet aurum?
Non unus tibi cœlitum uideris?
Et cum lacteolo sinu quiescens
Fessus languidulum capis soporem,
Carpis dulciculum beate somnum,
Non fallor, tibi credo dormienti
Occurrit Charitum nitens figura,
Occurrit Veneris decora imago,
Miraris faciem, genas, capillum,
Dentis oscula, lucidamq́; frontem,

Nigra & lumina, petulos ocellos,
Colla & candida, uesculas papillas.
At cum te placidus sopor reliquit,
Reliquit Charitum nitens figura,
Reliquit Veneris decora imago,
Sola & Drusula lectulo remansit,
Quas somnus Veneremq; Gratiasq;
Ostendit tibi, quas quies sopora
Non'ne his Drusula par tibi uidetur?
Vnamq; his tibi Drusulam referre?
Dic Dux maxime, dic beate amator
Non credis simul & deas dolere?
Atq; uni tibi & inuidere diuos?

SODALES *inuitat ad Martinalia.*

m Artini sacer est dies, abite
Curæ peruigiles, uenite somni.
Quicquid sollicitum recedat à me.
Dulces undiq; perstrepant cachinni.
Hac nil luce bibacius sit usq̃.
Nil his somniculosius tenebris,
Sed somnos pater excitet Lyæus.
Festina puer, i, Petrutianas,
Cellas ictibus usq; uerberato,
Illas nam pater incolit Lyæus.
Illinc promitto quas uolo quietes.
Cretensis fluat hinc & inde Bacchus.
Hinc illinc liquor aureus Falerni.
Certent Massica Cecubis racemis,
Et lenis Chios, & seuera Lesbos.

Ac Vernacia

Ac Vernacia Brutiis dyotis.
Fundat regia Moroan Panhormus,
Sed nec Corsica, Barolumq; gratæ
Bacchi deliciæ, aut madens Tarentum,
Non dulces mihi funditent lagenas,
Mitte & Melphia, Clariana mitte,
Muscatum mihi mittat hæc & illa.
Raros postulat hæc dies liquores,
Nardo non sine, myrteoq; rore,
Tu Scalam pete non nouum sodalem.
Dic, è scriniolo, sinuq; amatæ
Vxoris, mihi Cyprios odores
Zebethi quoq; proferat liquores.
Heu q̃ frigida me grauat senecta.
Non non hæc sine uinula puella
Abiret mihi nox. adest Lyæus
Adest lætitiæ pater. ualete
Tristes excubiæ. sopor uenito.
Misce nunc cyathos puer repostos.
Sic somni pater imperat Lyæus.

DE NVPTIIS IOANNIS
Brancati & Maritellæ.

b Rancato Maritella copulatur.
Dulcis coniugi bonum sit omen.
Sit felix simul & uiro & puellæ,
Et natis pariter nepotibusq;.
Nascatur similis puer parenti,
Nascatur similis puella matri,
Gratus Castaliæ puer choreæ,

Grata & Dulichiæ puella diuæ.
Hæc nos coniugibus bene ominemur.
Nunc qualis tibi sit futura pugna
Brancate accipias, nouus maritus
Cum sis, & noua cum tibi sit uxor.
Intras cum thalamum, quiete prima,
Ne statim uenias ad arma dico,
Sed blandis precibus, iocisq; blandis
Pertentes aditum, cachinnulisq;.
Misce his oscula, nunc petita blande,
Nunc furtim tibi rapta, nunc negata,
Quæ per uim capias, nec erubescas
Mox ad lacteolas manum papillas
Tractans iniicere, ac subinde collo
Impressum tenero notare dentem.
Nec non & tumidum femur latusq;
Tractabis niueum, manuq; leui
Ad dulcem Venerem uiam parabis,
Nam dulcis ueneris manus ministra est.
Post blanda oscula, garrulasq; uoces,
Dulcisq; illecebras, iocosq; molles,
Post tactus teneros, leuesq; rixas,
Cum sese ad cupidos resoluit illa
Amplexus, simul & timet, cupitq;,
Tunc signum cane, tunc licebit arma
Totis expedias amicæ castris,
Telum cominus hinc & inde uibrans,
Dum uulnus ferus inferas amatum.

DE FANNIAE labellis.

I quaeris Venerem, Cupidinemq;,
Dulcis Fanniolae labella quaeras.
Hic sedem posuit suam Cupido,
Hic laetas agitat Venus choreas.

LOQVITVR puella fuscula.

q Vòd sim fuscula, q nigella, & ipsae
Fusco in pectore nigricent papillae,
Quid tum? nox nigra, fusculae tenebrae,
Nocturnis colitur Venus tenebris,
Optat nox Venerem, Venus tenebras,
Et noctes Venerem tenebricosae
Delectant, pueri in sinu locata
Lusus dum facit, improbasq; rixas.
Ergo his in tenebris latebricosis,
His nos in latebris tenebricosis,
Lecto compositi, quiete in una,
Ductemus Venerem, toroq; uincti
Condamus tenebras, sopore ab ipso
Dum solis Venus excitet sub ortum.

MORTEM sibi imprecatur ob Zelotipiam.

q Vis haec, me miserum, labella suxit?
Quis has, me miserum, genas momordit?
Quis collo, ah miserum, notas reliquit?
Quis ah quis teneras sacer papillas
Tractauit digitis? manuq; pressit?
Quis candentia gutture ex eburno
Accepit spolia? ore, dente, labris?
Quis felix animum beatus? hudo

Quis de pectore retulit saliuam?
Quis ò cæteraꝰ sed quis ah quis? ehu.
(Me me iam miserum iuuat perire)
Quis stricto pugione pectus haurit?
Hic hic est dolor ense finiendus.

TVRTVRES ALLOQVITVR
sciscitans eas de amoris natura.

Væ ramo geminæ sedetis unà,
Atq; unà canitis uagæ uolucres,
Vnà & gutture luditis canoro,
Cum uobis amor unus, una cura,
Vnum sit studium, & fidele amoris,
(Nostri nam uariant subinde amores)
Vos blandæ uolucres, amoris instar,
Exemplum fidei iugalis unum,
Quæ uis obsecro dicite est Amoris,
Tam constans male, dissidens q; secum?
Nam si pascitur è calore, & igni,
Cur ò cur miseri subinde amantes
Frigescunt simul, & tremunt? geluq;
Toto pectore sanguis obrigescit?
Sin est frigida uis, geluq; ab ipso
Horrescit simul omnibus medullis,
Cur ò cur miseri subinde amantes
Vruntur tacito calore, & igni,
Toto & pectore sanguis ustilatur?
Quæ nam hæc tam uarians subinde uis, ut
Alternis calor imperet, geluq;?
Vos ò dicite blandulæ uolucres,

Exemplum fidei, atq; amoris unum.

DE FVLGENTISSIMIS Lucillæ papillis.

Cum mollis digitos, acumq; miror,
Miror artifices manus, opusq;
Inter fasciolam, papillulasq;
Obliquis oculis repente uidi,
Quid uidi? uideo? an uidere credo?
Sed certe uideo, en uidetis ipsi,
Pulcro è pectore, gemmeis papillis
Lucillæ, radium refulxe solis.
Nox est conscia, quæ repente luxit,
Quæq; expalluit illico lucerna,
Ad quam tum digitos mouebat ipsa.
Quòd ni fasciolæ, papillulisq;
Admosset teneram manum repente,
Fulsisset roseus dies repente.
Fulsissent mediam diem tenebræ.
Fert Lucilla diem sinu corusco, &
Splendet pectore candidante solem.

AD P. SVMMONTIVM.

Baianas petiit Neæra thermas
Neæram sequitur Venus. Cupido
It matri comes, it iocusq;, Amorq;.
Succedunt Charites, præit Neæra.
Hæc acris oculis iacit sagittas.
Incensas Venus excutit fauillas.
At suspiria suscitat Cupido.
Cit curas teneras iocus, leuesq;

Et risus mouet, & ferit lepores.
Torquet spicula, tendit acer arcum
Innitens Amor, hucq; & huc & illuc
Spargit uulnera, funditat uenenum
At blandæ Charites canunt, leuantq;
Curas sollicitas, linuntq; plagas,
Miscent & lacrimis iocos. Neæra
Ipsa inter Veneres Cupidinesq;
Incedit dominans, regitq; euntis,
Et legem statuit deis deabusq;.
O felix mihi crede Petre, felix,
Cui formosa Neæra, cui Cupido,
Et Cypris fauet, & fauent Amores,
Cui blandæ Charites parant choreas,
Et motus numeris, modosq; miscent.
O felix iterum, & quater beate
Summonti. tibi lacteæ puellæ
Prætendunt teneros sinus, Neæra
Præfert oscula, mordicat labella.

DE ALTILIO.

COmptis Altilius placet puellis,
Incomptæ Altilio placent puellæ,
Iratam quia fecerit Dionen.
Cano candidior puella cycno,
Quam totis amor insidens medullis
Fulgentis pueri usserat calore,
Oblatum sibi dum suauiari,
Dum leui cupit hinc & inde collo,
Vtraq; & simul implicare palma,

Hic trux Altilius reflectit ora,
Et dextra cupidas manus repellit,
Ac uerbis ferus improbis minatur.
Tunc illa in miseros abit dolores,
Et largus cadit imber ex ocellis,
Torpent pectora, mensq;, corculumq;,
Semi & mortua lectulo recumbit
Vltricem in puerum imprecata diuam.
Incomptæ Altilio hinc placent puellæ.

DE MARVLLI AMORIBVS.

m Vsæ quas adamet meus Marullus,
Aut si quæ redament meum Marullum,
Musæ dicite, nanq; amare certum est.
Nosti delicias puellularum,
Nosti quæ Veneres, cupidinesq;
Argutis iaculatur ex ocellis,
Quæ spirat casiam, cinnamumq;,
Ministrat pharetram, facesq; Amori
Pulcro pectore dia Septimilla,
Hæc illa est, quam adamat tuus Marullus,
Quæ contra redamat suum Marullum.
Felix copula, mutui calores.

DE AMORIBVS Francisci Caracioli.

q Vid Caraciolus meus sodalis?
Quid Franciscus agit meus? calet ne?
Quid ni? cui tener ignis usq; & usq;
Vsq; & mollibus ardet in medullis,
Vsq; & fulgidulis micat fauillis.

Crudelis pueri impias sagittas,
Immanem pharetram dei minacis.
Absens uritur hic amans misellus,
Absenti rapitur misellus igni,
Ardenti miser ustilatur aura.
At trux Harmosyne faces ministrat,
Et ridet simul, & dolet querentem,
Promittit simul, & negat roganti.
O q̃ difficiles, grauesq; amores.
Sed tu si sapies meus sodalis
Contemne Harmosynas, Myrosynasq;,
Et dulcis tibi quære Posthumillas,
Ad quas tu uenias meridiator,
Et nocturnus eas, eas diurnus.
Cum quis in socio toro quiescas,
In quarum tenero sinu recumbas
Optatos capiens simul sopores
Post gratam uenerem, leuesq; rixas,
Cum sese improbulus remisit ardor,
Languent corpora, succiduntq; ocelli,
E colloq; graues cadunt lacerti,
Et mutæ reticent in ore linguæ.
Tum felix (mihi crede) tum beatus,
Tum luces tibi fulserint serenæ,
Tum noctes tibi luxerint beatæ.
Quærunt ludere, non dolere amores.

Ad Stellam puellam.

d Vm furtim mihi das, negasq; ocellos,
Opponisq; manum, simulq; rides,

Post hinc & uariat color per ora,
Et suspiria lassa sentiuntur,
Stillatim mihi corda deliquescunt,
Sudor tempora frigidus pererrat,
Et passim tremor ossibus uagatur,
Vt sensus animum repente linquant,
Vt fiam miser, & beatus unà.
Sed iam plus solito nitescit aer,
Iam lux candidior diem serenat.
Cur ah cur tenebræ repente nobis
Cur nox exoritur? nigrescit aura?
An sentis miser, an misella sentis,
Stella est ad speculum, refulsit in te,
Solem lumina uicta pertimescunt.
O claras medio die tenebras,
O lucem sine nube nigricantem.

De Marulli munusculis.

MIsit caseolos mihi Marullus,
Cumq; his uersiculos uenustiores.
Quales Mænaliæ canunt puellæ,
Vnà cum gelido lauantur amne.
Quales Aoniæ canunt sorores,
Cum lætas agitant simul choreas.
Par est uersiculis referre uersus.
Quid pro caseolis referre par est?
Oranda est mihi blanda Septimilla,
Vt pro caseolis uelit referre
Centum basiola, & Catulliana

Centum suauiola, atq; Lesbiana.

AD CHARITEVM.

Svnt gratæ in tenebris faces. in æstu
Afflatus leuior recentis auræ,
Defessis sopor, instrepentis undæ
Languenti sonitus, sitiq; pressis
Stillans è patera fluente lympha,
Est grata & senibus quies, merumq;.
Nec ægro iuueni sopor, nec aura,
Nec riuus strepitans, quies, merumue
Aufert tristitiam, aut leuat dolores.
Sed risus teneræ procax puellæ,
Petisq; ex oculis remissa flamma,
Afflat quæ ueneremq;, gratiamq;,
Sed dulces recreant leporis auræ,
Et molles choreæ, & modi canori.
Felix Endimion suopte somno.
Non curæ uigiles amoris illum
Torpent, sollicitudo nec diurna,
Non suspiria, garruli'ue questus,
Quem cœlo dea dum petit relicto,
Dum Lamon petit, & suos amores,
Titillat placido toro iacentem.
Sopito illecebras facit, iocosq;,
Sopiti immoritur labris, genisq;,
Parcit sed placidæ tamen quieti.
At te balneolæ tuæ bearunt,
Beauit Veneris sopora myrtus,
Bearunt Charites deæ ministræ,

E quis ô Charitee nomen hauris.
Hæ, dum balneolis frequens lauaris,
Dum myrtos canis, & canis Dionen,
Et Lunæ reuocas per ora nomen,
Illam compoſito toro locarunt,
Et lætam gelida ſtetere in umbra,
Effulſitq; nouo decore luna,
Ac nudis iubar extulit papillis.
Cuius roridulo è ſinu, beatæ
Spirabant roſei liquoris auræ.
Cuius de teneris fluens labellis
Stillatim ambroſiæ liquebat humor.
Quo, myrtos ubi, lectulumq; & ipſum
Afflauit, zephyrumq; ab ore ciuit,
In te delicias ſuas refudit,
Refudit Cyprium, & Syrum liquorem.
Ac tecum uiridi iocoſa in umbra,
Tecumq; Aſſyrio beata lecto,
Ludit Idaliæ iocos paleſtræ,
Et tecum placida cubat quiete.
Felix balneolum lauante luna,
Felicesq; dea iocante myrti.
Felix lectule luſitante diua.
Felices Chariteo amante Baiæ.

AD MASIVM AQVOSAM.

n E tu, ne pete balneas Aquoſa
Quin molles iubeas ualere Baias.
Et littus madidum, ebrioſq; fontis.
Nil illis petulantius lacunis,

Infractum magis, impudentiusq́.
O iam iam pete balneas Aquosa,
Et littus tepidum, & lacus salubres,
Nil Baiis moderatius seueris,
Ad quas Palladius chorus migrauit,
Migrauit studium pudoris omne,
Migrarunt simul Atthici lepores,
Atq; artes itidem bonæ migrarunt.
His postq̃ Hippolytę lauauit undis
Quam musæ erudiere, comitasq́;
Fouit Mesopio sinu, decorq́;,
Atq; unà pudor arte temperarunt,
Et uirtus numeros suos per omnes.
Exornans, solio suo locauit,
Reddentem populo, patriq́; iura.
Hinc mores dominæ sequuntur undæ,
Vt nil sit mage balneis seuerum,
Nil Baiis moderatius sit ipsis.
Quocirca cole balneas Aquosa,
Et littus medicum, atq; aquas salubres,
Quas & Pierides colunt puellæ,
Quis & se Cicero, Maroq́; lauit.
Dum hic Anchisiaden canit uagantem,
Illic Socraticos refert libellos.

DE ALFONSI Ducis Calabriæ
& Albini munusculis.

n Olo caseolos Ducis tendcis.
Vani caseoli Ducis ualete.
Ducis caseolos nihil moramur.

Ducis caseoli ualete, abite.
Albini uolo dona liberalis.
Albinus mihi carduos Sicanos,
Albinus mihi salsulas oliuas,
Albinus mihi mella, saccarumq;,
Quin & fasciculos dedit rosarum,
Promisit quoq; Cyprios odores,
Missurus quoq; myrteos liquores.
Vani caseoli Ducis ualete.
Nil iam caseolos Ducis moramur.
Albini uolo dona liberalis.
Albinum faciles ament puellæ.
Albino faueat Venusq; Amorq;.
Alfonsum tetricæ doment puellæ,
Alfonso noceat Venusq; Amorq;,
Sint & Drusula, Drusulæq; ocelli
Irati nimis, atq; sæuientes,
Et cæpas simul, alliumq; ructet,
Siquando ad thalamum uocabit illum.
Professus dare qui mihi recusat
Paucos caseolos, inane donum.

IOANNIS IOVIANI PONTANI BAIARVM LIBER SECVNDVS.

AD MARINVM TOMACELLVM.

Et fontis calidos amãt Camœnæ,
Et Muſæ calidis aquis lauãtur.
Et Muſæ placidos colũt receſſus,
Et dulcis nũeros amãt camœnæ.
Et Muſæ choreis, choris Camœnæ
Traducũt rapidos ꝑ antra ſoles
Et ſoles rapidi tepent per antra,
Dum Muſæ placidas agunt choreas,
Dum mollis agitant choros Camœnæ.
Nobis triſtitiæ, grauesq; curæ
Mulcendæ numeris Marine, & inter,
Ludendum cyathos. bene ominemur.
Pax eſt Italiæ futura. pacem
Et uina, & choreæ, & Venus ſequuntur.
Hac & balnea lege ſunt colenda.
Aſſitis Charites ſeni iocanti,
Aſſis Sirmio ò inſularum ocelle,
Aſſitis cineres Catulliani,
Cantu dum ſenium leuo moleſtum.
Ne tu ne calidas Marine thermas
Intres cum tenera ſenex puella.
Nil habet ſocium ſenex puellæ,
A ſene omnimodis puella differt.
Pro thermis pateræ, & merum. lagena

Astet pro tenera tibi puella,
Astet Melphiaci cadus Lyæi.
Thermæ nam iuuenes decent, tabernæ
Leneæ inualidos senes. Is ipse es
Arens, frigidulus, minutulusque,
Cui pendet cucumis, rigentque uenæ,
Quæ bacchum sitiant madentiorem.
Amabo puer, hos minutiores
Irrora calices. Marine sume.
Nam quotquot calices tibi propinas,
Tot diuos facies tibi propinquos.
Hæ sunt deliciæ, hæc senum uoluptas.

AD ELISIVM Gallutium.

b Landis uersibus Elisi iocamur,
Blandis concinimus sonis Amores,
Et blandis animum modis leuamus.
Mirum? blandus Amor, Cupido blandus,
Et blandus iocus est, leposque blandus,
Sunt blandæ & Charites, Venusque blanda.
Blandis templa deum sonis adimus,
Et blandis precibus Iouem precamur.
Lux blandissima temporum magistra.
Vale sæue rigor, seueritasque,
Vale durities Catoniana.
Nil, blandum nisi quæritat uoluptas.
Te te si mihi chara Fanniella,
In molli sociam dabis cubili,
In nostro uenies sinu fouenda,
Sic istec tibi suxerim labella,

Sic istas tibi suxerim papillas,
Sic omnem tibi sanguinem resugam,
Vt matri redeas dolor querenti,
Vt quæ te peperit nec ipsa norit
Sucto gutture, pressulis labellis,
Sucto pectore, sicculis ocellis.
Ac ne pallia sint molesta nobis,
Nudis corporibus cienda pugna,
Nudo pectore, nudulis papillis,
Nudo pectine, nudulisq; coxis,
Et nudis pedibus, genuq; nudo.
Ac si fert patulis furor fenestris,
Nulla ut uulnera in irritum petantur,
Vt nulli in uacuum ferantur ictus.

DE ANDREA CONTRARIO.

d. Ilexit iuuenem Thalia, quem nunc
Senem candida diligit Sophia,
Monstrauit iuueni Thalia cantum,
Nunc seni sapientiam Sophia.
Cantauit iuuenis modos Thaliæ,
Nunc senex sapientiam reponit.
O felix iuuenis, senexq; felix
Contrari, ò iuuenem ò senem beatum,
Quem doctus puerum erudiuit Aon,
Nunc senem erudiunt graues Athenæ,
Casto pectore, moribusq; castis.

DE FOCILLAE puellæ oculis.

In tuis

i Nitiis Amor insidens ocellis
Mira cœpit ab arte uulnerare,
Nec suetas pharetra iacit sagittas,
Nec tendit ueterem recuruus arcum,
Sed cum lumina, petulosq; ocellos
Huc illuc agis, & subinde rides,
Istis utitur ille tunc sagittis,
Istis corda quatit, feritq; amantum,
Isti spicula sunt, facesq; ocelli.
Quoscunq; aspicis ipsa, uulnerantur,
Omnes uulnerat, aspicis quot ipsa,
Omnes ustilat, ipsa quos tueris.
Isti sunt oculi faces Amoris.
At tu ne pereas tuis ocellis,
In te neu propriis Amor sagittis
Vtatur, speculum Focilla uita,
Ne te cum in speculo uides, probasq;,
Ex ipso speculo, nigrisq; ocellis,
Excussas Amor ingerat sagittas,
Atq; urare tuis misella flammis,
Sit tibi & speculum, fuit quod olim
Narcisso uitrei figura fontis.

AD FOCILLAM DE CAPIL= lis ad frontem sparsis.

q Vid sparsam digito comam reponis?
Effusumq; uage legis capillum?
An'ne ut excrucies Focilla amantem?
Vt perdas miserum senem puella?
Ne tu ne mea collige. euagari
Ad frontem sine, diffluat capillus

Circum tempora, uentiletq; crineis,
Auram qui pariat, faces ut ipsas
Blandis quas iacularis ex ocellis
Succendas agitans & huc & illuc,
Extinctum ut reuoces senis calorem.
Iam tu iam mea collige, & repone,
Crinem contege, subliga & capillum,
Auram ne citet, exciatq; flammas,
Quæ nostrum prope pectus ustilarunt.
Vos ô uos teneræ precor puellæ,
Quæ myrtos, & amaracum rigatis,
Hoc uos hoc miserum rigate pectus,
Imis quod procul ardet ab medullis.
En flammas simul, en simul sagittas
Ipsæ cernitis, hoc rigate pectus,
Et flammas simul, & simul sagittas
Ipsæ extinguite, & usq; subrigate.

AD ANTONIVM GALATEVM.

I Nter Socraticos licet libellos,
Atq; inter studium decet sophiæ,
Miscere & teneros amice lusus
O nouem Galatee lux sororum,
Atq; idem Oebalii decus Galesi.
Quare nec medicos lacus, nec hortos
Baianos fuge, myrteum'ue litus.
Myrtos iam Maro, balneas & inter
Aeneam cecinit, petit profundi
Ditis dum hostia, dum parentis umbras,
Et prolis seriem accipit futuræ.
Myrtes & Cicero tuus frequentans

Fonteisq́; & celebreis agros Sibyllæ,
Ornauit latium potente lingua,
Detraxit spolia Atthicæ & Camœnæ.
Has Marcus coluit pater senatus,
Terrarum & dominus, parensq́; Romæ,
Atq; omnis sapientiæ magister.
Has cole & Galatee, nam seueram,
Quandoq; & iocis addecet sophiam,
Et ludit sapiens, dies & ipse,
Et soles uariant, itemq; lunæ.
Est & tristitiæ lepor, leuamen.
Baianis lepor & leuamen undis.

AD FOCILLAM de cohibendis ocellis.

Lasciuos cohibe Focilla ocellos,
Ne perdas miseros uidendo amantes.
Summissos nec habe Focilla ocellos,
Ne perdas miseros pudendo amantes.
Iratos quoq; comprimas ocellos,
Ne perdas miseros minando amantes.
Nec sponde faciles benigna ocellos,
De spe ne perimas benigna amantes.
Nec tingas lacrimis misella ocellos,
Luctu ne perimas misella amantes.
Noli (crede Focilla, crede) noli
Istos exerere o Focilla ocellos.
Isti quicquid agunt Focilla ocelli,
Sunt incendia sunt Focilla amantum,
Funus crede Focilla sunt amantum.

AD FOCILLAM.

s I rides, ueneres Focilla rides,
Si cantas, ueneres Focilla cantas,
Et saltans, ueneres Focilla saltas.
Demum sunt ueneres Focilla quicquid
Ludisq;, & loqueris, facisq;, agisq;.
At cum nudula lectulo recumbis,
Inter delitias, libidinesq;,
Tunc non es ueneres, Venus sed ipsa,
Venus (ne dubita) Focilla tunc es.

AD FRANCISCVM PVCCIVM.

q Vid fontis calidos, nemusq; Auernum
Pucci? quid medios petis recessus?
Baianos habitant sinus Amores,
Baiarum ueneres colunt recessum
Baianis Charites aquis fouentur.
Aduersis cupis an deis ualere?
Iratas tibi & excitare Baias?
Quin Pucci mihi chare, chare Musis
Cum primis Veneri, Cupidiniq;,
Hoc sis, hoc age pro tua salute.
Vnam Sulpitiam precare, & uni
Rem sacram facias, roges & unam,
Stillet de roseis tibi labellis
Treis ut Ambrosiæ benigna guttas,
Spiret de teneris tibi papillis
Afflatus totidem fragrantis auræ,
His risum adiiciat benigniorem.
Sic à Sulpitia salus petenda est.
Vno quam liceat tamen parare

Furtim basiolo repente rapto,
Demorsis labiis, & ore hiulco,
Spirantisq; animæ reflante flore.
Sic fient tibi balneæ salubres.
Vna in Sulpitia salutis est spes.

AD CONSTANTIAM.

INsedere tuis apes labellis,
In labris residens tuis Melissa
Hybleum liquat, Atthicumq; rorem,
Quem stillent Venus ipsa, Gratiæq;.
O qui Castalios lacus Poetæ,
Quiq; & Thespiadum sititis amnes,
Hinc & Castalii lacus liquores,
Hinc & Thespiadum petatis undas.
Has Constantia mollibus labellis
Instillat, quibus Atthicæ Camœnæ
Rorarunt Veneres suas, Charimq;,
Quæ Musis comes, & comes Poetis.

AD FOCILLAM.

INsomnis tenerum mihi labellum
Offers dum, male suauiorq; utrumq;,
Decursim lacrimæ tibi exciderunt,
Et largo faciem madore tinguis.
Atq; has dum lacrimas madenti ab ore
Detergo simul, & simul relingo,
Surreptim mihi, mordicusq; linguam
Exceptam rapis, operisq; dente.
Mox risum lacrimis, iocosq; miscens,

Et blandus iocus, & tener Cupido,
Altrixq; & iuuenum, & senum uoluptas.
Quòd si tu Puderice, uina, cœnas
Suspiras, cupis & sales procaces,
Nimirum Capimontii recessus
Præstent hæc tibi, præstet & rosarum
Cultrix Antiniana, nanq; Baias
Qui dulcis celebrant, ament, necesse est.

AD FOCILLAM.

Cœdis quoties sacras ad ædes
Inuisisq; deos, adisq; templa,
Tecum ne comitem Focilla Amorem
Adducas moneo, domiq; clausum
Seruari in thalamo iube, caueq;,
Ne diuos hominesq; amore captos
Ad rixam cieas, uocesq; ad arma,
Et sis causa tuæ uolens rapinæ.
Quid demens moneo? nec ipsa Amorem,
Istis uulnerat usq; qui ex ocellis
Inuitum fugies, Amor nec ipse
Te te deseret, aut comes relinquet,
Regnum qui tenet in tuis ocellis.
Hos tu sub tenui Focilla uelo
Compressos tege, molliterq; uesti,
Nubemq; obiice tenuiore uitta,
Flammas ne iaculentur & sagittas,
Sic & calfacies Focilla amantes
Non ures tamen impotente flamma.
Quid tum quid misero seni? calor quem

Iam iam destituit, Focilla fiet?
Fiet quid misero seni Focilla?
Quem frigus prope congelauit omnem,
Cui longe est opus ustilante flamma.
Iam furtim misero reclude uelum
Obliquis refice & Focilla ocellis,
Furtiuo & refoue senem calore.
Quo primam referet uigor iuuentam.

AD FOCILLAM.

è Risu in lacrimas Focilla uertis,
Auertis quoties grauata ocellos.
In risum è lacrimis Focilla mutas,
Conuertis quoties benigna ocellos;
Quis pacem geris, & geris duellum,
Quis & tristitiamq; gaudiumq;.
Cur ô cur tenebræ repente obortæ?
Cur lux destituit? dies nigrescit?
Obiecit'ne oculis Focilla uelum?
Et lucem obuoluit tegente uitta?
O iam detege iam Focilla uelum,
Et uittam remoue, & reclude ocellos,
Quis lucem simul & diem ministras,
Et lucem pariter, diemq; redde.

AD. P. SVMMONTIVM.

d Vcit dum choreas Neæra, linquunt
Et prata, & uirides agros Napeæ.
Pulsat dum citharam Neæra, currunt
Ad plectrum Dryadesq;, Oreadesq;.

Cantat dum ad numeros Neæra, cultæ ad
Cantum Naiades ruunt frequentes.
Miscent hinc thyasos. Neæra ducit,
Et ducit simul & canit. canenti
Assurgit nemus, assonantque ripæ,
Et littus resono fragore plaudit.
Plaudit cæruleis Auernus undis.
Gaurus de specula superbus alta
Diffundit uiolas, rosam, cyperon,
Et myrti teneros thymique flores,
Vna & balnea consonant Neæram.
Dic ô dic age Petre, quæ uoluptas
Quæ mens tum tibi? non beatus esse?
Non diis persimilis tibi uideris?
Quid cum de Charitum manu, capillum
Ornatu, Ambrosiæ & amam liquore,
In te dulciculis tuens ocellis,
In te lacteolo sinu refusa,
Instillat placidum tibi uenenum,
Et uultu, & labiis, & ore hiulco,
An non inuideant dii tibi ipsi?
Non quod dii dederint, dedit Neæra?
Indicas etiam ut, diis duellum.

P. SVMMONTIVS ad Neæram.

Stillant de roseis tibi labellis
Hyblæi simul Atthicique rores.
Spirant de niueis tibi papillis
Vna Corytii, Syrique odores,
Vernos & zephyros, recentem & auram

Afflas Ambrosio Neæra ab ore.
Te cum ergo Syriam Neæra, Hymettumq́;
Ac defers zephyri recentis auram.
Quin ipsas Charites Neæra, & ipsam
Dum rides Veneris refers figuram.
Istam sed remoue Neæra dextram,
Ne me ne digitis Neæra mulce.
Istis articulis, sinistra & ista
Quicquid contigeris repente prurit,
Et quicquid digito (ah miser liquesco)
Et quodcunq; manu Neæra tractas
Imis intima pruriunt medullis.
Pruritum digitis Neæra praefers.
Pruritum manibus Neæra misces.
Prurigo tua dextera est Neæra.

Ad Antonium Galateum Medicum.

Auranæ Galatee te puellæ
Expectant, calidis laues ut undis;
Expectat medicum salubre littus.
Lætentur medico iocante Baiæ,
Exultent medico lauante thermæ.
Qui risus tamen inde? qui cachinni?
Senex herniolose dum lauabis?
Qui lusus tamen inde? qui lepores?
Senex uentriculose cum natabis.
His nec te medicum dolere par est,
Risus qui soleas ineptiores
Vlcisci, calido fluore uentri
Iniecto, & liquidæ madore maluæ,

Tum betæ, atq; oleo, & sale, atq; mellæ.

AD PETRVM GRAVINAM.

m Ecum (si sapies Grauina) mecum
Baias, & placidos, coles recessus,
Quos ipsæ & Veneres colunt, & illa
Quæ mentes hominum regit uoluptas.
Hic uina, & choreæ, iociq; regnant,
Regnant & Charites, facetiæq;.
Has sedes Amor, has alit Cupido,
His passim iuuenes, puellulæq;
Ludunt, & tepidis aquis lauantur,
Cœnantq;, & dapibus, leporibusq;
Miscent delicias uenustiores,
Miscent gaudia, & osculationes,
Atq; una sociis toris fouentur.
Has te ad delicias uocant Camœnæ,
Inuitat mare, myrteumq; littus,
Inuitant uolucres canoræ, & ipse
Gaurus pampineas parat corollas,
Quis cum dulciculæ accubans Philenæ
Ad mensam calices madentiores
Exicces bibulus, cites q; somnum.
Hæc te dum dum tenera sinu quiescis,
Dum lento caperis sopore, molli
Amplexu foueat, nocteq; somnos
Et cantu & numeris, strepente & aura,
Componatq; genis genas, & ori
Os blande admoueat, quiete & una
Coniungat placidos & ipsa somnos.
Hæc Baiæ dederint tibi Grauina,

Hæc capta illecebris tuis Philena,
His in deliciis ages beatus,
Mecum dum placidos colis recessus.

Inuitantur pueri & puellæ ad audiendas Charites.

a D myrtum iuuenes uenite, myrti
Lætæ dum Charites canunt sub umbra.
Ad myrtum teneræ simul puellæ
Ludunt dum Charites, uenite cultæ.
Cantant dum Charites, chorosq; ducunt,
Et sponsæ & iuuenes fauete linguis.
Indicit choreas Venus. puellæ Cha.
Immistæ pueris agant choreas.
Indicit choreas Amor. iuuentus
Misti uirginibus choros frequentent.
Libertas sua balneis tributa est.
Custodes abeant. senes ualento.
Assint blanditiæ. ualete curæ,
Et rugæ ualeant seueriores.
Toto & littore perstrepant cachinni,
Ipsa & balnea molliter susurrent,
Et lusus teneri, & leues lepores.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Dum lux est, pueri, puellulæq;
Exercete oculos simul procaces,
Exercete iocos benigniores,
Et suspiria grata blandiantur.
At dum nox silet, & tegunt tenebræ,
In molli thalamo mouete rixas.
Amplexu in cupido ciete pugnas.

Nullus sit lateri modus, pudor'ue.
Certent oscula, morsiunculæq;.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Nunc uos, nunc teneræ simul puellæ,
Nobiscum iuuenes simul uenusti,
Dulcis ad numeros pedes mouete.
Nobiscum lepidos choros inite.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Mane roscidulis nitescit hortis
Frondenti rosa ramulo, recentem
Afflans è foliis benigna odorem,
Atq; hanc horridulo colonus ungui
Decerptam uariæ impliciat coronæ,
Vertitq; in proprios odoris usus.
Manat roridulis fluens puellæ
Labris Ambrosius liquor, fragratq;
Stillans Idalium per ora nectar,
Ardor quo iuuenum, sitisq; amantum
Lenitur, socio simul cubili
Iungunt dum cupidos sinus, & unà
Miscent humidulas per ora linguas,
Stillatq; è roseis fluor labellis.
Hunc hunc ò iuuenes licentiores,
Hunc florem legite, hoc liquate nectar.
Vobis Ambrosii fluant liquores,
Vobis Assyrii fragrent odores,
Et suctis liquor effluat labellis.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Vos ò uos alios item liquores
Haurite, atq; alios puellæ odores,

Nouas Ambrosias, nouumq; nectar,
Afflatusq; animæ fragrantiores.
Hos flores legite, has rosas liquate.
Vobis lectulus has rosas parabit,
Spirans Assyriam simul, Cyprumq;,
Hos flores simul, & simul liquores,
Afflabit thalamus, torusq; cultus.
Hos ergo thalamos, torosq; nuptæ
Et sponsæ colite, frequentiores
Compressu, illecebris, sale, & cachinnis,
Lusu, & mollitie procaciore.
Hic rixas simul, & iocos seratis.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Dens rixas moueat, procaxq; dextra
Et u..is ciat, & leuis querelas.
Ast os & lepidos sales, & ipsæ
Linguæ suauiloquos strepant susurros.
Admotæ tepido sinu papillæ
Pacem concilient, iocosq; paci,
Et lusus similes, iocisq; uerba,
Amplexus similes & his & illis.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Sed iam sol rapidos mouens calores
Nos oci admonuit meridiani.
Quocirca iuuenes, nurusq; comptæ,
Post dulcis numeros, choris peractis,
Ite hinc in thalamos meridiatum.
Ite in gaudia, mutuosq; lusus.
Nullus deliciis modus sit. ignem
Succensum Idalia fouete lympha,

S I rides, ueneres Focilla rides,
Si cantas, ueneres Focilla cantas,
Et saltans, ueneres Focilla saltas.
Demum sunt ueneres Focilla quicquid
Ludisq́; & loqueris, faciśq;, agisq́;.
At cum nudula lectulo recumbis,
Inter delitias, libidinesq́;,
Tunc non es ueneres, Venus sed ipsa,
Venus (ne dubita) Focilla tunc es.

AD FRANCISCVM PVCCIVM.

q Vid fontis calidos, nemusq́; Auernum
Pucci? quid medios petis recessus?
Baianos habitant sinus Amores,
Baiarum ueneres colunt recessum
Baianis Charites aquis fouentur.
Aduersis cupis an deis ualere?
Iratas tibi & excitare Baias?
Quin Pucci mihi chare, chare Musis
Cum primis Veneri, Cupidiniq́;,
Hoc sis, hoc age pro tua salute.
Vnam Sulpitiam precare, & uni
Rem sacram facias, roges & unam,
Stillet de roseis tibi labellis
Treis ut Ambrosiæ benigna guttas,
Spiret de teneris tibi papillis
Afflatus totidem fragrantis auræ,
His risum adiiciat benigniorem.
Sic à Sulpitia salus petenda est.
Vno quam liceat tamen parare

Furtim basiolo repente rapto,
Demorsis labiis, & ore hiulco,
Spirantisq; animae reflante flore.
Sic fient tibi balneae salubres.
Vna in Sulpitia salutis est spes.

AD CONSTANTIAM.

INsedere tuis apes labellis,
In labris residens tuis Melissa
Hybleum liquat, Atthicumq; rorem,
Quem stillent Venus ipsa, Gratiaeq;
O qui Castalios lacus Poetae,
Quiq; & Thespiadum sititis amnes,
Hinc & Castalii lacus liquores,
Hinc & Thespiadum petatis undas.
Has Constantia mollibus labellis
Instillat, quibus Atthicae Camoenae
Rorarunt Veneres suas, Charimq;,
Quae Musis comes, & comes Poetis.

AD FOCILLAM.

INsomnis tenerum mihi labellum
Offers dum, male suauiorq; utrumq;,
Decursim lacrimae tibi exciderunt,
Et largo faciem madore tinguis,
Atq; has dum lacrimas madenti ab ore
Detergo simul, & simul relingo,
Surreptim mihi, mordicusq; linguam
Exceptam rapis, operisq; dente.
Mox risum lacrimis, iocosq; miscens,

Hæc nos ludicra, imagmesq; noctis,
Has inquis simul in die, uicissim
Et ueras faciamus, & probemus.
His te in iudicium uoco, fidemq;
En linguam tibi, porge mi labella.

AD FOCILLAM.

N Ireddis mihi uitreos ocellos,
Cæcæ præsidium meæ senectæ,
An est, cur ego non tuis papillis
Manus iniiciam? trahamq; prensas
Vsq; ad basiolum, supina quod des?
Quod des ipsa supina, quod supina
Ceruice excipias, quod ore hiulco,
Quodq; ipse eripiam tibi supinus.
Atq; illud moneo supina uites,
Ne lapsis pedibus ruas repente,
Aut in scriniolo remissa restes;
Nam nec sat fuerit uocare matrem,
Furtum aut reddere, suppliciem' ue flere.
Sed nudo (mihi crede) crure, coxa,
Nudo pectine, & usq; ad umbilicum;
Senem perpetiere uerpulentum,
Et clames uolo, reddo, reddo, reddo;
Pro quo sic ego, subdo, subdo, subdo.

AD FOCILLAM.

P Romissum mihi suauium dedisti,
Quod mox dum repetis reuendicatum,
Clauso in scriniolo obsecrans locasti.

Nunc furto quereris subinde plorans,
Subreptum tibi. ne puella ne fle,
Vel triplex tibi suauium rependam
Vnam si mihi lacrimam repones?

AD FOCILLAM.

LAsciuos male temperas ocellos,
Nec nostræ miseret tamen senectæ.
Quantumuis iuuenes ama, foueq;,
Dum ne me fugias senem puella,
Atq; hos, atq; alios ames licebit,
Dum ne me abiicias puella amantem.
Nolo delicias, libidinesq;,
Amisi uenerem, libidinemq;.
Lasciuos oculos uolo, precorq;.
Lasciuos quoties reflectis in me,
Et rides simul, & doles, ocellos;
Inspiras iuuenis mihi uigorem.
Quin omnem simul exuo senectam
Si ter blanda Focilla suauiaris,
Si linguam tenero bis ore sugis.
Si collo quoq; complicata pendes.

AD FRANCISCVM Puderic̃um.

QVid Baias Puderice, quid'ue fontis
Suspiras tepidos, amoris expers?
Baias nam Veneres Cypro relicta,
Relictis Charites procul Cytheris,
Desertis simul Vriis uetustis.
Migrarunt, Amor & migrauit unà,

Et blandus iocus, & tener Cupido,
Altrixq; & iuuenum, & senum uolupias.
Quòd si tu Puderice, uina, cœnas
Suspiras, cupis & sales procaces;
Nimirum Capimontii recessus
Præstent hæc tibi, præstet & rosarum
Cultrix Antiniana, namq; Baias
Qui dulcis celebrant, ament, necesse est.

AD FOCILLAM.

Cœdis quoties sacras ad ædes
Inuisisq; deos, adisq; templa,
Tecum ne comitem Focilla Amorem
Adducas moneo, domiq; clausum
Seruari in thalamo iube, caueq;,
Ne diuos homines q; amore captos
Ad rixam cieas, uoces q; ad arma,
Et sis causa tuæ uolens rapinæ.
Quid demens moneo? nec ipsa Amorem,
Istis uulnerat usq; qui ex ocellis
Inuitum fugies, Amor nec ipse
Te te deseret, aut comes relinquet,
Regnum qui tenet in tuis ocellis.
Hos tu sub tenui Focilla uelo
Compressos tege, molliterq; uesti,
Nubemq; obiice tenuiore uittæ,
Flammas ne iaculentur & sagittas,
Sic & calfacies Focilla amantes
Non ures tamen impotente flamma.
Quid tum quid misero seni? calor quem

Iam iam destituit, Focilla fiet?
Fiet quid misero seni Focilla?
Quem frigus prope congelauit omnem,
Cui longe est opus ustilante flamma.
Iam furtim misero reclude uelum
Obliquis refice & Focilla ocellis,
Furtiuo & refoue senem calore.
Quo primam referet uigor iuuentam.

AD FOCILLAM.

è Risu in lacrimas Focilla uertis,
Auertis quoties grauata ocellos.
In risum è lacrimis Focilla mutas,
Conuertis quoties benigna ocellos;
Quis pacem geris, & geris duellum,
Quis & tristitiamq; gaudiumq;.
Cur ò cur tenebræ repente obortæ?
Cur lux destituit? dies nigrescit?
Obiecit'ne oculis Focilla uelum?
Et lucem obuoluit tegente uitta?
O iam detege iam Focilla uelum,
Et uittam remoue, & reclude ocellos,
Quis lucem simul & diem ministras,
Et lucem pariter, diemq; redde.

AD. P. SVMMONTIVM.

d Vcit dum choreas Neæra, linquunt
Et prata, & uirides agros Napeæ.
Pulsat dum citharam Neæra, currunt
Ad plectrum Dryadesq;, Oreadesq;.

Cantat dum ad numeros Neæra, cultæ ad
Cantum Naiades ruunt frequentes.
Miscent hinc thyasos. Neæra ducit,
Et ducit simul & canit. canenti
Assurgit nemus, assonantq; ripæ,
Et littus resono fragore plaudit.
Plaudit cæruleis Auernus undis.
Gaurus de specula superbus alta
Diffundit uiolas, rosam, cyperon,
Et myrti teneros thymiq; flores,
Vna & balnea consonant Neæram.
Dic ô dic age Petre, quæ uoluptas
Quæ mens tum tibi? non beatus esse?
Non diis persimilis tibi uideris?
Quid cum de Charitum manu, capillum
Ornata, Ambrosiæ & amomi liquore,
In te dulciculis tuens ocellis,
In te lacteolo sinu refusa,
Instillat placidum tibi uenenum
Et uultu, & labiis, & ore hiulco,
An non inuideant dii tibi ipsi?
Non quod dii dederint, dedit Neæra?
Indicas etiam ut diis duellum.

P. SVMMONTIVS ad Neæram.

STillant de roseis tibi labellis
Hyblæi simul Atthiciq; rores.
Spirant de niueis tibi papillis
Vna Corycii, Syriiq; odores,
Vernos & zephyros, recentem & auram

Afflas Ambrosio Neæra ab ore.
Teoum ergo Syriam Neæra, Hymettumq;
Ac desers zephyri recentis auram.
Quin ipsas Charites Neæra, & ipsam
Dum rides Veneris refers figuram.
Istam sed remoue Neæra dextram,
Ne me ne digitis Neæra mulce.
Istis articulis sinistra & ista
Quicquid contigeris repente prurit,
Et quicquid digito (ah miser liquesco)
Et quodcunq; manu Neæra tractas
Imis intima pruriunt medullis.
Pruritum digitis Neæra praefers.
Pruritum manibus Neæra misces.
Prurigo tua dextera est Neæra.

Ad Antonium Galateum Medicum.

g Auranæ Galatee te puellæ
Expectant, calidis laues ut undis,
Expectat medicum salubre littus.
Lætentur medico iocante Baiæ,
Exultent medico lauante thermæ.
Qui risus tamen inde? qui cachinni?
Senex herniolose dum lauabis?
Qui lusus tamen inde? qui lepores?
Senex uentriculose cum natabis.
His nec te medicum dolere par est,
Risus qui soleas ineptiores
Vlcisci, calido fluore uentri
Iniecto, & liquidæ madore maluæ,

Tum betæ, atq; oleo, & sale, atq; mellæ.

AD PETRVM GRAVINAM.

m Ecum (si sapies Grauina) mecum
Baias, & placidos coles recessus,
Quos ipsæ & Veneres colunt, & illa
Quæ mentes hominum regit uoluptas.
Hic uina, & choreæ, iocíq; regnant,
Regnant & Charites, facetiæq;.
Has sedes Amor, has alit Cupido,
His passim iuuenes, puellulæq;
Ludunt, & tepidis aquis lauantur,
Cœnantq;, & dapibus, leporibusq;,
Miscent delicias uenustiores;
Miscent gaudia, & osculationes,
Atq; unà sociis toris fouentur:
Has te ad delicias uocant Camœnæ,
Inuitat mare, myrteumq; littus,
Inuitant uolucres canoræ, & ipse
Gaurus pampineas parat corollas,
Quis cum dulciculæ accubans Philenæ
Ad mensam calices madentiores
Exicces bibulus, citesq; somnum:
Hæc te dum dum tenero sinu quiescis,
Dum lento caperis sopore, molli
Amplexu foueat, noctéq; somnos
Et cantu & numeris, strepente & aura,
Componatq; genis genas, & ori
Os blande admoueat, quiete & una
Coniungat placidos & ipsa somnos.
Hæc Baiæ dederint tibi Grauina,

Hæc capta illecebris tuis Philena,
His in deliciis ages beatus,
Mecum dum placidos colis recessus.

Inuitantur pueri & puellæ ad audiendas Charites.

A D myrtum iuuenes uenite, myrti
Lætæ dum Charites canunt sub umbra.
Ad myrtum teneræ simul puellæ
Ludunt dum Charites, uenite cultæ.
Cantant dum Charites, chorosq; ducunt,
Et sponsæ & iuuenes fauete linguis.
Indicit choreas Venus. puellæ Cha.
Immistæ pueris agant choreas.
Indicit choreas Amor. iuuentus
Misti uirginibus choros frequentent.
Libertas sua balneis tributa est.
Custodes abeant. senes ualento.
Assint blanditiæ. ualete curæ,
Et rugæ ualeant seueriores.
Toto & littore perstrepant cachinni,
Ipsa & balnea molliter susurrent,
Et lusus teneri, & leues lepores.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Dum lux est, pueri, puellulæq;
Exercete oculos simul procaces,
Exercete iocos benigniores,
Et suspiria grata blandiantur.
At dum nox silet, & tegunt tenebræ,
In molli thalamo mouete rixas.
Amplexu in cupido ciete pugnas.

Nullus sit lateri modus, pudor'ue.
Certent oscula, morsiunculaeq;.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Nunc uos, nunc tenerae simul puellae,
Nobiscum iuuenes simul uenusti,
Dulcis ad numeros pedes mouete.
Nobiscum lepidos choros inite.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Mane roscidulis nitescit hortis
Frondenti rosa ramulo, recentem
Afflans è foliis benigna odorem,
Atq; hanc horridulo colonus ungui
Decerptam uariae implicat coronae,
Vertitq; in proprios odoris usus.
Manat roridulis fluens puellae
Labris Ambrosius liquor, fragratq;
Stillans Idalium per ora nectar,
Ardor quo iuuenum, sitisq; amantum
Lenitur, socio simul cubili
Iungunt dum cupidos sinus, & unà
Miscent humidulas per ora linguas,
Stillatq; è roseis fluor labellis.
Hunc hunc ò iuuenes licentiores,
Hunc florem legite, hoc liquate nectar.
Vobis Ambrosii fluant liquores,
Vobis Assyrii fragrent odores,
Et suctis liquor effluat labellis.
Libertas iubet hoc, Venusq;, Amorq;.
Vos ò uos alios item liquores
Haurite, atq; alios puellae odores,

Nouas Ambroſias, nouumq́; nectar,
Afflatusq́; animæ fragrantiores.
Hos flores legite, has roſas liquate.
Vobis lectulus has roſas parabit,
Spirans Aſſyriam ſimul, Cyprumq́;.
Hos flores ſimul, & ſimul liquores,
Afflabit thalamus, torusq́; cultus.
Hos ergo thalamos, torosq́; nuptæ
Et ſponſæ colite, frequentiores
Compreſſu, illecebris, ſale, & cachinnis,
Luſu, & mollitie procaciore.
Hic rixas ſimul, & iocos ſeratis.
Libertas iubet hoc, Venusq́;, Amorq́;.
Dens rixas moueat, procaxq́; dextra
Et u..is ciat, & leuis querelas.
Aſt os & lepidos ſales, & ipſæ
Linguæ ſuauiloquos ſtrepant ſuſurros.
Admotæ tepido ſinu papillæ
Pacem concilient, iocosq́; paci,
Et luſus ſimiles, iocisq́; uerba,
Amplexus ſimiles & his & illis.
Libertas iubet hoc, Venusq́;, Amorq́;.
Sed iam ſol rapidos mouens calores
Nos oci admonuit meridiani.
Quocirca iuuenes, nurusq́; comptæ,
Poſt dulcis numeros, choris peractis,
Ite hinc in thalamos meridiatum.
Ite in gaudia, mutuosq́; luſus.
Nullus deliciis modus ſit. ignem
Succenſum Idalia fouete lympha,

Quo fessas sopor irriget medullas.
Hoc ipsa ocia nam meridiana,
Et mulcens simul imperat uoluptas,
Hoc nati Veneris, Venusq; mater.
Ite, atq; unanimes fouete somnos.

DE IOANNE PARDO.

d Vlces balneolæ, tepensq; littus,
Ac Baiæ eliciunt repente Pardum,
Pardum'ne eliciunt repente Baiæ?
Pardum num Venus, aut trahit Cupido?
Infirmam ô sapientiam, cui ipsi
Præscribit Venus, imperat Cupido,
Et natus puer, & puella mater.
Ergo Meoniæ caput palestræ
Ducetur Veneris superba pompa?
Ducetur pueri nouus triumphus?
Spectatam ô sapientiam omnis æui.
Baias iam properat meus sodalis.
Baias Mesopiæ Cato sophiæ,
Et thermas petit? euge dulce littus
Dulces balneolæ, lacusq; auete
Orbis deliciæ, theatrum amantum.

AD MANLIVM RALLVM.

m Anli deliciæ Atthici leporis,
Atq; idem Latiæ lepos Camœnæ
Cantas dum teneros Lycinnæ amores,
Et Coi numeris refers Philetæ
Dum molles Veneris reponis ignes,

Quos dulcis tibi suggerit Tibullus,
Nos Manli senio grauante pressi
Miseni aut placidis uagamur oris,
Baiarum aut calidis aquis lauamur,
Et cultis Genio fouemur undis,
Hortorum aut resides tenemur umbra,
Quos nostra Antiniana, quos Patulcis
Ruris deliciæ Maroniani
Oblectant teneri lepore cantus.
Quos septem assiduis simul choreis
Illustrant Cypriæ deæ ministræ.
Septem nam Venerem colunt puellæ
Molles, dulciculæ, leues, tenellæ,
Formosæ comites, decora pompa.
Hæc curas abigens, molestiasq;, Euphrosyne
Iucundi memor, & memor leporum
Miscet delicias, facetiasq;,
Ludorum admonet, admonet iocorum
Atq; ore, ac teneris procax labellis,
Et circum omnia lusibus serenat.
Illa & munditiem, leuesq; cultus, Aglaia
Et curat nitidos beata comptus,
Vnius studium nitelæ, & unus
Ornatus amor, elegantiæq;,
Ah labes ualeat, ualete sordes.
Huic sola & species, decorq; solus Pasitea
Est curæ, ratioq; sola formæ.
Spectari cupit undiq; & probari
Quis cultus deceat, colorq; qualis,
Qui comptus niueos honestet artus,

Omnisq; in tenero decore cura est.
Hæ gratæ Idaliæ deæ ministræ
Assistunt thalamo, coluntq; diuam.
Hæ gratæ comites uagantur unà,
Atq; unà uarias agunt choreas.
Hinc nomen Charitesq;, Gratiæq;.
At petis oculis, decente nutu
Gaudens Opsiglycæa, quæq; blandis — Opsiglycæa
Lætatur Chariotaris susurris, — Chariotaris
Sollers illecebris, faceta dictis,
Quæ gratis animos iocis lacessit,
Diuersas Veneri faces ministrant,
Atq; ignes uariis fouent uenenis,
Et uel melle linunt, linunt'ue felle,
Aut acri modo temperant dolore,
Aut spe, lætitia, modo ex utrisq;
Inspersos relinunt, simulq; miscent
Immite & placidum, nihilq; linquunt,
Quod sensus moueat, uicesq; amantum.
Hinc cantu tenero, fide & iocosa
Insignis Gelopea, nobilisq; — Gelopea
Risu, & molliculis decens cachinnis,
Atq; exculta sinum, comam repexa,
Passu composito, decora gestu,
Omnisq; ad numeros, modosq; prompta
Formosis Pasirhythmie lacertis, — Pasirhythmie
Hamatas acuunt manu sagittas
Immiti puero, nouantq; tela,
Quæ mox Idaliis premunt lacunis,
Tingunt & medica recocta succo.

Crudeles calami, truces sagittæ,
Cuspis quis adamantina, ast inertes
Quis est plumbea uena. ter beati
Felices quater, hic & ille, quemq;
Fixit cuspidis aureæ sagitta.
Infelix nimium, maliq; fati,
Hæsit cui lateri æreum uerutum.
Hic tot perpetietur ipse, totq;,
Artes quot rapidæ, & leuis puellæ,
Quotquot longo in amore sunt labores,
Vt possit miser omnibus uideri.
At Manli Paphiæ tibi ministræ
Strinxere aureolam liquore pennam
Intinctam Cyprio, hinc tibi Lycinna
Et risu facilis, benigna & ore,
Atq; uni tibi se beata comit.
O felix amor, ò Poeta felix.

DE FABIO LOPITIANO.

Quæris qui Fabium Lopitianum,
Illum quærere desine in theatris
Aut urbis plateis, foro, aut palestris.
Musarum hic tacitos colit recessus,
Et pucci ædiculas eis sacratas.
Illic Aonios legit libellos;
Ediscens elegos Propertianos,
Admirans numeros tuos Tibulle,
Et quos ad Citharam refert Corinna,
Aut magni ad litios canit Maronis,
Diuini aut Ciceronis aurit artes,

Curans Socraticæ instituta uitæ.
Hic quæras Fabium Lopitianum.
Nam Pucci hospitium colunt Camœnæ.
Musarum Fabius colit recessus.

AD PETRVM Paulum Sarranum.

e Ffingis ueteres Petre, & recenteis
Formas Grammaticos, nec est, iuuentus
Cui plus debeat ipsa, siue morum
Mira simplicitate, seu bonarum
Summa cognitione litterarum.
Idem Paule nouos colis Poetas
Obseruas, ueteres, facisq; & ipse
Versus, ac numero uenustiore,
Nescis nec ueteris larem Sophiæ.
Hunc ergo tibi Petre Paule nostrum
Commendo Iouianulum quatrimum
Et matre ingenua, indole & pudenti,
Hunc dignum institue & patre, & Camœnis.

DE. L. Coruino Episcopo Triuentino.

n Ymphæ Gaurides, accolæq; Auerni,
Quæ fontes colitis salubriores.
Nymphæ, cæruleæ decus lacunæ,
Quas Bacchus fouet, & fouet Dione,
Vos nymphæ ueteri, & bono sodali
Coruino & tenera comam cypero,
Et molli uiola, & uirente myrto,
Casta & tempore subligate lauru.
Qua Phœbo sacer, & sacer Camœnis

Intret balnea cognitus sacerdos,
Coruino & nemus, assonent & auræ,
Tota & littora sentiant Poetam.

AD MARINVM TOMACELLVM, & Petrum Compatrem.

ANnos sex nouies Marine amici
Vna uiximus, integello amore,
Annos tot pariter quiete & unà
Terni Compater egimus, nec ullas
Sensit noster amor per hæc querelas,
Exemplum fidei atq; amoris unum.
Hanc mentem, hos animos sibi requirunt
Lucrinæ quoq; balneationes,
Hanc legem & ciathi frequentiores.
Quare hoc nunc agite ò mei sodales
Aequatis numeris, tenore eodem
Scyphos tergeminemus, ac trientes.
Sit triplex acies, triplexq; Mauors,
Ac Marte in medio, calente rixa,
Ternas, i, puer, euoca & puellas,
Nostram ut calfaciant simul senectam,
Quæq; inter pateras, furore in ipso,
Pacis commoneant, ferantq; lusus,
Interq; oscula, mollibus labellis,
Includant animæ senilis auras,
Contingantq; animæ uirentis aura.
Hæc est illa Marine lenis aura,
Flat quæ de teneræ sinu puellæ,
Qua mulcet iuuenum Venus calores,

Senum & frigida corda confocillat.

AD VXOREM.

O Blita es thalami, toriq; nostri
O fallax senii mei leuamen,
Connubii immemor, immemorq; amorum.
O fallax amor, ò nihil fidele.
Ergo sub tremula miser senecta
A te destituor, mihi nec ipsa
In somnis ueniens leuas senectæ
Ipsius grauidas dolore curas,
Natum nec memorem senis parentis
Ah dura esse sinis. Valete uterq;,
Has uobis sine perferam procellas,
Languens, frigidus, atq; destitutus.
Vana ò nomina, spesq; liberorum.
Heu res coniugii parum fideles!.

DE HANNIBALE Famatio in balneis.

D Ic ò dic puer, Hannibal'ne lauit?
Lauit. sed latitat puellæ in ulnis.
Hic Famatiolus latet, litatq;
Persoluens Veneri sacrum, quod olim
Vouit, pro teneræ salute Hyellæ.
Tu ne pollue sacra, ne'ue turba.
Verum ipsas Charites uidere fas est,
Vnà dum uiolas legunt, rosasq;,
Et gratas Veneri parant corollas.
Molleis en digitos, manus tenellas,
Ecquis de niueis nitor papillis?

Quæ nam ore è roseo refragrat aura?
Iam Famatiolum litasse uerum est.

DE FEDERICO REGE AD balneas accedente.

Quid q plus solito serenus aer?
Et gramen uiret? & nitescit arbos?
Quid q plus solito canunt uolucres?
Cantant gutture leniore cycni?
Progne & lugubrioribus querelis?
En spirant zephyri salubriores,
Et rident pelago silente arenæ,
Nullo & murmure littus obstrepescit.
En ducunt choreas per arua nymphæ,
Et Musæ numeris suis sequuntur,
Ipsa & balnea perstrepunt cachinnis.
An non adueniente Federico
Ipsa & balnea molliter cachinnent?
Ipsa & littora suauiter susurrent?
Agnoscunt dominum suum lacunæ.
Regem balneolæ suum salutant,
Assurgunt & hero suo liquores.
Aduentat decus elegantiarum,
Et flos aduenit omnium leporum.
Illum deliciæ sequuntur omnes.
Illum munditiæq;, gratiæq;.
Et sceptro species pctente digna.
Ne ne balneolæ timete, ne ne
Mauortem socium, trucesq; uultus,
Mauortem socium nihil timete,

Iussa nam timet ipse Federici,
Paretq; imperio, & ueretur illum.
Felices domino lauante thermæ,
Felices & hero iocante Baiæ,
O fœlix spatiante Rege littus.
Myrti dicite io, euge Federice,
Euge io canite, euge Federice.

DE MARTE *in balneis lauante.*

m Ars'ne in balneolis? Valete castra,
Mars'ne & ipse lauat? Valete bella,
Cumq; illo & Cytherea? pax adesto,
Hoc sors imperat ipsa Federici,
Te uero Venerilla dulce cœli,
Et terræ decus, unicum & leuamen
Mollis illecebras decoro amanti,
Blandos Marticulo tuo susurros
Fac, & delicias, libidinesq;,
Misce & suauia, iunge dulce murmur.
His lusus adhibe beatiores,
Mox tinge Ambrosio liquore fessum,
Somnus quo placidus per ossa serpat,
Et belli rapidus furor quiescat,
Hoc hoc te rogat ipse Federicus.

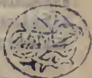
DE BATILLA.

l Auit delicium meum Batilla,
Lauerunt Charites simul, Venusq;
Intrans balneolum lauatq;, & hæret,
Quæ sit de numero, choroq;, quarta

Quae nam sit Charis, extera aut puella,
Vnus cum decor esset, una forma.
Dumq; haeret dubitans, & hanc & illam
Per risumq;, iocumq; suauiatur,
Spirauit roseo Batillae ab ore.
Fragrans Ambrosii liquoris aura,
Quae iam de Charitum coma suesset
Spirare artifici manu reposta,
Stillatim & medico liquore tincta.
Tum ridens Cypris, extera ò puella
Vicisti Charites meas, ab arte
Quis spirat coma, cum tibi è labellis
Stillent Ambrosiae perennis aurae.

DE CARBONE lauante in balneis.

C Vr ille in fluidis calescit undis
Carbo? cur fluidus liquor coruscat?
Carbo cur tepet? incalescit unda?
An non & Venus è liquore nata
Ignescit face? uis amoris haec est.
Ergo balneolis meus sub ipsis
Carbo aut aestuat impotente flamma,
Aut rursum nimio è gelu tepescit,
Vt frigus modo, nunc calor recurset.
Tabet nobilitas amore uicta.
Tu uero Theonilla, dum laudris,
Feruentem simul, & simul tepentem
Carbonem cole, sic tibi è capillo
Stillent semper Amoma, sic ab ore
Spirent Ambrosiae liquentis aurae.

AD MARINVM Tomacellum,

ET uino Venus, & uiro puella
Et ludos iuuenis, senex quiete,
Et gratis animus iocis fouetur.
Quo circa cole balneas Marine.
Hic uina, hic requies senem, iocusq;
Effœtum foueant. manus procaces
Ludent in Venerem. Venus sed ipsa
Assit rancidulo seni. puella
Postq̃ obdormieris, parem requirat,
Qui cum lusitet, excitetq; pugnam,
Et rixas agitet ferociores.
Nam tactu, & querulo Venus susurro
Exercenda seni. senex papillas
Contrectet digitis, iocetur ore,
Voce & pruriat, & gemat senile.
Hoc tantum liceat. iuuenta neruis,
Et tento ualet, & ualet duello.
Hæc ergo iuuenis mouebit arma.
Ast lingua & digitis ualet senectus,
Et lingua, & digitis senex tuendus,
Et lingua, & digitis Venus fouenda.
Has te delicias mouere oportet.
Et uina & Venerem, & suam quietem
Instillent tibi balneæ salubres,
Infundant tibi thermulæ beatæ.
His ludis animus senis leuandus.

AD TERINAM.

Ecum si liceat uelim Terina.
Me tussis licet & premat grauedo,
Tecum has frigdulas fouere noctes,
O noctes mihi ter quater beatas.
O somnos sine fine prurientes.
Me cum sub tepido Terina lecto,
Me cum sub teneris fouebis ulnis,
Me cum roscidulis procax labellis,
Et suges simul, osculaberisq;,
O noctes mihi ter quater beatas.
Ne tu ne digitis Terina saeui.
Ne saeui aridulo Terina dente.
Ah quid pallia lectulo excidere?
Ah quid lectulus ipse subtremiscit?
Ne saeui rogo ne Terina saeui.
Sic sic ò mea saeuias licebit,
Hac mecum ratione litigato,
Nunc uinci patiare, nunc repugna
Et nunc oscula porge, nunc negato
Nunc risum lacrimis, iocisq; fletum
Misce, & dulcia uerba tinge amaris.
Haec cum feceris ò Terina, mox te
Ad lusus placidos resolue mecum,
Complexa & teneris senem lacertis
Ludas delicias uenustiores,
Dicas blanditias procaciores,
Fingas nequitiam proteruiorem,
Et ludos age fac licentiores,
Et noctem quoq; duc amantiorem,
Dum lassis sopor instet ex ocellis.

AD SVARDINVM Suardum.

ET noster quoq; balneas frequentat,
Cumanum colit & sinum Suardus.
Adeste Hendecasyllabi. lauanti,
Romano & sale, & Atthico lepore,
Mulcete & placidos sinus legentem
Et cantu & numeris Catullianis.
Ne tu ne mea Sirmioni desis,
Intactos calamis modos referre,
O blandis comes, atq; amica cycnis.
Dic ò dic aliquid meo Suardo
Quod dulce & lepidum, quod & uenustum.
Sic nostra Antiniana, sic Patulcis,
Nunq̃ non roseas tibi corollas,
Nunq̃ non tibi myrteos liquores
Gratæ sufficiant, & usq; lætas
Sebethus salicum ministret umbras.
Regnabat Veneris puer, iugoq;
Heroas, superos, Iouemq; & ipsum
Victor subdiderat, coegeratq;
Victos, seruitium pati superbum.
Supplex Acrisii ad fores iaceret
Regnator superum, futurus imber,
Ductaret niueos greges Apollo,
Amphryso teneras leuante curas.
Neptunus liquidos subiret amnes,
Eleæ ut foueat sinum puellæ,
Esset Persephone rapina Ditis,
Ludus Mars Veneris, senex equinos

Ah diuum pater induisset armos,
Ire ad Lamidas osculationes
Ornato properaret ore Luna.
Ergo hinc uulnifico superbus arcu
Prostratorq; hominum, deumq; uictor,
Et terræ domitor puer, poliq;,
Ausus Pallada, Palladisq; pectus
Intorto penitus ferire telo.
Inuisusq; humeris, manu, genuq;
Lunato iaculum tetendit arcu,
Irato minitante uulnus ictu.
Auertit Dea tortiles sagittas,
Ac uanas iaculi refregit iras
Prætenta Aegide, Gorgonisq; crine.
Quo uiso pueri repente ocelli
Afflati tacito ueneno ibidem
Obducunt tenebras. uocatq; matrem
Infelix puer, obtegitq; uultum,
Et flens lumina capta pergrauatur
Infelix Amor, abdit & pharetram.
Ah mœrens Amor, ah puer miselle,
Et cæcus simul, atq; inermis erras.
Ah terræ domitor simulq; cœli
Rideris pariter diis, uirisq;,
Imbellis pariter puerq;, Amorq;,
Infelix iterum puer, deusq;.
Delapsæ interea polo sagittæ
Iussu Palladis, Aegidisq; tractu
Quæ fixæ steterant, rotante penna
Saxosi procul Anxuris recessu

Subsidunt parili simul ruina.
Hic illas dea uertit in uirentis
Syluam Suberis, ac referre iussit
Atro cortice. fungidisq; uenis,
Conatus fragiles, minasq; inaneis,
Et uanos sine uiribus tumultus.
In fungos igitur repente uersæ,
Egerunt faciles solo meatus,
Egerunt teneras repente fibras,
Mox sese tenues agunt in auras,
Surguntq; in solidum subinde robur,
Scabro cortice, fungidisq; libris.
Quo post in soleas, pedumq; in usus
Vertant, obprobrium perenne Amoris.
Quid sæuis Dea? quid fremens minaris?
Aut cur Aegida concutisq; parmam?
Nam mater pueri dolore uicta
Phœbum consuluit. Recludit ille
Fatorum seriem, docens salutem
Baianis fore fontibus petendam.
Quod mox contigit annuente fato.
Cumanos puer ut sinus pererrans,
Intrauit placidos lacus, & ipsis
Lauit fontibus, ac calente lympha.
Ter fouens oculos puer lauabat,
Ter natans puer ora surrigabat,
Illi candida lux repente fulsit.
Fulserunt nitidæ ad latus pharetræ.
Effulsit nitor aureus metalli.
Fulserunt nitidi lacus, sinusq;.

Fulsit plus solito serenus aer,
Et toto micuere littore undæ.
Tum felix Amor, & puer, deusq;
Tinxit spicula feruidis in undis,
Mox læto pariter salutat ore.
Saluete ò liquidi lacus, & undæ,
Saluete ò latices mihi salubres,
O salue mihi Tulliana lympha.
De cuius merito resumo tela,
Cuius munere, & hic resurgit arcus.
Quo sitis memores meæ salutis,
Hocq; ut sæcula, posteriq; norint,
Quæ uis est mihi, quæ meis sagittis,
Hæc ipsa & tibi sit salubris unda.
Quæ uis est mihi, quæ meæ pharetræ,
Sit uobis latices, bonæq; thermæ.
Mecum uos pariter fouete amantes,
Et curas iuuenum, & puellularum.
Mecum hos & capite, & tenete captos,
Gratis illecebris, leporibusq;.
Nunq̃ blanditiæ, iociq; desint,
Et nunq̃ choreæ, leuesq; cantus.
Semper desidiæ, libidinesq;,
Et cœna, & lepidi sales. & ipsæ
Assint nequitiæ, procaxq; lusus,
O dulces mihi balneæ, & salubres,
Dulces balneolæ, uenustulæq;.
Ipsa & littora, & ipsi ament recessus,
Et tellus amet, atq; ament lacunæ.
Dixit, mox residem tetendit arcum,

Et ſtrinxit uolucres manu ſagittas,
Quis & flumina fixit, & paludes,
Et colles ſimul, atq; opaca luſtra.
Confeſtim uolucres ſimul, feræq;,
Et piſces ſimul in furorem adacti
Senſerunt pueri trucem pharetram,
Senſerunt ſyluæq;, floſculiq;,
Baianis Amor ipſe ut inſit undis.
Hæc ludens mihi Sirmionis. At tu
Sic noſtras cole balneas Suarde,
Sic noſtri lege littoris receſſum,
Vt leges teneas Amoris, ut te
Et littus ſciat, & ſciant lacunæ,
Et colles quoq; ſentiant te amare.
Qui Baias colis, & colas Amores.

AD HENDECASYLLABOS.

a Vete Hendecaſyllabi meorum
Auete illecebræ, ducesq; amorum,
Valete ò comites meæ ſenectæ
Ruris deliciæ, atq; balnearum.
Sit luſum ſatis, & ſatis iocatum,
Et finem lepidi ſales requirunt.
Eſt certus quoq; terminus cachinnis.
Ergo qui iuuenes meas legetis
Nugas, qui teneræ iocos Thaliæ
Optetis cineri meo quietem,
Sit tellus leuis, & perenni in urna
Non unq̃ uiolæ, roſæq; deſint,
Tecumq; Elyſiis beata campis

Vxor

Vxor perpetuas agat choreas,
Et sparsim Ambrosii irrigent liquores.
Sic uobis in amore nil amarum,
Nil insit nisi dulce, sic amando
Et noctes pariter, diesq; agatis,
Assistat lateri & comes uoluptas.

IOANNIS IOVIANI PONTANI VERSVS IAMBICI.

Tranquillam neptem bimenstrem alloquitur, in obitu Lucii Filii.

Vi tui Tranquilla delicium, & quies
Orbi senis, quem fles misella? moestula
Quem fles? patrem'ne quē extulisti infantula.
Sentis an haec in matris ulnis? an meis
Et ipsa deflens assonas cenquestibus?
O inditum naturae, & homini ad insitum
Semen patrisq;, auiq;. Tranquilla hinc dolet:
Patrem dolet misella, auoq; condolet.
Sed quid, q̄ arides, q̄ adnutas auo?
Senis leuamen unicum? an solari auum
Postq̄ patrem luxti, studes mea neptula?
Ride meum deliciolum. ride mea
Ride uoluptas. osculare auum tuum,
Et hoc leuaminis genere senem foue.

Leua meum luctum, leua sordis meas,
Senemq́; auumq́; ab ægritudine alleua.
Caducus ipsa es flos, mihi sol occidit.
Flori timenda nebula, tenebræ autem seni.
Vita occidua senis, caduca infantulæ.
Certi nihil uitæ tibi est neptis mea,
At certam duo mortem minantur singula.

CONQVERITVR DE LVCII FILII morte, cum Tranquilla nepte.

S Enii leuamen unicum neptis mei.
Vbi est pater tuus misella? mortuum
Quem nescias misella? nec iam sentias
Aetate in ista primula? dieculis
Paucissimis è matris aluulo edita,
Rubicundula, & nutricis alludens sinu.
Heu heu genus hominum caducum & languidum
In germine ipso, uitæ in ipso limine
Puer interit. natum senex effert pater,
Auus patrem tuum. misella neptula
Et ipsa patrem infantula in cunabulis.
Viuitq́; auus confectus annis, ipsaq́; in
Crepundiis uagis, mali tui inscia,
Sortisq́; uenturæ. dolor, dolor adigit
Auum, patrem, senemq́; sorte de hac queri.
Miseram senectutem meam, miserum senem.
At tu misella forte auum si amiseris,
Hoc destituta uinculo arescces, uelut
Crescens Amaracus liquore si suo
Suoq́; sole non alatur, interit.

TRANQVILLAM neptem alloquitur.

T Ranquilla quid rides mali tui inscia?
Auum quid ad risum allicis iocis tuis?
Iocaris amens in paterno funere?
Sapere sed hoc est, uita namq; omnis, merus
Luctus, mera est miseria. Ride neptula,
Furare pensulum hoc nouercæ, & quantulum est
Ipsum neas tibi, offulam ægritudini
Subduc & hanc, ut ista q̃uis paruula
Lux in tenebris emicet. nox cætera est.

CONQVERITVR APVD ROSAS
de morte Lucii filii.

Q Vid ô rosæ, quid lassulæ reflectitis
Caput, comæq; decidunt è uertice?
Honosq; foliis deciduus omnis perit?
Vobis, nec aer officit, nec aeris
Nocens status. uernus tepor sed uos fouet,
Auræ salubres uentilant, nox hudula
Humore tingit roscido, quid heu, quid est,
Quod languidæ, & lassulæ reflectitis
Caput, comasq;? honos & omnis concidit?
Lugetis an uos Lucium colonulum
Qui uos colebat aureis rastellulis?
Argenteis qui uos putabat falculis?
Heu heu miser parens, miser quid agam senex?
Senex miser, pater miserior quid nam ages?
Senex quid aget? aut quid pater miserrimus?

Lugete mecum ô hortuli miserrimi,
Lugete amaraci, fleant & lilia,
Fleantq; myrti longe amatum uillicum,
Lauriq; cultorem suum arescentibus
Foliis, comisq;, & ramulis mœrentibus.
Quis uos misellæ arbusculæ? quis herbulæ
Colet, rigabit? quis manu tenerrima
A sole, ab æstu, aut ab gelu tuebitur?
Quis noxias aut bestias, aut impetum
Cœli procellosum sacro abigat carmine?
Heu heu misellæ arbusculæ, heu heu herbulæ,
Miselli & horti mortuo colonulo
Squalebitis, tabescet & uester decor.
Honos peribit omnis. Ah senex miser
Sic ipse tabesces, agro uelut obsito
Tabescit arens truncus igne ab lentulo
Correptus in cinerem qui abit, ac sensim sine
Nitore, flamma luce adempta fumigat.

CONQVERITVR CVM AMA=
racø de morte Lucii Filii.

Foliis quid heu Amarace, heu quid floribus
Nudata squales mœstula? heu quid languida
Arentibus comis, & horrido sinu,
Lugubri amictu fles misella Amarace?
An ipsa flere arentibus potes genis?
Deest enim te qui rigabat, & tuus
Colonus ille argenteo qui uasculo
Liquorem amatum funditabat, & tuam
Sitim leuabat, & leuabat sideris

Rabiem Erigonii. At ego misella Amarace
Tuam sitim meis leuabo lacrimis.
Cape has misella lacrimas mœsti senis.
Memor osculorum en illius fundo tibi
Tercentum amaras pro liquore lacrimas.
Pro rore guttas salsulas totidem alteras
Amplexuum memor alteras, & illius
Memor leporum, & comitatis blandulæ.
His tu uirescens, & nouam indues comam
Beata Amarace, foliis nouis, nouo
Amictu, at ego senex subarescam miser
Humore uacuus, sæpe uelut in arida
Asparagus igne afflatus, aut de fulmine
Tacta arbor elanguescit ab radicibus.

CVPRESSVS LOQVITVR.

Misella Cupressus puer quondam fui.
Mater rigabat me tenellam lacrimis.
Exin adulta lacrimis creui senis.
Quem me daturam creditis fructum? nisi
Heu heu pater miselle nato mortuo
Aetate in ultima, heu adempto filio,
Heu heu miselle, hoc lacrimarum premium.

FINIS.

IOANNIS IOVIANI PONTANI VERSVS LYRICI.

DE ORPHEO NAVIGANTE, ET POST *ad inferos pro uxore descendente.*

Am maris uasti penetrabat undas
Pelion linquens Pegasæa pinus,
Iamq; carebant agitata longis
Aequora tonsis,
Cũ pius Phœbi citharã sacerdos
Mouit, insigni cecinitq; plectro,
Et parem neruis, parilemq; uoci,
Commodat ictum.
Illicet Nymphæ uitreis ab antris
Efferunt hudum caput, ac per undas
Implicant, certo choreas secutæ
Cum pede cantum.
Illicet Triton resonante ab ore
Buccinam intendit, scopuloq; ab alto
Assonat uati. pecus omne summa
Ludit in unda.
Ipse stans celsa modulansq; puppi
Purpura insigni, & uenerandus ostro
Ad decus famæ ciet, atq; honorum, &
Premia laudum.
Fortibus summi meritum triumphi,
Fortibus primæ meritum coronæ,
Fortibus plausum populi, patrumq;

Publica dona,
His & æternum decus apparari
Morte præluſtri, his titulos ſepulchri,
Signaq; & diuis ſolitos honores
Templaq; & aras.
Hic & heroas, iuuenumq; primos
Cerneres pontum udidis lacertis
Verrere, atq; æſtus pelagi, & minaces
Vincere fluctus.
Tum ſacer uates grauiore plectro.
Suſcitans, hoc hoc agite ô iuuentus,
Hoc deum proles agite, & uolenti in=
Cumbite dextræ.
Vos labor primos hominum, diis uos
Reddet æquales, labor & deorum
Cœtui adiungens ſola ſalſa ponti
Subdet, & auras.
Hoc uirum uirtus, ſtudiumq; pulchri
Poſcit, hoc illud decus, hoc & illi
Qui Ioui uos conciliant honores,
Famaq; poſcunt.
Talibus uates. Ibi cœpit ingens
Ardor heroas. nouus urit ignis
Pectora. accendit noua flamma auentis
Et noua uirtus.
Thraciæ hac olim citharæ ad labores
Ac decus, uis enituit canendo,
Quæ quoq; & uati fuerit querenti
Ditis ad antrum.
Hoc refer mecum ô Erato, per umbras

Sola nanque illum comitata, sola
Illius luctum, & lacrimas leuabas
Pectine mulcens.
Mitis ô mundi dea nigricantis.
Supplices ad te lacrimas profundens
Assum, ô & uocem, & lacrimas precantis
Accipe uatis.
Cui & inferni patuere postes
Sponte reclusis foribus canenti,
Cessit intranti canis, & remissos
Clusit hiatus.
Coniugis manes repeto, relicta
Luce sub terram in tenebras profectus,
Coniuge & pro te, tenebris relictis
Aethera coniunx,
Et diem, & coeli iubar, & uagantes
Syderum, ac solis radios petiuit,
Teque & incoepti pretium, & laboris,
Premia portat.
Fas tibi, & uatis pietatis ergo
Reddere assueti pretium laboris.
Fas mihi optatum pretium referre, &
Premia cantus.
Te deam coeli canimus, te & imi
Sceptra gestantem solii, te & udi,
Fluctuum campos moderantem, & almae
Hubera terrae.
Ipse ego & diuum, atque hominum sacerdos
Hoc peto, & iustum peto. pro recepta
Coniuge, & syluas moueam, & profundi

Marmora ponti.
Sacraq́;, & ritus statuens, dicabo
Templa, & æternum metuentur aræ
Supplicum uotis ueneranda, & aurea
Turis acerra.
Interim manes stupuere cantu.
Distulit pœnam rota. constiterunt
Saxa, non angues cruciant, nec hydræ,
Vulturíi ue.
Hic & umbrarum chorus, & silentum
Vulgus, oranti affremuere, & unà
Plaudit heroum genus, & canoro
Consonat ore.
Diua tum triplex modulante cycno,
Plebis & plausu, memor & rapinæ
Et tori, & lucis memor, in fauorem
Ora resoluit.
Duc age ò uates sociam, & laborum
Quem petis finem cape. fas sit illam
Regredi tecum, modo ne in sequentem
Lumina flectas.
Rursus umbrarum affremuere turbæ,
Rursus & uates citharam resumit
Ipsæ præcedens. sequitur canentem
Aurea coniunx.
Vulgus atq; unà attonitus silentum,
Monstraq́;, & manes trepidi gigantum.
Quos triceps custos procul allatratu
Arcet ab amne.
Heu, quòd obstantes pelagi fragores,

Quodq; discordes erebi tumultus,
Quod potest dirarum animos sororum
Flectere carmen.
Non potest tristis oculos puellæ,
Pectus aut trux uirginis, aut superbæ
Fœminæ immites animos, feramq;
Vertere mentem.

DE AMORIS DOMINATV.

ET sitim sedat liquor, & relaxant
Corda languentum latices Thyonei.
Ocium fessos leuat. ast amantum
Pectora carmen.
Tu meos seda ô Erato dolores.
Fas sit & tecum residere, fas sit
Carmen audire insolitum, & te ab alta
Rupe canentem.
Imperat cœlo pater ipse diuum.
Imperant dii, semideiq; terris.
Imperat ponto Ennosigæus. imis
Orcus Auernis.
At polo, & terris, erebo, mariq;
Imperatq; & dis Amor. huius orbis
Paret edicto, superiq;, & omnis
Grex animantum.
Hoc sine & cœli status, & deorum
Pax ruet. terra hoc sine, pontus, aer,
Et labe rabunt odio, & suapte
Mole dehiscent.
Vrbium custos Amor, omniumq;,

Gentium rector, placidæq; pacis
Auctor, & leges moderatur, æquo &
Iure gubernat.
Huius & iussu seges, huius arbor
Induit florem. statuunt uolucres
Nidum, & in prolem pecudes, feræq;
Sponte feruntur.
Hoc duce & uirgo sequitur maritum
Et domo, & matris gremio relictis,
Hac ope humanum genus, & propago
Cuncta perennat.
Huius ô huius mihi mite numen,
Mite sit regnum Dea, sit benignum
Sidus. ô assis facilis precanti
Dux bone amantum.

AD ANTINIANAM NYMPHAM Iouis, & Nesidis filiam.

Ô Ades summo Ioue nata, & udis
Alta Nymphæ littoribus, reposto
Colle, quam Nesis genuit, superbo e-
Nisa sub antro.
O ades mecum dea, dum relictis
Vmbriæ campis, nemore & Sabino,
Te peto, Sebethiaden & amnem
Antiniana.
Assit & tecum comes illa quondam
Sueta nympharum choreis Patulcis,
Fistula insignis simul, & canoro
Nobilis ære.

Vos sequor fidæ Aonidum sodales.
Aon est uester mihi collis, è quo
Forsan & riui scateant, & ipsa
Thespias unda.
Ergo age ò longum lyra, quæ sine ullo
Desides cultu, per opaca ruris
Ocia, intactum meditemur Vmbro
Pectine cantum.
En adest inter uiolas, rosamq;
Illa, quæ uernos hiemem sub ipsam
Ore præ se fert, oculisq;, & omni
Tempore honores.
Quam prius uictis rediens ab Indis
Liber ad festos Thyasos uocabat,
Nunc uocant Musæ ad choreas, & hortos.
Huic lyra plaude.
Cuius aduentu rosa purpurescit,
Et nouis syluæ recreantur auris,
Lilia albescunt, & hiat decoro
Flore Hyacinthus.
Cuius afflatu induitur recentem
Arbor in florem, Dryadesq; ab altis
Montibus cultam uenerantur, huda &
Naides herba.
Venit ad littus, mora nulla, Nymphæ
Littus optatum celebres frequentat,
Ora mirantur rosea, atq; ad imas
Pectora plantas.
Heu, quòd aduentat ferus ille Protheus.
Crede ne uirgo pelago. rapinis

Pontus exultat. tua forma solis
Gaudeat hortis.
Crede neu te te nemorum latebris.
Panes & syluis habitant procaces.
Crede te Musis Ariadna. Musæ
Casta sequuntur.

PATVLCIDEM ET ANTINIANAM Nymphas alloquitur.

Colle de summo, nemorumq; ab umbris
Te uoco ad littus placidum Patulci,
Teq; ab hortis Pausilipi, & rosetis
Antiniana.
Aura dum æstiuos releuat calores,
Et leues fluctus agitant cachinni,
Dum sonant pulsæ zephyris arenæ,
Antraq; clamant.
Antra uos poscunt, querulæq; arenæ,
En canunt illinc Meliseus alto
Fistulam inspirans scopulo, canorus
Inde Menalcas.
En adest culta ad speculam, & superbum
Dia Mergillina iugum, en capillos
Ponit unguens Ambrosia, en nitentis
Oris honores
Fingit, alludens speculo. huc iuuentus
Huc age, ut spectes oculos, & illud
Frontis exemplar, propera, & citatos
Arripisse gressus.
Implet en carmen nitidus Palæmon.

Subsident colles numerum secuti.
Nympha subnectit choreas, amato
Littore Triton.
Currit exultans. cithara Palæmon,
Saltibus uirgo, celebrant recessus.
Aequor assultat, properant citatæ e
Monte Napeæ.
Ecce procedunt duo ruris astra,
Et pedum, cantu minuunt, laborem.
En fauent syluæ numeris canentum,
Plaudit & aura.
Accipit blande Meliseus illam,
Hanc Menalcas. è specula propinqua
Ipsa Mergillina canit, procul'q;
Saxa reclamant.
Littus ô felix, modulante Nympha,
Cui & hi montes, cui & antra, & horti,
Assonant'q; arces procul, atq; ab alto al=
Ludit imago.

AD SOLEM.

Sol decus cœli, superum'q; princeps,
Auctor & lucis, moderator anni,
Alter ô rerum'q;, animantium'q;,
Et sator idem,
Idem & immensi maris æquor, idem
Aeris uasti spatia, & iacentis
Intimum terræ gremium foues'q;,
Et seris idem.
Omnia ex te sunt, genus omne per te

Gignitur, crescit simul & perennat,
Et tibi assurgunt nemora, & tibi herbæ,
Germen & omne.
Cuncta sed te cum uerentur unum,
Et regas cuncta ô pater alme rerum.
Deseris cur nam tibi dedicatum
Vulgus amantum?
Tu choros primus, numerosq; nectis,
Primus & carmen meditare neruis.
Negligis quare tibi dedicatos
Asper amantes?
Et tibi est arcus, tibi sunt sagittæ,
Et coma intonsa, & puerilis ætas.
Despicis cur nam tibi dedicatum
Nomen amantum?
Te colunt primi, metuuntq; amantes,
Et tuum primi uenerantur astrum.
Lux enim dux est, oculi educes sunt,
Fax & amantum.
Quin amans primus choreas, lyramq;,
Carmen exercet quoq; primus idem,
Nam lyra, & carmen, numeriq; amori
Pabula præbent.
Doctor, & princeps choreæ, & magister
Carminis Sol, hoc age dux amantum
Hoc age, & curam tibi dedicatæ
Suscipe gentis.
Quiq; liquentem aera, quiq; salsum
Aequor accendis, uitreasq; sedes,
Ac sinus terræ grauidos, satusq;

Calfacis omnes.
Vre spernaces iuuenum puellas,
Vre diuersas ab amoris aura,
Vre & immitis animos, tuasq;
Incute flammas.
Et mihi felix ades, & proteruum
Fanniæ pectus moderare, adacta
Ventilans sparsim face, dexteraq;
Lampada quassans,
Lampada, atq; illos radios, aduris
Quis & immanis Tigrides, ferumq;
Aspidum ad Syrtes genus, atq; tetras,
In mare Phocas.

AD ANTINIANAM NYMPHAM INuocat ad cantandas laudes urbis Neapolis.

SVme age intactam citharam, atq; ab alto
Colle descende Antiniana in urbem,
Et noues chordis numeros, nouumq;
Concipe carmen.
Vrbi & assurge ô Dea, quam superbæ
Muniunt turres, rigat unda, subterq;
Et specus Sebethiadum sororum,
Ditat & æquor.
Antraq;, & dulces Charitum recessus,
Et sacri colles Cereri, ac Lyæo
Vestiunt hanc, & nemora, & serena
Temperat aura,
Ver & æternum, tepidiq; rores
Temperant, disq; ccię grata, & almæ

Lucis

Lucis author sol fouet, atq; amico
Spectat ab astro.
Præficit regnis pater hanc deorum,
Præficit bellis animosa uirgo,
Author & Mars militiæ, ac uirorum
Bella gerentum.
Hanc domum Musæ sibi uendicarunt
Et bonæ hanc artes studiis, boniq;,
Cultus & recti, simul & sacrorum
Iustitiæq;.
Templaq;, & regum monumenta, & arces,
Aedium insignes aditus adornant,
Et diis gratam, & patribus, uirisq;, &
Plebe frequentem.

LAVDES Alfonsi Ducis Calabriæ
de uictoria Hydruntina.

m Ens Iouis proles, Ioue mens parente
Nata, ne desis mihi, neu canentem
Et decus belli, & ducis acta, & artes,
Desere uatem.
Te colo insignis dea, ture, & aris
Vota persoluens. tibi nostra cultum
Barbitos carmen sonat, & canoro
Ludit in antro.
Victor Hydrunto redit in recepto
Belliger Dux. en tituli ducesq;
Hostium, & præda ante rotas, & arma
Capta trahuntur.
Cernite auulsos clypeos lacertis,

Cernite abreptas humeris pharetras,
Mediaςs dextris gladios, madentis
Sanguine criſtas.
Ille quem ſpectas humero reciſo
Naſdan eſt, princeps equitum. ille adempti
Naribus, Nabdir peditum tribunus,
Abdelan ille,
Signifer truncis manibus, cruento
Pectore, hic hic eſt Megabæus. illi
Aſſan, Aſmir, præpoſiti maniplis
Gentis eoæ
Signa ſternuntur, phaleræq; equorum.
(Heu pudet tanti ducis) Hacumetus
Ducitur uinctus manibus, grauatus
Colla catenis.
Fulmen en belli uenit. en Gradiui
Efferi uultus, ſequitur phalanxq;
Eubcis. uincentum acies ahena
Luce coruſcat.
Enſis ille eſt, quo totiens Ameti
Terga uerterunt trepidæ cohortes.
Haſta & illa eſt, qua cecidere pulſæ
In mare turmæ.
Ille equus, quo fulmineum ſequente,
Perſicum in foſſas uiolenter agmen
Eſt datum præceps. age io triumphe.
Dicite uulgus.
Hic cruentatus clypeusq; & horrens,
Cædibus claua, hac trepidauit intra
Mœnia Armaſpes. age io triumphe.

Dicite uulgus.
Illud in summa stetit arce signum
Oblitum tunc Turcaico cruore.
Nunc riget tabo. en age io triumphe,
Dicite uulgus.
Hiccine Alfonsus patriæ receptor?
Hostium uictor, pepulit qui ab oris
Italis classem Argolicam, & furentis
Contudit ictus?
Ite dis nostris meritos honores
Soluite. ornentur fora, templa, & ædes.
Atria argento niteant, fluatq;
Molle Falernum.
Me sat hærentem gremio puellæ,
Vulnera, & stratas acies referre,
Et ducis fortis animos, & acris
Militis arma,
Vtq; fallacem, studiis, & astu,
Vecte q̃ hasta non minus, & bidente,
Aggere, & uallo, & sudibus repressum
Ceperit hostem.

AD CHARITES.

O Deæ, ô almæ Veneris ministræ,
Quæ puellarum, iuuenumq; curas
Ore mulcetis, capitisq; amantum
Pectora cantu,
Quæq; nympharum uirides recessus,
Fluminum & ripas colitis, quæ & antra
Pectine arguto recreatis, hudas

Et maris aestus,
Vos deae, uos ô Charites sub umbra
Myrtea, ad fontem, gelidiq; circum
Prata Sebethi canite, & sonoras
Tangite chordas.
Luditis dum, dum canitis puellae,
Auraq; aestiuos releuat calores,
Concinuntq; una nemora, & quieti
Marmora ponti,
Ipse selectos per aprica rura
Colligam flores, Cypriamq; myrtum,
Colligam luctus Hyacinthi, & albo
Lilia thyrso.
Lilia, intactumq; amaranthon, his &
Miscéam calthae decus, inq; sertum
Vinciam implexas uiolas, & albi
Texta ligustri.
Quae Syram stillent madefacta nardum,
Quaeq; & afflatus referant Sabaeos,
Indicum & costum, Armeniiq; felix
Gramen amomi.
His suum cingat speciosa crinem
Fannia, & quos pectore, quos & ore
Spirat, hos ipsa & capite, & capillis
Afflet odores.
Hoc deae, hoc hoc ô Charites ministrae
Cypridis blandae, hoc agite, & remissae.
Fila pulsantes citharae, canorum
Fundite carmen.
Ecce florentis graditur per herbas,

Ecce Pestanos pede presse at hortos
Virgo, quam uer insequitur, cui ipsa
It comes aura,
Auraq; & ueris decor. en Amores
Lusitant circum, en pharetræ, facesq;
Ventilant, spargitq; suos honores
Læta iuuentas.
Qua mouet nymphe, hac humus ipsa ridet,
Ridet hac aer. fluit ipse læto
Amne Sebethus, canit uxor imo
Cærula ab antro.
Huius è uultu, placidisq; ocellis,
Instruit sese Venus, & Cupido,
Altera accendens faculas, & alter
Spicula torquens.
Ah quid, ah dulces Paphiæ canendo
Illius mentem erigitis? superbit
Et lyra, & cantu, tumet heu proteruus
Carmine fastus.

VXOREM INSOMNIS alloquitur.

Umbrasis felix mihi. sunt'ne ueri
Vxor amplexus? uigilantis an'ne
Cura te in somnis agit? atq; uana
Ludis imago?
Vmbra sed quamuis, mihi chara salue,
Et mihi felix ades. osculantem
Osculans te te accipioq;, amansq; am-
plector amantem.
Credit & uirgo speculo. ast imago

Ludit indulgens speculi. perinde
Somnia & mentes capiunt, amantésq;
Somnia mentes.
I puer, nocti cane sacra, nocti
Tura succendens. per opaca noctis
Vmbra uersatur. uolat usa noctis
Vmbra fauore.
Nox parit somnos, hominum quietem.
Hi uocant imis animas Auernis
Morte contempta, & simulacra uiuis
Mortua iungunt.
Vos pii manes, memores senectæ
Vltimæ iam sacrifica ex acerra
Munera hæc, stacten capite, & Sabeæ
Mercis honores.
Dumq; nos rursum Elysio in recessu
Iungat obstringens amor, haud grauare
Et senis somnos Ariadna, amatum &
Visere lectum.

LAVDES ALFONSI ARAGONEI
Ducis Calabriæ Ferdinandi Regis filii,
de clarissima eius uictoria.

E T diis cultus placet, & deorum
Addecet cultus simulacra summos.
Addecent montes nemora, & strepentem
Populus amnem.
Littus & gemmæ, mare classis ornat,
Aera & lux, aurea tecta diuum
Sydera illustrant, uaria & coruscis

Signa figuris.
At uirum ingentis animos & ornat
Excitans laus, & colit. o puellæ
Mentis altrices, meritos honores
Reddite laudi.
Herculem laus ad Nemees leonem,
Herculem ad Lernæ anguineos tumultus
Impulit, postq; emeritos labores
Retulit astris.
Liberum laus Niliaca ad trophæa
Traxit, hinc ad Gangaridum triumphos.
Lyncibus tandem ad superos relata
Templa dicauit.
Hæc Alexandrum penetrare ad Indos,
Ad mare ignotum, Libycasq; arenas
Compulit, sic, ut nihil ante maius
Viderit ætas.
Cæsarem dehinc innumeris trophæis
Et mari, & terra, oceanéq; partis
Extulit laus. hoc superante uictus
Concidit orbis
Patrii cultus studium, & salutis
Publicæ laus, Scipiaden ad Afrum
Littus impegit iuuenem, unde Roma
Libera risit.
Par amor, par & studium, fidesq;
Traxit Alfonsum, procul ut repulso
Ausonis tellus, Siculumq; littus
Riserit hoste.
Hunc pater rex, hunc Italus senatus

Laudet, hunc matres pueris receptis,
Virgines hunc ingenuæ, ac per aras.
Sacra frequentent.

AD AMOREM.

Dic age ecquis nam modus ô deorum
Victor, & princeps Amor? ecquis ordo
Dic rogo? ecquæ lex oculis? amantum
Dic age rector.
Nec modus quisquam, neq; lex, nec ordo
Vllus est, uates oculis. amandi
Rector & dux est animus, suoq;
Mens cita ductu.
Hanc mouent curæ, cupidiq; sensus,
Acris & uersans agitat Cupido,
Blandiens secum trahit & uoluptas
Insita cordi.
Hi duces, hi sunt oculis ministri,
Mutua inter se aut uarians amantum
Cura, quam sensus sequitur uidendi,
Motus & exter.
Tu tuæ morem placidus puellæ
Et gere, & molle imperium ferendo
Illius uincas animos, trahasq;
In tua uota.
Hinc tibi & blandos oculos, & illos
Hinc tibi uultus faciles parabis,
Iure quis felix tibi, & inuidenda
Sorte habearis.
Hic modus, lex hæc oculis, & ordo.

Finge te ad nutus dominæ, nec illi,
Asper obsiste. hoc age, blandiendo
Pectora mulce.
Hæc Amor, sed nec precibus mouetur
Tigris, aut cantu leo, non amando,
Quæ caret sensu, refugitq; amari
Caspia cautes.
Excoquit saxum uiolentus ignis,
Robur & ferrum penetrat, sed huius
Fœminæ immitis animos, rigenti
Pectore cinctos.
Non Amor certis penetrat sagittis,
Vrit aut lentis Cytherea flammis,
Non lyra mulcens Erato, aut amico
Carmine mollit.
Huius, heu quæ uirgineo sub ore
Condit innatos adamantas, & quæ
Aequoris Thusci scopulos, niuemq;,
Et iuga Tauri.

AD AMICAM, DE EIVS PVL-
chritudine, & amantis infelicitate.

T E'ne, dum ludis, Charites sequuntur?
Te'ne, dum rides, Amor? ah me amantem
Et fugit risus, fugiuntq; lusus,
Et Charis omnis.
Dum canis, tecum Aonides puellæ
Concinunt, & dum loqueris, lepores
Fantur. heu, me non lepor, heu dolentem
Non leuat Aon.

Dum minax in nos oculos retorques,
Et deos irata male imprecaris.
Ingruit statim dolor, & deorum
Ira minantum.
Non'ne & infelix, miserumq; amantis
Munus? est illi dolor, est & usq;
Curaq;, & mœror comes. est laborum
Certa propago.

POLYPHEMVS ad Galateam.

CVr fugis uirgo Polyphemon? Aetna
Quem cupit, pascens tacitas fauillas.
En ego ad littus propero ipsa in altos
Is uaga saltus.
Qualis in pratis melilotos hudis
Caricas inter nitet, inter ipsa
Cratidis nymphas facieq;, & omni
Corpore præstas.
Alta ut in syluis humiles myricas
Fagus excellit, pecudum magistros
Ipse sic cunctos, & honore barbæ, &
Crine relinquo.
Est tibi insignis coma, qua nitescis,
Sunt mihi & setæ, quibus ipse & hircos,
Atq; oues solus supero, genisq;
Et nemus horret.
Cur fugis uirgo Polyphemon? Aetna
Innuit cui, & uocat usq; ab alto
Monte succensis facibus, suosq;
Indicat ignes.

En pedum, cuius capulo fuisti
Albicant dentes, riget acer ictu
Corneus mucro, medio reuinctus
Serpit acanthus.
Aspice hunc sparsis maculis galerum.
En decus rarum capitis. superbit
Hinnuli pelle. en tremit asper hirto
Conus echinno.
En tegit plantas capreae reuulsus
Pero de tergo. ligat hunc acerno
Fibula amplexu, Gelaae, benignum
Munus amantis.
Cur fugis uirgo Polyphemon? ipsa
Aetna quem rursus uocat, atq; ab alta
Innuit rupe, & facibus superbum in-
uitat amantem.
Non mihi desunt Galatea lanae,
Non oues, bis quae pariant in anno,
Bis die ad mulctram ueniant uocatae
Nomine uaccae.
Vellera atq; assunt niuea, & petulci
Vir gregis bifrons caper, & tricornis
Ille, & insultans aries, Sicani
Littoris horror.
Ille & insultans uitulis, mihiq;
Taurus instans cornibus. ah Pelori,
Ah Gelae pastor ciue, & insidentem
Pelle iuuencum.
Cur fugis uirgo Polyphemon? illum,
Cuius ad formam stupeant uel undae,

Cuius & robur nemora, & lacertos
 Saxa tremiscant.
Lacte de nostro fluitent & amnes.
Surgat hoc ipso tumulus coacto.
Mille equæ ad ripas stabulantur, alti &
 Flumina Anapi.
Millæ te capræ, totidemq; & hœdi,
Mille te uaccæ, totidemq; tauri,
Mille te è nostris stabulis sequentur,
 Hubera equarum.
Si semel mecum Galatea, mecum
Littus inuisens, Siculasq; terras
Duxeris mecum choreas amatæ ad
 Carmen auenæ.
Cur fugis uirgo Polyphemon? ecquem
Italis tellus Polyphemon? ecquem
Brutii montes Oriarchon? annis
 Ecquem habet ullus?
Vnicum est soli Polyphemo, at ingens
Lumen. hoc uno fugo & ipse nubes,
Montium hoc uno fugo tetra, & amplæ
 Monstra lacunæ.
Ipse dum uastum mare curro, adæquant
Genua nec fluctus, tiliæ nec æquant,
Erro dum syluis. mihi cedit unda
 Cedit & aer.
Quin & hac dextra quoties Pachinni
Verticem, aut summi quatio Pelori,
Ausonum littus tremit, & Libyssæ,
 Tractus arenæ.

Quem fugis demens Galatea? cuius
Aequet & diuos genus, & propago
Imperet syluis, pecori, ac magistris,
Et maris undis.
Sunt mihi ursorum, simul & leonum
Fistulæ assueti catuli, manuq;.
Quos ego in lusum, illecebrasq; natis,
Et tibi seruo.
Sunt & assueti manibus, iocisq;
Piscium fœtus teneri: hos puellis,
Et tibi seruo. O age dura nostræ
Causa querelæ
Et foue ingentem Polyphemon, antra
Ipsa quem uix iam capiunt, uel ipsi
Montium saltus. age dura nostræ
Causa querelæ,
Et tege amplexu Polyphemon, ipsæ
Quem tegunt uix aut tiliæ, aut comantes
Aesculi, aut pinus. age dura nostræ
Causa querelæ,
Osculo & dona Polyphemo. heu heu
Osculum, & uoces fugit. Ah superba
Ah parum fœlix. fugit, & sub imo
Conditur amne.

AD FIDEM.

q Vo fugis rerum Dea? quo deorum
O fides nutrix? maria alta te te
Hospitem pellunt. fugat ipsa iniquo
Fœdere tellus.

Te fugant arces, fora, templa, castra,
Te fugant reges, fugat & sacerdos
Summus. heu, ne te undiq; iam fugatam
Arceat aer.
Quo minus coelum repetas. & ipsæ,
Denegent auræ in patriam regressum.
I, fuge ad manes, fuge ad ima, & atri
Tartara mundi.
Comiter nanq; accipiere. manes
Et colunt iustum, & uenerantur æqua.
Hi tibi assurgent meritæ, piáq;
Sede locabunt.
Si modo & tu Pontificem catenis
Traxeris uinctum. hoc age diua, & unco
Protrahens tracta, foliiq; ad aram
Siste tremendam.
Fœdat incæstu sacra qui nefando,
Qui fide fracta, Italiam Rutenis
Prodidit, quiq; Ausoniam repenso
Vendidit auro.
Quo suos natos (scelus ah supremum)
Ornet insigni diademate, alto &
Ponat infames solio pianda
Cæde cruentos.
Hunc trahe, hunc unco dea, merge & illos
Amne mactatos Tiberino, & una
Hinc patrem, hinc natos erebi profundos
Trude ad hiatus.

AD VENERENEM comæ, atq; osculi dedicatio.

E Iouis prolem Venus alma, nostris
Vt sacris assis, humiles precantur,
Supplices tete dea nunc adimus
Et tua templa.
Tu preces nostras, & Amica tura
Accipe amborum genitrix Amorum,
Et tibi uotum, tibi dedicatum
Accipe crinem.
Vouit hunc olim patria recepta,
Pro duce & uictore, fugato Ameto
Pro focis, arisq; Ariadna, uoces
Supplicis audi.
Ipse ego illius tibi diua ab ore
Osculum supplex uoueo, dicoq;.
Osculum ex uoto cape Cypri, gratosq;
Oris honores.
Tu meum uictrix hominum, deumq;,
Tu parens rerumq;, animantiumq;,
Cuius est quicquid tenerum, decensq;
Pectora mulcet.
Tu meum felix Cytherea plectrum
Adiuua, & dulcis numeros ministra,
Dum tuum numen cano, dum tibi aræ
Molliter halant.

POLYPHEMVS A GALATEA
spretus conqueritur in littore.

I Itus ô nostris faueas querelis,
Sparsaq; adsiccas ades halga cautes.
Vos meos questus procul icta, longe

Saxa fouete.
Ille ne heu quondam Polyphemus ille,
Mœret ad fluctus? pudet heu canoræ
Fistulæ, quæ olim & tilias & alnos
Blanda mouebat.
Cuius ad cantum pecudes coibant,
Et feræ è lustris, & aues ab alto
Aethere, & mutæ procul à Palici
Littore ranæ.
Ad meam dulcis Gelae cicutam,
Ad meam mollis Lilybea auenam
Et meos flaua ad calamos ruebat
Acianea.
Sæpe & ad nostros Arethusa cantus
Flexit, & molles iniit choreas,
Sæpe & ad nostros numeros per attam.
Lusit Anape.
Agmen ò felix ouium. beati
Et greges. felix aries, & hircus.
Hunc amat mulcens Arethusa, at illum
Ardet Anape.
Illa Cirronem uiola coronat,
Hæc Carestinum religat cypero.
Ludit in pratis utraq;, & sequenti
Plaudit amanti.
O ubi ille ille est Polyphemus? albi
Velleris diues, niueiq; lactis,
Mille quem uaccæ, totidem iuuenci,
Mille capellæ,
Cum suis hœdis, pecudesq; mille,

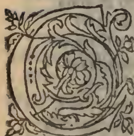
Mille post agni comitantur. albet
Terra candore, & nemora ipsa balant,
Balat & aer.
Mille equæ armentum Polyphemi, & Aetna
Aetna miratur Polyphemon. una
Ridet informis Galatea, nigro
Pectore, nigris
Displicens mammis Galatea. abite
Mille oues, mille & pecudes, capellæ
Mille cum fœtu. procul ite equarum
Tanta propago.
Hoc pedum dextræ decus, hoc puellæ
Brutiæ gentis Galatea ridet,
Ridet hoc saxo sata, ridet heu heu
Hoc Galatea.
Quod tremit littus Siculum, quod Afra
Horret & Syrtis. procul ipse rupem
Colle de summo obiiciam, & fluenti
Hostia claudam,
Ne in mare accessus pateant superbæ,
Quæ meam temnit male grata barbam,
Iure cui Marsi inuideant, & ipsi
Ciniyphes hirci.
Quæ meos spernit male amica cirros,
Quis uel intonsæ inuideant capellæ.
Quæ meo auertit faciem galero
Dedecus undæ.
Hunc mihi dono dedit illa quondam
Carminum cultrix Helime, atq; auenæ.
Despuit quem (proh pudor) è lutoso

Edita fonte.
Lumen hoc unum mihi, quod decora
Fronte diffulget, nec honore soli
Cedit, hoc ò Cratidis orta cœno
Filia damnas.
I nigris mammis, nigricante dente
Crine subcrispo Galatea, & amne
Merge te immundo. Polyphemon Aetna
Aetna tenebit,
Aetna Nympharum decus, Aetna florum
Mater. ò longum mihi culta salue,
Et tuos ignes specula è suprema
Porrige amanti.
Ite oues, ite ò placidæ capellæ,
Lucet. en montis dea porgit ignes.
Linquite & noctem Galateæ, & atram
Linquite nubem:
Ite io fidæ comites capellæ,
Eia io incanæ pecudes abite.
Vos manet, meq́; innuit en ab altis.
Rupibus Aetna.

FINIS.

IOANNIS IOVIANI PONTANI ERIDANVS. LIBER I.

AD ERIDANVM.

Aeruleis generose uadis, Rex diuitis agri,
Gallica qui medio flumine regna secas.
Heliades cui serta parant, uenerantur & amnes
Nereus & placidis accipit hospes aquis,
Nympharum cui dia choros Ferraria mater
Ducit, & ad thalamos uxor amata canit.
Non Charites desunt illi, non carmina Musæ
Culta negant, dulcis gratia in ore sonat.
Tum tibi per tacitas serpit noua flamma medullas,
Vreris, & medio feruet in amne calor.
Salue amnis salue Hesperidum regnator aquarum
Cuius & in cœlo flumina nota micant.
Te propter, fontisq; tuos nitet aureus ille,
Vina Ioui gelidis qui sua miscet aquis,
Te propter iaculumq; ferus clypeumq; reliquit
Dum stupet ad Veneris gaudia prima deus.
Siccabat madidos Venus aurea forte capillos
Nuda quidem, si non parte tegatur aquis,
Pectus aquis tegitur. ceruix, humeriq; superstant
Sulleuat effusas sedula dextra comas,
Ima papillarum tegitur pars. eminet illa
Puniceæ Charites quam coluere rosa.

Candorem referunt undæ, micat aura capillo,
Singula sub uitrea membra notantur aqua.
Ipsa sua dea dote sibi blandita superbit,
Mirum ait est, nostro si quis amore calet?
Mirum si cœlo regnat Venus? inter & arma
Conqueritur nostras ferreus ille faces?
Quid nunc si uideat? quos sentiat ipse calores?
Abiiciat uel nunc arma, quirimq; suam?
Dicebat, siccamq; comam studiosa ligabat,
Nam Charites molli littore somnus habet.
Prodit ab insidiis iuuenis, prensatq; pauentem,
Implicat & cupida candida colla manu.
Ter collo dentem impressit, ter utrumq; labellum
Strinxit, & audaces huc agit, hucq; manus.
Illa dolet, gaudetq; simul, refugitq;, cupitq;,
Vim nollet, uellet sed sua furta tegi.
Oscula nunc offert, nunc auersatur amantem,
Et miscet blandis tristia uerba iocis.
Ad uotum properabat, amans, strepuere salicta
Proxima sollicitum qua mouet aura nemus.
Expauere simul, simul & latuisse uolebant,
Sed nec quo fugiant, quó ue tegantur habent.
Ipse deos miserans atram de gurgite nubem
Obiicis, & latebris abdis opacæ tuis.
Illic securo uenêre ad gaudia cursu,
Mille modos matri dulce retexit Amor.
Dic Mars dic Gradiue potens ubi cuspis ubi hasta?
Scit Venus, ad ripas illa relicta iacent.
Illa puer Veneris tractat, ridetq;, sed ipse
In Veneris mauis bella mouere sinu.

Bella moue, nunc diue sapis, nunc confere pugnas.
 Hostis adest. tamen est præposuisse torum,
Deliciasq; tori molles, placidamq; quietem,
 Et dominæ in tenero molle cubare sinu.
Salue iterum Eridane, nam tu quoq; iungis amantes,
 Tu quoq; concilias quos suus urget amor.
Tu uatem, teneræq; senem placere puellæ,
 Et cupis, & ducis muneris esse tui.
Ergo perpetuos Ticinus, & Abdua fonteis
 Certatim, & famulas Mela ministret aquas.
Voluat & assiduos Benaci è gurgite fluctus
 Mincius, Andæo pota fluenta seni.
Ipse perennis eas, superesq; & flumina, & amnes,
 Imperium norint æquora & ipsa tuum.

DE AMORE colligente succina in Eridano.

E Ridani circum ripas, alnosq; uirenteis
 Quærit Amor tenera succina lecta manu.
Quærenti assurgunt ripæ. Phaethontias arbor
 Fundit rore nouo, quæ legat ipse puer.
Dumq; legit, guttæq; manum puer admouet, ora
 Exerit è tenui cortice Nympha sua.
Quotq; puer gemmas, totidem legit oscula uirgo,
 Ridet Amor, ridet conscia Nympha sibi.
Naides ad risum coeunt, mirantur Amorem
 Quiq; puer pharetram, teläq; adunca gerat.
Sensit Amor, neruumq; manu lunauit, & inquit
 Deq; meis humeris missa sagitta ferit.
Illa uolat, fulsere auræ, rutilante fauilla,
 Hauserunt uirides tela corusca deæ

Inq; choros, cantusq; abeunt. Climeneia uirgo
Prodit ab excluso lapsa repente libro.
Inq; sinu puero fruitur, caluitq; fruendo,
Miscet Amor lusus, blanditiasq; suas.
Cærulus ut uidet ipse deus, complexus utrunq;
Condit nube caua, rorat & amne suo.
Dum ludunt, pendentq; arcus electride in umbra
Prendit Stella manu, spiculaq; apta legit.
Altera quis urat longé, & male figat amantem
Altera quis medico uulnera rore lauet.
Mox strinxit telum Idalium, fixitq; sagitta.
Me me audax. uati parce nocere tuo.
Parce puella seni, cur non iacis altera tela?
Et uulnus medico rore puella leuas?
Vre ferox, facilisq; medere, utq; aurea uirgo
Hinc sæuis, illinc mite leuamen ades.
Vre simul, medicare simul. nihil ipse recuso.
Non ferrum, non me mista uenena mouent.

DE VENERE AMOREM Quærente.

Dicite Nereides (nam uos quoq; procreat unda)
An'ne aliquis uestris sit puer hospes aquis?
Matris uos miseræ moueat dolor, & labor, illum
Anxia tam longa quæ sequor usq; uia.
Ipse puer nudusq; abiit, nec cognitus ulli,
Quiq; meo nunq̃ cesserat ante sinu.
Maternis fotum mammis, fotumq; sub ulnis,
Hei mihi quis fluctus, quæ fera Syrtis habet?
Forte Paphi in luco, riui crepitantis ad undam
Dormieram, atq; inter brachia natus erat.

Effugit è gremio fallens. ipsa excita somno
  Hinc nemora, & saltus, hinc loca culta peto.
Offertur nusq̃ terris, ingressa profundum
  Aduenio uestras heu Venus illa domos,
Sicca siti, squalensq; situ, defessa uiarum.
  Non comes, aut hospes, non mihi tecta patent.
Et tamen hanc fama est dici Vulcanida terram,
  Is deus est, pietas hic sua iura tenet.
Dicite Sicelides, siqua latet heu mea cura,
  An'ne aliquis uestro delitet amne puer?
Sic uobis in amore fides stet semper amantum,
  Pax sit & à Libyco littore, & Ionio.
Miscet & his lacrimas. Tum sic miserata Charybdis.
  Pubé tenus nudo pectore blanda refert,
O dea, namq; deam testantur singula, mecum est
  Ipse puer, lacrimis tu modo parce tuis.
Illicet emicuere faces, sonuere pharetræ,
  Telaq; uenturi nuntia signa dei.
Mox thalamo exultans prodit puer, & quatit alas.
  Nereidas tacito uulnere pungit Amor.
Littus amat, caluere undæ, caluere natantes.
  Mater adest facibus, natus adest pharetris.
Exilit in puerum genitrix. exceptus & ille
  In gremio, risus hinc mouet, hinc lacrimas.
Exultat littus, ridet mare, blanda Charybdis
  Hæc ait, horrisoni conticuere canes.
Hunc tibi diua potens, proles Iouis, auctor amandi
  Restituo, tua me, te mea cura premat.
Accepi infantem, blandum do, pro rude doctum,
  Proq; fide fraudem, simplicitate dolum.

Pro lacrimis risum docui, pro melle uenenum
Miscere, alternas & uariare uices;
Nunc placidam blandis pacem promittere ocellis,
Nunc trucibus mentes sollicitare modis.
Nil constans, nil perpetuum seruare, nec ulli
Parcere. in incertum fasq; nefasq; sequi.
Talibus instructum memorat longæua Charybdis,
Cæruleo flauas humida rore comas.
Nereides puero assurgunt, ast aurea mater
Zanclæam Ambrosio spargit honore deam,
Perpetuamq; illi speciem, uiridemq; iuuentam
Esse dedit, Siculam moxq; salutat humum.
Gratatur terræ, natum quæ fouit, & inquit
Terra ferax segetum, Dædala terra uirum
Vos numeros celebrate meos, & nomen amandi,
Deq; meo fiat numine clarus Eryx.
Hæc ait, & niueis uolucrum sublata quadrigis
Læta petit portus Cypria terra tuos.
Quaq; uolat, zephyri dominam comitantur, & auræ.
Stillat Acidalius rore fluente liquor.
Excepere Deam Charites. sua redditur aris
Gratia, in amplexu matris inhæret Amor.
At tu Pieridum studiis cultissime Carbo,
Namq; & amas, facito sit tibi notus Amor.
Sint notæ maris insidiæ, sit nota Charybdis
Cincta sinum canibus, uirginis ora ferens.

ALLOQVITVR PASTORES.

P Astores cohibete gregem, procul ite capellæ,
Ite citæ, en flammas pectora nostra uomunt

Flagrat ager, suspensa uolant incendia uentis,
Ipse & Amor flammas uentilat, ipsa Venus.
Affer opem Eridane, fluuiosq; immitte citatos,
Si non, & fluuios hæc mea flamma uoret.

ALLOQVITVR aues, deinde pecudes.

Quid querulæ arboribus strepitis, qd murmura
Vestra sonāt? mox & triste siletis aues? (syluæ
Scilicet & tepidos soles, auramq; fauoni
Optatis, dum uer pectora læta fouet,
Dum faculas Venus accendit, dum uentilat ignes,
Dumq; Amor è plena tela iacit pharetra.
Me miserum quid uer Veneris quid quæritis ignes?
Has faculas, hoc uer pectora nostra dabunt.
Quærite aues qua nostra uolant suspiria, & illic
Membra fouete igni, corda adolete face.
Qua uolitant, illic feruent incendia, & illic
Excitat igne faces, temperat arma Venus.
Quid mœstæ in stabulis pecudes frondentia ueris
Tempora, & optatis florida prata sequi?
Frigoribus mediis, media niue gramina uobis
Præbuerim, è lacrimis gramina nata meis,
E lacrimis sata prata meis, frondentia rura,
Perq; grauis hyemes, frigora perq; uirent.
Has Amor, has dolor, ipsa Venus sine fine ministrat,
Et sine fine quidem pabula nostra uirent.
Pascite, pascendo crescunt sata, crescit & humor,
Iam mihi crescit amor, crescit & usq; dolor.

ERIDANVM. ALLOQVITVR.

ERIDANVS.

Fontis Acidalii laticem Venus aurea liquit,
Et Paphias myrtos, Idaliumq; nemus.
Eridanus dominæ tantum placet. hanc colit amnis,
Hanc deus, & latis Naides in lacubus.
Huic aras posuit centum Ferraria, centum
Culta Cremona, & suis Mantua nota suis.
Eridanus Veneri (quis credat) sufficit ignes,
Sufficiunt plenis flumina gurgitibus,
Parce pater flammis, ignemq; auerte sagittis,
Sed flammæ, & pharetris rore medere tuo.

AD STELLAM.

Non alpes mihi te, aut uasti maris æquor, & ipsæ
Eripiant Syrtes, nam mihi semper ades.
Mecum de summa specularis littora puppe,
Et mecum longas isq;, redisq; uias.
Mecum compositis hæres moritura lacertis.
Si pontus, si quid sæua minatur hyems.
Mecum quoq; loco, quicquid fortuna pararit,
Quicquid ago, mecum es, nec nisi semper ades.
Tu curis solamen ades, requiesq; labori,
Et quia semper ades, nil nisi dulce mihi est.
Quòd siquando absis, & te iam Stella requiro,
Siue dies, seu nox, sponte uidenda uenis.
Nam cum sol primos effert pulcherrimus ortus,
Auroræ in gremio tu mihi mane nites.
Illic purpureasq; genas, roseumq; labellum,
Delicias uideo pectora & ipsa meas.
Oraq; in ore deæ cerno tua. tu mihi rides,
Sentio de risu gaudia mille tuo.

Ipsa mihi dicis iungo mea gaudia tecum,
Dum loqueris iungo basia nostra tuis.
Inde ubi per medium rapitur sol aureus orbem,
Aurea te nobis solis imago refert.
Illius in radiis uideo rutilare capillum,
Et tua phœbæo splendet in igne coma.
Quacunq; aspicio lux te mihi, tu mihi lucem
Offers, nec sine te lux'ue dies'ue mihi est.
Tandem ubi sydereis nox aduenit acta quadrigis,
Clarus & occiduo uesper in orbe nitet.
Ora refert tua nunc mihi candida lucidus hesper,
In Veneris specto te recubare sinu.
Hic risum, illecebrasq; tuas, hic oscula nosco,
Lususq;, & gratis abdita signa notis.
Inq; tuis oculis figo mea lumina, & usq;
Admoueo collo brachia lenta tuo.
Tum noua me, uetus ipsa tamen subit ante uoluptas,
Præteritiq; memor mens fauet ipsa sibi.
Mox sopor irrepit membris. sopor ultima præbet
Gaudia, teq; meo collocat ipse sinu.
Amplectorq; tuis innexus & ipse lacertis.
Sic nullum sine te tempus & hora mihi est.

DE STELLA.

n Ostra die q̃ stella nitet, q̃ nocte refulget,
Solem Stella die, sydera nocte refert.
Nocte eadem surgente nitet, cadente refulget,
Phosphoron hic, illic Hesperon ipsa refert.
Ergo eadem mihi sol, eadem mihi sydus, & unà

Lucifer est, eadem uesper & una mihi.

AD STELLAM.

AD cœnam me Stella uocas, & gaudia lecti.
Mensa mihi posita est, compositusq; torus.
Ipsa ministrabis simul, & simul ipsa recumbes,
Et dabis in medio basia multa mero.
Cœna placet. uenio. ponam sed fœdera lecti,
Me tua cœna iuuat. tu mea pacta proba.
Prima cuba, nec nuda tamen, tenuissima sed te
Tela tegat, Cyprio tela liquore madens.
Ipse sequar. tu me amplexu placidissima blando
Excipe, & in tepido (qua potes) abde sinu.
Oscula mox iunges cupidas imitata columbas,
Oscula non uno continuata modo.
Muta Venus mihi nulla placet. suspiria misce,
Aptaq; lasciuis garrula uerba iocis.
Nec manus officio desit, manus æmula linguæ est,
Hæc tactu Venerem suscitat, illa sono.
Gaudia amor probat hæc, uerum si rixa sequatur,
Quã dens, quam'ue aliquid mouerit ausa manus.
Auctor ero rixæ. tu mox offensa quereris,
Vnguibus & scindes pectora nostra tuis.
Scindam ego nũc tunicam, subducta & ueste papillas
Nuda eris, & nullo tegmine bella geres.
Ipsa manum collo iniicies, super ipsa recumbes,
Verbera & ipsa dabis, uerbera & ipsa feres.
Dente petes. ego dente petam. demorsa dolebis,
Ipse sequar, lacrimæ prona per ora cadent.
Tum supplex ueniam grata cum pace rogabo,

Ipsa dabis, simul & basia multa dabis.
Basia multa dabo, iungam quoq; munera pacis,
Munera complexo ter repetita sinu.
Hoc est pacis opus, sunt hæc sua fœdera lecti.
Subscribas. per me nulla futura mora est.

AD STELLAM.

IN tenebris mea Stella nites, dũ sydera pallent,
Et nox ipsa tuo lucida honore placet.
In medio mea Stella die sub sole nitescis,
Clarior & per te solq́;, diesq́; uenit.
Sic es syderibus decus addita matutinis,
Et radiis debent solq́;, diesq́; tuis.
Sed cur quæ tenebris honor es, decus una diebus,
Cur lumen nobis nocte, dieq́; negas?
Nocte negas, foribus clausis, in luce fenestris.
O tenebræ non iam stella'ue lux'ue mihi.

DE PHOENICE AVI, & de amante.

SEligit è syluis Arabum, lucisq́; Sabæis,
Quos Phœnix ramos ad sua busta paret.
Instruit his nidum, nido mox incubat ales,
Incubitu flammas excitat inde suo.
Vritur hinc, cineriq́; suo fit & inde superstes,
Ipse sibi est ortus, ipse sibi est obitus.
At contra è curis grauioribus, atq; dolorum
Seligit è cumulo, quis foueatur amans,
Incubat his gaudetq́; malis, fruiturq́;, doletq́;,
Hinc moritur, post hæc ad sua uota redit.
Ille tamen post mille annos, post sæcula dena,

Ast hic quoq; die nascitur, & moritur.

ALLOQVITVR Heliades sorores.

Quid mœstæ, quid cærulea sub fronde sorores
Lugetis? miseros amne iuuante modos?
An fratrem Phaethonta, uagis q tractus habenis
Ah miser, externis exulet ipse locis?
Hinc electra fluunt, lacrimosaq; gutta rigescit.
Hæ lacrimæ, hi luctus succina lenta ferunt.
Flete piæ, lugete piæ Phaethontides, & me
Vel socium uestris luctibus accipite.
Si desint uobis lacrimæ, si desit & himber,
Ipse quidem lacrimæ, luctus, & imber ero,
Per me etiam Eridanus crescet stagnantibus agris,
Finis enim lacrimis nulla futura meis.
Per me etiam ripæ mittent incendia, flagret
Amnis, & in medias ignis iturus aquas.
Cedite cultores. ripas & flumina iam iam
Vsta dabo, in flammas ibit & omne nemus.

STELLAM ALLOQVITVR.

Quale per æstatem sub sole rigentibus herbis
Blanditur lapsis aura recens foliis,
Quale per arentis hortos in uere tepenti
Nox mulcet teneras rore madente rosas,
Tale mihi dum mens languet, dum pectora feruent,
Nostraq; in incertum uela gubernat Amor,
Tale seni solamen ades mihi dulcior Hyblæ
Stella fauis, umbra gratior Idalia.
Aura recens, Nam Stella mihi flagrante sub æstu,

Ipsa meos ignes rore madente leuas.
E labris mihi ros, ex ore recentior aura
Spirat Stella tuo, stillat & ipse liquor.

AD ANTIMACHVM Mantuanum de amoribus Mincii, ac de Vergilio.

Dücebat choreas Veneris puer inter olores,
Eridanus placidis qua nemus ambit aquis.
Naides, & sociæ uaria sub ueste Napeæ
Fundebant raris carmina culta modis.
Ipse manu rutilam gestabat ab ære sagittam,
Et leuis instabili sub pede pulsat humum.
Quaq; mouet pennas, tremulæ stridere fauillæ,
Perq; leues frondes sparsilis aura micat.
Eridanus spectat fluenti crine superbus,
Populeo madidum cinctus honore caput,
Mincius & spectat narianti lætus amictu,
Mincius Ausoniæ clarus honore tubæ.
Spectat arundineo formosus Mela galero,
Diues & undosis Abdua gurgitibus.
Quiq; amnes socii regem uenerantur, & ipsi
Quiq; scatent fontes, quæq; palustris aqua.
Ecce autem niueis Cycnus se sustulit alis,
Cycnus olorini duxq; decusq; chori,
Deq; manu pueri rostro plaudente sagittam,
Eripit, & cantu sidera summa petit.
Concepit flammas ferro stridente sagitta.
Gaudet olor, fraudem ridet & ipse puer,
Inq; sinum Minci rutilis delapsa fauillis
Afflauit tenero fulgida amore senem.

Hinc in Pasialen telo flammante reluxit

Pasiale uulnus sensit & ipsa suum.

Instaurauit Amor choreas, suspirat uterq;.

Cantat olor, cantu consonat omne nemus.

Senserunt flammas ripæ, sensere salicta,

Infantem decimo sydere Nympha parit.

Excipit hunc, tepidoq; sinu complexa Melisse,

Blanda fouet, blandis conciliatq; iocis.

Instratum lauri foliis, somnoq; grauatum.

Tutanturq; & apes, labraq; melle linunt.

Hinc Musæ placidis salicum docuere sub umbris,

Sebethus liquidis qua fluit huber aquis.

Inde specu exceptus, uiridisq; in rupe Veseui

Pastor agens cecinit Tityre coge pecus.

Huc ades ò Melibœe, caper tibi saluus, & hœdi,

Ite domum saturi, nox uenit, ite greges.

Post lætas segetes, quo sidere uertere terram

Conueniat, Baccho qui sit & aptus ager.

Cura boum quæ sit, pecori quis cultus habendo,

Et docuit pressis mella liquare fauis.

Felix aruorum cultu, felicior armis,

Dum profugum Aeneam, dum canit arma uirum.

Illi Vulcanus clypeum, sua Mulciber arma

Aptat, & in classem corruit omne nemus.

Illi fatorum seriem, gentisq; togatæ

Deiphobe Glauci monstrat, & omne genus.

Inde sedens ebore in niueo Sebethida ad undam

Colligit Hetruscas, Marrubiasq; manus.

Agmen agit Lausus, magniq; ipse agminis instar,

Actituq; pedum terra Sabina tremit,

Et quoties

Et quoties raucum gemuit caua buccina, matres
Presserunt natos pectora ad ipsa suos.
O salue Italidum gentis decus, in Latium qui.
Aonio ducis uertice Pieridas.
Salue & Idumaeas, debet cui Mantua palmas,
Cui phoebus Latio uestit honore comam.
Sparge Charis roremq; tuum, Syriosq; liquores,
Parthenope uiolas, Mantua funde rosas.
Ipse aram statuens uati, uenerare Camoenas
Antimache, & patriae concine grata tuae.
Quae puerum genuit, cuius sub uoce locutae
Pierides nostrum constituere decus.

DE INFELICITATE amantum.

Cantando luces peragit sub fronde Cicada.
Et mulcet syluas, carmine laeta suo.
At tenebras sub rore leui, sub deside somno
Transigit & noctes, nocte iuuante, suas.
Cantando moritur, sentit nec taedia mortis,
Quin cantu uitam ducit, & exequias.
O felix ortu, interitu felicior. at me
Et nox nigra grauat, uexat & atra dies.
Ante fores iaceo gelidae sub frigora brumae,
Nec pudet aetatis, Pieridumq; senem.
Ante fores, sub sole leo dum feruet, & ignis
Vstilat Icarius, conqueror usq; senex.
Vror amans, tabesco senex, lux omnis amara,
Nox inimica mihi est, noxq;, diesq; nocet.
Sors iuuenum miseranda, senum deflenda. cicadae,
Sors felix. ô iam discite quid sit Amor.

QVERITVR DE Eridano.

Et coelo Eridanus candenti sydere fulget,
Et terris Stella candidicre nitet,
Illic igne suo miscet cum nectare lymphas,
Hic flammas fluuio feruidus igne uomit.
Illic fundit aquas, hic ignes caerulus amnis.
Me miserum gelida qui cremer ustus aqua.

AD STELLAM.

Nudasti mea uitae sinus, & sponte papillas,
Admostiq; meam pectora ad ipsa manum,
Oraq; cum teneris iunxisti nostra labellis,
Sedistiq; meo sarcina grata genu,
Ceruicemq; amplexa, leui mox uicta sopore
Concidis in nostrum languida facta sinum,
Longaq; post fessos suspiria claudis ocellos,
Dum tibi sopitae serpit ad ossa quies.
Ipse tibi tenuem procuro sedulus auram,
Compositae & moueo lenia flabra manu.
Ipse tibi somnos cantu leuo. cantus amores.
Sarnidis, & Fauni dulcia furta refert.
Faune ueni, tibi Sarnis adest ad flumina nota,
Ad nota salices candide Faune ueni.
Ecce tibi niueum uiolae cum flore ligustrum
Iungo, & Puniceis lilia cana rosis.
Roscida seruantur legi tibi quae modo fraga,
Fragaq; quot, totidem basia & ipsa paro.
Huc ades ô formose, tibi nam nuper ad amnem
Siccauiq; meam disposuitq; comam.

Pierides compsere caput, dum corpus & ipsæ,
Et crinis flauos molliter amne lauant.
Inde comam Assyrio certatim unxere liquore.
Inde Arabo nostrum spirat odore caput.
Quin citharam docuere, & me fecere magistram,
Et data pro magno munere eburna chelys
Faune ueni, te Sarnis amat, suspirat & unum,
Et parat in niueo gaudia multa sinu.
Fistula te & calami uocitant, uocat æstus, & unde
Auræq;, & murmur subsilientis aquæ.
His ego mulcebam somnos. tibi purpura mollis
Tingebat niueas flore decente genas.
Qualis ubi ad thalamos Hebe deducta mariti
Ad cupidi erubuit basia prima uiri.
O quoties sparsos, errant dum fronte, capillos
Collegi, blanda disposuiq; manu.
Sic Lede placitura fuit sic uxor Orestis
Atq; Helene dixi sic quoq; culta fuit.
Et modò compositum reieci in colla capillum,
Et dixi, hac placuit Laodomia coma.
O quoties teneras uariaui flore papillas,
Et dixi Charites sic coluere sinum.
Ornabam gemmis digitos. ad Pelea quondam
Vecta Thetis, niueam sic tulit ipsa manum.
Brachia nudaui, Auroræ sunt brachia dixi,
Admouiq; cauæ roscida poma manu.
Sic rear ad uirides myrtus requiesse Dionen,
Poma manu Paridis dum tenet illa sui.
Ipsa sinu Ambrosiam spirat, perq; ora recursant
Blanditiæ, & grato mistus honore decor.

At tibi perq; genas, roseisq; infusa labellis
Ludit, & in tenero gratia amica sinu.
Et quoties blandos somno recludis ocellos,
Crediderim uel te posse mouere deos,
Quosq; moues, uerum custodia nostra tuetur,
Teq; meo patior non abiisse sinu.
Tunc ego non suxisse quidem, libasse labellum
Sed tibi sopitæ nil nocuisse uelim.
Sic leuis ad summum florem, de rore liquenti
Libat, & è tenero gramine lingit apis.
Oscula libabam, quæ tu uelut excita somno
Excipis, atq; aliquid uelle uidere loqui.
Velle loqui dum uisa, simul dum basia carpo,
Auraq; de molli ducitur ore mihi.
Dum ludo improbius. tua duriter ora momordi,
Hei mihi clamasti. sic iubet ipse dolor.
Hei mihi clamaui, parcas mitissima, dixi,
Parcis, & insolito es blanda refusa sinu,
Colla notas, & labra notas. mox ulta dolorem
Risisti, & gratos mouit uterq; iocos.

AD STELLAM.

Stella tibi cœlũ patria est, hinc clara refulges.
Si tibi terra domus sit, domus Assyria est.
Assyrios etenim spirat tibi pectus odores,
Assyrio mollis stillat ab ore liquor.
Sin quia deliciæ, & Veneres, blandiq; lepores
Tecum habitent, patrii sit tibi terra lares,
Ipsa domus, patriiq; lares sit Cyprus, & unà
Sit Veneri, atq; eadem sit tibi Stella domus.

LACRIMAS AMORI, SVSPIria Cupidini dicata.

d Ebentur Cereri segetes, debentur & horti
Lampsacidæ, flores candida Chlori tibi,
Mellaq; debentur flauæ Thymbræa Melissæ,
In sortem cessit Pallas oliua tuam.
Sunt Zephyri faciles auræ, blandiq; susurri,
Sunt fontes munus casta Diana tuum.
Munditiæ Charitum sunt, oscula nubilis Hebes,
Cypridis amplexus, gaudiaq; illa tori.
At lacrimas, questus, at suspirantia uerba
Has Amor assumit, illa Cupido sibi.
Crudelis uel uterq; deus, sed blandus uterq;,
Blandus uterq; quidem, sed sine mente deus.

DE STELLA.

s Tella mihi in tenebris fax ẽ ad gaudia noctis
Hanc sequor hæc dux est, hæc mihi certa uia.
Stella die in medio nox est ad gaudia lucis,
Gaudia Stella die, gaudia noctis ea est.

DE VENERE & Amore.

e Xhausit pharetrã Veneris puer, at Venus ignis
Extinxit, Venus hinc inde & inermis Amor
Exhaustã hic pharetrã, extinctas flet Cypria flãmas,
Hic arcum lacrimis tingit, at illa faces.
Ne'ue puer, neu fle mater, dant spicula mille
Stellæ oculi. puer his utere pro pharetra.
Cum flammas mea corda uomant, his utere mater.

Pro face, inexhausta tu face, & hic pharetra.

DE SE, AC DE STELLA.

S Vrrisit, blandosq; manu compressit ocellos,
Mox furtim infecit gutta iterata genas.
Scilicet amplexus repetit dum Stella beatos,
Osculaq;, & dulci garrula uerba sono.
Risit, & argutos dextra compressit ocellos,
Delicias nosset nequa puella suas.
Mox ubi demorsi succurrit triste labelli
Vulnus, & insani plaga maligna ioci,
Exciuit lacrimas infelix ira coactas,
Et de me uisa est non bona uerba loqui.
Di faciles quid amara bonis, quid tristia lætis
Miscetis, curas ingeritisq; nouas?
O desint lusus, dum desit cura puellis,
Dum lacrimæ desint, ipse tepescat Amor.
Hos'ne oculos lacrimare, genis'ne inducere guttas
Parcite di, nil uos tam noua forma mouet?
Sed lacrimare licet, lacrimis formosior ipsa es.
Iam fluitent lacrimæ, nunc mihi chara places.
Fac lacrimas, fac ipsa genis manare fluentum,
Nostra se ut hoc ipso temperet amne sitis.
Amne sitim sedare licet, licet oscula furtim
Surripere, & lacrimis inseruisse iocos.
Di faciles, miscere iuuet nunc tristia lætis,
Oscula cum lacrimis, cum lacrimisq; iocos.
Dic mihi blanditias, dic suspirantia uerba.
Quid latet in tepido bella papilla sinu?
Da pectus tractare tuum, niueasq; papillas,

O in delicias pectora nata meas.
Nunc liceat sæuire, atq; insanire. uolenti
Aspera, nolenti mollis, & æqua ueni.
Nolentem cupidis uesana incinge lacertis.
Oscula nolenti, dum uetat, ipsa rape.
Nunc cupio, nunc ipse uelim. tu dura recusa.
Et mea uesanis unguibus ora pete.
Dic tenerum, dic dulce aliquid, quid uertis ocellos?
Teq; meo lacrimans subtrahis usq; sinu?
Pone iram, & lacrimas. sed te lacrimare decorum est,
Tu face, ut hæ lacrimæ nostra per ora cadant.
Tu face, ut has lacrimas siccem, face ut oscula carpam,
Inq; meos oculos candida fige tuos.
Fixisti simul & rides, nunc oscula iunge.
Oscula compositæ pignora pacis eant.
Oscula complexu gaudent, pax gaudet utrisq;,
Pace Amor exultat, pace & Amore Venus.
Tu pacem mea uita colas, recolamus Amorem,
Sic erit ex æquo mutua nostra Venus.

AD STELEAM.

Cum tenerũ cum dulce aliquid blandũq; iocaris
Ah medio mihi tum corde liquescit amor.
Spem mihi cum, & cupidis pacem promittis ocellis.
Lux oculis, toto corpore sensus abit.
Cum rides, ignemq; oculis, uultuq; fateris,
Mens animum, ipse animus pectora destituit.
Amplexu iam Stella tuo succurre cadenti,
Ore Animum & foueas, oreq; redde animam.

AD STELLAM.

Ibat apis de rore fauos, mellisq; liquorem.
Inde hominum mulsum, nectar & inde deum.
De labris mea Stella tuis mihi mella liquescunt.
Hic ros mella mihi stillat, & iste fauus,
Condit & his Venus Ambrosiam, mihi parcite diuæ.
Sola Venus uera diffluit Ambrosia.

DE SVSPIRIIS AMANTVM.

distillat forte è tenui uagus amnis, & inde
Labitur effusis non rediturus aquis.
Emanant corde ex imo suspiria, moxq;
Conuersa redeunt in sua corda uia.
Ex oculis lacrimæ postquam fluxere, nec illas
Luminibus rursum restituere genæ.
Cur reuocant ad se rursum suspiria curæ?
Rursus & infestat tristia corda dolor?
Nulla quidem ratio est, etenim rationis amantes
Expertes, omni cæca in amore uia est.

DE ERIDANI FELICITATE.

Felices Hermi ripæ ditante metallo,
Felicesq; Tagi, quas rigat unda ferax.
Electro felix, felix Mantoide cæra
Eridanus, flauis qua petit æquor aquis.
Electrum ramis stillant frondentibus alni,
Succinaq; è lento cortice lapsa fluunt.
Fundit mella fauis è dulcibus, eq; liquenti.
Rore premit tenera culta Melissa manu.

Illa Bianoreis Minci pulcherrima ripis
Regna tenet mellis pulcher Hymete tui.
Regna tenet laticis, quem florida deliquat Hybla,
Hybla faui, & mellis, diues & Hybla thymi.
At longe superatq; Hyblen, superatq; & Hymeton
Eridanus Cypria ditior Ambrosia,
Ambrosia, teneris spargit quam Stella labellis,
Spargit & è roseo lucida Nympha sinu,
Spargit & ex oculis. ipsi mihi parcite diui.
Eridani sors est inuidiosa deis.
Eridano assurgunt Musæ. noua Mincius antro
Intonat, & uarios uoce, manuq; modos.
Assurgunt Charites, ipsa & dea mater Amoris,
Summittitq; faces, signaq; subdit Amor.

AD STELLAM DEPRECATIO.

n E misero, ne Stella seni blandire, quid ignem
Exagitas? facibus ne precor adde faces.
Vis misero, uis ipsa seni indulgere, remitte
Blanditias, oculos & mihi dura nega,
Verba nega, uultumq; nega, mihi dira precare.
Ipse precor ueniant omnia dira mihi.
Peccatum est, mors pœna mihi, aut miserabile fatum
Nam ueniæ misero quis locus esse potest?
Sit pietas periisse reum. fecisse beatum
Ipsa cupis, miserum redde, beatus erit.
Supplicium infelix à te pro munere posco.
Supplicium meritis grata repende meis.
An potui immorsis dentem fixisse labellis?
An potui lacrimas dente ciere tuas?

Spectaui flueret crudo dum uulnere sanguis,
Admoui iugulo tela nec ipse meo.
Spectaui exanimem, uiso dum lapsa cruore
Concideres? uiso namq; cruore cadis.
Nec cecidi super ipse miser, nec uulnera laui.
Hic error dira cæde piandus erat.
Forsitan aut lacrimas siccaui, aut deniq; dixi
Vt misero parcas, ô mea parce tibi.
Quid tibi dens, quid amare precer, cum ludere possis
Lædere qui malis? uimq; in amore sequi.
Imprecor ut qui regnat Amor, noua ponat amandi
Iura, ferat leges & deus ipse nouas.
Nullaq; sint concessa uiro, concessa puellis
Oscula, contineat basia quisquis amat.
I sæui dens sæue, i dure & consere demens
Prælia, nequitiæ iam tibi finis adest.
Tu uero mea lux (etenim tibi mollia corda)
Parce, sed (ut fas est) utere iure tuo.
Suge nota, fige impresso mala uulnera dente.
Cauit amor. cupias oscula mille licet.
Id tantum formosa uide, uesana caueto,
(Quàm uereor, noceat ne dolor ipse tibi)
Dum sæuis, dum dente furis, dum uulnera figis,
Liuor & insanas linquit in ore notas.
Ne linguam nostris committas forte labellis,
Ne temere id, quod te lædere possit, agas.
Nulla fides legi, ualeat reuerentia legum.
Culpa tua est, partes dens aget ipse suas.
Nec sat erit suxisse genas, strinxisse labellum,
Tuta nec in clauso lingua erit ore tibi.

Iam meditor, tunc colla manu, tunc unguibus ora,
Et mea, tum ferro pectora iniqua petes.
Ipse tuos miser ante pedes, commissa fatebor,
Et dicam, in tua nunc iniice iura manus.
Sed non iniicies, & me complexa fouebis,
Et tua miscebis basia multa meis.
Hinc sopor irrepet lassis, resolutaq; membra
Composito ducent ocia grata toro.

QVOD DIE NIMBOSO Stella nata sit.

m Ira fides, periere rosæ, cecidere hyacinthi,
Et uiolæ. nullis est decor arboribus.
Non zephyris est ueris honos, hac luxit Adoni
Luce Venus miseris decolor exequiis.
Hac Charites secuere genas, uulsere capillum,
Et Nymphæ mæstis ingemuere modis.
En rursum rubuere rosæ, nituere hyacinthi,
Et uiolæ, ipse suis est decor arboribus.
En zephyris est ueris honos. hac fulsit in ortu
Stella die auratis concolor à radiis
Hac Charites pinxere genas, compsere capillum
Et Nymphæ teneros concinuere modos.
Læta Venus renouatq; faces, natusq; sagittas,
Et noua de manibus uulnera uterq; iacit.
Hinc tamen euentus licuit spectare futuros,
Ecce ades erumnis Stella serena meis.

DE AMANTIVM infelicitate.

u Ere rosas, segetes æstate, subinde racemos,
Perq; hyemem Genii dona beata legunt.

Flora rosas, messemq; Ceres, Pomona racemos,
 Inde suas Genius sponte ministrat opes.
At miserandus amans & frigore tristis, & aestu
 Vereq; & Autumno nil nisi triste legit.
Hinc Amor, inde Venus lacrimas, suspiria, questus,
 Inde Cupido grauem fundit amaritiem.
Sin quandoq; rosas legit, & legit ipse hyacinthos,
 Perq; suas sentis, perq; rubeta legit.

DE ERIDANO.

h Eliadum è lacrimis Phaethontiadûq; sororum.
 Eridanus moesto succina in amne legit.
E lacrimis cum Stella suis lauit ora, genasq;,
 Stillat & hinc uiolas, afflat & inde rosas.
Electro felix, felix uiolisq;, rosisq;
 Eridane. è lacrimis sunt tibi diuitiae.

AD IOANNEM PARDVM.

n On arcum meditatur Amor, non spicula Parde,
 Et tela & pharetras occupat ipse situs.
Pro pharetra nudis deus utitur ipse papillis,
 His tincta Idalio spicula felle latent.
Vtitur idem oculis in uulnera nostra sagittis.
 Ex oculis heu heu missa sagitta ferit.
Tu uero quoties felix in amore, papillas
 Tractabis, sis ô sis memor usq; tui.
Illic insidias, illic latitare pharetras,
 Letiferumq; illic uirus inesse puta,
Cumq; tibi ex oculis mollis spirauerit aura,
 Et ferro, & flammis pectus inerme peti.

Heu heu non oculis, non me puer iste papillis
Aut petit, aut urit, uel mea corda ferit.
Me risu me Stella capit, hic ignis, & arcus,
Hic solus nostro pectore regna tenet.
Nunc ride formosa, meis nunc ignibus insta,
Et mea ridendo pectora molle feri.
Molle feri formosa, truces'q; auerte sagittas,
Neu sanguis, neu te funera nostra iuuent.

AD SYRIANAM.

d Ic age dic Syriana, deus quis curet amantes?
Nempe Amor. Ast odit qs deus? Odit Amor,
Odit Amor, quoniam ferrum meditatur, & ignes,
Lætifera spargens spicula torta manu.
Curat Amor, q & amplexus, & grata procurat
Oscula, q placido gaudia mille toro.
Quis deus hic Amor est? pacem qui curat & arma
Et pace in media tela cruenta iacit?
Hæc & acuta iacit, iacit illa retusa, nec igni
Indita certa fides, hic cremat, ille gelat.
Vrit & hinc flammis torrentibus, inde liquentis
Soluit & in latices, ille'q;, & ille dolet.
Talis Amor deus est. maris hic uestigia seruat,
Nunc sæuit, blandis nunc agit ipse modis.
Nil lætum, nil dulce diu finit, aut finit ægrum
Instabilis'q; puer, & puer ipse deus.
Imperium crudele, sed indulgentia mitis,
Quin mite imperium, sed sine lege puer.
Sed sine mente deus, procul hinc discedat amator.
Solus Amor puer est, sola tyrannis Amor.

AD AMOREM DEVM.

Nulla puer sunt tela tibi, non flexilis arcus,
Deq; tuo nullus uulnere sanguis abit.
Pax colitur, coliturq; torus, castiq; penates,
Et genus & scboles, munus id omne tuum.
Tu uincis animos hominum, tu pectora iungis.
Iungis & hinc iuuenes, iungis & inde senes.
Non puerile tibi ingenium, aut uariabile numen.
Nec uolucres alæ, nec leuis aura placet.
Sed constans, sed certa fides, concorsq; uoluntas,
Scriptaq; sub certa fœdera lege probas,
Nec mens cæca tibi est, cæco seu spicula iactu
Moliris, cæcum seu meditaris opus.
Omnia certa uides, sunt omnia nota uidenti.
Nil tibi cum tenebris, nil tibi cum latebris.
Solus Amor uidet in tenebris, in luce uagatur,
Solus & ignotas nouit inire uias.
Solus ubi est iter in biuio, discernit utrunq;.
Nulla illi ignota est semita, nulla uia.
Perstat, & infixis alte radicibus hærens
Crescit, & ipse suas sedulus auget opes.
Nec uolucreis pennas pernicibus explicat alis,
Sed manet, & stabili perstat ubiq; pede.
Non igitur puer est Amor, incinctus ue pharetra
Nec pennas nudus, cæca ue tæla quatit.
Sed deus est qui corda hominum, qui pectora mulcet,
Et mulcet gratis illaq; & illa modis.
Quiq; puellarum mentes regit, & regit artem,
Et thalami sanctas sancit amicitias.

Nam quodcunq; in amore malum quodcũq; molestum
De uitiis hominum femina certa trahit.
Hinc iuuenes, illinc peccant & utrinq; puellæ,
Vt contra nequeat sistere solus Amor.
Hinc puer, hinc arcu, facibusq; armatus, & igni.
Et cæcus spargit spicula cæca manu.
Blande puer, deus ipse, deus facilisq; potensq;
Salue Amor, & generis conciliator aue.

DE PALMA Bitontina & Hydruntina.

b Rundusii latis longe uiret ardua terris
Arbor Idumæis usq; petita locis.
Altera Hydruntinis in saltibus æmula Palma.
Illa uirum referens, hæc muliebre decus.
Non uno creuere solo, distantibus agris.
Nulla loci facies, nec socialis amor.
Permansit sine prole diu, sine fructibus arbor.
Vtraq; frondosis & sine fruge comis.
At postq̃ patulos fuderunt brachia ramos,
Cœpere & cælo liberiore frui.
Frondosiq; apices se conspexere, uiriq;
Illa sui uultus, coniugis ille suæ
Hausere & blandum uenis sitientibus ignem,
Optatos fœtus sponte tulere sua.
Ornarunt ramos gemmis (mirabile dictu)
Impleuere suos mille liquente fauos.
Mirum, si ex oculis & Amor sua spicula iactat?
Et Venus accensas spargit ab ore faces?
Mirum, si Eridanus si uel regnator aquarum
Rore suo nostras temperat usq; faces?

DE FESTIS MARTINALIBVS.

m Artinum conuiua saturq́;, & potus adoret,
Hunc nobis ritum Gallia prima dedit.
Hunc patres tenuere, tenent, nunc Itala regna.
I puer, & multo pocula tinge mero.
Diue faue, nunc te colimus, tua templa ueremur,
Et numen felix ducimus esse tuum.
Diue assis. Calabros famuli geminate trientis.
Instaurent positas fercula crebra dapes.
Numen adest, geminas uideo splendere lucernas,
Intueor triplici tempora cincta face.
Diue parens Martine ades, & tua pocula uise,
Te cyathi, & calices, te tua musta uocant.
Euge pater, bibit ipse pater, calicemq́; supinat.
Quisquis adest cyathos sumite, adeste deo.
Dicamus bona uerba, precemur & ocia pacis.
Pace penus grauida est, uinea pace nitet.
Pace fluunt tua uina pater, tu Gallica seda
Prelia, nam seruit Gallia cuncta tibi.
Annuit ipse deus. pueri noua uina ministrent.
Vos mecum alternas continuate uices.

DE VENERE LAVANTE SE IN Eridano, & quiescente.

l Auerat Eridani liq̄dis Venus aurea lymphis
Et fessam choreis presserat alta quies.
Mulcebant myrti dominam flagrante sub æstu.
Inuitat somnos murmur, & aura leuis.
Aura leuis suras furtim nudabat, at illi
In somnis

In somnis uisus pulcher Adonis erat.
Illius in roseis figebat rapta labellis,
Oscula & in tenero bella gerit gremio.
Hos inter lusus somno dilapsa figura est.
Ah miseram in lacrimis linquis Adoni deam.
Ipsa querebatur. questum sopor æger acerbat.
Quo fugis? heu quid me clamat Adoni fugis?
Ad gemitum coeunt Nymphæ, miserantur amantem,
Et formam, & lacrimas adiuuat ipse sopor.
Illius in placido ridebat gratia uultu,
Fulgebat niueo pectore rarus honos.
Stillatim ex oculis manabat gutta, genasq;
Signabat tepido flumine gemma fugax.
Hic ut erat Veneri propior Bundenis, ocellis
Admouit onycem, siccat & ora manu,
Colligit & sparsas candenti in pectore guttas,
Sed mirata prius pectora subriguit.
Exuuiis his læta abiit. Venus excita somno
Inter olorinos conspicienda choros.
Plauserunt dominæ uolucres, plausere salicta.
Summisit canas alnus opaca comas.
Ipsa uehebatur cycnis. comitantur euntem
Naides, & nitidos picta Napæa sinus.
Qua uolitat Dea, funduntur uiolæq; rosæq;.
Ridet humus. uario uernat odore nemus.
Ambrosiæ stillant riui, Chariteia turba
Fundit opes Hyblæ, fundit Hymete tuas.
At læte uolucres concentibus aera mulcent,
Mulcet Amor uolucres, mulcet Amor pecudes.
Miscet amor fluuiosq; simul, Nymphasq; lacustres

Flumina amant, & amat rustica turba Dryas.
Arridet cœlum Veneri, blanditur & aura,
Ac resides syluas ipse susurrus agit.
At dolet Eridanus Martis memor. heu pater inquit
Armorum, quid te Thessalis ora tenet?
Strymona quid, Pindumq; colis. ne bellica cessa.
In Veneris teneros fesse recurre sinus.
Tota tua est, tibi se consumpsit dea, te meus amnis
Expectat. tibi nunc regia nostra uacat.
Illa sequens Minci ripas diuertit ad antrum,
Vnde suas uersat lubricus amnis aquas.
Hic centum niueæ ducebant fila sorores,
Oceano nentes candida texta patri.
Accepere deam famulæ. pater ipse seniles
Prætendit gressus, tectaq; in ampla uocat.
Hic citharæ, cantusq;, & pocula lenis Iacchi.
In luxum & thyasos tota parata domus.
Nais at interea Bundenis læta per hortos
Errat, & in dextra candidus ardet onyx.
Hunc uidet, hunc spectat gelida lasciua sub umbra.
Et sibi de lacrimis facta superba placet.
Ecce per aduersas anguis se sustulit herbas,
Sibilus, atq; oculis tetra uenena iacit.
Corruit exanimis Nymphe, mens deserit artus.
Fusus onyx, lacrimis huda madescit humus.
Da ueniam Venus alma rogat, Venus alma rogantem
Audit, & optatam fert dea mitis opem.
Quaq; liquor maduit, frondescit Amaracus illic,
Et grato uiridem flore colorat humum,
Quaq; & onyx, illo candescunt lilia prato,

Aemula candori lilia Cypri tuo.
Sparge suum florem Veneri formosa puella,
Nec sua non Veneri lilia funde puer.

DE NISEA, & Chariteo.

o Ra Terentiolæ myrrham flant, pectora nardũ
Dulcidiæ stacten labra Liquori tua.
Colligit hæc Nisea simul, conspergit & aura
Ambrosiæ, quam flat crinibus ipsa suis.
Pyxide mox parua uiridi circundata myrto
Dedicat, & ponit Cypria diua tibi,
Optat & ut pariter cum coniuge transigat annos
Quod Nisea cupit, quod Chariteus auet.

DE VENERE.

e Volat è gremio terræ leuis halitus, illum
In rorem uertit noctis amica quies.
E facie teneræ lenis fluit aura puellæ,
Vertit eam in mentis dulce leuamen Amor.
Illius aspersu mulcentur roscida prata,
Huius at afflatus pectora fessa leuat.
E gremio spirant telluris flabra, uicissim
Quæq; quieta ferant tempora, quæq; mala.
Quos risus, quæ det suspiria pectus amantis,
Ipsa eadem facies, utraq; signa dabit.
Cur non è terra, sed de spumantibus undis
Nata sed irato sit Cytherea mari?
Fluctuat an semper miseri quia pectus amantis?
Aestuat & uariis mens agitata modis?

DE VENERE ET ROSIS.

Pectebat Cytherea comas, madidumq; capillum
Siccabat, Charites carmina lecta canunt.
Ad cantum Satyri properant, ad carmina Nymphæ,
Carmina de tacitis sæpibus hausta bibunt.
Hinc aliquis petulans ausus prodire Dionen
Intuitur, dccta dum linit ora manu.
Erubuit pudibunda, ruborq; per ora cucurrit;
Occupat & teneras purpura grata genas.
Mox interq; rosas, interq; roseta refugit,
Delitet, & molles spirat ab ore crocos.
Dum spirat, funditq; crocos, dum purpura fulget,
Concipit afflatus Dædala terra deæ.
Hinc & purpureum flores traxere colorem,
Quæq; prius candor purpura facta rosa est.
Has legite, his teneræ crines ornate puellæ,
Pestano niteat lucida rore coma,
Vere rosas, æstate rosas diffundite diuæ.
Spirent templa rosas, ipsæ & olete rosas.

AD CARBONEM.

Fictilibus si cœna placet tibi candide Carbo
Cœna parata tibi est, rura q; nostra patent.
Et penus, & uirides horti, genialis & umbra.
Quasq; suas pandit Citria sylua comas,
Vina mihi deprompta & lecta, & grata bibenti
Aurea siue probes, seu mage nigra placent.
Lenis aquæ, simplexq; latex, & fertilis urna.
Certet ut inde merum, pugnet ut inde latex.

Vernarum mihi fida manus tibi nota ministret,
Marmariosq; agitet barbara turba choros.
Fictilibus tibi mensa, abacusq; nitescet acernus
Nullus in extersa non erit æde lepos.
In primis frons læta, & grati ad pocula lusus,
Et culti, & nulla rusticitate sales.
Principio grauidis ponentur lecta canistris
Quæ tulit autumnus, quæ meus hortus alit.
Roscida erunt, matura & erunt, & sole recocta.
Quæq; sua carpsit Antiniana manu.
Hinc ponetur auis fallaci præda coloni,
Primaq;, cui nomen ficus amata dedit.
Pingui iure natet, salsaq; immista suilla.
Condiat, & tritum lauta patella piper.
De lanio nihil hic, nihil è caupone morare,
Rura dabunt quicquid nostra culina coquit.
Altilis inde capus, raptiq; à matre columbi,
Anser & implumis, & bene pastus anas.
Post tener & lactens, & primis cornibus hœdus,
Quem corno, & ceraso farserit apta manus.
Forsitan accedet callosum tergus & apri,
Aut celeris catuli deuia præda lepus.
Certus at in uerubus fumat iam porcus, obeso
Et turdo, & merulis, atq; palumbe satur.
Cuiq; suus præsto sapor, aut quem cærula limon
Temperet, aut quem dant Punica pressa liquor.
Seu quem bacca liquat myrti, liquat herba uirentis
Serpilli, aut dulci corna recocta sapa.
Feltrius accedat tecum. te culta Patulcis,
Illum pro foribus Antiniana manet.

Nec desunt uina, & lances, mensamq; secundam
Qui curent, missas nec sine lege dapes.
Nec tibi post epulas deerit praeceptor amorum.
Ingenio periit qui miser ipse suo,
Nec formosa suis quem Cynthia coepit ocellis
Contactum nullis ante Cupidinibus.
Delia nec lasciua neget tibi carmen, & ille
Qui cupit in gelidis montibus esse lapis.
Basia uel tibi mille dabit, dabit altera mille
Lesbia, quiq; senes nullius assis habet.
Tu modo linque forum, linque & uadimonia Carbo
Tantisper, tibi dum rustica coena datur.

AD FORTEM Teramanum consolatoria.

SIc quereris Teramane, dolor sic pectora uexat,
Audiat ut quaestus Daunias ora tuos,
Sic miser erepto sensim tabescis amico,
Nulla sit ut lacrimis meta futura tuis.
Pirithoum Theseus, Patroclum fleuit Achilles,
Sed finem lacrimis fecit uterq; suis.
Et mortem Euander nato licet optet adempto,
Insiliit moestos non tamen ipse rogos.
Nec minus in patriam nato moriente superstes,
Et charam uoluit Nestor adire Pylon.
Daunus & extincto crudeli funere Turno,
Solatur nati fata cruenta pater.
Nil adeo durum est, quod non sua molliat aetas,
Et quem mens nequiit, tempora certa leuant.
Adde quod haud lacrimis dignus, sed laudibus ille est
Pro patria uoluit quisquis obire sua.

Illum uenturis retinentem nomina seclis.
Tollet ab obscura fama perennis humo.
Hac duce Tarpeiam Decius se uouit ob arcem,
Coclitis & uirtus hac duce nota fuit.
Hinc duo Scipiadæ, repetito & uulnere fortis
Porcius, hinc animæ prodige Paule tuæ.
Mars pater, & defensa Iouis capitolia magni,
Et seruata suis Vesta uerenda focis.
Illis Elysias sedes tribuere piorum
Certa loca. hic patriæ est iura tuentis honor.
Hic honor, hæc loca certa tuo concessa Camillo
Pro patria Elysium cui datur omne nemus.
Hic inter Marsosq; suos, priscumq; Sabellum,
Romanosq; patres, Argolicosq; duces,
Ostentans decus eximium, sua uulnera, plausu
Excipitur, plausum reddit & omnis ager.
Læta canunt heroes, & alta silentia rumpunt,
Fama coronatis celsa uagatur equis.
Quare age nec gratas iuueni depone querelas,
Et lacrimis parcas hunc onerare tuis.
Ille deo fruitur, fatis melioribus usus,
Felix, quem patria fas sit in urbe coli.
Quemq; coles Teramane, memor patriæq; tuiq;,
Heroem & cultu concine culta lyra.

IOANNIS IOVIANI PONTA-
NI ERIDANVS. LIBER II.

ARIADNAM VXOREM MORTVAM ALLOQVITVR.

Vid querere ô Ariadna? tuæ nō
iusta querelæ
Causa subest, soluit mors sua iura tori.
Liber ago. si nullo cauet lex, desinit esse (queri.
Peccatum, quare desine & ipsa
Lex statuit sibi ius. cessat ius lege soluta.
Hinc sunt coniugii libera uincla mei.
Rupit mors laqueos legis. lex morte perempta est.
Nulla uiri ratio est, uincula nulla tori.
Quid loquor ah demens? stant & mea fœdera tecum
Iunxit Amor dextras, fœderis author amor,
Author Amor fidei, sistendi & pignoris auctor.
Trans Styga, trans Lethen hic sua signa tenet.
Tu nunc Elysii fulges per amœna uireti,
Priscarum & nulli forma secunda tua est,
Vel tibi ut inuideant, liuor si forte beatas
Sollicitet, tibi si liuor obesse queat.
Hinc patiare licet tantisper ludere nostram
Canitiem, fas sit ficto in amore queri,
Dum nos fata uocent, dum te mihi chara reuisam,
Elysiusq; iterum uincula nectat Hymen.
Nec mora longa quidē quanq̄ breuis ipsa molesta est

Iam uenio, cupidos ô mea pande sinus,
Et thalamos formosa para, dulcisq; Hymenæos.
Iam propero, solitos sterne Ariadna toros.
Nec tamen ignoro quæ sint suspiria amantum,
Expectata tamen gaudia longa manent.
Durat amor, cuicunq; diu suspiria durant,
Gliscit & in uero semper amore timor.
Quisquis amat, timet ipse quidem, timor auget amorē,
Auctus in immensum gaudia tollit amor.
Et patiare igitur fessam miserata senectam
Ludere me gelidi florida ad arua Padi.
Ludere me placidos Sebethi ad fluminis hortos,
Et canere, ad citrios Lucida Nympha ueni.
Et meditare nouos iterato fœdere somnos,
Quæq; uirum deceant gaudia, quæq; senem.
Felices somnos, cumulataq; gaudia lecti,
Illa uel Elysiis cognita sola toris.
Te docet Euadne, coniunx docet acris Vlyssi,
Inq; uiri recubans Laodomia sinu.
Immemor hic Troiæ, gestiq; ad pergama belli
Optatæ fruitur coniugis ore suæ.
Illa memor luctus, memor & consortis adempti,
Delitiis pensat damna priora nouis.
Hi cito nos erimus (nulla est nam longa senectus)
Ipsa eris in nostro Laodomia sinu.
Pace tua interea Sebethi ad flumina cantem,
Saltet & ad numeros Stella decora meos.
Pace tua Eridani recinant ad flumen olores,
Cantet olorinos Stella secuta modos.
Stella sinu latices fundit, dum sydera fulgent.

E quibus in cœlo flumina larga fluunt,
Stella faces acuit, sol dum tenet edita mundi,
Huius & ex oculis lucida candet humus.
Hanc Charites comitantur, Amor comitatur, & illi
Eridanus flammam hinc, inde ministrat aquas.
Huic quoq; tantisper spatium cancede iocandi,
Elysius dum nos conciliarit Hymen.
Hæc mora parua quidē, mortē post cuncta perennant
Atq; sub æterna conditione manent.

PVERVM ALLOQVITVR FACVLAM
nocturnam præferentem.

Pone puer faculam, nil est opus indice flamma,
Stella mihi fax est, qua duce flamma micat.
Stella mihi in tenebris lux est, in luce diurna
Stella mihi speculum, Stella & imago mea est.
Quiq; meas curas, qui scire incendia poscis,
Illius ex oculis singula nosce potes.
Illius ex oculis tibi nostra liquebit imago,
Quæq; premant curæ, quoq; & ab igne cremer.
Aera trahit magnes, rapiunt & sydera nubes,
Stella trahit sensus, cordaq; nostra rapit.
Quisquis ades, stellamq; uides, mea pectora cerne
In speculo, speculum pectoris illa mei est.
Illa meos magnes sensus rapit. illa dolorum,
Illa uoluptatis fertilis aura meæ.
Illa meum sydus, seu Sol, seu luna, Venus'ue,
Lucifer illa mihi est, uesper & illa meus.
Heu heu non uesper, non est mihi lucifer illa,
Non sydus, non Sol, luna nec illa mihi est.

Stella mihi tenebræ, Stella est mihi tristis Orion.
Est nox cum nimbis, est sine luce dies.
Quisquis amas age temne fidem, neu crede puellis,
Deficiet medio Sol tibi nanq; die.

DE VENERE.

i Nsignibat acu, digitum Venus aurea punxit.
Dum tenuis telas pingit Adoni tibi.
Effluit è punctu subitus cruor. hic dea primum
Palluit, & uiso penè cruore cadit.
Mox abit in lacrimas timor & dolor, effluit imber
E lacrimis, lacrimæ pectus, & ora rigant,
Miscet & his Amor ipse suas, admotus & ori
Maternos fletus matre fouente leuat.
In pharetram tepidus cadit imber, acutaq; tingit
Spicula, tum irato cœpit ab ore Venus.
Nil præter lacrimas uestro de uulnere manet,
Tela inimica homini, tela dolenda deo.
Sint uobis comites timor, & dolor, eia age tela
Ferte uiris lacrimas, tædia ferte deis.

DE VENERE ET AMORE.

n E fle, ne mihi chare oculos corrumpe, tuisq;
Desine de lacrimis sollicitare meas.
Me miseram, qui singultus? complectere matrem,
Colla foue, inq; meo fesse quiesce sinu.
Belle puer, qui nam lacrimas dolor excit? ubi arcus,
Ah miseram, in pharetra spicula nulla manent.
Dic age dum, neu singulti, neu pectora rumpe,
Quæ rogo, quæ insidiæ? cuius & iste dolus?

Cur ô cur Boreas, undáq; nigerrimus auster.
Eripiunt portus, littoráq; ipsa mihi?
Aeris hoc uitium, uitium commune puellis.
Illi incerta fides, his fugitiuus amor.

AD CITHAROEDOS.

q Viq; lyrã, chordasq; lyræ, qui carmina neruis
Aptatis, dulces & datis ore sonos,
Neu numeris, neu uos digitis, neu fidite plectris,
Et numeri, & digiti, plectráq; murmur erunt.
Dum ridet, dum Stella canit, blandumq; iocatur,
Hanc auram, hos uobis conciliate modos.
Hac numeros, hac & digitos, hac plectra sub aura
Mulcete, hæc uestrum temperet aura melos.

AD THELESINAM DE PVDORE.

e Rubuit Thelesina, pudorq; per ora cucurrit.
Et tinxit roseas purpura fusa genas.
Ipse pudor deus est, siquis deus inter amantes.
Ipse pudor formæ iuráq;, uimq; tenet.
Ipse uenustatem tribuit pudor, ipse decorem
Conciliat, gratos temperat ipse modos.
Ipse sibi pretium formæ tulit, & decus omne.
Venalis species manca pudore suo est.
Hunc igitur Thelesina cole. hic colat intima mentis.
Hic tantum formæ det sua iura deus.

AD PVELLAS.

Desinite ô teneræ crines ornare puellæ,
Desinite ô pexas arte ligare comas.
Diffluat ipse uagus circum sua tempora crinis,
Diffluat & mollis per sua colla coma.
Desinite & teneris cultum adiecisse labellis,
Lasciuosq; oculis quærere ab arte modos.
Ornatus teneris hic sit Thelesina labellis,
Non nisi grata tuo uerba ut ab ore fluant.
Hic comptus placidis Venerilla accedat ocellis,
Gratia ut obtutu sit comes usq; tuo.
Vis faciem, uis ora simul compsisse Terinna,
Suspira, quoties obuius ibit amans.

AD DEIANILLAM.

Basia cum strictis offers mihi clausa labellis,
Deq; tuo nullus spiritus ore uenit,
Nescio quid tum triste animum subit, ipsaq; nostro
Frigescunt tacitæ basia in ore sitæ.
At cum rapta sonant mordacibus oscula labris,
Mistus & alterno spiritus ore coit,
Meq; color, meq; & sensus, animusq; relinquunt,
Inq; tuo iaceo languidus ipse sinu.
At tu cum dederis mihi suauia, consere linguam
Inter labra, meo semper & ore foue.
Ne pateant animo egressus, ne frigida lingua
Torpeat, ipse tuo deficiamq; sinu.

AD AMANTES.

n E Venerē in choreis posthac quæratis amātes.
Liquit Amor choreas, liquit & ipsa Venus.
In templis Venerem, in templis quæratis amorem,
Templa Venus sequitur, templa frequentat Amor.
Hic leua, at dextra hæc astat tibi Chloris ad aram.
Ex oculisq; parant tela, facesq; tuis.
Altera candentem succendit lampada, quali
Vrat & ipsa homines, urat & ipsa deos.
Alter & hamatas struat ære rigente sagittas,
Insidiasq; deum, perniciemq; hominum.
A templis moneo iuuenes arcete puellam,
Præda iuuat, Chloris præda petenda Ioui est.
Hei mihi quid monui. templis discedite amantes.
En agitat cupidos Chloris in arma deos.
Dum certant, ego te solus spectemq;, fruarq;,
Surripiam labris oscula operta tuis.
Dum pugnant, latus usq; tuum formosa tuebor,
Smmoueamq; homines, summoueamq; Deos.
Aut Amor ipse suis potius te contegat alis,
Inuideat formæ nequa puella tuæ.

AD ARETHVSAM.

i Nnueras, meminiq; oculis Arethusa uocabas
Ex oculisq; animi pignora certa dabas.
Nunc renuis male sana, senemq; grauaris amantem,
Non è flore seges, pomaq; lecta iuuant,
Sed matura iuuant. dos est hæc certa senectæ,
Flos breuis est, fructus aura senilis alit.
Aura senis geniale bonum, & sine lite uoluptas.
Illecebris iuuenum fraus adoperta latet.

Tu modo parce seni, moueatq; Aurora senili
Iuncta toro, thalamis laeta puella senis.

AD THELESINAM.

Et faciem Thelesina cole, & cole dia capillum,
Et cole florentis arte decente genas.
Et pectus formosa cole, insignemq; papillam,
Plantasq; quoq; extremi sit tibi culta pedis.
Quae nisi culta iuuant? culti laudantur agelli,
Gemma quoq; in digitis non nisi culta placet.
Et cultu laetatur honos, & gloria cultu,
Nec nisi de cultu laus sua cuiq; uenit.
Templa placent superis multo quae compta paratu.
Ornatum prae se sydera & ipsa ferunt.
Rustica simplicitas sibi sit. tu lux mea cultum
Vsq; foue, & formae sedula confer opem.

AD AMBROSIAM.

Parsisti Ambrosia Ambrosiam p labra, meisq;
Suxisti è labris Ambrosia Ambrosiam.
Suauia tunc etenim sunt suauia, mutua cum sunt,
Et dant, & capiunt mutua qui faciunt.
Ambrosiam diffunde, dedi cum basia, suge
Cum capis alternis Ambrosia Ambrosiam.
Suauia sic & erunt tibi basia nostra, mihiq;
Et tua, & Ambrosia stillet utrq; sua.

AD P. Summontium.

Summonti dum culta probas, inculta Neaera
Te capit, illaqueans simplicitate sua.

Tantum pexa coma, fusúsq; sine arte capillus,
Quem tenui textu linea uitta tegit.
Per faciem candor, natiuáq; purpura fulget.
Arte uacant comptus oris, & arte genæ.
Mundities sine lege quidem, sine lege nitela,
Cura sed ipsa decens, non operosa tamen.
Nil petum, aut petulans oculis, incessus honestus,
Et nulla tinctus rusticitate pudor.
Frons læta, & facilis gestus, risúsq; sereni,
Condit & urbanus singula uerba lepos.
Nil ex arte tamen, licet hæc ex arte profecta
Cuncta putes, crescit simplicitate decor.
Qui te Petre capit. capiunt sine labe papillæ.
Quas uestit tenui fascia linteolo.
Et tu culta probas? rudis & male doctus amator.
Qui damnes id quod chara Neæra probet.
Qui damnes quod amas? tu cultum desere, ne te
Deserat incultis culta Neæra modis.

DE MARINO Tomacello.

n Ostra Tomacellus legeret cũ carmina risit,
Atq; ait, ô quantum desipit iste senex.
Quid tibi cum Eridano, quid cum Bundenide lympha
Quòdq; & Amor liquido succina in amne legit.
Audit Amor, ridetq; uirum, missáq; sagitta
Arnus & hæc in te spicula torquet, ait.
Arnus ait chariose senex tuus hæc tibi iactat
Arnus, nequitiæ conscius ipse tuæ.
Ecquid amas male sane senex? cũq; Arnide lympha
Quid tibi? num nostro hæc, nequior Eridano?

AD FRANCISCVM AELIVM.

NOn Aeli me lōga quidem grauat ipsa senectus
Sed q̄ abest heu tot millibus Eridanus.
Ille meos ignis leuat, & mea uulnera sanat.
Heu qui sanet, abest, qui leuet ille & abest.
Fundite Pierides nimbum, qui diluat ignes.
Stella uel è coelo quae mede aris ades.

ERIDANVS Phaethontem consolatur.

AMbustum Phaethonta rotis solaribus, aurae
Exceptum fluuiis destituere uadis.
Suscipit Eridanus, fotumq; liquentibus undis.
Solatur densis clausus arundinibus.
Parce precor Phaethon lacrimis, tua uulnera sensit
Saturnus, summi pulsus ab arce poli.
Cuiq; suis stant fata locis, mihi uoluitur amnis,
Amnis inexhaustis non rediturus aquis.
Terra tibi est genitrix. coelum tamen inde petisti,
Ipse docet casus, quid ferat hora sequens
Expertus patrium decus, ingratusq; parenti
Cede polo, & tenebris qua potes usq; late.
Tutius in paruo uiues lare. sors mihi in amne est,
Et tamen à nimbis, à pluuisq; petor.
Optasti currus patrios, excussus ab illis
Vix nostris tutus sedibus hospes ades.
Qui ruit ex alto, praeceps ruit. ima ruina
Nulla est. è summo qui cadit, ille cadit.
Te casus, te flamma docent, quid iure timendum
Auxilium nostris qui petis ustus aquis.

Hospitio laeti accipimus, dabiturq; quod optas.
Quicquid opis nostrae est, sub tua uota uenit.
Talibus Eridanus. gemitus hic substulit heros,
Oraq; flumineo torrida rore lauat.
Mi genus exitio fuit, incertiq; parentes.
Me studium famae traxit in excidium.
Exul agor coelo pulsus, patriisq; quadrigis,
Eiicit & tellus, ustaq; pellit aqua.
Solaq; in Eridano superat spes. haec ubi dixit,
Illius madidos concidit ante pedes.
Sulleuat hunc genitor, solioq; imponit acerno,
Atq; hos caeruleo mouit ab ore sonos.
Est mihi nata tuis amnis comes. hanc tibi trado
O phaethon, nostrae pignora certa domus.
Vix haec, cum teneris circum comitata puellis
Prodit de thalamis Eridanea patris.
Affuit & formosus Hymen, cecinitq; hymenaeos,
Omnis & ad thalamos turba uocata coit.
His phaethon felix tedis regnauit ad amnem,
Et iunxit socero sceptra superba suo.
Nunc alto positus solio, nunc pressus ad imum
Fortunae instabiles edocet esse uices.
Nos quoq; fatorum leges per utrunq; secuti
Solamur cantu tempora nostra senes.
Hinc Amor inde Venus mulcent dulcissime Carbo
Vt mihi sint senii taedia nulla mei.
Stella mihi solamen adest, mihi molle leuamen
Eridanus, niueas dum canit inter aues.
Ipse canit, recinunt cycni. iuuat aura canentis,
Hos inter cantus en mea nympha uenit.

Amplexuq; senem dignatur, & oscula iungit,
Et nostra in tenero collocat ora sinu.
Exitus hic uitæ, post bella, grauisq; labores,
Siue senecta leuis, seu iuuenilis amor.

DE ERIDANEA, Pasyale, & Stella.

INter frondosas salicum requieuerat umbras
Capta uiri illecebris Eridanea sui
Ipsa suo crinem domino pectebat, eburnis
Componens digitis, marmoreáq; manu.
Candida fluminei mirantur brachia cycni,
Miratur niueum populus alba decus.
Blanditur dominis littus, blanditur & unda,
Vernaq; odoratis aura strepens foliis.
Mincius ex alia, uiridem recubabat ad alnum
Pasyale in tenero ludit amata sinu.
Ipsa parat sertumq; sibi, sertumq; marito,
Serta simul uiolis, pictaq; serta rosis.
Illi Naiades, fusæq; per arua Napeæ
Selectos flores, lilia cana ferunt.
Comit nympha uirum, comit uir, & ipse maritam
Ludit & alterno nuptaq;, uirq; sinu.
Lusibus his, dum spectat Amor, dum mater Amoris,
Ipse & Amor plaudit, plaudit & ipsa Venus.
Ecce procul deuecta Pado, Nereidas inter
Stella micat, radiis Stella corusca suis.
Qualis mane nouum surgens Cytherea sub ortum
Inter clara deum sydera prima nitet.
Pasyale assurgit dominæ, coniuncta marito
Excipit in mediis Eridanea choris.

Laeti canunt Cycni, fundit Venus aurea rorem,
Ambrosiae Cyprius stillat ab axe liquor.
Immistus Nymphis, interq; heroidas errat
Blandus Amor, blandis ludit & ipse modis.
Mox ridens, quod cantet habet uates meus, inquit.
Telaq; de pharetra seligit ipse truci.
Altera, quis menti uulnus mediteur amarum,
Altera quis sensus in sua uota trahat.
Excussitq; ualens. haesere hastilia. caecum
Mens hausit telum sensus & ipse labat.
Arsisti Phaethon flammis ambustus anhelis,
Me tacitae flammae, caecus & ignis edit.
Vrimur heu miseri, calidoq; in pectore feruet
Ignis edax. in me saeuit acerba lues.
Quid queror ah demens. caeco nutrimur ab aestu.
Nutrimur flammis, tectus & ignis alit.
Vita mihi fax est, uenti spirate frequentes,
Vescimur en facibus, uiuimus & zephyris.

AD BORGIVM.

SIrisium Borgi domus est tua, quam rigat amnis
Siris in Herculeis aduena littoribus.
Hic consedit auus, terra deuectus Ibera,
Quem procul à patria Martis abegit amor.
Te nec bella iuuant, nec te iuuat aereus ensis,
Parta nec hostili praeda cruore placet.
Ocia Musarum sequeris, dulcisq; recessus,
Proq; tuba colitur tibia blanda tibi,
Quin & amas, carmenq; tibi iuuenile probatur,
Delia & ipsa tuo semper in ore sonat.

Nec non Eridanus, & opaca Mincius umbra,
Eridanusq; tibi, Stellaq; nostra placet.
Quæ nunc frondosis longe pulcherrima ripis
Læta Padi ad ueteres ludit amans salices.
Immemor ah quid Stella senis, quid ludis ad amnem?
Præda futura tuis credula fluminibus.
Credis Naidibus, credis te Stella Napæis?
Ista tibi inuideant lumina Naiades.
Inuideant pictæ (fallax heu turba) Napeæ
Inter formosas hei mihi nulla fides.
Nulla fides fluuiis. rapuere & flumina nuptas.
Tuta nec est ullis, hei mihi, forma locis.
Est tibi Pasyale simul Eridanea cauenda.
Inuidia heu nullis parcit amicitiis.
Tuta manes formosa domi, sed parce fenestris.
Ad crinem causas ipsa fenestra facit.
Parce & porticibus, templis quoq; parce dicatis.
Rara fides templis, raraq; porticibus.
Quid timeam ignoro. timeo tamen, & decor ipse
Rarus, ab insidiis tutior esse nequit.
Me cycni terrent plumæ, meq; aureus imber.
Sub terris aditus & sibi fecit amor.
Tu uero secura domi solabere fuso,
Et curas animi candida mente leua.
Non prodit thalamis Aurora absente marito,
Inter & ancillas pensa, columq; trahit,
Expectatq; senem redeuntem ad munera lecti,
Exemplum certi cauta puella tori.
Hæc Borgi dum nostra legis, dum carmen amorum
Fac nullam teneas esse in Amore fidem.

Quicq̃d amas, fruere, inq; diem, neu differ in annos
Ni matura legas, post modo poma cadunt.

POMONAM ALLOQVITVR.

d Ic age, dic Pomona (tuis sic semper in hortis
Praeniteant ramis pendula poma suis)
Dic age, dic, cultis errat dum Stella rosetis,
Dum carpit uiolas, dum legit ipsa rosas.
Qualis per flores, & per uernantia culta
Visa tibi, quales ore referre deas?
Talis per flores, qualis per sydera fulget Po.
Lucifer, eois dum micat ortus aquis.
Lilia nudatae uincunt candore papillae,
Puniceasq; genis purpura fusa rosas.
Qualis Acidaliis Cytherea uagatur in hortis,
Textile dum capiti nectit Adoni tuo.
Marmoreum digiti referunt candore nitorem,
Quaq; mouet gressus, florida ridet humus.
Pestanumq; per ora fragrat decus, inter odores,
Fundit & ipsa suos, Ambrosiasq; suas,
Et quoties tenerae saliunt de ueste papillae,
Spirat odorato mollior aura sinu.
Illius ex oculis zephyri mulcentur, & aer
Fundit ab afflatu gaudia laeta suo.
Talis erat, cultis errat dum Stella rosetis
Stella tuis uates inobilitata iocis.
Quam Venerem dicas, unum ni distet, ocellis
Stella gerit Charites, Cypris agit comites.
Quis nunc triste dea nostros incusset amores?
Seu uir, seu feram foemina canitiem?

Felix canities, cuius requiescit in ulnis
Siue Venus, similis siue puella deæ.
Nostra Tomacellus damnet nunc carmina? damnet
Eridanum, & socias increpet Heliades,
Necte puer myrtum, myrtoq; interscre rorem.
Ornet amatorem picta corona senem.
Deducantq; senem iuuenes, mihi fœmina plaudat,
Digne senex stellis, digne fauore poli.

DE PATVLCI, ET NIVANO.

Fessa sub Hesperidum ramis formosa Patulcis
Ducebat somnos, & grauis æstus erat.
Spirabant zephyri, zephyris strepit aurea sylua.
Sylua ciet somnos, & sopor ipse iuuat.
Ecce Niuanus adest, non expectatus amator,
Dum puer in uolucres retia tenta parat.
Exilit hæc somno, puerumq; amplexa locauit
Blanda toro, blandis perfruiturq; iocis.
Decipit heu fallax spes, & frustratur amanteis,
Sæpe in amore tamen sors sua cuiq; fauet.
Sortis Amor comes est, sors & comitatur amorem,
Quisquis amas (sorti credite) compos eris.
Aurum multa potest, multum lacrimantia uerba.
Præualet hæc ipsis & pretio, & lacrimis.
Temporis hæc spatio gaudet. uos tempora læti
Expectate, suo tempore læta uenit.
Sorte sua bello reges potiuntur, opimis
Victorum uictor gaudet & exuuiis.
Sorte triumphat Amor, sortem ueneremur amantes.
Ipsa seni & cupido candida diua faue.

Quanq̃ Stella mihi sors est, tua certa uoluntas,
  Hæc spes, hæc tempus, hæc sine fraude fides.
Nobis Eridanus, nobis & Mincius umbra,
  Blanditurq; suis Pasydalea uadis.
Sors igitur nobis sit mutuus ardor amandi,
  Mutua sors, certa simus uterq; fide.
Tempora qui spectant, amittunt tempora, diues
  Temporis est, nullum qui sinit ire diem.
Nulla dies sine amore fluat, nox occupet umbras
  Deliciis, luces occupat ipsa dies.
Nox lucem, tenebras pellat lux inter amandum,
  Vita breuis, profert tempora lætus amans.
Viuit, amat quicunq; suoq; potitur amore.
  Non uiuit, fructu quisquis amoris eget.

DE SEBETHO.

C Antabat uacuus curis Sebethus ad amnem
  Si uacuum sineret perfidiosus Amor.
Ipsa ueni ad salices, & opacæ umbracula uitis.
  Ipsa ueni ad nostros culta Labulla modos.
En hic cæruleæ saliunt per littora nymphæ,
  Ludit & ad fontes picta napæa meos.
Culta Labulla ueni, sunt hic tibi, serta parata,
  Nexa simul calthis, iuncta simul uiolis.
Lilia seruantur canis prælata pruinis,
  Quæq; meis iactat se Melilotos agris,
Fragaq; seruantur summo mihi lecta Vesuo,
  Fraga Maroneis mane petita iugis.
Sunt etiam geminæ frondosa in uite cicadæ,
  Cesserit his cantu uel Philomela suo.

Hæ tibi munus erunt, & erunt tua munera ranæ
Quæ mecum ad ſalices carmina culta canunt.
En audi, ad ſalices formoſa Labulla uenito,
Dum canimus, uolucres duc age & ipſa choros.
En ſternunt niueæ muſaſa cubilia nymphæ
O ros in pratis ipſa futura meis.
Talibus ille ſuis in caſſum clamat ab antris,
In caſſum ad ſalices, murmura uana iacit,
Non mihi ad Eridanum, mihi non ad Mincida ripam,
Non opus ad ſalices lucida nympha ueni.
Nil opus eſt cantu, nec picti munere ſerti,
Nec quæ de ramis rauca cicada canit.
Tantum opus obſequiis. ſponte en mihi candida fulget
In thalamis, noſtro Stella coruſca toro,
Sponte meo cubat ipſa ſinu, mihi plaudat ouanti
Ipſe Amor, è curru plaudat & ipſa Venus.

AD MATRONAM.

q Vid rides matrona? ſenē quid temnis amantem?
Quiſquis amat, nulla eſt conditione ſenex.
Quiſquis amat, iuuenem par eſt matrona uocare.
At qui nullus amat, iure ſit ille ſenex.
Tempus habet metas, & conſtat tempus ab annis,
Et peragunt annos ſydera cuncta ſuos.
Solus Amor neſcit tempus, nec ſubiacet annis,
Aeuo ſed fruitur, perpetuusq́; manet.
Quid mihi nunc annos obiectas, quid ue ſenectam?
Nullus Amor fines terminat ipſe ſuos.
Te matrona decet metiri tempora, quam nec
Vllus amat, nec ſcis præter amare merum.
f Errū Hebrus, ferrū Tibris colit acer, & ingens
Euphrates, ferrum Rhenus & Iſter amant.
At pace Eridanus gaudet ſtudioſus amantum,
Et thalami, & pacis munia lenis obit.

Eridano pia uota pii reddamus amantes.
Fumet odoratis ara uerenda focis.
Tu uero mea lux (etenim tibi cultus amoris
Tantus inest) aris debita solue sacris.
Eridano benedic detectis compta papillis,
Comptaq; sinu, pexis non sine lege comis.
Mox Genio da tura, facesq; incende Sabaeas,
Et mihi delicias nocte ineunte para.

AVRAS ALLOQVITVR.

d Icite felices aurae, Bundenidis undae
Quae colitis ripas, quaeq; & amoena Padi.
Dicite, frondenteis quid agat meus ignis ad alnos?
Aut quid ad Argentae moenia littoreae?
An memor absenteis, tacitos suspirat amores?
Et uetus est illi uulnus, ut ante nouum?
Rara quidem uirtus, constans amor. hoc tibi nomen
Stella dedit, stabilis quod tua cura manet.
Scilicet & memor es tantorum grata bonorum
Quae tibi noster amor munera multa dedit.
Praesentemq; senem faciunt tibi munera nostra,
Quodq; & amor iubeat, gratia & ipsa simul.
Heu heu, nec streptris frondes, auraeq; siletis,
Et mutae in cursu conticuistis aquae.
Nil mihi respondent aurae, tristesq; silescunt.
Criminis est taciti conscius ipse pudor.
Immemor ah cur Stella senis, cur ludis ad alnos
Argentae immemorem munera te faciunt.
Scilicet est pretiosus amor, uenalis amantum
Spes. & in ambiguo uicta fides pretio.
Immemor ah ueteris, capitur mercede recenti,
Quaeq; puella nouis subdita muneribus.
Venalis species, preciosa est forma, decorq;.
Nimirum pretio quaeq; puella subest.

Venditur en auro cœlum, uenduntur & astra,
Stellaq; nostra nouo munere capta uenit.
Vendit Amor mercesq; suas mercator auarus,
Institor & fallax, ales & ipse rapax.
Ite redite auræ, meaq; hæc maledicta referte,
Venisti pretio capta puella senis.
Venisti & iuuenis. iuueni uetus ipsa rependes
Mox pretium. has pœnas da leuitatis anus.
Hæc sors est in amore, & sunt hæc mutua amoris,
Quæ uendit iuuenis, post emit ipsa senex.

DE STELLA.

f Vnditat è cœlo radios latonia Phœbe.
Quis teneros fœtus, floridaq; arua rigat.
Funditat & radios Phœbus, quibus omnia lustrat,
Calfacit & flammis quæq; creata suis.
Stella mihi Sol est, eadem mihi roscida luna,
Hinc fouet & flammis, irrigat hinc & aquis.
Stella eadem ferit ex oculis, oculisq; medetur,
Hæc mihi & hostis Amor, hæc & amica Venus.

DE STELLA.

q Valis flauentes zephyrus permulcet aristas,
Syrius ardenti dum coquit aura face.
Qualis languentes liquidus ros excitat herbas,
Dum fremit horrenti feruidus ore leo,
Talis & erumnas risu fugat, & leuat æstus
Stella meos, risu Stella iocosa suo.
Huius enim risus mihi ros est, huius ab ore
Aura uenit, zephyris lenior ipsa suis.

Aura faue, foueasq; senem, Zephyriq; fauete,
Et foueant risus Stella benigna tui.

AMANTES ESSE MISEROS.

Sol hyemes, sol aestates moderatur, & idem
Tempus agit noctis, tempora lucis agit.
Talis Amor. rixas idem, pacemq; procurat.
Idem laetitiam, tristitiamq; mouet.
Sol aestus, sol & glaciem, tenebrasq;, diemq;
Diuerso tamen haec tempore cuncta facit.
Ast turbas, requiemq; simul, lacrimasq;, iocumq;
Miscet Amor, nullo tempore certa gerens.
Semper enim uariat dubius, semperq; uacillat.
Quam miser est omni tempore quisquis amat.

DE THELESINA, ET Puderico.

Ecce uenit Thelesina. Venus comitatur, Amorq;
Parce puer pharetrae, tu dea parce faci.
Ipsa feri Thelesina oculis. uos parcite telis.
Ipsa oculis iacias tela, facesq; tuis.
En & adest Pudericus, Amor ne stringe sagittas,
Conde Venus faculas, tu Thelesina feri.
Prima quidem sint tela oculi, quis corda sagittes,
Et dicas Amor haec tela cruenta iacit.
Altera tela faces, risus sit Cypridis arma,
Risus amatoris uincula certa tui.
Haec ubi, dic Veneri, dicas Thelesina & Amori,
Hic meus est, telo concidit iste meo.
Arte mea curandus & est. mox pallia dextra.
Reiice, & ornatos candida pande sinus.

Ac rursum formosa oculis, risuq; ferito.
Qualis Achillea plaga iterata manu.
Namq; & Amor geminata facit dum uulnera, sanat.
Vt sanes iterum bella puella feri.
Ne qua tamen ueteris plagæ sit forte cicatrix,
Hanc line mox linguæ blanda liquore tuæ.
Oscula neu cessent etiam geminata, superbit,
Quæ dare cum possit plurima, pauca negat.

AD MARCVM Antonium Sabellicum, scriptorem historiarum.

DVm Venetū historias, dū bella Sabellice narras,
Et scriptis ornas tempora nostra tuis,
Dum memoras tot gesta uirum terraq; mariq;,
Assonat & plausu terra, salumq; tibi,
Interea nos fata grauant fors improba uexat,
Decidit eq; suo nostra senecta gradu.
Non iacet ipsa tamen, casu nec territa tanto
Mens mea, nec uariis corruit icta malis.
Nec fortes fortuna premit, quin erigit, & me
Tollit humo, quoties sæuior ipsa furit,
Orbauit nato, charisq; nepotibus, at non
Orbauit mentis robore, non animi,
Orbauit genero, non mente, aut corde. probatur
Igne aurum. uitium decoquit ipse focus.
Amisi geminos terrarum lumina Reges,
In quibus heu patrium ius mihi pene fuit.
Amisi sociamq; domus, dominamq; cubilis,
Partem animæ, maior pars erat illa mei.
Non me discussit belli tremor, Alpibus acta

Tempestas, non me Gallicus ille furor.
Vnde meis partus studiis honor & decus, heu heu
Eripitur, primus, & sine labe locus.
Non tamen infractiue animi, deiecta'ue uirtus
Concidit, aut cessit qui fuit ante uigor.
Stant & opes animi ualidæ. ridemus iniquas
Fortunæ insidias, instabilisq; uices.
Vtendum ingenio, nitendum pectore, mente
Præstandum, ne fors sæua nocere queat.
Quin & si noceat, pulsanda iniuria, nullus
Sponte ruat. miser est qui ruit ipse uolens.
Quin etiam duros casus, inopemq; senectam
Solamur cantu, Pieridumq; modis,
Et nunc Sebethi gelidos spectamus ad amnes
Hinc illinc socias ludere naiadas,
Et nunc Lucrini madidas de fonte puellas
Ad speculum flauas arte ligare comas.
Nunc nos ad uirides uocat Antiniana recessus,
Et uocat ad primas blanda puella rosas.
Nunc offert sese choreis spectata Patulcis,
Læta suis hortis, læta Patulcis agris.
Nil agro uberius, nil est felicius hortis.
Vtraq; me immemorem res facit esse mali.
Rura mihi sunt uer, sunt horti florida ueris
Tempora, deliciis & mihi uernat ager.
Hæc inter uarias uario de flore corollas
Nectit amatori Stella benigna suo.
Olim ignis, nunc uel senii mihi dulce leuamen,
Et fax in tenebris Stella corusca mihi,
Quin ueteris memores sortis de pectore curas

Eiicit ipse recens, & rediuiuus amor.
Quiq; senex, quiq; & fatis iactatus, amare
Ipse potest, fatum uincere & ipse potest.
Hic ego sum grauis ipse annis, grauis ipse senecta,
Fortunæq; minis exagitatus amo.
Et modo Pausilypi scopulos, modo culta Vesæui
Impleo non solitis littora carminibus.
Hinc referunt ualles, hinc prata uirentia reddunt,
Stella senis lacrimis Stella uocata ueni.
Me miserum Eridani retinent te frondea rura,
Argentæ retinent mœnia grata tibi.
Sed nec te retinent, & amor senis urget amantem,
Inq; meos properas lucida Nympha sinus.
O ades expectata, senem complectere, meq;
Blanda foue, & socio fessa quiesce toro.
Qualis ad illecebras cani regressa mariti
Aurora optatos læta petit thalamos.
His casus solorq; meos, fragilemq; senectam.
Delia nulla mihi, nulla Corinna seni est.
Ficta iuuant, quæ nostra tamen patientia, fatum
Aut fugit, aut mollit, si superare nequit.
Tu uero decus historiæ cultissime Marce
Dum sequeris, quæ te gloria rara manet,
Neu nugas contemne meas, neu despice lusus,
Qui mea fortunæ uulnera cruda leuant.
Namq; & opem morbis contraria sæpe tulerunt,
Et sæpe insolita uenit ab arte salus.

AD VXOREM MORTVAM DE obitu Lucii filii deploratio.

Nona

Ona mihi coniunx agitur uindemia, cum te
Abstulit immiti funere auara dies.
Interea memor ipsa tori, lectiq; iugalis,
Et rara culti cum pietate uiri,
Ludebas mecum in somnis, & adesse solebas,
Alloquio & curas ipsa leuare meas.
Ipsa grauis casus, & solabare dolentem
Ipsaq; miscebas gaudia nostra tuis.
Omnis erat mea cura tibi communis, & omne
Siue uoluptatis, siue doloris opus.
Viua mihi in tenebris obuersabare, & obibas
Viua domus munus, officiumq; pium.
Quæ nam hæc inuidia est? mihi qs deus obstitit. ut tu
Desereresq; uirum, desereresq; senem?
Non mihi te solitæ noctes, non somnia reddunt.
Ventitat ad thalamos umbra nec ulla meos.
Quo manes illi socii, tua dulcis imago?
O sors, ô fati tempora iniqua mei.
O coniunx male grata seni, male grata marito,
Sola tuis coniunx dedita deliciis.
Elysiis ipsa in campis per roscida prata
Tu modo cum nato læta uagare tuo
Illi contexisq; rosas, contexis hiantem
Narcissum, & uiolæ lilia cana nigræ.
Illi purpureos mistim coniungis honores,
Spargis & ambrosio docta liquore comam.
Quin & perpetuum Paris seruas amaranthum,
Quiq; etiam flores punica mala ferunt.
Scilicet has tibi blanditiis, has grata corollis,
Has tibi placasti sedula muneribus,

Quo natum auulsumq; sinu, colloq; parentis
Ipsa tua teneas sub ditione tuum.
Quæ nam hæc inuidia est, simul & consortia nostra
Liquisse, & natum surripuisse patri?
Et baculum eripuisse seni? Verum utere coniunx
Sorte tua fœlix, sorte beata uiri.
Deliciis fruere Elysiis, fruere optima nati
Blanditiis. matris perfruere ipsa bonis.
Maternos imple affectus, sedisq; beatæ
Dona fluant nato mellaq;, lacq; tuo.
At mea canities, & despectata senectus
Orba suo inuisu, non ope fulta sua,
Nuda iacebit, egens, & desolata nepotum,
Sola toro ac mensis, sola die ac tenebris.
Non hæres mihi, non nostro qui sanguine crescat,
Quiq; suum blanda uoce salutet auum,
Ante focumq; hiemes nec qui soletur iniquas
Garrulus, & nostros lusitet ante pedes.
Deserti thalami, desertæ cubilia, & ignes,
Quæq; uiris fuerat porticus ante frequens.
Omnia sunt male amica seni. non aura, nec umbra,
Non citharæ, aut cantus, non iuuat ipse sopor,
Non choreæ, non sertæ placent, quæq; aura nepotum
Sola iuuat, soli nulla relicta mihi,
Non spes uenturæ prolis. Tuq; ô mea coniunx
His succurre malis, & mea damna leua.
Mecum ergo in tenebris, mecum thalamoq;, toroq;
Nocte ades, amplexus & pete nocte meos.
O siquos nati amplexus, siqua oscula tecum
Attuleris, siquos illius ore sonos.

Non mihi canities grauis, aut sit iniqua senectus,
Sed somni faciles, auraq́; , & umbra iuuent.
Hoc mihi præstabunt sopor, & tua lenis imago
Hoc uitæ, hoc mortis mite leuamen erit.
Nec mihi defuerint tolerandi exempla doloris,
Quæq́; usus docuit, monstrat & ipsa dies.
Omnia naturæ sub legibus orta tenentur,
Et quis principium est, his quoq; finis erit.
Vtq; diem nox atra rapit sic lumina uitæ
Extinguit letum. cunctaq́; morte cadunt.
Hora tamen nec certa, & uitæ terminus anceps,
Quanq̃ incerta, suo tempore, & ipsa cadunt.
Mille simul sociis uestitur floribus arbor.
Ad fructum ueniunt paucula poma suum.
Nec mortis tamen una uia est. hæc grandinat aer.
His nebulæ, ast illis uentus, & aura nocent.
Pluribus exitio est æstus, glacies'ue, niues'ue,
Hæc uredo necat, halitus aut nocuus.
Contrahit è cœlo uitium pars maxima. partem
Decutit è ramis uis inimica suis.
Hæc eadem uitæ ratio. mors undiq́; sæuit
Lenta aliis. aliis præpropera uenit.
Naturæ imperio morimur. parere necesse est.
Imperium lex est. lex ratione uiget.
Hanc sequimur. dux hæc uitæ, rectiq́;, boniq́;.
Qua sine nil rectum, nil queat esse bonum.
At rerum ratio, lex, & natura, bonumq́;
Conueniunt in idem, ius & idem retinent,
Nec mors naturam refugit, legem'ue, sed illis
Paret, & obsequio fungitur usq; suo.

Hinc mortem tolerare decet, ratione magistra,
Quæ doceat cineri nulla subesse mala,
Mors igitur toleranda, mali sibi nescia, cum sit
Ipsa quies hominis, sitq; quietis opus.
Hinc ego felicem te te nate auguror, & me,
Iure & utrunq; sua commoditate frui.
Te, ꝗ defunctus uitæ uideare periclis,
Me, utar ꝗ patria conditione pater;
Tu uero cœlo positus, radiantia cernis
Astra, prius patrio nota magisterio,
Atq; iterum diuum effigies, & munera monstrat
Vranie, illa tuo cognita Musa patri.
Ergo nate tibi parta est, de morte uoluptas,
Atq; æuo frueris, perfruerisq; Deo.
Siquid uero ex morte mali, quid'ue inde doloris,
Est patris officium, ducere id esse meum,
Quod fructu careo uitæ, ꝗ adempta propago,
Quòdq; ipsi steriles, & sine fruge sumus,
Quamuis & nostros sedet Tranquilla dolores,
Dignaq; neptis auo, nataq; digna patre.
Solatur sed me, tibi ꝗ iam partæ beatæ
Sors uitæ est, nulli concutienda malo,
Solatur ꝗ & ipse breui te consequar, unà
Visurus summi lucida tecta poli,
Visurusq; deum, cœliq; in parte receptus
Coniuge cum chara sæcla perennis agam.

FINIS.

P. Summontius Lectori S.

Habes amice lector, praeter Vraniam, Hortos, & Bucolica, reliqua omnia Pontani carmina, unũ hoc in uolumen collecta. in quod nos (nequid omnino ex illius carminibus deesset) inemendata etiã quaedam, nec diũ perfecta, ut Eridanum, Sapphicosq; cum aliis à Pontano ipso emendatis, congessimus. Atq; ea quidem opuscula non semel supprimenda esse cogitauimus. sed plane uidebatur impium, uenerandis tanti uiri scriptis, quem uiuum omnes merito coluimus, audaces post obitum manus inferre. Boni igitur consule, quisquis ea leges. intercisi morte operis, inemendatiq; rationem habeas occurre quaeso qua decet aequitate calumniis, rerum humanarũ memor. Cum praesertim tot alia eiusdem extent opera, egregia illa quidẽ, atq; exculta, quae pro his paucis exorare ueniã uel facile possint. Quod uero ad codicis fidem spectat. Pontani ex archetypis quatuordecim hos Elegorum, Lyricorumq; libros accurate trãscriptos scias, plenum sanè, atq; integrum unũ quodq; opus, eoq; ordine digestum, quo archetypos ipsos Pontani manu scriptos inuenimus. Reliquum est, ut enarratiunculas quasdam, quas propter rerum nouitatem, inserendas necessario duximus, legere non graueris. Vale.

Tempora Busuluniana. Petrus Busulunus Tarraconensis Alfonsi Regis Neapo. patrimonii procurator, & ob id ipsum plerisq; odiosus.
Victoria mater Pii Pont. max.

Tisbe nomen puellæ à Leonte adamatæ, cuius domus propè fontem erat.
Cermenis rupes in Mineruæ promontorio.
Fabæ fors Regia Martinalitiis cœnis, Regem forte fabæ, quæ placentis includitur creari, nota est nostri temporis consuetudo.
Antiniana & Patulcis Neapoli mons ab occidente imminet, salubritate & uillarum frequentia nobilis. in quo locus est Antinianum nomine, ubi Pontanus uillam habuit. hoc etiam in monte Patulcium est, ad secundum ferè ab urbe lapidem, in uia, cuius adhuc uestigia extant, Puteolana, clarum sepulchro Maronis, quod sæpe Põtanus sub Patulcis Nymphæ nomine celebrãs ad Vergilium ipsum alludit.
Tumulus Hydruntinorum ciuium Pontani ætate Mahometem Turcarum Regem misso in Italiam exercitu Hydrũtum expugnasse, cæsis crudeliter oppidanis, nota historia. horũ deĩde ossa Alfonsus Calab. Dux pulsis hostibus, receptoq; oppido, pie sepeliẽda curauit.
Caiæ puellæ, & Blandia nympha. Caius, & Blandus fluuii sunt Senenses.
Tebẽna, et Tanager ille mõs, hic fluuius in Picẽtinis.
Capimontii recessus Capimontium, locus non procul Neapoli, in collibus urbem à septentrione spectãtibus, agris, uillisq; cultissimus. quem in Francisci Puderici gratiam (qui ibi uillam haberet) celebrat.
Mergillina uilla est in uia Puteolana, ad mare in Pausilypi radicibus, iuxta cryptam Neapolitanam, quam Actius syncerus Federici regis munere possidet.
Labulla riuus est qui per cuniculos Neapolim ingre-

ditur, à labro (ut Pontano placuit) dictus, siue (ut alii uolunt) à bulliendo. Non omittenda hoc loco Delioli mentio uidetur, qui fons est in uia Acerrana, non multum Neapoli distans, Pontani & ipse carmine illustratus. hunc Alfonsus Calab. Dux magnificis, excultissimisq; ædificiis exornauit, ac Pogium Regale appellari iussit.

Sebethus fluuius toties à Pontano decantatus prope Neapo. mœnia labitur. huius Vergilius, Statius & Columella meminerunt. quod quidem nomen sine. r. litera proculdubio scribendum esse sciam, qui Sebethrus per. r. legunt. testis est (ut alia omittam) tabella marmorea uetustissima Neapoli in murorum fundamentis reperta, quæ hoc habet.

P. MEVIVS EVTYCHVS AEDICVLAM RESTITVIT SEBETHO.

FINIS.

Index eorum, quæ in hoc uolumine continentur.

In Libro Amorum Primo.

In secundo Amorum Libro.

In Libro Primo de Amore coniugali.

In Libro secundo de Amore coniugali.

In Libro tertio de Amore coniugali.

In Primo Tumulorum Libro.

In Secundo Tumulorum Libro.

In Lib. de Laudibus diuinis.

In primo Baiarum Libro.

De fulgentiss.

In secundo Baiarum Libro.

In Iambicis.

In secundo Erydani Libro.

FINIS.

Florentiæ ex officina Philippi de Giunta Florentini
Sumptib. suis Anno. M.D.XIIII. Men.
Iunio. Leone Pont. Max. Chri=
stianam Rempubli.
moderante.

REGISTRVM

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z
A A B B Quaterniones oēs p̄ter B B Is. n. duernio.

